

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

15'inci Birleşim 11 Kasım 2025 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	624
II.- GELEN KÂĞITLAR	627
III.- YOKLAMALAR	704,705
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	662,665
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>662:665,665:666</i>
1.- Niğde Milletvekili Cevahir Uzkurt'un, Niğde'nin tarihî ve kültürel dokusunun korunmasına, tanıtılmasına ve bu alanlarda yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması	662:663
2.- Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin, Batman'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	663:665
3.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, Kocaeli'nin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	665:666
V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	665,691,705
<i>A) ÇEŞİTLİ İŞLER</i>	<i>665,705</i>
1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Kütahya Simav'dan gelen konuklara "Hoş geldiniz." denilmesi	665
	617

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencileri ile Bayburt Muhtarlar Derneği üyelerine “Hoş geldiniz.” denilmesi	705
<i>B) TEZKERELER</i>	691
1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Antalya Milletvekili Mevlüt Çavuşoğlu ve beraberindeki heyetin 10-16 Kasım 2025 tarihlerinde Seul’de düzenlenecek 11’inci MIKTA Parlamento Başkanları Toplantısı’na katılımı hususuna ilişkin tezkeresi (3/1225)	691
VI.- AÇIKLAMALAR	666,672,691
1.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu’nun, Kahramanmaraş Şahinkaya Mahallesi’ndeki deprem evlerine ilişkin açıklaması	666
2.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu’nun, Belgrad Ormanı’na ilişkin açıklaması	666:667
3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal’ın, polislik mesleğine ilişkin açıklaması	667
4.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan’ın, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü’ne ilişkin açıklaması	667
5.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan’ın, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü’ne ilişkin açıklaması	667:668
6.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun, Iğdır’a ve Alican Sınır Kapısı’na ilişkin açıklaması	668
7.- Samsun Milletvekili Murat Çan’ın, Resmî Gazete’de yayımlanan Sağlık Hizmetleri Lisans Yönetmeliği’ne ilişkin açıklaması	668
8.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba’nın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bütçesine, Dilovası’ndaki felakete ilişkin açıklaması	668
9.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz’ün, Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün sonsuzluğa uğurlanışının yıl dönümüne ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin’e ilişkin açıklaması	669
10.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı’nın, 1 Ocak 2026 yılında yürürlüğe girecek uygulamayla basit usule tabi küçük esnafın vergilendirilecek olmasına ilişkin açıklaması	669
11.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç’un, Onikişubat ilçesi Şahinkaya köyü ile Elbistan ilçesi Akbayır köyündeki köy evlerine ilişkin açıklaması	669
12.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül’ün, zeytin üreticisinin sorunlarına ilişkin açıklaması	670
13.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül’ün, Bolu İzzet Baysal Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki PET-CT cihazına ve Şehit Ziya Sarpkaya Göynük İlçe Devlet Hastanesindeki doktor eksikliğine ilişkin açıklaması	670
14.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp’ın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı’ya ilişkin açıklaması	670
15.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut’un, Burdur’daki tren istasyonuna ilişkin açıklaması	670:671

16.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, imalat dışı sektörlerde SGK prim desteğine ilişkin açıklaması	671
17.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, cezaevlerine ilişkin açıklaması	671
18.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, hurma üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması	671:672
19.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Gürcistan'da düşen C-130 kargo uçağına ilişkin açıklaması	672
20.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü'ne ilişkin açıklaması	672
21.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Selahattin Demirtaş'a, Figen Yüksekdağ'a ve Kobani kumpas davası tutsaklarına ilişkin açıklaması	672
22.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, TARSİM'in Kırklareli'deki hatasına ilişkin açıklaması	673
23.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Ümran Öksüzöğlü dosyasına ilişkin açıklaması	673
24.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, 25 Kasım'da sokaklarda olacaklarına ilişkin açıklaması	673
25.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Ulaştırma Bakanına seslenmek istediğine ve çocuk işçilere ilişkin açıklaması	673:674
26.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, Düzce'nin Yığılca ilçesinin yol sorununa ilişkin açıklaması	674
27.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan'ın Yenimahalle TOKİ konutlarına ilişkin açıklaması	674
28.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Bakan Vedat Işıkhân'ın yaptığı bütçe sunumuna ilişkin açıklaması	674:675
29.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, Mersin'in 2/B niteliğindeki arazilerine ve 2017 yılında yapı kaydı başvurusu yapılmış hazine arazilerine ilişkin açıklaması	675
30.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Alpu Ovası'nda soğan eken çiftçilere ilişkin açıklaması	675
31.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Ağrı'nın sağlık sorununa ilişkin açıklaması	675
32.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü'ne ilişkin açıklaması	675
33.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, eski uzman çavuşların mağduriyetine ilişkin açıklaması	676
34.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, düşen C-130 kargo uçağına, 28 Ekimde Siirt'te açılışı yapılan asfalt plenti ve konkasör tesisine ilişkin açıklaması	676
35.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ebediyete irtihalinin yıl dönümüne ilişkin açıklaması	676
36.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, ekonomik çöküşün neden olduklarına ilişkin açıklaması	676:677

- 37.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın Yıldırım Belediyesinin kadın zabıta memuru alımına ilişkin açıklaması 677
- 38.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş'un PKK'yla ilgili açıklamasına ilişkin açıklaması 677
- 39.- Ordu Milletvekili Seyit Torun'un, Ordu-Giresun Havalimanı'na ilişkin açıklaması 677
- 40.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e ilişkin açıklaması 677:678
- 41.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Kozan'daki çiftçilerin mağduriyetine ilişkin açıklaması 678
- 42.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kulp-Muş kara yolunda inşaatı devam eden köprüde iskelenin çökmesine ilişkin açıklaması 678
- 43.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ülkede yaşananların sorumlusuna ilişkin açıklaması 678
- 44.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Millî Savunma Bakanlığının düşen C-130 kargo uçağıyla ilgili açıklamasına, 10 Kasım Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 87'nci seneidevriyesine, Anayasa Mahkemesinin ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu kararlara uymanın bir mecburiyet olduğuna ilişkin açıklaması 679:681
- 45.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Gürcistan'da düşen C-130 kargo uçağına; 10 Kasım, 10 Kasım'da yaşananlara, Şefika Gülöksüz'ün anlattıklarına, Genel Başkanları Müsavat Dervişoğlu'nun verdiği talimata, Atatürk'ün İngiliz Başbakanına yazdığı mektuba; yaşanmış olan yangın felaketine, bugün CHP'nin, DEM PARTİ'nin ve kendilerinin vermiş oldukları grup önerilerine ilişkin açıklaması 681:684
- 46.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Gürcistan hava sahasında düşen Türk Silahlı Kuvvetlerine ait kargo uçağına, ilk Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının seneidevriyesine, 8 Kasım Azerbaycan Zafer Günü'ne ve Osman Yüksel Serdengeçti'nin vefatının 42'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 684:685
- 47.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Gürcistan-Azerbaycan sınırında düşen C-130 askerî kargo uçağına, İshak Tepe'ye, 8 Kasım'da Kocaeli Dilovası'nda gerçekleşen patlamaya, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde yapımı süren viyadüğün kurulu iskelesinin çökmesine ve Anayasa Mahkemesinin Resmî Gazete'de dün yayımlanan kararına ilişkin açıklaması 685:687
- 48.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Azerbaycan'dan Türkiye'ye gelirken düşen Türk Silahlı Kuvvetlerine ait kargo uçağına; 10 Kasım, Anıtkabir'e gelen ziyaretçi sayısına ve Millî Eğitim Bakanına; bugün açıklanan iddianameye, Dilovası'ndaki patlamaya ilişkin açıklaması 687:689
- 49.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde bir köprü inşaatında meydana gelen çökmeye, Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 87'nci yılına,

Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde bir parfüm imalathanesinde çıkan yangına, 11 Kasım'da yurtdışı dört bir yanında fidan dikim noktalarında buluştuklarına, Manisa'da gerçekleştirdikleri programlara ve açılışlara ilişkin açıklaması	689:691
50.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Sakarya'da TOKİ'nin yapacağı konut projesine bazı ilçelerin dâhil edilmediğine ilişkin açıklaması	691
51.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon'dan Soçi'ye yeniden başlatılan deniz seferine ilişkin açıklaması	691:692
52.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, hapishanelerde süren açlık grevlerine ve ölüm oruçlarına ilişkin açıklaması	692
53.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, Gürcistan-Azerbaycan sınırında düşen C-130 askerî uçağa ilişkin açıklaması	692

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

672

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Gürcistan'da düşen C-130 kargo uçağına ilişkin konuşması	672
---	-----

VIII.- ÖNERİLER

692

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

692:704

1.- YENİ YOL Grubunun, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 20 milletvekili tarafından, zeytin ve zeytinyağı sektöründe yaşanan maliyet sorunlarının, kalite ve markalaşma eksikliğinin, dış rekabet baskısının, bölgesel eşitsizliklerin ve üretim gelirlerinde yaşanan kırımların araştırılması, kamu politikalarının etkinliğinin değerlendirilmesi ve sektörün sürdürülebilirliğini sağlayacak, küçük üreticileri koruyacak, yüksek katma değer oluşturacak bütüncül stratejilerin geliştirilmesi amacıyla 11/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi	692:698
2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde faaliyet gösteren parfüm atölyesinde gerçekleşen yangın faciasının tüm yönleriyle araştırılması ve benzer olayların yeniden yaşanmaması; kayıt dışı istihdam, iş kazaları, çocuk işçiliğinin önlenmesi, ihmallerin ve yapısal sorunların giderilmesi amacıyla 11/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi	698:704

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

706

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, elektrik dağıtım şirketlerinde çalışan personelin promosyon ödemelerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/34975)	706:708
2.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, kalıcı yaz saati uygulamasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/34978)	709:715

- 3.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, kalıcı yaz saati uygulamasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/34981) 716:722
- 4.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, kalıcı yaz saati uygulamasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/35111) 723:729
- 5.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, kalıcı yaz saati uygulamasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/35234) 730:735
- 6.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri ve ilçelerinde bulunan kontrol noktalarına ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/35276) 736:738
- 7.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, Adnan Menderes Havalimanı'nda yürütülen saha onarım ihalesi sürecine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/35302) 739:740
- 8.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, TBMM'de görev yapan milletvekili danışmanlarının özlük haklarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/35590) 741:745
- 9.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, Anadolu Üniversitesine bağlı işletme ve iktisat fakültelerinin kapatılmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/35591) 746:748
- 10.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, PKK terör örgütünün bir açıklamasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/35672) 749:751
- 11.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Sayıştayın 2024 Yılı Denetim Raporu'nda Karadeniz Teknik Üniversitesiyle ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/35674) 752:753
- 12.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, sanal kumar ve yasadışı bahisle mücadeleyle ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/35676) 754:755
- 13.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya,
- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya,
 - Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya,
 - Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'in, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya,
 - Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya
- İlişkin soruları ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın cevabı (7/35707), (7/35708), (7/35709), (7/35710), (7/35711) 756:775

14.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 2020-2025 yılları arasında silinen vergi borcu tutarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/35817)

776:777

15.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, YKS ve KPSS sınavlarında adayların ÖSYM sisteminde yaptıkları tercihlere dışarıdan müdahale edildiği iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/35909)

778:779

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.05'te açılarak dört oturum yaptı.

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, Bursa'nın sorunlarına,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, Tekirdağ'ın kurtuluşuna ve sorunlarına,

Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan, Nevşehir'e yapılan yatırımlara,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk, organ bağışına,

Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül;

Bugün gazetecilere yapılan operasyona,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, son günlerde gündem hâline getirilen öneriye,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, atama bekleyen sağlık emekçilerine,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, Hatay'ın Antakya ilçesinin Affan Mahallesi'ne,

Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar, AİHM'in Selahattin Demirtaş kararına yönelik açıklamalara,

Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı,

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan,

Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez;

CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in açıklamalarına,

Samsun Milletvekili Murat Çan, yabancı bir firmanın Türkiye'den fındık alımını durduracağını ima etmesine,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşila, ABD'nin Ankara Büyükelçisi Tom Barrack'ın açıklamasına,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz, Sudan'da devam eden iç çatışmalara,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp, cezaevindeki Osman Kavala'ya,

Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın, Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevinin aldığı kararlara,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, Kırşehir'deki çiftçilerin sorunlarına,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, Balıkesir'de yaşanan zeytin sineği istilasına,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, kaçak olarak çalıştırılan çocuk işçilere,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, Elmalı-Akçay-Gömbe-Kaş yoluna,

Sivas Milletvekili Rukiye Toy, Divriği Havaalanı'na,

Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu, Kahramanmaraş ve diğer deprem illerinin mücbir sebebin yeniden uzatılması beklentisine, Başkonuş ve Sersem Yaylılarına,

Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu, Hatay'daki narenciye ve sebze üreticileri ile esnafların sorunlarına, partilerine ve belediye başkanlarına yönelik soruşturmalara,

Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş, Cudi ve Gabar Dağları ile Besta bölgesindeki ağaç kesimlerine,

Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan, Şırnak ve Şanlıurfa'da kurulan taziyelere,

Van Milletvekili Gülderen Varlı, Van Çevre Yolu çalışmalarına,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, canlı hayvan pazarlarının kapanması nedeniyle üreticilerin yaşadığı sorunlara,

Bolu Milletvekili Türker Ateş, psikologların sağlık meslek grubundan çıkarılmasına,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, “tek adam” ifadesine,

Mersin Milletvekili Perihan Koca, Motokurye Samet Özgül’e,

Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Hastanesinde çalışan döner sermaye bütçesine bağlı işçilere,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarından bazı milletvekillerinin yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’na, Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya’nın bu hafta Gaziantep’te meydana gelen gelişmelere dair notuna, Cumhurbaşkanının dün yaptığı açıklamalara, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısına, bu sabah bir grup gazeteci hakkında uygulanan davete,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, bugün gazetecilere uygulanan gözaltı sürecine ve Türkiye’deki hukuka, AK PARTİ’nin yaptırdığı billboard çalışmasına ve sosyal medya hesaplarındaki çalışmaya,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, 6 Şubat 2023’te yaşanan deprem felaketi sonrası bölgeye yapılan yatırımlara ve Osmaniye’de kurulan Murat Kurum Bey Mahallesi’ne, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan yeni konut seferberliğine, Nevşehir merkez mahalle muhtarlarının ilettikleri taleplere ve Organ Bağışı Haftası’na,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, YÖK’ün kuruluş yıl dönümüne, hasta mahpuslara ve cezaevlerindeki sorunlara, Hakkâri’den Van’a tedavi için giden Hikmet Çapraz’ın yaşadıklarına, gözaltına alınan ve ifadeye çağırılan gazetecilere, cezaevindeki Tayfun Kahraman’a ve İsis Otel davasına,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, cezaevindeki Tayfun Kahraman’a, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Akın Gürlek’e ve gözaltına alınan gazetecilere,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, AK PARTİ’nin yirmi üç yıllık iktidarına, Eskişehir Beylikova’daki nadir toprak elementlerine ve Türkiye’nin enerji alanındaki yatırımlarına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden;

Nevşehir’in Acıgöl ve Avanos Mahallelerinden ve köylerinden gelen muhtarlara,

Bursa’nın Kestel ilçesinden gelen mahalle muhtarlarına,

“Hoş geldiniz.” denildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının;

Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Amiri Hasan Turan ve beraberindeki heyetin 27-30 Ekim 2025 tarihlerinde Bakü’de düzenlenecek olan Azerbaycan Cumhuriyeti Anayasası’nın Kabulünün 30’uncu Yıl Dönümü Uluslararası Parlamento Konferansı’na katılımı hususuna,

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Fuat Oktay ve beraberindeki Dışişleri Komisyonu heyetinin, Fransız Cumhuriyeti Ulusal Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Bruno Fuchs’un vaki davetine icabetle 11-14 Kasım 2025 tarihlerinde Fransa’ya resmî bir ziyarette bulunması hususuna,

İlişkin tezkereleri kabul edildi.

YENİ YOL Grubunun, 6/11/2025 tarihinde Samsun Milletvekili Mehmet Karaman ve 20 milletvekili tarafından, KYK burs ve kredi sisteminin ekonomik, sosyal ve hukuki boyutlarıyla ele alınması, yıllara göre alım gücü kaybının incelenmesi, öğrencilerin barınma, beslenme, ulaşım ve eğitim giderleriyle orantılı bir modelin geliştirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 5/11/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü (KYK) tarafından sağlanan burs ve öğrenim kredilerinin güncel ekonomik göstergeler ışığında yeniden değerlendirilmesi, burs miktarlarının enflasyon ve geçim endekslerine göre artırılması, kredi geri ödemelerinin gelir düzeyine göre yeniden yapılandırılması, lisansüstü düzeyde öğrenim gören öğrenciler için ayrı destek mekanizmalarının oluşturulması ve okul terk oranlarının azaltılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 6/11/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, YÖK'ün üniversiteler ve akademik özgürlük üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 23/10/2023 tarihinde Ankara Milletvekili Deniz Demir ve arkadaşları tarafından, motokuryelerin sorunlarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 6 Kasım 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesindeki bir grup öğrenciye ilişkin bir açıklamada bulundu.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Afyonkarahisar ili Şuhut ilçesinden gelen vatandaşlara “Hoş geldiniz.” denildi.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ve Kars Milletvekili Adem Çalkın ile 95 Milletvekilinin Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3309) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 229) görüşmelerine devam edilerek 11’inci maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Alınan karar gereğince, 11 Kasım 2025 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşime 20.18’de son verildi.

Bekir BOZDAĞ

Başkan Vekili

Yasin ÖZTÜRK

Denizli

Kâtip Üye

İbrahim YURDUNUSEVEN

Afyonkarahisar

Kâtip Üye

Adil BİÇER

Kütahya

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 27

7 Kasım 2025 Cuma
Milletvekili Teklifleri

1.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un; Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3353) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.11.2025)

2.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3354) (İçişleri; Milli Savunma; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.11.2025)

3.- Ankara Milletvekili Adnan Beker'in; Askeralma Kanununda ve Afet Yeniden İmar Fonunun Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3355) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Plan ve Bütçe ile Milli Savunma Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.11.2025)

4.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3356) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.11.2025)

5.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın; Cemevlerine İbadethane Statüsü Kazandırmak Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3357) (İnsan Haklarını İnceleme; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.11.2025)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Karadeniz Teknik Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/35674) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.10.2025)

2.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Cumhurbaşkanı tarafından atanan Anayasa Mahkemesi üyelerine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/35675) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

3.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, sanal kumar ve yasadışı bahisle mücadeleyle ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/35676) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2025)

4.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara Garı'nda meydana gelen saldırıyla ilgili yürütülen davada verilen karara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35677) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

5.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara Garı'nda meydana gelen saldırıyla ilgili yürütülen davada verilen karara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35678) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

6.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, 8 Ekim 2025 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılan bir uyuşturucu operasyonuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35679) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

7.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Y ve S tipi ceza infaz kurumlarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35680) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

8.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, bir siyasi partinin grup toplantısında atılan slogana ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35681) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

9.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, bir siyasi partinin grup toplantısında atılan slogana ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35682) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

10.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, Y ve S tipi ceza infaz kurumlarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35683) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.10.2025)

11.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Erzincan Yüksek Güvenlikli Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulunun bir mahkum hakkında verdiği karara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35684) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.10.2025)

12.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35685) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.10.2025)

13.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, faili meçhul bir cinayet soruşturmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35686) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.10.2025)

14.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35687) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

15.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35688) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

16.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35689) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

17.- Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'in, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35690) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

18.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35691) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

19.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35692) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

20.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, bir kişi hakkında devam eden yargılama sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35693) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

21.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'in İslahiye ilçesindeki bir kişi hakkında düzenlenen sağlık raporlarıyla ilgili iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35694) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

22.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35695) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

23.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, 8 Ekim 2025 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılan bir uyuşturucu operasyonuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35696) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

24.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, yargı süreci devam eden ve yurt dışına kaçtığı tespit edilen eski bir rektöre ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35697) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

25.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35698) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

26.- Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca'nın, Filistinlilere destek amacıyla düzenlenen eylemlere katılan ve haklarında adli işlem başlatılan kişilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35699) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

27.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, sanal kumar ve yasa dışı bahisle mücadeleyle ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35700) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

28.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, cezaevlerinin fiziki ve insani koşullarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35701) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2025)

29.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, OHAL KHK'ları ile kamu görevinden ihraç edilen kişilerin görevlerine iade edilmelerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35702) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2025)

30.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, son on yılda cezaevinde hayatını kaybeden mahkumlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35703) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

31.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, son on yılda Cumhurbaşkanı tarafından cezası hafifletilen veya kaldırılan kişilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35704) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

32.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, son 5 yılda Burdur'da istismara uğradığı tespit edilen çocuk sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35705) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

33.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'de 2024 yılında yanlış tedavi nedeniyle hayatını kaybeden bir çocuk için yürütülen soruşturma sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35706) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

34.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35707) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

35.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35708) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

36.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35709) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

37.- Van Milletvekili Sinan Çiftçiyök'ün, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35710) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

38.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35711) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

39.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, son 5 yılda Burdur'da istismara uğradığı tespit edilen çocuk sayısına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35712) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

40.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, Tokat'ta faaliyet gösteren bir tekstil şirketinde çalışan işçilerin maaşlarını alamadıkları iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35713) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.10.2025)

41.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Tokat'ta faaliyet gösteren bir tekstil şirketinde çalışan işçilerin maaşlarını alamadıkları iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35714) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.10.2025)

42.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 10 Kasım 2023 tarihinde Zonguldak'ta öldürülen Afgan uyruklu bir kişiye ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35715) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.10.2025)

43.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Tuzla ve Yalova tersanelerinde yaşanan iş kazalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35716) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

44.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, kısmi süreli işçi olarak çalışan öğrencilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35717) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

45.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, bazı özel sağlık kuruluşlarında çalışan hekimlerin sigorta primlerinin eksik yatırılmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35718) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

46.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, staj ve çıraklık sürelerinin sigortalılık başlangıcı olarak kabul edilmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35719) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

47.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, Yalova'daki baz istasyonlarına ve internet altyapısına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35720) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

48.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Datça Belediyesinin tekne bağlama iskelesinin kullanım hakkına el koyulmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35721) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

49.- İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek'in, Arnavutköy Belediyesi tarafından satışa çıkarılan taşınmazlara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35722) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

50.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, İlk Evim İlk Arsam Projesi kapsamında Düzce'de yürütülen çalışmalara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35723) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

51.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Bolu ilinde yürütülen bazı projeler için ÇED gerekli değildir kararı verilmesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35724) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

52.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, 21 Eylül 2025 tarihinde Adana'da plastik yaktığı tespit edilen bir firmaya ve yapılan denetimlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35725) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

53.- Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca'nın, İzmir'in Çiğli ilçesinde yer alan Harmandalı Katı Atık Düzenli Depolama Alanına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35726) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

54.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, Eskişehir'in Beylikova ilçesinde bulunan nadir toprak elementi rezervine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35727) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

55.- İstanbul Milletvekili Namık Tan'ın, Eskişehir'in Beylikova ilçesinde bulunan nadir toprak elementi rezervine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35728) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

56.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 2014 yılında Irak'ın Şengal bölgesinden kaçırılan Ezidi kadın ve çocukların akıbetine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35729) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

57.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, Eskişehir'in Beylikova ilçesinde bulunan nadir toprak elementi rezervine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35730) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

58.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, Rusya ve Irak'tan ithal edilen ham petrol fiyatlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35731) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

59.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, ülkemizin doğal gaz rezervlerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35732) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

60.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, kalıcı yaz saati uygulamasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35733) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

61.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ın Merkez ilçesine bağlı Bozkale köyünde yürütülen madencilik faaliyetlerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35734) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

62.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, madencilik sektöründe verilen ruhsatlara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35735) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

63.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, 34 yaş ve üzeri öğrencilerin KYK yurtlarından yararlandırılması talebine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35736) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

64.- Antalya Milletvekili Hilmi Durgun'un, Antalya'daki spor tesislerine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35737) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

65.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, elektrikli araç satışında uygulanan ÖTV oranının artırılmasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35738) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

66.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, vergi politikalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35739) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.10.2025)

67.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, bireysel kredi ve kredi kartı borcu nedeniyle haklarında icra takibi başlatılan kişilere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35740) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

68.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, bir kamu bankası hakkında ABD'de açılan davaya ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35741) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

69.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, sanal kumar ve yasadışı bahisle mücadeleyle ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35742) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2025)

70.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, madeni paraların birim başına üretim maliyetine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35743) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

71.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 1990'lara yönelik zorla kaybedilme ve faili meçhul cinayet iddialarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35744) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

72.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, dijital alışveriş platformları yoluyla satılan bazı ürünlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35745) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

73.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilen bir uyuşturucu operasyonu ile ilgili yargılama sürecine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35746) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

74.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, uyuşturucuyla mücadele kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35747) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.10.2025)

75.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Hevsel Bahçeleri'nin korunmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35748) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.10.2025)

76.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 10 Kasım 2023 tarihinde Zonguldak'ta öldürülen Afgan uyruklu bir kişiye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35749) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.10.2025)

77.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 21 Ağustos 2025'te İstanbul'da gözaltına alınan Azerbaycan uyruklu bir öğrenciye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35750) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

78.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, 10 Ekim 2025'te İstanbul'da saldırıya uğrayarak hayatını kaybeden bir gazeteci ile ilgili yürütülen soruşturmaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35751) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

79.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, 10 Ekim 2025'te İstanbul'da saldırıya uğrayarak hayatını kaybeden bir gazeteci ile ilgili yürütülen soruşturmaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35752) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2025)

80.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in, 10 Ekim 2025'te İstanbul'da saldırıya uğrayarak hayatını kaybeden bir gazeteci ile ilgili yürütülen soruşturmaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35753) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2025)

81.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 10 Ekim 2025'te İstanbul'da saldırıya uğrayarak hayatını kaybeden bir gazeteci ile ilgili yürütülen soruşturmaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35754) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

82.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon'da bir siyasi partinin etkinliğine katılım sağlanması için belediye otobüslerinin kullandırıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35755) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

83.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, vatandaşlığa geçirilen ve askerlik çağına gelen mültecilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35756) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

84.- İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'in, CHP İstanbul İl Başkanlığı önünde yaşanan olaylara kolluk kuvvetlerinin müdahalesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35757) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

85.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, sanal kumar ve yasadışı bahisle mücadeleye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35758) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

86.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 10 Ekim 2025'te İstanbul'da saldırıya uğrayarak hayatını kaybeden bir gazeteci ile ilgili yürütülen soruşturmaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35759) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

87.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 2014 yılında Irak'ın Şengal bölgesinden kaçırılan Ezidi kadın ve çocukların akıbetine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35760) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

88.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Ula Geri Gönderme Merkezinde bulunan Suriye uyruklu göçmenlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35761) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

89.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, son beş yılda Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen atamalara ve ihalelere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35762) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

90.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarında görevli bazı öğretim üyelerinin sözleşmelerinin yenilenmeme gerekçesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35763) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

91.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, RTÜK'ün bağımsız ve tarafsız niteliğinin güçlendirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35764) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

92.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda YÖK ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35765) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

93.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin ilinde ve Türkiye genelindeki eğitim altyapısıyla ilgili çeşitli verilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35766) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

94.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarında görevli bazı öğretim üyelerinin sözleşmelerinin yenilenmeme gerekçesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35767) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

95.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, MESEM aracılığıyla çalıştırılan öğrencilere ve gerçekleşen iş kazalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35768) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

96.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, İstanbul'un Pendik ilçesinde bulunan bir okulda yaşanan sorunlara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35769) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.10.2025)

97.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Kocaeli Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35770) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.10.2025)

98.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı bazı mahallelerde yeni okul inşa edilmesi talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35771) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

99.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Boğaziçi Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35772) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

100.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, ülkemizde eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35773) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

101.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Boğaziçi Üniversitesinde usulsüz atamalar yapıldığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35774) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

102.- Ankara Milletvekili Okan Konuralp'ın, 28 Eylül 2025 tarihinde ODTÜ'de iki öğrencinin tehdit edildiği iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35775) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

103.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır Üniversitesine yönelik Sayıştay denetimine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35776) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2025)

104.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Muğla'nın Marmaris ilçesinde bir okulun taşınması esnasında öğrencilere eşya taşındığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35777) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

105.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Sinop Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35778) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

106.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Selçuk Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35779) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

107.- Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Düzce Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35780) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

108.- Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Düzce Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35781) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

109.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri Talas Öğretmenevinin bakım ve onarımı için talep edilen ödeneğin akıbetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35782) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

110.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, vatandaşlığa geçirilen ve askerlik çağına gelen mültecilere ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35783) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

111.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda bazı şehir hastaneleri ile ilgili yaptığı tespitlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35784) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

112.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 10 Kasım 2023 tarihinde Zonguldak'ta öldürülen Afgan uyruklu bir kişiye ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35785) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.10.2025)

113.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35786) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

114.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 21 Ağustos 2025'te İstanbul'da gözaltına alınan Azerbaycan uyruklu bir öğrencinin sağlık durumuna ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35787) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

115.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'in İslahiye ilçesindeki bir kişi hakkında düzenlenen sağlık raporlarıyla ilgili iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35788) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

116.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesinde meydana geldiği iddia edilen usulsüzlüğe ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35789) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

117.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Akdeniz Üniversitesinde görevli 4 akademisyen hakkında yürütülen soruşturma sonrası gerçekleştirilen işlemlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35790) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

118.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'de 2024 yılında yanlış tedavi nedeniyle hayatını kaybeden bir çocuk için yürütülen soruşturma sürecine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35791) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

119.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, kamu hastanelerinde sağlanan radyoloji hizmetlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35792) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

120.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ta yürütülen TÜBİTAK, KOSGEB ve kalkınma ajansı projelerine ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35793) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

121.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep ilindeki Proton Hızlandırma ve Radyofarmasötik Tesisi'nin faaliyete geçeceği tarihe ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35794) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

122.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, GÜBRETAŞ işçilerinin grev kararına karşı sergilenen tutuma ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35795) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

123.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, su ürünleri yetiştiriciliğine ve kooperatiflerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35796) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.10.2025)

124.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 2024-2025 sezonu zeytin rekoltesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35797) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

125.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'da kuduzla mücadele kapsamında yürütülen yabani hayvan aşılama çalışmalarıyla ilgili iddialara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35798) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2025)

126.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Melen Barajı Revize Rehabilitasyon Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35799) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2025)

127.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, gıda enflasyonu ile mücadeleye ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35800) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

128.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yasaklanmış tarım ilaçlarının kullanımının önlenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35801) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

129.- Ordu Milletvekili Seyit Torun'un, zirai don destek ödemelerinde Ordu'nun kapsam dışı bırakılmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35802) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

130.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, zirai don desteği ödemelerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35803) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

131.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, zeytin ve zeytinyağı üreticilerine sağlanan desteklere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35804) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

132.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat'ın Akdağmadeni ilçesinde yapımı devam eden Bahçecik Barajı Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35805) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

133.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, Muş iline bağlı bazı köylerde yürütülen arazi toplulaştırma çalışmalarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35806) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

134.- Kilis Milletvekili Mustafa Demir'in, Fırat Nehri suyunun Kilis'e getirilmesi talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35807) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

135.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, bireysel kredi ve kredi kartı borcu nedeniyle haklarında icra takibi başlatılan kişilere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35808) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2025)

136.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yasaklanmış tarım ilaçlarının kullanımının önlenmesine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35809) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

137.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, İzmir Alsancak Limanı'nın dış ticaret kapasitesinin artırılmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35810) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

138.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, sanal kumar ve yasadışı bahisle mücadeleye ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35811) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2025)

139.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin'de toplu taşıma ücretlerinin kredi kartıyla ödenmesinde uygulanan komisyon kesintisine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35812) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

140.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, İzmir Alsancak Limanı'na son 5 yılda yapılan yatırımlara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35813) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

141.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 2024'ten bu yana kayyum atanarak TMSF'ye devredilen şirket sayısına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/35814) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

142.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, TRT'nin yayın politikasına ve insan kaynaklarına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/35815) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

143.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, kamuya personel alımlarında mülakat uygulamasının kaldırılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/35816) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

144.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 2020-2025 yılları arasında silinen vergi borcu tutarına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/35817) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

145.- Ankara Milletvekili Ahmet Eşref Fakıbaba'nın, fahri Kuran kursu öğreticilerinin kadroya alınması talebine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/35818) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

146.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 2024'ten bu yana kayyum atanarak TMSF'ye devredilen şirket sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35819) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

147.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, CMK kapsamında avukatlara ödenen vekalet ücretlerine ve yeni avukatların desteklenmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35820) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

148.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, cezaevlerine dair çeşitli verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35821) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

149.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, son beş yılda haklarında tedbir kararı verilen suçta sürüklenen çocuklara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35822) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

150.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, avukatların yaşadığı ekonomik zorluklara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35823) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

151.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, 18 Ekim 2025 tarihinde Diyarbakır'da gerçekleştirilen bir yürüyüşe ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35824) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

152.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, stajyer avukatların sosyal ve ekonomik güvencelerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35825) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

153.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Bakanlık tarafından bakım altına alınan çocuklara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35826) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

154.- Elazığ Milletvekili Gürsel Erol'un, çocuk yoksulluğu oranlarına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35827) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

155.- Elazığ Milletvekili Gürsel Erol'un, gelir düzeyi düşük hanelerde yaşayan çocuklara verilen beslenme desteklerine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35828) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

156.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35829) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

157.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, emekli maaşlarının artırılmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35830) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

158.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35831) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

159.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli ilindeki istihdamın artırılması için yapılan çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35832) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

160.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Bursa ilinde şişelenmiş içme suyu üreten firmaların yeraltı suyu kullanım verilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35833) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

161.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Tokat'ın Niksar ilçesinde yapılması planlanan bentonit maden ocağı projesinin çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35834) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

162.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Mersin ve Adana illerinde bulunan nehir havzalarında yaşanan kirliliğe ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35835) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

163.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, kahverengi kokarca böceği ile mücadeleye ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35836) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

164.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Bursa'da yeraltı suyunu ticari amaçla kullanan firmalara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35837) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

165.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Sivas'ın Zara ilçesine bağlı Dipsizgöl köyünde yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35838) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

166.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, Antalya'nın Kemer ilçesinde bulunan Idyros Antik Kenti yakınlarında otel projesi yürütüldüğü iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35839) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

167.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin ilinde kuraklığın etkilerini ortadan kaldırmak için yapılan çalışmalara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35840) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

168.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, atık yağların toplanması ve bertaraf edilmesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35841) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

169.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, Muğla'nın Milas ilçesinde bir maden sahası projesi için yürütülen ÇED sürecine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35842) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

170.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35843) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

171.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Isparta ilinde çevre kirliliğinin önlenmesi için yapılan denetim faaliyetlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35844) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

172.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli ilinde çevre kirliliğinin önlenmesi için yapılan denetim faaliyetlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35845) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

173.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Uşak ilinde çevre kirliliğinin önlenmesi için yapılan denetim faaliyetlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35846) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

174.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Kütahya ilinde çevre kirliliğinin önlenmesi için yapılan denetim faaliyetlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35847) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

175.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Burdur ilinde çevre kirliliğinin önlenmesi için yapılan denetim faaliyetlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35848) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

176.- Konya Milletvekili Barış Bektas'ın, kalıcı yaz saati uygulamasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35849) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

177.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, bazı elektrik tedarik şirketlerinin mesken aboneleriyle yaptıkları sözleşmelere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35850) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

178.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Kütahya ilinde borcu nedeniyle elektrik, su ve doğalgazı kesilen abone sayısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35851) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

179.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Burdur ilinde borcu nedeni ile elektrik, su ve doğalgazı kesilen abone sayısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35852) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

180.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Isparta ilinde borcu nedeni ile elektrik, su ve doğalgazı kesilen abone sayısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35853) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

181.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli ilinde borcu nedeniyle elektrik, su ve doğalgazı kesilen abone sayısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35854) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

182.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Uşak ilinde borcu nedeniyle elektrik, su ve doğalgazı kesilen abone sayısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35855) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

183.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan kaynak aktarımına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35856) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

184.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlığa bağlı kreş ve gündüz bakım evlerine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35857) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

185.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, kredi kartı borcu verilerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35858) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

186.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 2024'ten bu yana kayyum atanarak TMSF'ye devredilen şirket sayısına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35859) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

187.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, genç girişimciler ve yeni mezun avukatlara yönelik Bağkur prim desteğinin kaldırılmasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35860) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

188.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, Eskişehir'de protesto edilen senet sayısına ve tutarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35861) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

189.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35862) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

190.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, bazı esnaflardan yetki belgesi harcı alınmasını öngören bir kanun teklifine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35863) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

191.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 2020-2025 yılları arasında silinen vergi borcu tutarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35864) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

192.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, Türkiye Belediyeler Birliği bünyesinde kurulan Sosyal Hizmet Komisyonuna ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35865) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

193.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, 18 Ekim 2025 tarihinde Diyarbakır'da gerçekleştirilen bir yürüyüşe ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35866) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

194.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, Filistin'e Yardım Kampanyası kapsamında toplanan paraların aktarıldığı kurumlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35867) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

195.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, Idyros Antik Kenti ve çevresinin koruma amaçlı imar planı kapsamında değerlendirilmesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35868) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

196.- İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın, RTÜK'ün 2022-2025 yılları arasında verdiği uyarı ve para cezalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35869) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

197.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35870) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

198.- İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın, İzmir'in Dikili ilçesinde bulunan Deliktaş köyündeki ilkokulda birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35871) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

199.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, İzmir Demokrasi Üniversitesi rektörünün üç fakültenin dekanlık görevini de üstlenmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35872) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

200.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35873) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

201.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Tarım ve Orman Bakanlığının ilkokul çocukları için yaptığı kahverengi kocarca toplama yarışmasının pedagojik etkilerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35874) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

202.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, ilaç tedarikinde yaşanan sorunlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35875) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

203.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Göle Devlet Hastanesindeki uzman doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35876) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

204.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Hanak Devlet Hastanesindeki uzman doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35877) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

205.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, aşırı sıcaklara karşı alınan önlemlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35878) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

206.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Muğla'nın Milas ilçesinde boşaltılan eski devlet hastanesi binasının akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35879) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

207.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35880) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

208.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, grip aşısı tedarikine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35881) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

209.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, döviz kurunda yaşanan artışın sağlık sektörüne etkilerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35882) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

210.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Tarım ve Orman Bakanlığının ilkökul çocukları için yaptığı kahverengi kokarca toplama yarışmasının pedagojik etkilerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35883) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

211.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Plazma Fraksinasyonu Projesi'nin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35884) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

212.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, olası bir su krizine karşı alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35885) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

213.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Mersin ilinde kahverengi kokarcayla mücadeleyle ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35886) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

214.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, 2025 yılı zirai don desteği kapsamında yapılan ödemelere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35887) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

215.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, sulama birliklerinin yönetimine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35888) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

216.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin'deki Efrenk Barajı ve Sulaması Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35889) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

217.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, Ege Bölgesi'ndeki pamuk üreticilerinin sorunlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35890) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

218.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, 2025 yılında Türkiye genelinde ve Manisa ilindeki yaş ve kuru üzüm rekoltesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35891) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

219.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, Eskişehir'in Alpu ilçesindeki sulama birliğinin uygulamalarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35892) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

220.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, 2025 yılı zirai don desteği kapsamında yapılan ödemelere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35893) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

221.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, tarımsal üretimin desteklenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35894) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

222.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Bakanlığın ilkökul çocukları için yaptığı kahverengi kokarca toplama yarışmasının pedagojik etkilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35895) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

223.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, et fiyatlarındaki artışa ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35896) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

224.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, tarımsal üretimin desteklenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35897) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

225.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Burdur ilinde kapanan şirket ile işyerini kapatan esnaf ve sanatkar sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35898) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

226.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, 2024'ten bu yana Bursa'nın İnegöl ilçesinde iflas eden veya konkordato ilan eden mobilya şirketlerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35899) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

227.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Uşak ilinde kapanan şirket ile işyerini kapatan esnaf ve sanatkar sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35900) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

228.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Kütahya ilinde kapanan şirket ile işyerini kapatan esnaf ve sanatkar sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35901) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

229.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli ilinde kapanan şirket ile işyerini kapatan esnaf ve sanatkar sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35902) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

230.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Isparta ilinde kapanan şirket ile işyerini kapatan esnaf ve sanatkar sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35903) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

231.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, bir sosyal medya platformunda Gazze konulu içeriklerin görünürlük oranlarında yaşanan düşüşe ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35904) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

232.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan ilindeki Ilgar Dağı Tüneli inşaatının çevresel etkilerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35905) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

233.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi'nin ulaşım altyapısının iyileştirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35906) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

234.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sayıştay'ın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35907) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

235.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, ulaştırma sektörü esnafının sorunlarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35908) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2025)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 19 Milletvekilinin, öğrencilerin ve ailelerinin karşılaştığı sorunların tespit edilerek bu sorunlara yönelik çözüm önerileri belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3314) (Başkanlığa geliş tarihi:20.10.2025)

2.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi ve 20 Milletvekilinin, İletişim Başkanlığının bütçe kullanımı, personel politikaları ile mal ve hizmet alımlarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3315) (Başkanlığa geliş tarihi:21.10.2025)

3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 19 Milletvekilinin, kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin tüm boyutlarıyla incelenerek koruyucu ve önleyici mekanizmalarda yaşanan eksikliklerin giderilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3316) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2025)

4.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer ve 21 Milletvekilinin, çocuk istismarını engellemek ve çocukların korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3317) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2025)

5.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız ve 20 Milletvekilinin, ortopedi ve beyin cerrahisi ürün gruplarına ait implantların üretimi ve satışında yaşanan sıkıntıların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3318) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2025)

6.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız ve 20 Milletvekilinin, şap hastalığının ülkemizdeki hayvancılık sektörü üzerindeki etkilerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3319) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2025)

7.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız ve 20 Milletvekilinin, Şeker pancarı üretimi sektöründe yaşanan sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3320) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2025)

8.- Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan ve 20 Milletvekilinin, Edirne ili başta olmak üzere Trakya Bölgesindeki içme suyu ve tarımsal sulamada yaşanan sorunların araştırılarak kuraklıkla mücadelede alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3321) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2025)

9.- Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan ve 20 Milletvekilinin, Edirne ili başta olmak üzere Trakya Bölgesindeki çeltik ve pirinç üretiminde yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3322) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2025)

10.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan ve 20 Milletvekilinin, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde tarımsal üretim alanında çiftçilerin yaşadığı sorunların tüm yönleriyle araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3323) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2025)

11.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan ve 20 Milletvekilinin, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde hayvancılık sektöründe yaşanan sorunların tüm yönleriyle araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3324) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2025)

12.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Karaman'ın Ermenek ilçesinde meydana gelen maden faciasının tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3325) (Başkanlığa geliş tarihi:28.10.2025)

13.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın ve 19 Milletvekilinin, artan ekolojik tahribatın nedenlerinin ve yapısal sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3326) (Başkanlığa geliş tarihi:30.10.2025)

14.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen ve 19 Milletvekilinin, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü başta olmak üzere tiyatro, konservatuar ve diğer kültür kurumlarıyla ilgili bazı iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3327) (Başkanlığa geliş tarihi:30.10.2025)

15.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan ve 20 Milletvekilinin, Şırnak'ta yaşanan ekolojik tahribatın nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3328) (Başkanlığa geliş tarihi:31.10.2025)

10 Kasım 2025 Pazartesi**Milletvekili Teklifi**

1.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3358) (Adalet; Dijital Mecralar ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.11.2025)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, YKS ve KPSS sınavlarında adayların ÖSYM sisteminde yaptıkları tercihlere dışarıdan müdahale edildiği iddiasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/35909) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Edirne L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun yargılanma sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35910) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.10.2025)

3.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, 20 Ekim 2025 tarihinde Van'da güvenlik görevlilerinin gözaltında bulunan bir vatandaşa kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35911) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

4.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, 20 Ekim 2025 tarihinde Van'da güvenlik görevlilerinin gözaltında bulunan bir vatandaşın avukatına kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35912) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2025)

5.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Zonguldak'ın Çaycuma ilçesinde yaşanan bir cinayet vakasının şüphelisine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35913) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

6.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, çocuk istismarı vakalarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35914) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

7.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturma ile ilgili haberlere erişim engeli getirildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35915) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

8.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Samsun Kavak S Tipi Cezaevinde mahkumlara kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35916) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

9.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Sincan Kadın Kapalı Cezaevi İdari Gözlem Kurulu tarafından verilen kararlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35917) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

10.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturma ile ilgili haberlere erişim engeli getirildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35918) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

11.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35919) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

12.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35920) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

13.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, çocuk istismarı vakalarına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35921) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

14.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, iş kazasında hayatını kaybeden işçilerin ailelerine sağlanan sosyal destek programlarına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35922) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

15.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, engelli kişilere yönelik mevzuata dair terminoloji değişikliği talebine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35923) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.2025)

16.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35924) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

17.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 65 yaş üstü çalışan verilerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35925) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

18.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, iş kazalarının önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35926) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

19.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Bursa'da yaşanan hava kirliliği sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35927) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

20.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, Tunceli'nin Ovacık ilçesine bağlı Cevizlidere köyünde yürütülen madencilik faaliyetleriyle ilgili iddialara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35928) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

21.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Karlıova ilçesinin doğalgaz altyapısı sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35929) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

22.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, İlk Evim İlk İş Yerim Projesi'nin akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35930) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

23.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 2020'den bu yana yapılan kırılmış atık lastik ithalatına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35931) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

24.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35932) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

25.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir'in Bergama ilçesinde RES yapılması planlanan bir alan hakkında verilen ÇED olumlu kararına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35933) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

26.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde bulunan bir toplu konutta yaşanan sorunlara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35934) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

27.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, 9 Eylül 2025 tarihinde düzenlenen bir konut kura çekimi programıyla ilgili iddialara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35935) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

28.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, TOKİ tarafından Adıyaman'da yürütülen köy evleri projesinin inşa süreciyle ilgili iddialara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35936) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.2025)

29.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikler sonrası Bakanlık tarafından yapılan düzenlemelere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35937) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.2025)

30.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, Su Kanunu çalışmalarına ve kuraklıkla mücadeleyle ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35938) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.2025)

31.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, 24-25 Ekim 2025 tarihlerinde Irak'ta Türkmenlere yönelik olarak yapılan saldırılara ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35939) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

32.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35940) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

33.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, elektrik ve doğalgaz borcu olan abone verilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35941) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

34.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Karlıova ilçesinin doğalgaz altyapısı sorununa ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35942) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

35.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35943) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

36.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35944) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

37.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, profesyonel liglerde görev yapan ve bahis oynadığı tespit edilen hakemlere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35945) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

38.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, profesyonel liglerde görev yapan ve bahis oynadığı tespit edilen hakemlere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35946) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

39.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, son 3 yılda KYK yurtlarında ve çevresinde yaşanan taciz, tehdit ve şiddet vakalarına ve bunların önlenmesi için alınan tedbirlerle ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35947) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

40.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, son 3 yılda KYK yurtlarında ve çevresinde yaşanan taciz, tehdit ve şiddet vakalarına ve bunların önlenmesi için alınan tedbirlere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35948) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

41.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Dicle Üniversitesi Hastanesinde 4/D statüsünde çalışan işçilerin geriye dönük işçilik alacaklarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35949) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

42.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl İl Özel İdaresine bağlı bir şirket tarafından gerçekleştirilen bir ihaleyle ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35950) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

43.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl İl Özel İdaresine bağlı bir şirket tarafından gerçekleştirilen bir ihaleyle ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35951) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

44.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35952) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

45.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, engelli kişilere yönelik mevzuata dair terminoloji değişikliği talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35953) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.2025)

46.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'in, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Uludağ Alan Başkanlığı ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35954) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.10.2025)

47.- Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35955) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.10.2025)

48.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi tarafından bir bankayla yapılan promosyon sözleşmesiyle ilgili iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35956) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.10.2025)

49.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, eğitim hakkından mahrum bırakılan çocuklara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35957) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

50.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, YKS ve KPSS sınavlarında adayların ÖSYM sisteminde yaptıkları tercihlere dışarıdan müdahale edildiği iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35958) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

51.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Şırnak Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35959) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

52.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerden etkilenen illerdeki eğitim hizmetlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35960) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

53.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, ÖSYM tercih sistemlerine dışarıdan müdahale edildiği iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35961) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.2025)

54.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, mahkeme kararıyla göreve iade edilen öğretmenlerin fiilen göreve başlatılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35962) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.2025)

55.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35963) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

56.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda şehir hastaneleri ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35964) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

57.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yaşandığı iddia edilen usulsüzlüklere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35965) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

58.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, 2022-2025 yılları arasında kamuya atanan ebe sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35966) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

59.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, acil yardım ve afet yönetimi bölümü mezunlarının istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35967) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

60.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'daki sağlık ocaklarının yenilenmesi talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35968) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.2025)

61.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, üniversite hastanelerindeki vezne uygulamalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35969) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.2025)

62.- Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35970) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.10.2025)

63.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, sanayi sektöründe yapılması planlanan reformlara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35971) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

64.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35972) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

65.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'daki pamuk üreticilerinin sorunlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35973) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

66.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, büyükbaş hayvan sayısına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35974) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

67.- Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan'ın, Kula-1 ve Kula-2 gölet projelerinin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35975) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

68.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Mersin'in Tarsus ilçesine bağlı Bolatlı Mahallesi'ndeki su kanalında yaşanan boğulma vakalarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35976) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

69.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35977) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

70.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, tarımsal üretimde Hazine kar payı destekli yatırım ve işletme finansmanı kullanım şartlarında yapılan değişikliklere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35978) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

71.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, tarım sektöründeki üreticilerin desteklenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35979) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.2025)

72.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Botan Çayı'nda meydana gelen toplu balık ölümlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35980) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.2025)

73.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikler sonrası Bakanlık tarafından yapılan düzenlemelere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35981) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.2025)

74.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Akyaka Sınır Kapısı'nın açılması talebine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35982) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

75.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35983) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

76.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, dijital pazar yeri niteliğindeki firmaların lisans ücretlerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35984) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

77.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Antalya'nın ilçelerindeki tüketici hakem heyetlerinin kapatılarak il merkezinde toplanması kararına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35985) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

78.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İzmir Adnan Menderes Havalimanı PAT sahaları onarımı ihalesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35986) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2025)

79.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlık bünyesindeki kreş ve çocuk bakım evlerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35987) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.10.2025)

80.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, vatandaşların kişisel bilgilerini kullanarak yapılan dolandırıcılık maksatlı telefon aramalarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35988) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.2025)

81.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikler sonrası Bakanlık tarafından yapılan düzenlemelere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/35989) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.2025)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)

1.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl ilinin bir mahallesinde başlatılan kentsel dönüşüm sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34939)

2.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda bazı Bakanlıklar ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34940)

3.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, yerel gazetelere ve basın kuruluşlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34942)

Adalet Bakanlığı

4.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Kırşehir S Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34944)

5.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Kırşehir Yüksek Güvenlikli Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34945)

6.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara 1 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun açık cezaevine geçirilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34946)

7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya S Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/34947)

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir ceza davasında adil yargılama yapılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34948)

9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kayseri 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/34949)

10.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34950)

11.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, stajyer avukatlara sağlanan desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34951)

12.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'da başlatılan icra takiplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34952)

13.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, 6 Ekim 2025 tarihinde İzmir'de işlenen bir kadın cinayetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34953)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

14.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34954)

15.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, kadın konukevi açılması hakkında belirlenen hedeflere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34955)

16.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, otizmlili bireylerin ailelerine sağlanan desteklere ve bakım merkezlerinin denetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34956)

17.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, 2020-2025 yılları arasında Amasya'da engelli aylığı kesilen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34957)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

18.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34958)

19.- Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'ın, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34959)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

20.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl ilinin bir mahallesinde başlatılan kentsel dönüşüm sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34960)

21.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'da inşa edilen TOKİ konutlarının teslim edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34961)

22.- Van Milletvekili Sinan Çiftyürek'in, tatlı su kaynaklarının güncel durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/34962)

23.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34963)

24.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, kuraklıkla mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/34964)

25.- Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun'un, Muğla'nın Seydikemer ilçesinde bulunan Seki çayırı arazisine yapılması planlanan TOKİ projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34965)

26.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, doğa ve tarım alanı kayıplarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34966)

27.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Malatya'nın Doğanşehir ilçesinde imar planı kapsamında yürütülen parselasyon işlemlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34967)

28.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, deniz ve su kaynaklarının atık plastiklerden arındırılması için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34968)

29.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, Ulusal Katkı Beyanı'na ilişkin yazılı soru önergesi (7/34969)

Dışişleri Bakanlığı

30.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Türk Akreditasyon Kurumu ile ilgili yaptığı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34970)

31.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34971)

32.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, İsrail'in Vicdan Gemisi adlı yardım gemisine yaptığı müdahaleye karşı yürütülen diplomatik sürece ilişkin yazılı soru önergesi (7/34972)

33.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, ABD büyükelçisinin Suriye'de çektiği bir fotoğrafa ilişkin yazılı soru önergesi (7/34973)

34.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34974)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

35.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, elektrikli araç şarj istasyonlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34976)

36.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, enerji nakil hatlarının neden olduğu orman yangınlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34977)

37.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34979)

38.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Gazipaşa ilçesindeki mahallede yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34980)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

39.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, Yalova'daki KYK yurtlarının fiziki yetersizliklerine ve yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34982)

40.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Ağlasun ilçesine KYK yurdu yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34983)

41.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Taşova ilçesine KYK yurdu yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34984)

42.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34985)

43.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, İstanbul'da üniversite öğrencilerinin barınma imkanlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34986)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

44.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, ekonomi politikalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34987)

45.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, işveren üzerindeki vergi ve prim yükünü azaltmaya yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34988)

46.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda bazı Bakanlıklar ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34989)

47.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Manisa Celal Bayar Üniversitesi Hafsa Sultan Hastanesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34990)

48.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, Yalova'da vergi affı ve yeniden yapılandırmaya yönelik düzenlemelerden faydalanan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34991)

49.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, Yalova'da faaliyet gösteren şirketlere yönelik vergi denetimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34992)

50.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 2023 yılının Şubat ayından bu yana bireysel kredi ve kredi kartı borcu olan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34993)

51.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'da 2023 yılının Şubat ayından bu yana kredi borcu nedeniyle haklarında icra takibi başlatılan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34994)

52.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'da çiftçilerin bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34995)

İçişleri Bakanlığı

53.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, dijital mecralarda yaygınlaşan dolandırıcılık, yasa dışı kumar ve bahis ile mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/34996)

54.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34997)

55.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir'in Urla ilçesinde gerçekleşen bir kadın cinayetine ve artan bireysel silahlanmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/34998)

56.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin Şavşat Belediyesi tarafından işten çıkarılan işçilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34999)

57.- Elazığ Milletvekili Semih Işıkver'in, POMEM alımlarında uygulanan 10 katı kuralına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35000)

58.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, son 5 yılda çocuklar ve gençler arasında yaygınlaşan şiddet vakalarının önlenmesi amacıyla yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/35001)

59.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, uygunsuz park eden araçların çekilme usulüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/35002)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

60.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, İzmir'de kapalı olan müze ve ören yerlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35003)

61.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35004)

Milli Eğitim Bakanlığı

62.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, eğitim alanında yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/35005)

63.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Karabük Üniversitesi ile ilgili yaptığı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35006)

64.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Kafkas Üniversitesi ile ilgili yaptığı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35007)

65.- Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'in, özel eğitim öğretmeni istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35008)

66.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35009)

67.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35010)

68.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35011)

69.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Ankara Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35012)

70.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Ankara Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35013)

71.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Manisa Celal Bayar Üniversitesi Hafsa Sultan Hastanesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35014)

72.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, özel öğrenci yurtlarının denetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35015)

73.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde görev yapan iki akademisyenin başka bir üniversitede usulsüz doktora eğitimi aldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35016)

74.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda YÖK ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35017)

75.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak Üniversitesi tarafından iptal edilen bir kadro ilanına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35018)

76.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Merzifon ilçesinde bulunan bir okula oyun alanı yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35019)

77.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, zorunlu eğitim süresinin düşürüleceği iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35020)

78.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Aydın Adnan Menderes Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35021)

79.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, okullarda akran zorbalığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35022)

80.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Amasya Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35023)

81.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarında görevli bazı öğretim üyelerinin sözleşmelerinin yenilenmeme gerekçesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35024)

82.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'de yeni bir mesleki eğitim merkezi açılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35025)

83.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, 17 Nolu sağlık ve sosyal hizmetler iş koluna bağlı çalışan personelin mağduriyetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35026)

84.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, öğretmen atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35027)

85.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Pamukkale Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35028)

86.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Trakya Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35029)

87.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Yıldız Teknik Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35030)

88.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Pamukkale Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35031)

89.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, okullarda uyuşturucu madde kullandığı tespit edilen öğrencilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35032)

Milli Savunma Bakanlığı

90.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35033)

Sağlık Bakanlığı

91.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35034)

92.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, 2024 Sayıştay Denetim Raporunda yer alan Manisa Celal Bayar Üniversitesi Hafsa Sultan Hastanesi ile ilgili tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35035)

93.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, HPV aşısının ulusal aşı programına alınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35036)

94.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35037)

95.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, ağır metal kirliliğinin insan sağlığına etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35038)

96.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, yetersiz beslenme nedeniyle hayatını kaybeden bebeklere ve bebek ölüm oranlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35039)

97.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, ilaç tedarikinde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/35040)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

98.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35042)

Tarım ve Orman Bakanlığı

99.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, kahverengi kokarca böceği ile mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/35044)

100.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, 2025 yılı için şeker pancarı alım fiyatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35045)

101.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, otoyollarda bulunan restoran, lokanta ve gıda ürünleri satışı yapan yerlerin denetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35046)

102.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'da yaşanan zirai don afetinden etkilenen çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35047)

103.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, fındık alım fiyatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35048)

104.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, Et ve Süt Kurumunun et ithalatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35049)

105.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, pamuk ithalatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35050)

106.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya ilinde şap hastalığı ile mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/35051)

107.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Gökçeler barajı su hattının inşasına ne zaman başlanacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35052)

108.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Kumluca ilçesindeki Gavur Deresi üzerinde yer alan köprü'nün yeniden yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35053)

109.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Kumluca ilçesindeki Üleşik Deresi'nin ıslah edilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35054)

110.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35055)

111.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Dim Barajı'nın kapalı devre sulama hattı borularının değiştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35056)

112.- Adana Milletvekili Ayyüce Türkes Taş'ın, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35057)

Ticaret Bakanlığı

113.- Kilis Milletvekili Mustafa Demir'in, Öncüpınar Gümrük Kapısında uygulanan bazı prosedürlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35058)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

114.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, İzmir Adnan Menderes Havalimanı PAT sahaları onarımı ihalesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35059)

115.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, 5G teknolojisine geçiş sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35060)

116.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'nın Simav ilçesine bağlı bir köydeki GSM altyapısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35061)

117.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Serik-Konaklı otoyolu projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35062)

118.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35063)

No: 29

11 Ekim 2025 Salı

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri
Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)

- 1.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Mersin'de bir şoförün İŞİD ile bağlantılı olduğu iddia edilen bir aile tarafından öldürülmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35064)
- 2.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Mersin'de bir şoförün İŞİD ile bağlantılı olduğu iddia edilen bir aile tarafından öldürülmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35066)

Adalet Bakanlığı

- 3.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, bir doktorun sosyal medyada yaptığı paylaşıma ilişkin yazılı soru önergesi (7/35069)
- 4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Fransa'da yaşayan bir kişinin çocuklarının kimlik sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/35070)
- 5.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Söke Açık Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/35071)
- 6.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35072)
- 7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sakarya 3 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/35073)
- 8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Erzincan Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun AYM kararına rağmen tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35074)
- 9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, eski bir hükümlünün işe alınma talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35075)
- 10.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35076)
- 11.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun yargılanma sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35077)
- 12.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, yakalanan veya etkisiz hale getirilen PKK terör örgütü üyelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35078)
- 13.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen'in, son 10 yılda koruma kararı için başvuran kadın verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35079)
- 14.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35080)
- 15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli 1 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun hastaneye götürülürken kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35081)
- 16.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, ağırlaştırılmış müebbet cezasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35082)
- 17.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/35083)
- 18.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Bolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35084)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

19.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, kültürel ürünlerde kullanılan sembollerin denetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35085)

20.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi mensubu bir akademisyenin mobbinge uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35086)

21.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen'in, son 10 yılda koruma kararı için başvuran kadın verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35087)

22.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, meme kanseri ile mücadele kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/35088)

23.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, İstanbul'un Beylikdüzü ilçesinde bulunan bir özel bakım merkezinde engelli bireylere kötü muamelede bulunulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35089)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

24.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, engelli olduğu halde malulen emekli olamadığını iddia eden bir vatandaşa ilişkin yazılı soru önergesi (7/35090)

25.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Mersin'de yaşanan ve 8 mevsimlik tarım işçisinin hayatını kaybettiği trafik kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35091)

26.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde bulunan bir fabrikada gerçekleşen ve iki işçinin hayatını kaybettiği patlamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/35092)

27.- İzmir Milletvekili Rifat Turuntay Nalbantoğlu'nun, iş kazalarının önlenmesi için alınması gereken tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35093)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

28.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde bulunan bir binada verilen az hasarlı kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35094)

29.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Elazığ'ın Sivrice ilçesinde yapılan kentsel dönüşüm sürecinde arsası bulunan bir vatandaşın sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/35095)

30.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'un Doğankent ilçesinde bulunan bir madene ait kimyasal atık havuzunun taşmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35096)

31.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Çorum'un Sungurlu ilçesinde açılması planlanan taş ocağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35097)

32.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Hevsel Bahçeleri'nin korunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35098)

33.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Karadeniz Teknik Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35099)

34.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Bolu'da yapılması planlanan madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35100)

35.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Tunceli'nin Pülümür ilçesindeki dağların çevresinde yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35101)

36.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Eber Gölü'nün korunmasına yönelik alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35102)

37.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Çorum'un Sungurlu ilçesindeki bazı köylerde açılması planlanan bir taş ocağının çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35103)

38.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Sivas'ın Zara ilçesine yapılması planlanan stronsiyum tuzu madenine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35104)

Dışişleri Bakanlığı

39.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, Bakan'ın lisans diplomasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35105)

40.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Nahçıvan'da tutuklu bir kişinin ülkeye getirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35106)

41.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, THY ile ABD menşeli bir firma arasında yapılan uçak alım anlaşmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35107)

42.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Ukrayna'nın ülkemizden ithal ettiği domates ve salatalık için gümrük vergisi uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35108)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

43.- Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'ın, ABD'den yapılacak doğalgaz tedarikine aracılık edecek şirkete ilişkin yazılı soru önergesi (7/35109)

44.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, GES kuran tarım işletmelerinin enerji temininde yaşadığı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/35110)

45.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, nadir toprak elementlerinin rezerv durumu ve üretim potansiyeline ilişkin yazılı soru önergesi (7/35112)

46.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda MTA ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35113)

47.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Tunceli'nin Pülümür ilçesindeki dağların çevresinde yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35114)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

48.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, öğrenci yurtlarının barınma koşullarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35115)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

49.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, şans oyunlarından elde edilen toplam gelire ve yasa dışı kumar ve bahisle mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/35116)

50.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bankaların uyguladığı yüksek faiz oranlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35117)

51.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, THY ile ABD menşeli bir firma arasında yapılan uçak alım anlaşmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35118)

52.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Muş Alparslan Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35119)

53.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Karadeniz Teknik Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35120)

54.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, 2024 yılı içinde kamu kurum ve kuruluşlarına alınan araçlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/35121)

İçişleri Bakanlığı

55.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, bir doktorun sosyal medyada yaptığı paylaşıma ilişkin yazılı soru önergesi (7/35122)

56.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, bir terör örgütü üyesinin mezarıyla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/35123)

57.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara Garı'nda gerçekleştirilen terör saldırısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35124)

58.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen'in, son 10 yılda koruma kararı için başvuran kadın verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35125)

59.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli 1 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun hastaneye götürülürken kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35126)

60.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, son 5 yılda Giresun ilinde yaşanan trafik kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35127)

61.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun ilindeki bireysel silahlanmaya ve konuyla ilgili alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35128)

62.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Muş Alparslan Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35129)

63.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, saldırıya uğrayan bir gazeteci ile ilgili yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/35130)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

64.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, kültürel ürünlerde kullanılan sembollerin denetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35131)

65.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Hattuşa Örenyeri Karşılama Merkezi'ndeki hediyelik eşya satış yerlerinin kiralınması ihalesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35132)

66.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Hevsel Bahçeleri'nin korunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35133)

Milli Eğitim Bakanlığı

67.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanın yaptığı bir açıklamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/35134)

68.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, eğitim çağındaki çocuk verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35135)

69.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak Özel Eğitim Uygulama Okulunda gerçekleştirilen Hayvanları Koruma Günü etkinliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35136)

70.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi mensubu bir akademisyenin mobbinge uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35137)

71.- Tekirdağ Milletvekili Nurtan Yontar'ın, Balkan ülkelerinden gelen ve ortaöğrenimini Türkiye'de tamamlamış adayların yurtdışı öğrenci kabul kontenjanlarından yararlanamamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35139)

72.- Tekirdağ Milletvekili Nurtan Yontar'ın, Tekirdağ'da öğretmenleri açılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35140)

73.- Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşan'ın, eğitimde ve istihdamda olmayan gençlere yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/35141)

74.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'da son beş yılda kapatılan köy okullarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35142)

75.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'da taşınmalı eğitim sistemi ile ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35143)

76.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Kırıkkale Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35144)

77.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Kırklareli Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35145)

78.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Mardin Artuklu Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35146)

79.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35147)

Milli Savunma Bakanlığı

80.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Küresel Sumud Filosu'na seyri boyunca TSK'ya bağlı deniz ve hava araçlarının eşlik edip etmediğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35148)

Sağlık Bakanlığı

81.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, meme kanseri ile mücadele kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/35149)

82.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, Nevşehir Devlet Hastanesinde laboratuvar test sonuçlarının değiştirildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35150)

83.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ta AMATEM açılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35151)

84.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa Suruç Devlet Hastanesinin uzman doktor ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35152)

85.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, 2025 TUS sonucunda boş kalan uzmanlık kontenjanlarına ve uzman hekim açığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35153)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

86.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35154)

87.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35155)

88.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35156)

89.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35157)

Tarım ve Orman Bakanlığı

90.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Ukrayna'nın ülkemizden ithal ettiği domates ve salatalık için gümrük vergisi uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35158)

91.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, gıda güvenliğine yönelik denetim faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35159)

92.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ta 2020'den bu yana yapılan gıda güvenliği denetimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35160)

93.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, şap hastalığı nedeniyle üreticilerin yaşadığı mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/35161)

94.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Eynesil Sis Dağı Sel Kapanı Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/35162)

95.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 2025 yılında fark ödemesi için başvuru yapan çiftçilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35163)

96.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Muğla'da yürütülen Yaban Domuzu ile Mücadele Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/35164)

97.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Hevsel Bahçeleri'nin korunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35165)

98.- Kilis Milletvekili Mustafa Demir'in, Kilis'teki üzüm üreticilerinin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35166)

99.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, kahverengi kokarca böceği ile mücadeleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/35167)

Ticaret Bakanlığı

100.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, kültürel ürünlerde kullanılan sembollerin denetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35168)

101.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'in, kültürel ürünlerde kullanılan sembollerin denetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35169)

102.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, kültürel ürünlerde kullanılan sembollerin denetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35170)

103.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Ukrayna'nın ülkemizden gelen domates ve salatalık için gümrük vergisi uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35172)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

104.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, bakım onarım yapılan yollar nedeniyle vatandaşların ücretli yollara yönlendirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35173)

105.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, THY ile ABD menşeli bir firma arasında yapılan uçak alım anlaşmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35174)

106.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, kamyonet cinsi nakliye araçlarına getirilen ağırlık sınırı sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/35175)

107.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, DHMİ bünyesinde açılan PAT sahası bakım onarım ihalelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35176)

108.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'a çevre yolu yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35177)

109.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Çorum'un Sungurlu ilçesinde açılması planlanan taş ocağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/35178)

110.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35179)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 Milletvekilinin, İlk Evim Arsa Projesi'nin akıbetinin ve kamu kaynaklarının kullanımının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3329) (Başkanlığa geliş tarihi:3.11.2025)

2.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve 23 Milletvekilinin, Türkiye Futbol Federasyonunda görev yapan bazı hakemlerin bahis faaliyetlerinde bulunduğu iddialarının tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3330) (Başkanlığa geliş tarihi:3.11.2025)

3.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve 23 Milletvekilinin, işsizliğin nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılarak işsizlik nedeniyle yaşanan sorunların giderilmesi için çözüm önerileri belirlemesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3331) (Başkanlığa geliş tarihi:3.11.2025)

4.- Ankara Milletvekili Deniz Demir ve 21 Milletvekilinin, çiftçilerin yaşadığı sorunların ve tarım sektöründeki eksikliklerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3332) (Başkanlığa geliş tarihi:3.11.2025)

5.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler ve 21 Milletvekilinin, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde 29 Ekim 2025 tarihinde yaşanan bina çökme olayının nedenlerinin araştırılarak yapı denetimi sisteminde alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3333) (Başkanlığa geliş tarihi:3.11.2025)

6.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş ve 19 Milletvekilinin, Türkiye'deki intihar vakalarının nedenlerinin ve bölgesel dağılımının tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3334) (Başkanlığa geliş tarihi:3.11.2025)

7.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, milletvekillerine yönelik bazı uygulamaların hukuk sistemi ve demokrasi üzerindeki etkilerinin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3335) (Başkanlığa geliş tarihi:4.11.2025)

8.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 20 Milletvekilinin, yükseköğretim mezunlarının beyin göçü eğilimlerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3336) (Başkanlığa geliş tarihi:4.11.2025)

9.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin ve 19 Milletvekilinin, Hakkari-Van karayolunda yaşanan trafik kazalarının tüm yönleriyle incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3337) (Başkanlığa geliş tarihi:4.11.2025)

10.- Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek ve 20 Milletvekilinin, tarım sektöründe yaşanan sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3338) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

11.- Adana Milletvekili Orhan Sümer ve 21 Milletvekilinin, çocukların suç oranlarındaki artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3339) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

12.- Adana Milletvekili Orhan Sümer ve 21 Milletvekilinin, alt gelir seviyesinde çalışanların karşılaştığı ekonomik sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3340) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

13.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay ve 23 Milletvekilinin, telekomünikasyon şirketlerinin altyapı yatırımlarının yetersiz kalmasının nedenlerinin araştırılarak afet zamanlarında kesintisiz iletişim sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3341) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

14.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay ve 23 Milletvekilinin, mermer ihracatçılarının karşılaştığı sorunların araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3342) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

15.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 20 Milletvekilinin, su yönetiminin mevcut durumunun araştırılarak kuraklıkla mücadele edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3343) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

16.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay ve 22 Milletvekilinin, gıda enflasyonunun nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3344) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

17.- Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 21 Milletvekilinin, mevcut ekonomik koşulların tüm üretici kesimler üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3345) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

18.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay ve 22 Milletvekilinin, sanayi sektörünün karşılaştığı verimlilik sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3346) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

19.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay ve 22 Milletvekilinin, elektrik kaynaklı orman yangınlarının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3347) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

20.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu ve 21 Milletvekilinin, çocuk yoksulluğunun ekonomik, sosyal, kültürel ve demografik yönleriyle araştırılarak etkin ve koruyucu politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3348) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

21.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız ve 21 Milletvekilinin, 2025 yılının Nisan ayında yaşanan zirai don olayından etkilenen illerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3349) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

22.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut ve 20 Milletvekilinin, yazılı, görsel ve dijital basında yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3350) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

23.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 20 Milletvekilinin, zeytin ve zeytinyağı sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak sürdürülebilir bir tarım politikası oluşturulması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3351) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

24.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 Milletvekilinin, tahıl üretimindeki azalmanın yem piyasasına etkilerinin araştırılması ve tarımsal üretim ile gıda güvenliği politikalarının değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3352) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

25.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 Milletvekilinin, su kaynaklarının yönetiminin ve su politikalarının etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3353) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

26.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, burs ve kredi sisteminin güncel ekonomik verilere göre yeniden değerlendirilmesi ve öğrencilere destek mekanizmaları oluşturulması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3354) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

27.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 19 Milletvekilinin, kalıcı yaz saati uygulamasının ekonomik katkısının ve insan psikolojisi üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3355) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.2025)

28.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Yükseköğretim Kurulunun işleyişi ve üniversiteler üzerindeki etkilerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3356) (Başkanlığa geliş tarihi:6.11.2025)

29.- Samsun Milletvekili Mehmet Karaman ve 20 Milletvekilinin, KYK burs ve kredi sisteminin ekonomik, sosyal ve hukuki yönleriyle araştırılarak sistemin güncel ekonomik verilere göre yeniden değerlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3357) (Başkanlığa geliş tarihi:6.11.2025)

11 Kasım 2025 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), İshak ŞAN (Adıyaman)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 15'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Niğde'nin tarihî ve kültürel dokusunun korunması, tanıtılması ve bu alanlarda yapılan yatırımlar hakkında söz isteyen Niğde Milletvekili Cevahir Uzkurt'a aittir.

Buyurun Sayın Uzkurt. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Niğde Milletvekili Cevahir Uzkurt'un, Niğde'nin tarihî ve kültürel dokusunun korunmasına, tanıtılmasına ve bu alanlarda yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

CEVAHİR UZKURT (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli vatandaşlarımız, kıymetli hemşehrilerim; öncelikle Dilovası'nda yaşadığımız elim hadisede hayatını kaybeden vatandaşlarımıza başsağlığı, yaralılarımıza acil şifalar dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Bugün, sizlere 370 bini aşan nüfusuyla sadece bereketli topraklarıyla değil aynı zamanda köklü, tarihî ve kültürel mirasıyla tam bir medeniyetler şehri olan Niğde'mizi anlatmak için gündem dışı söz almış bulunuyorum. Hititlerden Osmanlı'ya sayısız medeniyetlere ev sahipliği yapan Niğde'miz âdeta bir açık hava müzesini andırmaktadır. Örneğin Orta Çağ'ın en iyi korunmuş eserlerinden biri olan eşsiz Gülen Meryem Ana freskiyle Gümüşler Manastırı, yine, Roma İmparatoru Konstantin'in annesi adına yaptırılan ve bugün Ayasofya'yla yaşıt olan Andaval Kilisesi gibi eserler inanç turizmi için önemli değerlerimiz arasında yer almaktadır.

Yine iki bin sekiz yüz yıllık Tabal Krallığı Antik Kenti, günümüzde hâlâ büyük bir kısmı ayakta duran ve milattan sonra 2'nci, 3'üncü yüzyıllara ait Roma Havuzu'ndan şehre su taşıyan tarihî su kemerleri ve Tyana Antik Kenti gibi eserlerimiz hem ülkemizin hem de ilimizin önemli tarihî ve kültürel mirasları arasında yer almaktadır.

Tabii, ilimizin tarihî ve kültürel miraslarının yanında özellikle şehrimizi daha konforlu ve yaşanılabilir, modern bir kent hâline getirmek için son dönemlerde yapmış olduğumuz bazı yatırım ve hizmetlerinden de bahsetmek isterim.

Özellikle sağlık alanında mevcut olan Niğde Eğitim Araştırma Hastanemizin yanına 400 yataklı, son teknolojiyle donatılmış yeni bir devlet hastanesi ek binamızı hizmete açmış bulunmaktayız. Yine, bölgemiz için bir marka hâline gelmiş Bor Fizik Tedavi Rehabilitasyon Hastanemizin de bütün işlemleri bitmiş ve yakın zamanda ihale süreci başlayacaktır. Aynı şekilde, 60 ünitlik ağız ve diş sağlığı hastanemiz ve Çamardı ilçemizde bulunan devlet hastanemizin inşaatı yakın zamanda tamamlanmak üzere hızla devam etmektedir.

Aynı zamanda, soğuk iklimin hüküm sürdüğü ilimizde ilimizin tamamı, merkezin tamamı, ilçelerimizin tamamı ve beldelerimizin önemli bir kısmını da doğal gaze kavuşturmuş bulunmaktayız. Önümüzdeki dönemde de Gümüşler beldemiz ve Çukurkuyu beldemizi de doğal gaze kavuşturmak için gerekli çalışmaları başlatmış bulunmaktayız.

Tabii ki Niğde'nin ekonomisini güçlendirmek ve cazibe merkezi hâline getirmek için sanayi ve istihdamını artırmak amacıyla Niğde merkezde ve Bor ilçemizde bulunan organize sanayi bölgelerimizin yanına yaklaşık 200'e yakın fabrikanın inşa edileceği, 20 bine yakın personelin istihdam edileceği, toplamda 730 hektarlık 2 tane organize sanayi bölgesi alanını kazandırmış bulunmaktayız. Bu organize sanayi bölgesi alanlarımızın altyapı çalışmaları tamamlanmış ve buralarda arsa tahsisine başlanmış durumdadır. Yine, Niğde merkez 2'nci Organize Sanayi Bölgesi'nin de altyapı çalışmaları bitmek üzere ve orada da arsa tahsisine başlamış durumdayız. Tabii, sanayi anlamında, özellikle depremsellik açısından, risk açısından en az riskli bölgeler arasında yer alan ilimiz ulusal ve uluslararası yatırımcılar açısından güvenli bir liman olarak görülmekte ve bu anlamda yatırımcıların ilgisini çektiğini mutlulukla görmekteyiz.

Yine, Türkiye'nin en modern otoyollarından biri olan Ankara-Niğde Otoyolu'nun da Niğde'mizden geçtiğini ve Niğde'yi otoyol ulaşımının kalbine yerleştirdiğini görmekteyiz. Bununla birlikte, yıllardır ihtiyaç duyulan yükleme merkezimizin inşaatı tamamlanmış, hizmete açılmış bulunmaktadır. Bu anlamda, yıllık 1,2 milyon ton taşıma kapasitesine sahip bu dev tesis, şehrimizi ülkemizin demir yolu ağının da kalbine yerleştirmiş bulunmaktadır. Yine, Ulaştırma Bakanlığımız tarafından önümüzdeki dönemde inşa edilecek olan hava kampüsüyle ilimizin yıllardır beklemiş olduğu havaalanına da kavuşmuş olacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son yirmi iki yılda Niğde'de tam 105 adet su yapısını tamamlamış bulunmaktayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

CEVAHİR UZKURT (Devamlı) - 12 baraj ve 7 gölet inşa ederek 24 milyon metreküp su depolama hacmine ulaştık, inşa ettiğimiz 32 sulama tesisiyle de 167.810 dekar tarımsal alanı suyla buluşturmuş durumdayız. Dolayısıyla Niğde'miz sadece tarımıyla değil; tarihiyle, kültürüyle, sanayile, üniversitesiyle, sporuyla, ekonomisiyle Anadolu'nun ve Türkiye'nin parlayan yıldızı olmaya devam etmektedir. Niğde'mize yapılan bu tarihî yatırımlar için başta Türkiye Yüzyılı'nın mimarı Sayın Cumhurbaşkanımıza, Bakanlarımıza, önceki dönem milletvekillerimize, sayın valilerimize ve belediye başkanlarımıza teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Gündem dışı ikinci söz, Batman'ın sorunları hakkında söz isteyen Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'ye aittir.

Sayın Tiryaki, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- *Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin, Batman'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması*

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Batman'ın sorunlarını dile getirmek amacıyla gündem dışı söz almış bulunuyorum. Öncelikle hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Batman'ın en büyük sorunu tahmin edebileceğiniz gibi demeyeyim ama tahmin etmeyeceğiniz gibi, Batman halkının iradesinin gasbedilmesi. 2016'dan beri Batman kayyumla yönetilen bir kent. 81 il içerisinde en yüksek oyla, yüzde 64 oyla Batman'ın belediye eş başkanları seçildi. Kişiselleştirilen bir kampanya yürütüldü, eş başkanlık sistemimiz hedef alındı, kirli bir kampanya yürütüldü. Buna rağmen belediye eş başkanlarımız yüzde 64 oy aldılar. En yakın partinin aldığı oy ne kadar, biliyor musunuz? Yüzde 15, 2'nci olan partinin aldığı oy yüzde 15. Adalet ve Kalkınma Partisi ne kadar oy aldı, biliyor musunuz? Yüzde 12 oy aldığı bir kentten bahsediyoruz.

Batman kayyumları dokuz yıl boyunca Batman halkının varını yoğunu çarçur ettiler, gayrimenkullerini diğer kamu kurum ve kuruluşlarına sattılar, milyarlarca lira borç bıraktılar yani sadece bugününü değil,

esasen Batman'ın geleceğini de satmış oldular. Şimdi de Batman Belediyesinin sahip olduğu tek yer olan Kültür Merkezi'ni, sevgili Ahmet Güneştekin'in adıyla anılan Kültür Merkezi'ni diğer kamu kurumlarına peşkeş çekmeye çalışıyorlar. Ben buradan Adalet ve Kalkınma Partisine sesleniyorum: Eğer Batman'a toplu iğne ucu kadar saygınız varsa, eğer Batman'a toplu iğne ucu kadar bir şey yapmak istiyorsanız kayyumunuzu geri çekin. Biz şehrimizi yönetiriz, halkımıza hizmet ederiz, kayyumlarınızın borcunu bile öderiz ve şehri gerçek sahiplerine teslim ederiz.

Batman'ın en büyük sorunlarından biri işsizlik. Türkiye'de işsizliğin en yüksek olduğu 5 kentten 1 tanesi. Hakkâri, Muş, Ağrı ve Van'la birlikte Türkiye'de işsizliğin en yüksek olduğu kent. Batman 650 bin nüfusuyla büyükşehir olmayan şehirler içerisindeki en büyük kent, merkez nüfusu da 500 bin. Maalesef çok büyük bir sanayisi yok, olanlar da büyük bir tehlikeyle karşı karşıya. Batman'da 400'ün üzerinde tekstil atölyesi var ve bu tekstil atölyelerinde 45 binin üzerinde kişi çalışıyor. Fakat son yıllarda yanlış politikalar nedeniyle tekstil atölyelerinin neredeyse yarısı kapandı ve çalışan sayısı 45 binlerden 20 binlere kadar düştü; işsizliğin üzerine katmerli bir sorun daha eklenmiş oldu. Pek çok kez önerilerde bulunduk, dedik ki: Tekstil meslek lisesi açın. 400 tane tekstil atölyesinin olduğu, 50 bine yakın kişinin çalıştığı bir yerde tekstil meslek liseleri açın, nitelikli istihdam sağlayın. Sadece bu yetmez, kendi markasını üretebilmesi için moda tasarım bölümlerini açın üniversitede, maalesef bu konuda da bir adım atılmadı. Üniversitede tekstil mühendisliği açın dedik, bu konuda da herhangi bir girişimde bulunulmadı. Bugüne kadar teşviklerle bir yere kadar getirilmeye çalışıldı fakat emin olun -zamanım kısıtlı, geniş bir zamanda bunu anlatmak isterim- verdiğiniz teşvikler -sadece Batman için değil- Türkiye'nin dört bir yanında verdiğiniz teşvikler büyük sanayicilere gidiyor. Orada nasıl olsa "Siz teşvik alıyorsunuz." diye daha düşük ücretlerle satın alıyorlar. Dolayısıyla ondan da yerel hiç kimse yararlanamıyor.

Batman'ın bir diğer sorunu tarım ve hayvancılık. Emin olun, hani "Üç tarafı denizlerle çevrili." diyoruz ya, Batman üç tarafı nehirlerle çevrili bir kent; batı sınırı Sason ve Kayzer Çayı, doğu sınırı Garzan Çayı, güney sınırı da Dicle Nehri'nden oluşuyor ve Mezopotamya'nın çok verimli bir toprağı, çok verimli bir toprak kesimi üzerinde. Fakat ne tarım ne hayvancılık buna denk bir yerde değil. Bakın, 1990'lardan bugüne büyükbaş hayvan sayısı ya yerinde seyrediyor ya da biraz artış veya düşüş gösteriyor, küçükbaş hayvan sayısı ise dörtte 1'e kadar düşmüş durumda. Hani anlatıyorsunuz ya "Hayvancılığa bu kadar teşvik veriyoruz, büyütüyoruz." diye, maalesef hayvancılık da Batman'da ölmüş durumda.

Birinci sınıf tarım arazilerinin önemli bir bölümünü su altında bıraktınız. Sadece Giresira'da, Balpınar'da bütün bölgeye yetecek kadar sebze üretililebilirdi, bütün bölgenin tarım ihtiyacı karşılanabilirdi ama o da sular altında kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Emin olun bakın, bu kadar büyük bir tarım havzasından bahsediyoruz. Batman'da bir tane salça ve konserve üretimi yapılmıyor. Bu kadar bitkisel üretimin yapıldığı bir kentte tek bir tane bitkisel yağ üretimi yapan tesis yok, Batman'ın durumu bu.

Bir diğer sorun -kısaca onu da anlatıp bitireyim- çevre yolu sorunu. Gerçekten ciddi bir sorun çünkü her hafta neredeyse bir insanın ölümüne yol açıyor. Özellikle kuzey çevre yolunun olmaması, Siirt-Kurtalan yolu üzerinde, organize sanayi yolu üzerinde büyük bir sorun vardı. Vali de bu sorunu şöyle çözdü; oradaki düğün salonlarını kapatarak çözeceğini düşündü. Böyle sorunlar çözülmez. Düğün salonlarını kapatarak kentin trafik sorununu çözemezsiniz, şehirler arası yol sorununu çözemezsiniz; Allah'tan uyarıları dinlediler de şimdi bir duble yol, aydınlatma, sinyalizasyon sorunlarını çözmeye çalışıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) - Batman'ın sorunu çok, biz gündemde tutmaya devam edeceğiz diyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Kütahya Simav'dan gelen konuklara "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Genel Kurulumuzu Kütahya Simav'dan gelen değerli konuklarımız izliyor; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

3.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, Kocaeli'nin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Kocaeli'nin sorunları hakkında söz isteyen Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'e aittir.

Sayın Çiler, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi sevgi, saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü 87'nci ölüm yıl dönümünde saygı ve rahmetle anıyorum.

Son günlerde Gebze, Darıca, Dilovası'nda yaşanan acı olayları konuşmak ve iktidara sorumluluklarını hatırlatmak için söz aldım. Gebze ve Darıca'daki doğal gaz patlamalarında 3 kişi yaşamını yitirdi, 50'ye yakın kişi yaralandı. 29 Ekimde Gebze-Darıca metro inşaatı üzerinde çöken binada Bilir ailesinden 4 kişiyi kaybettik. 8 Kasım 2025'te Dilovası'nda kaçak kozmetik atölyesinde meydana gelen patlamada 6 canımızı yitirdik, 7 ağır yaralı var. Bu olaylar, kent güvenliği, işçi sağlığı ve insan hayatına verilen değer in aynasıdır.

Değerli milletvekilleri, 29 Ekim 2025, on dört gün önce Gebze'de metro inşaatının olduğu yerde bir bina kendi kendine çöktü. 5 kişilik Bilir ailesinden sadece geriye Dilara kızımız kaldı. 22 bina, 55 iş yeri, 91 bağımsız konut tahliye edildi. "Türkiye Büyük Millet Meclisinde araştırma komisyonumuz kurulsun." dedik, talep reddedildi. Sorumluların eksiksiz şekilde tespit edilmesi, soruşturma yürütülürken kamunun düzenli şekilde aydınlatılması için Gebze Cumhuriyet Başsavcılığına bizzat suç duyurusunda bulundum. Yasal süreçlerin elbette takipçisi olacağız. Gebze halkı yalnız değildir. Bugün bu kürsüye bir milletvekili olarak değil, bir baba, bir evlat, bir insan olarak çıktım çünkü Kocaeli'nin yüreği yanıyor, hepimizin yüreği yanıyor. 8 Kasım 2025 sabahı Dilovası'nda bir parfüm atölyesinde ihmaller sonucu yaşanan o patlama 6 canımızı, 6 genç kadını aramızdan aldı, hastanede ağır yaralılar var. Kaybettiğimiz canlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Geriye yanık duvarlar değil, annesiz kalan çocuklar, evlatsız kalan anneler, yarım kalmış hayatlar Dilovası'nda küllerden yükselen çığlık oldu. Bir anne yavrusunu nereden tanır? Kokusundan, değil mi arkadaşlar? Bir anne "Kızımı kokusundan tanıyamadım." dedi, feryat etti. Biz neyi başardık, neyi kaybettik, bir düşünelim. İş yerinde can veren kadınlar ve çocuklar var. Tuğba Taşdemir, 17 yaşında; Nisa Taşdemir, 17 yaşında; Cansu Esatoğlu, 16 yaşında; Esmâ Dikan, 31 yaşında; Hanım Gülek, 65 yaşında; Şengül Yılmaz, 55 yaşında. Bu tablo bir kaza değil, büyük bir ihmal ve büyük bir sorumsuzluktur.

Şimdi sizlere soruyorum değerli arkadaşlar, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre bu iş yerinin iş sağlığı ve güvenliğini yapan firma nerede? Şehrin göbeğinde böyle bir iş yeri var. Okulda okuyan çocuklar harçlığını kazanmak için kaçak olarak burada çalışıyor ve Sosyal Güvenlik Kurumu ve yanı başındaki İŞKUR'un, Kaymakamlığın nasıl haberi olmuyor, Belediyenin bu kaçak yapıdan nasıl

haberi olmuyor? Yoksa oluyor de gereği yapılamıyor mu? CİMER'e yapılan başvurular var; "Çocuk işçi çalıştırılıyor, kaçak işçi çalıştırılıyor." diye şikâyetler yapılıyor, bunların elinde belgesi var. Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından neden iş yeri denetlenmedi? Sormanız gerekmiyor mu? Bu bir kaza değil göz göre göre gelmiş bir ihmaller zincirinin son halkasıdır çünkü o atölye denetlenmemişti, orada sigortasız işçiler ve çocuklar çalıştırılıyordu. Çalışanlar kimyasal maddelerin, bidonların arasında hayata tutunmaya uğraşıyordu; sanki birer modern köle gibi çalıştırıyorlardı.

Şimdi, kimse "kader" demesin. Bu ülkede iş cinayetlerine "kader" diyenler, sorumsuz kurumların sessiz ortaklarıdır. "Kader" değil denetimsizliktir, vicdansızlıktır. Dilovası'ndaki o parfüm atölyesinde yaşamını yitiren her kadının, her işçinin hesabını sormak bu Meclisin borcudur. Öncelikle bu cinayetin takipçisi olacak ve sorumluların adalet önünde hesap vermesini sağlayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

NAİL ÇİLER (Devamla) - Bu ülkede hiçbir işçi, hiçbir evlat ekmek uğruna ölmesin, suçlular cezasını çeksin. Bu kürsü acı haberlerle değil Hazreti Ömer'in Şam Valisine "Camiyi yık, adaleti yıkma!" dediği gibi adaletin sağlandığı gün alkışlarla Meclis yankıların istiyoruz.

Dilovası'nın o sessizliğinden yükselen çığlığı duymazdan gelmeyelim çünkü o çığlık hepimizin vicdanında yankılanıyor. Bu ülkede her yangının, her doğal gaz patlamasının, her enkazın, her can kaybının altındaki imza aynı: İhmal, vurdumduymazlık, denetimsizlik. Artık yeter! Bu Meclis, ya sorumluluk alacak ya da o ihmallerin ortağı olacak.

Bugün Gebze'de, Dilovası'nda, Darıca'da yanan ateş yarın başka bir kentte yanmasın. Meclis kürsüsünden söz veriyorum; bu ihmalin, bu cinayetin hesabını birlikte soracağız diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sisteme giren sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

İlk söz, Sayın İrfan Karatutlu'ya ait.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş Şahinkaya Mahallesi'ndeki deprem evlerine ilişkin açıklaması

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, Kahramanmaraş Şahinkaya Mahallesi'nde henüz teslimi yapılmamış deprem evleri, kötü zeminde yapıldıkları için kaymaya bağlı toprak altında kaldılar. Allah'tan insanlarımız henüz oturmadıkları için can kaybımız olmadı. Halkımıza geçmiş olsun diyoruz. Eğer yetkililerin zemin etüdü kâğıt üzerinde kalırsa, denetim imza karşılığı laf olsun diye yapılırsa sonuç böyle olur. Bakalım, yapılıp teslim edilen deprem evlerinin arkasından neler çıkacak? Bütün bunları planlayan, denetleyen, Kahramanmaraş Çevre, Şehircilik İl Müdürlüğü ne yapıyor? Bir yıl önce yerinde dönüşüme izin verdiği şehir merkezindeki, Trabzon Caddesi'ndeki yerleri rant için tekrardan rezerv alanına almaya çalışıyor.

BAŞKAN - Sayın Evrim Rızvanoğlu...

2.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, Belgrad Ormanı'na ilişkin açıklaması

EVİRİM RIZVANOĞLU (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İktidarın yapılaşma hırsı artık muhafaza ormanlarına kadar dayandı. Şimdi de İstanbul'un nefesi, can damarı Belgrad Ormanı betona boğuluyor. Yüzyıllardan günümüze ulaşan, Atatürk'ün numune ormanı ilan ettiği, bir zamanlar su medeniyetinin beşiği olan bu orman, bugün rant ve inşaat projelerinin hedefinde. Tarım ve Orman Bakanının sözde "Çivi bile çaktırmayız!" dediği ormanda bugün beton duvarlar

yükseliyor, pıtrak gibi yeni tesisler çoğalıyor. Bu günü “Millî Ağaçlandırma Günü” ilan edip fidan dikenler Belgrad gibi ormanın yok edilmesine izin veriyorlar.

Belgrad Ormanı İstanbul’un son nefesidir. Bu nefesi kesmek, bu şehre de ecdadımıza da ihanettir. Biz buna seyirci kalmayacağız. Pazar günü İstanbullular Belgrad Ormanı’nda artan yapılaşmaya karşı bir araya geldi. Biz de buradan çağrılarını yineliyoruz: Belgrad Ormanı için derhâl ama derhâl harekete geçin. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Mehmet Önder Aksakal...

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal’ın, polislik mesleğine ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Polislik mesleğinin ağır yükü yalnızca bireysel yaşam kalitesini değil, aynı zamanda verilen hizmetin verimliliğini ve toplumsal huzuru da doğrudan etkilemektedir. Haftalık çalışma süresi kırk saat olarak belirlenmiş ise de aylık toplamda iki yüz kırk saati aşan mesai süreleri ve özellikle on iki saat çalışma-on iki saat dinlenme sistemi personeli yıpratıcı bir yoğunluğa itmektedir. Fazla mesaiye ilişkin düzenlemeler yetersiz kalmakta, fazla çalışmaların karşılığı ücret ya da izin olarak verilmemekte, bu da anayasal angarya yasağının ihlali anlamına gelmektedir.

Önerimiz, haftalık çalışma süresi kırk sekiz saati geçmeyecek biçimde yasal güvenceye alınmalıdır. Maaşlar mesleğin yüksek risk, düzensiz çalışma ve stres faktörleri göz önüne alındığında yetersizdir. 2023 düzenlemesiyle getirilen 3600 ek gösterge hakkı tüm Emniyet personelinin kapsamadığı için de adalet duygusunu zedelemektedir. Sayın İçişleri Bakanımızın bu konuyu hassasiyetle değerlendireceğine inanıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Aslan...

4.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan’ın, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü’ne ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü Şırnak Cudi’de her gün tonlarca ağaç kıyımının yaşandığı 2019’da ilan edilmişti. Kutlamayla, törenle karşılanan, ellerinde fidanla, dilde “Geleceğe nefes” sloganları ne ironi ne yaman çelişki! Kamera önünde ellerinde fidan ama Şırnak Gabar, Besta’da yıllardır nefessiz bırakılan politikalarda ısrar! Ağaç kıyımını maden ve güvenlik gerekçesiyle maskeleyemezsiniz. Son zamanlarda halkın haklı tepkisini engellemek adına kesilen ağaçların kamyonlarına örttüğünüz çadır sevkıyatıyla vicdanınızı temizleyemeyeceksiniz. Fidan dikmek kök salmak için önemli ancak kök salan ağacı dalıyla, toprağıyla, mekânı ve hafızasıyla korumak bundan çok daha önemlidir. Şırnak halkının nefesinde, vicdanında temizleyemeyeceğiniz bu gerçek nefes yangınıla madenle değil Şırnak, Cudi yeniden yeşerdiğinde alınacaktır.

BAŞKAN - Sayın Özcan...

5.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan’ın, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü’ne ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 11 Kasım Ağaçlandırma Günü, milletimizin çevre hassasiyetini en güçlü şekilde ortaya koyan Geleceğe Nefes: Yeşil Vatan Seferberliği hareketi Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde başlatılmış ve kısa sürede tüm Türkiye’nin sahiplendiği bir millî çevre hamlesine dönüşmüştür. Bizler biliyoruz ki vatan ormanlarıyla, toprağıyla, suyuyla vatandır. Bu bilinçle Türkiye’nin dört bir yanında milyonlarca fidan toprakla buluşmuş, yeni orman alanları oluşturulmuş, güçlü bir yeşil doku inşa edilmiştir. Dikilen her bir fidan iklim değişikliğiyle mücadelede bir nefes, topraklarımız için bir bereket, gelecek nesiller için bir umut ışığıdır. Yeşil vatan idealini büyütmek bizlere hem atalarımızın emaneti hem de evlatlarımızın geleceğine karşı sorumluluğumuzdur. Bu vesileyle, seferberliğe gönülden sahip çıkan tüm

vatandaşlarımıza, gençlerimize, sivil toplum kuruluşlarımıza ve bu büyük çevre vizyonunu ortaya koyan Cumhurbaşkanımıza teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Hun...

6.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun, Iğdır'a ve Alican Sınır Kapısı'na ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Iğdır üç ülkeye komşu, doğunun ticaret kapısı, halkların kesişim noktasıdır ancak bu avantaj ne yazık ki tam anlamıyla değerlendirilememektedir. Nahçıvan yönündeki sınır kapısı kısmen kapalı iken Ermenistan ve İran Sınır Kapısı hâlen kapalıdır. Oysa Iğdır'ın potansiyeli bu kapıların tümünün açık ve işleyen bir hâle gelmesiyle ortaya çıkacaktır. Sınır illerinde özellikle de seçim bölgem Iğdır'da bavul ticareti denilen küçük ölçekli günlük ticaret halkın geçim kaynağıdır. Iğdır halkı üretmek istiyor, ticaret yapmak istiyor, komşularıyla barış içinde yaşamak istiyor. Kapılar açıldığında sadece ticari mallar değil dostluklar da geçecektir o sınırdan. Sınır kapıları sadece ticari geçiş noktalar değildir, ayrıca kültürel zenginliğin yaşandığı noktalardır. Bu açıdan Iğdır-Ermenistan arasında bulunan Alican Sınır Kapısı ivedilikle faaliyete geçmelidir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Çan...

7.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Resmî Gazete'de yayımlanan Sağlık Hizmetleri Lisans Yönetmeliği'ne ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün Resmî Gazete'de yayımlanan Sağlık Hizmetleri Lisans Yönetmeliği'ne göre özel sağlık tesisi açılmasına ilişkin lisans süreçlerinde artık temel kriter bölgesel ihtiyaçlar ve şehrin mevcut altyapısı olacak. İşte bu, her yönüyle AKP iktidarının yıllardan beri sağlık sistemini nasıl başıboş bıraktığının, sermayeye hoyratça rant alanı açtığının itirafıdır çünkü şimdiye kadar ne bölgesel denge ne de ihtiyaçlar gözetildi, hiçbir rasyonel analiz yapılmadan lisanslar verildi. Bu kontrolsüzlükler yüzünden çok ağır bedeller ödedik, çok canlar verdik. Burdur'da yaşanan diyaliz ünitesi rezaleti, yenidoğan çetesi cinayetleri bunların en çarpıcı örnekleri. Hastayı müşteri, sağlık kuruluşunu ise ticarethane olarak gören bu siyaset anlayışı iflas etmiştir. Yönetmelik de bunu âdeta tescillemektedir.

BAŞKAN - Sayın Karaoba...

8.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bütçesine, Dilovası'ndaki felakete ilişkin açıklaması

ALİ KARAOKA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Kocaeli'deki denetimsiz bir binada İŞKUR'un yanı başındaki felaketten sonra istifasını sunmuyor, kanlı bir bütçeyi savunuyor. Bakanlığın bütçesinde kademeli emeklilik yok, staj ve çiraklık mağdurlarına çözüm yok, çocuk işçiliğiyle mücadele yok, aile sağlığı merkezi çalışanların haklı taleplerine cevap yok, emeklilik yok, gençlik yok, kadınlar yok; depremden sonra artan engelli vatandaşlarımızın sayısına rağmen e-KPSS ve kamu kurumlarında yüzde 3 kota artırımı yok. Yani bu bütçede adalet yok, vicdan yok, insanca bir yaşam yok. Bu ülkenin işçileri emeğiyle, sağlıkçıları alın teriyle, engellileri umuduyla direniyor, direniyor, direniyor ama Hükûmet hâlâ bunları duymuyor. Her yıl "refah payı" diyorsunuz ama halkın geleceğini, cebindeki parayı çalışıyorsunuz.

Plan ve Bütçede de söyledik, buradan da tekrarlıyoruz: Dilovası'ndaki kaza değil, bir cinayettir; sizin bütçenizi değil, istifanızı bekliyoruz.

BAŞKAN - Sayın Karagöz...

9.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz 'ün, Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk 'ün sonsuzluğa uğurlanışının yıl dönümüne ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin 'e ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün, bu topraklara yeniden hayat veren büyük bir dehanın, ebedî Başkomutanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk 'ün sonsuzluğa uğurlanışının yıl dönümüydü. Ne acıdır ki cumhuriyetimizin kurucusuna duyulan saygıyı, sevgiyi ve minneti gölgelemek isteyen bir zihniyet bilinçli bir tercihle 10 Kasım ara tatile denk getirerek cumhuriyetimizin emanetçileri olan çocuklarımızın Atatürk 'ü okullarda anmalarını engellemeye kalktı ama o karanlık niyet, Atatürk sevgisini yüreğine kazımış milyonları asla durduramadı. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz yine meydanlardaydık, yine okullardaydık, yine Ata 'mızın huzurundaydık. Buradan açıkça söylüyorum: Atatürk 'le sorunu olan, o büyük cumhuriyet mirasını taşımakta zorlanan bir kişi bu ülkenin Millî Eğitim Bakanı koltuğunda oturamaz. Bu nedenle Yusuf Tekin 'in bu ülkeye yapabileceği en büyük hizmet, yarını beklemeden derhâl istifa etmesidir. İstifa edin Sayın Bakan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sarı...

10.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı 'nın, 1 Ocak 2026 yılında yürürlüğe girecek uygulamayla basit usule tabi küçük esnafın vergilendirilecek olmasına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Elinin emeğiyle geçinmeye çalışan küçük esnafımızın sesini duyurmak üzere söz almış bulunuyorum. 1 Ocak 2026 tarihinde yürürlüğe girecek olan uygulamayla basit usule tabi küçük esnafımız vergilendirilecek. Amaç neymiş? Gerçek usulle vergilendirip vergi kaçığının önüne geçmek, kayıt dışılıkla mücadele etmekmiş. Peki, buradan elde edilecek gelir nedir? 20 milyara yakın bir gelir. Bu gelir 800 bin küçük işletmenin sırtına yük olarak bindirilecek. Bu gelir aslında sarayın masrafını karşılamak için hazırlanan bir gelirdir. AKP 'nin sarayının bir yıllık masrafı 20 milyar lira. Bugün yapacağınız vergilendirme sarayın masraflarını bile karşılamıyor ama bugün küçük esnafımız, mağdur olacak 800 bin esnaf kapısına kilit vurmak zorunda kalacak. Beyannamelerine sadece yılda 20 bin lira damga vergisi verecekler; yazıktır, günahıtır. Bu uygulamadan derhâl vazgeçmenizi talep ediyorum. Küçük esnafımızın çılgınlığına ses vermenizi istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Öztunç...

11.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç 'un, Onikişubat ilçesi Şahinkaya köyü ile Elbistan ilçesi Akbayır köyündeki köy evlerine ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Onikişubat ilçemizin Şahinkaya köyü Suçatı mevkisindeki köy evleri, deprem evleri birkaç gün önce heyelan nedeniyle yıkıldı. “Buralara ev yapılmaz, yanlış yere yapıyorsunuz, burası heyelan bölgesi.” diye uyarıldı ama dinlemediler. Depremde evi yıkılan köylü için yapılan köy evleri depremden sonraki heyelanda yıkılıyor, bu kadarı ancak fıkralarda olur. Neden burası seçildi? Rant için mi yoksa beceriksizliğiniz yüzünden mi seçildi? Şimdi, buradaki vatandaşlar perişan. Allah 'tan içinde yurttaşlar yoktu, daha teslim edilmemişti diyorum.

Aynı zamanda, Elbistan ilçemizin Akbayır (Til) köyündeki köy evleri için “Köy evleri de bitti, teslim alın.” diye bugün söylendi ancak su yok, kanalizasyon yok, altyapı yok -eksik bir şekilde- vatandaşa “Gelin, bu evlerde oturun.” diyorlar. Şova gelince âlâsını yapıyorlar ama gerçekte maalesef, bu konutların hiçbirini tamamlanamamış durumda.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Bülbül...

12.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, zeytin üreticisinin sorunlarına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Memleketim Aydın 25 milyondan fazla zeytin ağacıyla Türkiye'nin zeytin kalbidir ancak üreticiden yana olmayan AKP iktidarı üreticinin sesine sağır, emeğine kördür. Bugün yağlık zeytinin kilosu 15 lira, sofralık zeytinin kilosu 50-60 liradan üreticiden alınıyor. Zeytin maliyeti alım fiyatını geçmiş durumda. Bahçeden kilosu 50-60 liraya alınan zeytin market raflarında 300-400 liradan satılıyor. Üretimi etkileyen her şey artış gösterirken, kuraklık zeytinde ciddi verim kaybı yaşatırken, mazot, gübre, işçilik fiyatları artarken zeytinin fiyatı yerinde sayıyor. Geçen yıl 1.000 lira olan işçi yevmiesi bu yıl 1.700 lira. Üretici toprağa değil borca çalışıyor. Neredeyse zeytin hasadı yapmamayı düşünen üreticimize acil olarak destek sağlanmalı, zeytin fiyatları hak ettiği fiyatı görmelidir. Üreticinin emeğinin, alın terinin yok sayılmasını kabul etmiyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi olarak zeytin üreticilerimizin sonuna kadar yanındayız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Akgül...

13.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu İzzet Baysal Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki PET-CT cihazına ve Şehit Ziya Sarpkaya Göynük İlçe Devlet Hastanesindeki doktor eksikliğine ilişkin açıklaması

İSMAIL AKGÜL (Bolu) - Bolu İzzet Baysal Eğitim ve Araştırma Hastanemizde uzun yıllardır beklediğimiz PET-CT cihazı nihayet temin edilmiştir, ne yazık ki bu cihaza uygun bir yer tahsis edilmediği için hâlâ aktif hâle getirilememiştir. Bolu halkı yıllardır bu cihazın gelmesini beklerken bugün karşımızda duran sorun yalnızca bir odanın tahsis edilmemesidir. Görev süresi dolmak üzere olan üniversite rektörümüzün konuyla ilgilenmemesi, benim dönemim bitiyor anlayışıyla sorumluluktan kaçması devlet adamlığı ciddiyetiyle bağdaşmamaktadır. Sorumluluk makamı günü kurtarma değil, millete hizmet etme makamıdır. Bolulu hemşhçerlerimiz kanser taraması için hâlâ başka illere gitmek zorunda kalıyorsa burada ciddi bir idari zafiyet vardır. Bu konuya acilen çözüm beklemekteyiz.

Ayrıca, Şehit Ziya Sarpkaya Göynük İlçe Devlet Hastanemizdeki doktor eksikliği de hemşhçerlerimizi mağdur etmektedir.

Sağlık Bakanlığımızdan bu iki önemli konuda gerekli adımların ivedilikle atılmasını bekliyorum, saygıları sunarım.

BAŞKAN - Sayın Alp...

14.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'ya ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı her birimizin odasına bu fidelelerden göndermiş. Bu gün, 11 Kasım günü için de bir ağaç dikme seferberliği ilan etmiş. Bu Bakan bizi her gün gerçekten şaşırtıyor çünkü daha geçen sene Kars'ın Sarıkamış ilçesinde 125 bin metreküp ormanımızı kestirdi, bir o kadar ormanın da kaçak kesimine göz yumdu; 250 bin metreküp ormanımızı kesmiş, bize bir kuru dal göndermiş. Vallahi, şimdi, bu görevimiz bitecek tabii, bir gün soracaklar: "Sen mebus oldun, Ankara'ya gittin; o zaman Tarım Bakanı vardı İbrahim Yumaklı, nasıl Bakandı?" Bir cümleyle özetleyeceğim, diyeceğim ki: Size bir kuru dal gönderirse biliniz ki arkadan da bir büyük orman götürmüştür.

Saygıları sunarım efendim. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akbulut...

15.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'daki tren istasyonuna ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Burdur'umuzda tren istasyonu var, son durak, oradan sonra başka geçiş güzergâhı yok. Yaklaşık 2-3 kilometre ileride organize sanayi bölgesi alanımız var. 2019'da Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürü oradaki

mağduriyeti görüp dedi ki: “Bu istasyonu bu organize sanayi bölgesindeki yapılan alana taşıyacağız.” Neden? Çünkü tam ortalarından tren rayları geçtiği için birçok mahalle buradan sıkıntı çekiyor. Kışla Mahallesi, Menderes Mahallesi, Hızır İlyas, Bağlar; burada yaşayan on binler resmen şehrin altında kaldılar. Şimdi, bunu yapmaya bir 50 milyon TL para bulamadılar diye her yeri duvarla örüyorlar, resmen Berlin Duvarı gibi şehrin tam ortasından duvarları geçiriyorlar ve ak troller de bize sosyal medyadan saldırıyor, bizi şov yapmakla suçluyor. O salonlardan çıksınlar, o sokağa bir insinler, bir referandum yapalım, kim şov yapıyormuş herkes görsün. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şanlıtürk...

16.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, imalat dışı sektörlerde SGK prim desteğine ilişkin açıklaması

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sosyal Güvenlik Kurumu çalıştırılan işçinin sigorta primi ödemelerinde imalat sektörüne yüzde 5’lik prim teşviki desteği uygulamaktadır. İmalat dışı sektörlerde bu prim teşviki daha önce yüzde 4’e düşürülmüştü. Yeni yapılması düşünülen düzenlemeyle imalat dışı sektörlerde SGK prim desteğinin yüzde 4’ten yüzde 2’ye düşürülmesi planlanmaktadır. Uygulama yürürlüğe girerse ekonomik olarak zor durumda olan işverene ilave bir yük getirecektir. Daha önce bu prim teşviki sayesinde gerekirse bankadan kredi çekerek SGK primlerini ödeyen işveren yüzde 2’lik desteği az bularak zamanında ödeme yapmayacaktır. Bu nedenle, kurum tahsilat problemleriyle karşı karşıya kalacaktır. İmalat dışı sektörlerin de aynı imalat sektöründe olduğu gibi yüzde 5’lik prim teşvik desteğinden faydalandırılması uygun olacaktır.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Meriç...

17.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, cezaevlerine ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

AKP iktidarı döneminde cezaevleri insanlık dışı uygulamaların merkezi hâline dönüştü. Anayasa’mızın 17’nci maddesinde açıkça belirtilen kötü muamele yasağı bizzat Hükümet tarafından çiğneniyor. Cezaevlerinin kapasitesi 304 bin ama mevcut tutuklu, hükümlü sayısı 420 bine çıktı. 1 yatakta 3 kişi yatıyor, haftada sadece bir gün sıcak su veriliyor. Koğuştaki yoğunluk o kadar fazla ki insanlar belli saatlerde nöbetleşe uyumak zorunda kalıyor. Doktora erişim neredeyse imkânsız; uyuz, tahtakurusu gibi siyah beyaz filmlerde gördüğümüz sahnelerin AKP iktidarının cezaevlerinde de yeniden ortaya çıktığını görüyoruz. Türkiye’yi dev bir açık cezaevine dönüştürmek yerine mevcut olanların şartlarını iyileştirin; hukuksuzlukta sınır tanımıyorsanız bari insani değerlerde bir sınır belirleyin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Dinçer...

18.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, hurma üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

İki hafta önce Mersin’in Çamlıyayla ilçesini ve hurma üreten köylerimizi ziyaret ettim. Üreticilerimizin on iki ay toprağa emek vererek alın terini döktüğü ürünü hasat zamanı elinde kalıyor. Hurma üreticisi 30-35 liraya mal ettiği ürününü bugün 20-25 liraya bile satamıyor çünkü Bakanlık hasat zamanı tırlarla Azerbaycan’dan hurma ithal edilmesine izin vererek kendi çiftçimizi yok sayıyor, çiftçi emeğinin karşılığını alamazken ithalat lobileri kazanmaya devam ediyor. Zirai don felaketinde hurma üreticisi listeye bile alınmadı, devlet desteğinden mahrum bırakıldı. Ağaçlarını mı kessin, toprağını mı terk etsin? Tarım sadece bir geçim kaynağı değildir, bu ülkenin geleceğidir. Buradan iktidara sesleniyorum: Çamlıyayla’daki hurma üreticisinin, Çukurova’daki mısırcının, Anadolu’daki buğdaycının sesini duyun.

Eğer bu politikalar değişmezse değil hurma, yakında umutlarımızı bile ithal eder hâle geleceğiz.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - İthalatçı kazanıyor, çiftçi değil!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, sisteme girmişsiniz, buyurun.

19.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Gürcistan'da düşen C-130 kargo uçağına ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli Başkanım, affınıza sığınıyorum.

Şu an bir haber aldık, Azerbaycan'dan ülkemize doğru havalanan C-130 uçağıımız Gürcistan'da düşmüş. Bunu derin bir üzüntüyle karşılıyorruz. Gürcistan makamlarıyla koordineli bir şekilde arama kurtarma faaliyeti sürüyor. Milletimizin ve Azerbaycan'daki kardeşlerimizin yüreğini yakan bu elim kazada görev yapan askerlerimiz için devletimiz her türlü imkânı seferber etmiştir. Hayatını kaybeden kahraman Mehmetçiklere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum. Türk milleti olarak yüreklerimiz bir, dualarımız onlarla efendim.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Gürcistan'da düşen C-130 kargo uçağına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Biz de Divan olarak kayıplarımız için, şehitlerimiz için başsağılığı, yaralılara acil şifalar diliyoruz. Umut ediyoruz ki çok daha fazla kayıp vermeden, daha az kayıpla bu feci kazayı atlattırız.

Sayın Sarıtaş...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

20.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü'ne ilişkin açıklaması

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Teşekkürler.

Bugün 11 Kasım, resmî adıyla Millî Ağaçlandırma Günü. Kameralar karşısında fidanlar toprakla buluşacak, yeşil tişörtler giyilecek, sloganlar atılacak, iktidar mensupları doğaya sahip çıkıyoruz pozları verecek ama o pozların uzağında Şırnak'ın, Siirt'in dağlarında testere sesi yankılanacak. Gabar'da, Cudi'de, Besta'da, Pervari'de, Erüh'ta yıllardır süren orman kıyımında ağaçlar bir bir devriliyor, buralar maden sahalarına açılıyor, “yeşil vatan” diyenler Gabar'ın yeşilini yok ediyor. Güvenlik güçleri ve korucular eliyle yürütülen bu kıyım ne güvenlikle açıklanabilir ne de ekonomik faaliyetle. Bu, doğaya karşı açılmış sistemli bir savaşın adıdır. Eğer gerçekten ağaç dikmek istiyorsanız önce kesmeyi bırakın, eğer gerçekten doğayı korumak istiyorsanız önce Gabar'ın, Cudi'nin, Besta'nın sesine kulak verin diyorum.

BAŞKAN - Sayın Uçar...

21.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Selahattin Demirtaş'a, Figen Yüksekdağ'a ve Kobani kumpas davası tutsaklarına ilişkin açıklaması

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

AİHM kararının kesinleşmesinin üzerinden sekiz gün geçti, kararın derhâl uygulanması bir zorunluluktur ancak siz sekiz gündür karara karşı direnmeye devam ediyorsunuz. Bütün toplum tek ses, tek beklenti hâlinde Demirtaş, Yüksekdağ ve Kobani kumpas davasının bütün tutsaklarının tahliye edilmesini bekliyor. Barışın temel şartı topluma kulak vermektir, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı kesindir ve bağlayıcıdır, uygulanması için süre beklemeye, analiz yapmaya ve yeni gerekçe bulmaya gerek yoktur. Şimdi attığınız cesaret adımı daha da güçlendirin ve hiç vakit kaybetmeden topluma şunu söyleyin: Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ ve Kobani kumpas davası tutsaklarının tamamı barış siyasetinin temsilcileridir, onların özgürlüğü barışın en kuvvetli köküdür. İşte, bu adım barış iradesinin sarsılmaz zırhı olacaktır.

BAŞKAN - Sayın Gündoğdu...

22.- *Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, TARSİM'in Kırklareli'deki hatasına ilişkin açıklaması*

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kırklareli'de yaşanan kuraklık çiftçimizi olumsuz etkilemiş, tarımsal üretimde büyük kayıplar yaşanmıştır. Afet sonrası Kırklareli'de sigorta yaptıran üreticilerimize ise bir darbe de TARSİM'den gelmiştir. TARSİM tarafından yapılan incelemelerde verim ortalama değerlerinde sapmalar tespit edilmiş, aynı bölgedeki arazilere farklı değerler belirlenmiştir. TARSİM'in yaptığı tespit ve inceleme hataları nedeniyle sigortalı üreticilerimiz ciddi hak kayıplarına uğramıştır. TARSİM Kırklareli'de en kısa sürede hatasını telafi etmelidir. Adaletli bir yöntem işleterek kuraklıktan kaynaklı verim kayıpları yeniden belirlenmelidir. Daha önceki afetlerde olduğu gibi sigortası olan olmayan, kuraklıktan etkilenen tüm ayçiçeği üreticilerimizin zararları en kısa sürede karşılanmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Aydın...

23.- *Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Ümran Öksüzöğlü dosyasına ilişkin açıklaması*

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Trabzon Arsinli hemşehrimiz Ümran Öksüzöğlü Van ilimizde ehliyetsiz ve hız sınırını aşan bir sürücünün çarpması sonucu 5 aylık bebeğini geride bırakarak hayatını kaybetmiştir. Bu vahim olayın ardından verilen ara karar kamu vicdanını derinden yaralamış ve aile perişan olmuştur. Sürücü hakkında tutuksuz yargılama kararı alınmıştır, savcılığın ve ailenin itirazlarının tümü reddedilmiştir. Ehliyetsiz, hızlı, ölümcül bir çarpma sonucu 5 aylık bir öksüz var fakat tutuklama yoktur. Bunun adı "adalet" midir? Adalet Bakanı Sayın Yılmaz Tunç'a sesleniyor, Ümran Öksüzöğlü dosyasında vicdanları yaralayan değil adaletin tecelli ettiği bir sonuç bekliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Saki...

24.- *İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, 25 Kasım'da sokaklarda olacaklarına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - 25 Kasım yaklaşıyor, bu ülkede kadınlar iş yerlerinde yanarak ölüyor, hanelerinde katliam boyutuna varan şiddetle öldürülüyor ve 25 Kasım tüm dünyada Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü olarak kadınların, on binlerce kadının sokakta bu şiddete "Dur!" deme çağrısı. Peki, ne oluyor? Geçen yıl İstanbul'da yapılan çağrıda karşımıza, şiddete karşı yürüten kadınların karşısına devlet şiddeti çıktı ve birçok kadın arkadaşımız gözaltına alındı. Şimdi ise 25 Kasım arifesinde 168 arkadaşımıza dava açıldığını öğreniyoruz. Devletin görevi öncelikle kadına yönelik şiddeti önlemektir, erkek şiddetini önlemektir; şiddete karşı mücadele eden kadınları yargılamak değildir. Derhâl bu davanın düşürülmesi çağrısını yapıyoruz. 25 Kasım'da tüm dünyada olduğu gibi yine biz sokaklarda olacağız ve karşımızdaki devlet şiddetini değil kadınların mücadelesini destekleyeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Aygun...

25.- *Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Ulaştırma Bakanına seslenmek istediğine ve çocuk işçilere ilişkin açıklaması*

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Ulaştırma Bakanına sesleniyorum: Süleymanpaşa-Hayrabolu yolu ne zaman tamamlanacak? 2017 yılında başlayan yolun Süleymanpaşa bağlantısı Yağcı Mahallesi'nden sonra ne olacak? Ortaca Mahallesi-Hayrabolu arası, son kat asfalt atılmadığı için yolda çökmeler meydana geldi. Bununla ilgili bir çalışma yapılmayacak mı?

Yine, Süleymanpaşa-Muratlı-Büyükkarıştıran kavşağına kadar olan yol ne zaman tamamlanacak? Yine, Şarköy'den Malkara, Süleymanpaşa, Karıştıran mevkesine kadar yıllardan beri seçim vaadi verilen yol ne zaman tamamlanacak diyorum.

Yine, okutamadığımız çocuklar da çocuk işçi statüsünde yaşama mahkûm ediliyor. Kocaeli Dilovası'nda ölen işçilerin hepsi kadın ve kız çocuklarıydı. Bunlardan Cansu Esatoğlu 16, Nisan Taşdemir 17 yaşındaydı. Bu tesadüf değil; yoksullaşma ve sosyal güvenliğe ayrılan payın düşmesi ile çocuklarımızın eğitimden kopması iç içe. Buraya gelmeden rakamlara baktım. 14-17 yaş arasındaki kız çocuklarında okullaşma oranı sadece bir yıl içinde yüzde 91,8'den yüzde 86,5'a düştü. İşte, bu çocuklar eğitimden çıkınca iş güvencesi olmayan Dilovası'ndaki parfüm fabrikası gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - ...yerlerde çocuk işçi oldu. Bu utanç AKP'nindir.

BAŞKAN - Sayın Özcan...

26.- *Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, Düzce'nin Yığılca ilçesinin yol sorununa ilişkin açıklaması*

TALİH ÖZCAN (Düzce) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Düzce'nin Yığılca ilçesinin yol sorunu yıllardır çözülmedi. Artık vatandaşın sabrı tükendi. Yığılca halkı yollarının derhâl bitmesini istiyor. Düzce-Yığılca yolu, her seçim döneminde söz verilen ancak bitmeyen bir çile hâline geldi. Özellikle kış aylarında bu yolu kullanmak işkenceye dönüşüyor; kar yağdığında ulaşım felç oluyor, kazalar yaşanıyor, hastalar hastaneye, öğrenciler okula gidemiyor. Bu yol, Yığılca'nın ulaşımı, ekonomisi, hatta güvenliği için büyük önem taşıyor.

Buradan yetkililere sesleniyorum: Vatandaş artık söz değil, icraat bekliyor. Yığılca yolu en hızlı şekilde tamamlanıp vatandaşın hizmetine açılmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın İncesu...

27.- *Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan'ın Yenimahalle TOKİ konutlarına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ERDEM İNCESU (Ardahan) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Ardahan'ın Yenimahalle TOKİ konutlarının tesliminde yaşanan sorumsuzluklardan ve ciddiyetsizlikten bahsedeceğim. Konutları apar topar hak sahiplerine teslim ettiniz ama ortada bir gerçek var, bu evlerde ne elektrik var ne doğal gaz var ne de su tesisatı. Altyapısı tamamlanmadan, yolları çamur içindeyken, kanalizasyon sistemi çalışmaz hâldeyken vatandaşlarımızı bu binalara yerleştirdiniz, Ardahan'ın kara kışı kapıya dayandığı bugünlerde insanları çaresiz bıraktınız. Altyapısı kokudan geçilmeyen, musluksuz, ışıksız evleri vatandaşa “yeni yaşam alanı” diye sunmak Ardahanlıyı aldatmaktır. Biz istiyoruz ki hemşehrilerimiz hak ettikleri gibi yaşasın, devlete olan güvenini yeniden kazansın. Bütün bu aksaklıklara bakıyoruz, bir de dönüyoruz, 500 bin konutlu yeni evim projesi yapacağımızı söylüyorsunuz. Önce aksak, eksik, yarım kalan işlerinizi bitirin, sonra bunları konuşun.

Buradan bir kez daha sesleniyorum: Mağduriyetleri giderin, Ardahan halkına sahip çıkın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Dilan Kunt Ayan... Yok.

Sayın Öztürk...

28.- *Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Bakan Vedat Işıkhani'nin yaptığı bütçe sunumuna ilişkin açıklaması*

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - Bakan Vedat Işıkhani yaptığı bütçe sunumunda ne kademeli emekliliğe ne staj ve çıraklık mağdurlarına ne de taşerona değinmedi, onun yerine SGK açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının yüzde 2,2'den yüzde 0,42'ye gerilemesiyle ilgili mücadelesini anlattı. Yani Bakan Şimşek ne diyorsa onu yapıyoruz. SGK'nin bütçe içindeki payı azalırken emekli sayısı her yıl artıyor, Bakan ise bütçe açığını emekliden aldığıyla kapatmakla övünüyor, utanmadan emekli maaşının ve asgari ücretin en iyi seviyede olduğunu da ilave ediyor. Sayın Bakan, asgari ücret açlık sınırının altında, emekli

maaşı açlık sınırının yarısı. Sayın Bakanı kafasını kumdan çıkarmaya, halkın içine karışmaya ve asgari ücretle yüzleşmeye davet ediyorum. Sokağa çık, sokak seni bekliyor Sayın Bakan.

BAŞKAN - Sayın Uysal...

29.- *Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, Mersin'in 2/B niteliğindeki arazilerine ve 2017 yılında yapı kaydı başvurusu yapılmış hazine arazilerine ilişkin açıklaması*

LEVENT UYSAL (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Mersin'in Erdemli, Mut, Gülnar, Silifke ve Tarsus ilçelerinde başta olmak üzere uzun yıllardır ekip biçilen, orman vasfını yitirmiş 2/B niteliğindeki tarım arazilerinin ve 2017 yılında yapı kaydı başvurusu yapılmış hazine arazilerinin mevcut kullanıcılarına satışını veya uzun vadede kiralmasını talep ediyoruz. Biz her zaman milletimizin yanındayız.

Teşekkür ederim.

Saygılarımla efendim.

BAŞKAN - Sayın Çakırözer...

30.- *Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Alpu Ovası'nda soğan eken çiftçilere ilişkin açıklaması*

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Eskişehir'de, ülkemizin dört bir yanında eli nasırlı çiftçilerimiz geleceğini görmeden üretmeye devam ediyor. Soğan ekıyor, patates, mısır, pancar ekıyor, hasadını yapıyor ama sonu hep hüsrana. Geçen yıl Mısır'dan, Özbekistan'dan ithal soğan yüzünden yerli soğan depoda çürümeye terk edilmişti, bu yıl da durum farksız. Eskişehir'de Alpu Ovasında 40 bin ton soğan tarlada kaldı; depoya, pazar tezgâhına gidemeden tarlada kaldı, hasat yapıldı, çuvallandı ama müşteri yok. Çiftçi yorgun, çiftçi çaresiz, çiftçi bıkkın. Artık üreticinin, çiftçinin feryadını duyun. Bu ülke için üreten, sofralarımız için alın teri döken çiftçimizin hakkını verin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Sakik...

31.- *Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Ağrı'nın sağlık sorununa ilişkin açıklaması*

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan teşekkür ediyorum.

Size Ağrı'dan, yoklar kentinden ve yoksullar kentinden bahsedeceğim.

Ağrı, en yoksul iller arasında 1'inci sırada. Ağrı kanser oranında Türkiye'nin 1'inci sırasında ama Ağrı'da onkoloji doktoru yok, ışın tedavisi yok, yoğun bakımda doktor yok; ameliyathane ve yoğun bakım toz toprak ve buralarda hastalar ameliyat ediliyor ve hastalar yaşamını yitiriyor. Hastaneye canlı gelen ölü çıkıyor. Koca ilde hâlâ yanık ünitesi yok, yanan yandığıyla kalıyor. En çok doğum yapılan il, doğum doktoru yok; çocukların en çok yoğun olduğu yer ama çocuk doktorları yok. Biz bunları yıllardır seslendiriyoruz ve seslendirmeye devam edeceğiz. Ağrı'ya haksızlık yapmayın.

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

32.- *Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü'ne ilişkin açıklaması*

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bugün 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü. Bu vesileyle, Yeşil Vatan Seferberliği'ne katılan bütün vatandaşlarımızı kutluyorum. Gıda ormanı kurmak varken çam ağacı dikmekte ısrar edildiğini görüyoruz ancak çamın ekonomik değeri oldukça düşük ve yangına karşı dayanıksızdır. Çam ağacı otuz senede ancak kereste olur oysa gıda ormanları beş yıl içinde ekonomiye katkı sağlar. Gıda ormanlarının oksijen kapasitesi daha yüksektir. Gıda ormanları erozyonu önlemede çam ormanlarına göre daha etkilidir. Gıda ormanları biyolojik çeşitliliği artırırken, çam ormanları biyoçeşitliliğe zarar verir. Tarım ve Orman Bakanlığımız çamda ısrar etmek yerine gıda ormanını yaygınlaştırılmalıdır. Çam yerine zeytin diki, badem diki, ceviz diki.

BAŞKAN - Sayın Tahtasız...

33.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, eski uzman çavuşların mağduriyetine ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu'nun 5'inci maddesi ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 92'nci maddesi gereğince kendi isteğiyle veya sağlık sebebiyle görevden ayrılan uzman çavuşlara açıktan atama yoluyla kamu kurum ve kuruluşlarına geçiş hakkı tanındı. Ancak bu açık yasal düzenlemelere rağmen yıllardır bu hak devlet eliyle uygulanmamakta ve binlerce eski uzman çavuş mağdur ediliyor. Vatanın en zorlu bölgesinde terörle mücadele ve sınır ötesi operasyonlarda canı pahasına görev yapmış bu kahramanlar görevden ayrıldıktan sonra sahipsiz bırakılıyor. Oysa eski uzman çavuşlar disiplinli, tecrübeli, eğitilmiş ve kamu hizmetinde hazır bireylerdir. Bu personellerin İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Millî Eğitim, AFAD, belediyeler ve diğer kurumlarda istihdam edilmesi hem devletin kamu hizmetlerinde verimliliğini artıracak hem de uzun süredir devam eden mağduriyetler sona erecek. Yarattığınız yüz binlerce mağdur kesime bir yenisini daha eklemeyin, eski uzman çavuşlarımızın hakkını verin.

BAŞKAN - Sayın Gül...

34.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, düşen C-130 kargo uçağına, 28 Ekimde Siirt'te açılışı yapılan asfalt plenti ve konkasör tesisine ilişkin açıklaması

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Düşen uçakta şehit olanların mekânları cennet olsun, yaralıları Allah'tan şifa diliyorum.

Siirt'imizin geleceğine sağlam bir temel atan asfalt plenti ve konkasör tesisinin açılışını 28 Ekimde gerçekleştirdik. Bu tesis sadece bir altyapı yatırımı değil, aynı zamanda Siirt'in kalkınma yolculuğunda bir dönüm noktasıdır. 31 Mayıs 2025 yılında kırsalda başlattığımız asfalt çalışmalarında beş ay gibi kısa bir süre içinde 144 bin ton asfalt üreterek 102 kilometre köy yollarımızı bitirdik. Her 1 ton asfalt çocuklarımızın okula daha güvenli gitmesini, çiftçimizin ürününü pazara daha kolay ulaştırmasını, hastalarımızın sağlık hizmetlerine daha hızlı erişmesini sağlıyor. Bu yollar sadece beton asfalt değil; Siirt'in köylerini, beldelerini, ilçelerini birleştiren birer kalkınma hattıdır. Sayın Cumhurbaşkanımızın dediği gibi; durmak yok, yola devam.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Ersoy...

35.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ebediyete irtihalinin yıl dönümüne ilişkin açıklaması

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cumhuriyetimizin kurucusu, istiklal mücadelemizin Başkomutanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ebediyete irtihalinin yıl dönümünde rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum. Atatürk, Türk milletine yalnızca bir zafer değil, bağımsızlık bilinci, hürriyet şuru, çağdaşlaşma ideali ve onurlu bir varoluş miras bırakmıştır. Bu miras milletimizin yolunu aydınlatan en kutlu rehberdir. Bizler de bu emaneti millî birlik, güçlü devlet, üretken toplum ve ebedi istiklal ülküsüyle koruma kararlılığındayız. Atatürk'ün gösterdiği istikamet, Türk milletinin her nesilde yeniden dirilen azminin, iradesinin ve onurunun timsalidir. Onun idealleri bu topraklarda ebediyen yaşamaya devam edecektir. Ruhu şad, mekânı cennet olsun.

BAŞKAN - Sayın İlhan...

36.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, ekonomik çöküşün neden olduklarına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Döviz baskılamak için faizlerde dünya rekoru kırıyoruz. Merkez Bankası piyasaya sürekli döviz sürerek ülkemizdeki kötü yönetimin neden olduğu siyasal dalgalanmaların etkisini azaltmaya çalışıyor. Kamu kaynakları günübirlik kararlarla şaursuzca heba ediliyor ama her müdahalenin bedelini daha yüksek

faiz, daha fazla zam ve daha ağır vergilerle halk ödüyor. Bugün, dört kişilik bir ailenin aylık sınırı 28.400 lira, yoksulluk sınırı 92.547 lira, buna karşın asgari ücret 22 bin lira, emekli maaşı ise 16 bin lira. TÜİK'in rakamlarıyla bile enflasyonda dünyada 5'inci sıradayız. Seçim bölgem olan Kırşehir'de de ne yazık ki yüksek işsizlik ve artan yoksulluk gerek aile içi gerekse de sosyal sorunlarda artışa neden olmaktadır. Unutulmamalı ki ekonomik çöküş sadece cüzdanı değil, toplumsal dokuyu da eritiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

37.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın Yıldırım Belediyesinin kadın zabıta memuru alımına ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bursa ili Yıldırım ilçesinde Yıldırım Belediyesi kadın zabıta memuru alımı için KPSS puan sıralamasıyla 5 kişi alacaktı ve KPSS puanına göre ilk 5'e girenden hiç girebilen oldu mu? Olmadı. Bir kişi bile olmadı. 12'nci sıradaki, 11'inci sıradaki KPSS puanlarının haricinde mülakat puanıyla öne geçti, hâlbuki bütün fiziki şartları da tuttuğu hâlde, aralarında 12 puandan fazla KPSS puanı olduğu hâlde; yine bir AKP klasiğiyle karşı karşıyayız. Ayıptır, günahıdır, haramdır!

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Aşila...

38.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşila'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş'un PKK'yla ilgili açıklamasına ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş'un MGK kararıyla PKK'nın silahlı terör örgütleri listesinden çıkarılmasına ilişkin açıklaması hukuka da akla da vicdana da bilime ve tarihe de aykırı bir açıklama olarak not edilmiştir. 40 binden fazla insanımızın katili PKK'yı kırk yıl boyunca uluslararası terör örgütleri listesine aldırarak için çaba gösteren Türkiye'den bunu beklemek... Ne diyeceğimizi bilemiyoruz. "Akıl tutulması" dedikleri bu olsa gerek. Bu mesele "Dün dün de kaldı cancağızım." diyebileceğimiz bir mesele değildir, bunu bilesiniz diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Torun...

39.- Ordu Milletvekili Seyit Torun'un, Ordu-Giresun Havalimanı'na ilişkin açıklaması

SEYİT TORUN (Ordu) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ordu-Giresun Havaalanı, milletvekili olduğum Ordu için hayati bir öneme sahip bir havalimanıdır ancak bugün bu havalimanında ciddi bir uçuş adaletsizliği yaşanmaktadır. Örneğin, Rize-Ankara Hattı'nda haftada 14, Trabzon-Ankara Hattı'nda 22 sefer yapılırken Ordu-Ankara Hattı'nda sadece 9 uçuş kalmıştır. Benzer adaletsizlik yurt dışı seferlerinde de söz konusudur. Aynı nüfusa ve demografik özelliklere sahip şehirler arasında böylesine uçurum olması izah edilemez. Öte yandan, var olan seferler de sık sık iptal ediliyor. Saatler dengesiz bir şekilde değiştiriliyor, vatandaş plan yapamıyor, turizm sektörü zarar görüyor, iş insanları zaman kaybediyor. Buradan Ulaştırma Bakanına sesleniyorum: Ordu-Giresun Havalimanı kaderine terk edilemez, uçuş sayıları artırılmalı, sefer saatleri düzenlenmeli ve vatandaşlarımızın mağduriyetlerine derhâl son verilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Yontar...

40.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, tarikat sevice uygulamalarıyla sık sık gündeme gelen Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin yine okulları tatil ederek Atatürk'ü Anma Günü'nü gölgelemeye çalıştı ama halkımız cevabını verdi. Atatürk'ün fikirleriyle aydınlanan, çağdaş, laik ve özgür bir Türkiye'nin çocukları ve velileri olarak şehrimin tüm okullarında 10 Kasım sabahı saat dokuzu beş geçte hayatı

durdurduk ve kalbimizi onun fikirlerine açarak saygı, özlem ve minnetle andık. Millî Eğitim Bakanına buradan çağrı yapıyorum: Ara tatil tarihleri yeniden düzenlenmeli, cumhuriyet karşıtlığına hizmet eden tüm uygulamalardan vazgeçilmelidir. Bizler cumhuriyetin fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller istediğini biliyoruz. Atatürk'ün mirasını korumak için buradayız ve daima burada olacağız.

Sonsuza kadar emanetinin bekçileriyiz Ata'm.

BAŞKAN - Sayın Bilici...

41.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Kozan'daki çiftçilerin mağduriyetine ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Geçen hafta Adana'nın Kozan ilçesinde farklı ziyaretlerde bulundum, İlçe Başkanımız Erkan Karaoğlu ve teşkilatını ziyaret ettim. Tabii, orada dile getirilen sıkıntılar; Kozan ilçemizin sahipsiz ve kimsesiz, öncelikli teşvik, kalkınma açısından bir türlü ileriye gidememesini ve bu dertlerini dinledik. Tabii, bunların dışında Adanalı çiftçiler gibi Kozanlı çiftçiler de mağdur. Neden mağdur? 142 bin ton Trabzon hurması üretilmekte Türkiye'de, bunun yaklaşık 40 bin tonu Kozan'da üretilmekte ama gelin görün ki Trabzon hurması şu anda ithal edilerek Kozan'daki çiftçilerimiz mağdur edilmekte. Narenciyeden zaten çiftçi kazanç sağlayamıyor, narenciye para etmiyor; bir de bunun böyle olması çiftçileri daha kötü duruma sokmuştur.

BAŞKAN - Sayın Tanrıkulu...

42.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kulp-Muş kara yolunda inşaatı devam eden köprüde iskeletin çökmesine ilişkin açıklaması

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Diyarbakır'da, Kulp-Muş kara yolunda inşaatı devam eden çevre yolu üzerindeki köprü iskelesinin çökmesi nedeniyle 5 işçi enkaz altında kalmıştı, maalesef 3 işçi yaşamını yitirmiş. Yaşamını yitiren işçi kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum; 2 işçi de ağır yaralı, onlara da acil şifalar diliyorum. Emekçilerin canına mal olan bu felaketin üzerinin kapanmaması, soruşturmanın adil yapılması noktasında her alanda çaba içerisinde olacağımı da buradan belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Barut...

43.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ülkede yaşananların sorumlusuna ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, Ulu Önder'imiz Atatürk'ün çok önemli vurgularını hatırlatmak istiyorum: Birincisi “Adalet mülkün temelidir.” İkincisi, bu duvarlarda yazıldığı gibi “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.”

Siyasallaşan yargı eliyle halk iradesine darbe vurup demokrasimizi hedef alanlar, haksız ve hukuksuzluklarla herkese korku iklimi dayatanlar yüzünden sorunlar büyüyor. Kendileri sefa sürerken halkımız ise açlık, yoksulluk ve sefalet dayatmasıyla karşı karşıya. Bugünlerde futbolda bahis skandalı konuşuluyor. Ulu Önder'imiz Atatürk'ün “Ben sporcunun zeki, çevik ve ahlaklısını severim.” sözünü ilke edinen bizler diyoruz ki: Yaşanan tüm bu rezaletin sorumlusu AKP iktidarındır. Bunlar sonuçtur; adaletten demokrasiye, ekonomiden spora her alanda yaşanan vahim karanlığın sebebi ortadan kaldırılmadan sonuç değişmez. AKP gidecek her şey düzelecek.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, YENİ YOL Partisi Grup Başkanı Sayın Bülent Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun.

44.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Millî Savunma Bakanlığının düşen C-130 kargo uçağıyla ilgili açıklamasına, 10 Kasım Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 87'nci seneidevriyesine, Anayasa Mahkemesinin ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu kararlara uymanın bir mecburiyet olduğuna ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gürcistan'da C-130 kargo uçağımızın düştüğüne dair Millî Savunma Bakanlığımız bir açıklama yaptı, arama kurtarma faaliyetlerinin devam ettiğini ifade ettiler. Şehit haberlerini almamayı umut ederek arama ve kurtarma faaliyetlerinin bir an önce sonuçlanmasını temenni ediyorum.

Yine, dün 10 Kasım, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 87'nci seneidevriyesi. Bu vesileyle de Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü tekrar saygı ve rahmetle anıyorum.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararların maalesef zaman zaman uygulanmadığına dair hususlarla karşı karşıya kalıyoruz. Bu Parlamentonun bir üyesi olan Can Atalay'ın Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu bir hak ihlali kararına rağmen hukuksuz bir şekilde, Anayasa'ya aykırı bir şekilde tahliye edilmediğini, hatta Anayasa'ya aykırı bir şekilde milletvekilliğinin düşürüldüğünü hep beraber biliyor ve idrak ediyoruz ama maalesef Anayasa Mahkemesinin verilen kararlarına uymamaya dair Yargıtay 3. Ceza Dairesinin eylemli tutumu, daha sonra, Yargıtaya bir suç duyurusundan sonra... Yargıtayın yeni Başkanının iki hafta önce Diyarbakır'da Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru hakkıyla ilgili bölge toplantısında sarf ettiği sözler aslında Anayasa Mahkemesi kararlarına uymaya dair bizlerde bir umut meydana getirmişti. Çünkü Yargıtay Başkanı açıkça "Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuruyla ilgili verdiği hak ihlali kararlarını gidermek bütün kamu kurumlarının vazifesi olduğu gibi bizim ve mahkemelerin de görevi ve vazifesidir." demişti ama Tayfun Kahraman'la ilgili Anayasa Mahkemesinin verdiği hak ihlali kararı İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinde Anayasa Mahkemesinin yetkisini aştığı iddia edilerek, yorumlanarak uymama şeklinde bir yaptırımla karşı karşıya kaldı. Bir kere, İstanbul 13. Ağır Cezanın yani ilk derece mahkemesinin Yargıtayın yapmış olduğu yorumun, Yargıtayın vermiş olduğu kararın üstüne bir karar inşa edemeyeceğini hukuk tahsili yapan herkesin asgari düzeyde bilmesi lazım, hele hele karar metninde geçen "süper temyiz mahkemesi" ibaresi olsa olsa hukuki bir cehaletten öteye geçemez çünkü Anayasa Mahkemesi kararı bireysel başvurularda mahkemenin verdiği kararın hukuka uygun olup olmadığına bakmıyor; verilen kararın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin herhangi bir maddesini ihlal edip etmediğine bakıyor. Dolayısıyla, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin herhangi bir maddesini ihlal eden ve kamu gücünü kullanan ister tapu müdürlüğü ister Emniyet müdürlüğü ister bakanlık ya da başka bir idari makam gibi herhangi bir mahkeme ya da Yargıtay da kamu gücünü kullanarak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde teminat altına alınan bir hakkı ihlal ediyorsa Anayasa Mahkemesi burada bir temyiz mahkemesi incelemesiyle değil, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde garanti altına alınan bir hakkı ihlal ettiği için bireysel başvuruda ihlal kararı veriyor. Dolayısıyla, buna "süper temyiz mahkemesi" gibi bir yakıştırma yapmak hukuk cehaletiyle bile açıklanamayacak aktivist bir eylemdir. Hâkimler ve Savcılar Kurulu Anayasa'nın bu açık hükmünü tanımayan, yorumu bırakın, Anayasa Mahkemesinin yetkisini tanımayarak Anayasa'yı ihlal eden bu mahkeme üyeleri hakkında bir an önce, derhâl gerekli soruşturmayı başlatmalıdır; aksi takdirde, daha iki hafta önce hem Anayasa Mahkemesi Başkanının hem de Yargıtay Başkanının üstüne basa basa "Bireysel başvuruyla ilgili bir ihlal kararına hepimiz uymalıyız." sözünü havada bırakan bir eylem olmuş olur.

Ben bu hususta özellikle Anayasa'ya bireysel başvuru hakkını getirerek bir devrim yapan Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlardan da seslerini yükseltmelerini bekliyorum çünkü sizin getirdiğiniz ve bir devrim olarak herkese ifade ettiğiniz bireysel başvuru hakkı herhangi bir mahkeme tarafından uyulmayarak etkisiz hâle getirilmeye çalışılıyor. Bu devriminize sahip çıkmak istiyorsanız "Aman, konjonktür..." diye bakmadan bu husustaki tavrınızı net bir şekilde ortaya koymuş olmanız lazım.

Bir diğer devriminiz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu ihlal kararlarının iç hukukta, Ceza Muhakemeleri Kanunu'nda yeniden yargılama yolunun açılması ve bu kararlara uyma mecburiyetini getiren düzenlemenizdi; 2003 yılında getirdiniz bu düzenlemeyi. O dönem başta Ahmet Türk, Leyla Zana, Hatip Dicle ve Orhan Doğan olmak üzere cezaevinde bulunan HADEP'li milletvekilleriyle ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - ...verdiği bir hak ihlali kararı vardı ama bu karara uymayan Yargıtay vardı. Sizler, Ceza Muhakemeleri Kanunu'nda bir düzenleme yaptınız, dediniz ki: "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bir hak ihlali kararı verirse bizim ilk derece mahkemeleri buna uymalı ve bunu yeniden yargılama sebebi yapmalı." Bu devrimi de siz yaptınız ey değerli AK PARTİ'liler ama bugün getirdiğiniz devrime uymayan mahkemeler var ve siz de kısık sesle "Türkiye, bir hukuk devletidir." bile diyemiyorsunuz "Türkiye bir yargı devletidir." demeyi tercih ediyorsunuz. Dolayısıyla, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu kararlara uymak devletin bir gereğidir, millî yargının da bir gereğidir. İçinizden bir kısım kişilerin yeni kavramlar üreterek "Millî yargı uluslararası yargıya uymak zorunda değildir." gibi ifadelerine ya da uluslararası yargıyı bir istisna gibi gören ifadelerine aldanmayın çünkü ulusal yargı eğer uluslararası yargının yetkisini kabul etmişse uluslararası yargı da ulusal yargının bir parçasıdır. Bizim altına attığımız her sözleşme Türkiye Cumhuriyeti'nin namusudur, dolayısıyla bizim imzamıza aykırı her hareketin peşine düşmemiz ve o hareketi ortadan kaldırmamız lazım.

Türkiye Cumhuriyeti olarak bizler vatandaşlarımıza bir taahhütte bulunuyoruz, "Ey, değerli vatandaşlarımız, ben Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yargılama yetkisini kabul ediyorum. Herhangi birinizin hakkını kamu gücü ihlal ederse, buyurun, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine müracaat edebilirsiniz, ben de devlet olarak o kararı tanıyorum, o karar benim namusumdur." diye vatandaşlarımıza taahhütte bulunuyoruz, ondan sonra vatandaşlarımız müracaat ediyor. Ne diyor Sevgili Adalet Bakanımız? "Yüzde 90 uyma oranımız var." Yani 91'inci sırada gelene kusura bakma, kontenjan doldu mu diyeceğiz ya da ilk 90 kişi için uyuyoruz ama sonraki 10 kişi kusura bakmasın mı diyeceğiz? Her dava, her ateş düştüğü yeri yakar, dolayısıyla sizin ihlal ettiğiniz her karar kararttığınız bir dünya demektir.

Bu manada sizin hem Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruyla ilgili getirmiş olduğunuz devrime sahip çıkmanız gerektiği gibi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmasıyla ilgili hususlarda da bu Parlamentodaki her parti kadar hatta daha fazla bu düzenlemeyi yapan Adalet ve Kalkınma Partisinin sahip çıkması lazım yoksa Kamu Güvenliği Müsteşarlığının sayfasında "Sessiz Devrim" diye yayınladığınız kitabı sessizce devreden kaldırdınız da milletin haberi mi yok? O zaman bu sessiz devrimlere sahip çıkıyorsanız artık sessizce ve utangaç bir şekilde bu kararların uygulanmamasını geçiştiremezsiniz, cesaretle ortaya koymuş olduğunuz bu devrimlere sahip çıkmak durumundasınız yoksa "konjonktürel demokrat" olarak ifadelendirilmekten asla kurtulamayacağınızı buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum. Dolayısıyla hem Anayasa Mahkemesinin hem de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarına uymanın bir mecburiyet olduğunu Türkiye Büyük Millet Meclisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen, tamamlayalım.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Dolayısıyla hem Anayasa Mahkemesine hem de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uymak hukuk devletin bir gereğidir.

Ha, eğer şunu diyorsanız “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği bir kısım siyasi kararlar olabilir.” o zaman, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi böyle kararlar veriyorsa çıkın o sözleşmeden, boşu boşuna kendi vatandaşlarımızı da taahhütte bulunmayalım.

Bugün iç hukukumuzun bir parçası olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına siyasi karar diye uymazsanız yarın bir gün Türkiye’deki herhangi bir mahkemenin verdiği karara da siyasi karar diye uymayabilirsiniz. Gezi davasından tahliye kararı olur, “Siyasi bir karar.” der, uymazsınız, başka konuda tahliye kararı olur, “Siyasi karar.” der, uymazsınız. Bu konuda Adalet ve Kalkınma Partisi ya devrimlerine sahip çıkmalı ya da işte “Köprüyü geçene kadar, ihtiyacımız olduğu kadar demokratsak, bugün güçlü ve muktediriz, demokrat olmamıza gerek yok.” diyorlarsa da bunu da açıkça, milletimize bir şekilde itiraf etmeliler diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Söz sırası, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Turhan Çömez’e ait.

Sayın Çömez, buyurun.

45.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in, Gürcistan’da düşen C-130 kargo uçağına; 10 Kasım, 10 Kasım’da yaşananlara, Şefika Gülöksüz’ün anlattıklarına, Genel Başkanları Müsavat Dervişoğlu’nun verdiği talimata, Atatürk’ün İngiliz Başbakanına yazdığı mektuba; yaşamış olan yangın felaketine, bugün CHP’nin, DEM PARTİ’nin ve kendilerinin vermiş oldukları grup önerilerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Saygıdeğer milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Azerbaycan’dan Türkiye’ye gelmek üzere havalanan C-130 kargo uçağıımız ne yazık ki aldığımız haberlere göre Gürcistan’da düştü. İnşallah can kaybı yoktur diyoruz, arama kurtarma çalışmaları bir an önce neticelenir diyoruz ve bütün Türkiye’ye şimdilik geçmiş olsun diyoruz.

Dün 10 Kasımdı. Atatürk hepimizin ortak değeri; sağcının solcunun, Alevi’nin Sünni’nin, Kürt’ün Türkmen’in, Laz’ın Çerkez’in, doğulunun batılının, kuzeylinin güneylinin, hepimizin Atatürk ortak bir değeri ve bu ortak değere sahip olan vatandaşlarımız, her görüşten, her anlayıştan, her etnik kökenden vatandaşlarımız dün Ata’sına koştu ve tarihin en büyük kalabalıklarını Anıtkabir’de gerçekleştirdi. Keşke Millî Eğitim Bakanlığı bu haftayı tatil ilan etmeseydi de çocuklarımız kurtuluş yıllarına dair hocalarından, öğretmenlerinden dersler dinleseydi, o millî ruhu yüreklerinde hissedebilselelerdi ve yine, bazı okullarda Andımız’ı okumak isteyen öğrencilerimiz arbedeyle derdest edilmeselerdi de gönüllerindekini açıkça paylaşılselerdi.

Yine, okulların önünde arbedeler oldu, hakikaten düne yakışmayan görüntülerdi, onlar da bizim yüreğimizde bir acıdır fakat en fazla üzüldüğüm konu, maalesef, 10 Kasım sabahı TRT’de gösterilen filmler veya eğlence programları. O eski TRT var ya, eski yıllarda olan, eski Türkiye’de olan TRT, işte, böyle tarihî belgeseller yayınlıyordu ama artık onlar yok, onun yerine cümbüşler var, danslar var, eğlenceler var. Eğlenilmesin demiyorum, tabii ki eğlenilsin ama o eğlenme hakkını hukukunu ve o fırsatı bize bağışlayan ya da bu millete hediye eden, veren hem Atatürk’ü hem cumhuriyeti keşke anmış olsalardı.

Şefika Gülöksüz Eskişehir’de olan bir olayı anlatıyor, Kuvayımillîye askerlerinin Eskişehir’e geldiği gün nelerin olduğunu anlatıyor, diyor ki Şefika büyüğümüz: “Kuvayımillîye askerleri gelinceye kadar Eskişehir’de bir buçuk yıl ezan okunmamıştı. Biz ezanları duymaya başlayınca sokağa çıktık, bir de gördük ki Kuvayımillîye askerleri Eskişehir’e gelmiş.” Aslında bu ülkenin kurtuluşunun temellerinde nelerin olduğunu vurguluyordu TRT’nin arşivindeki bu videoda. Keşke TRT yıllar önceki gibi bir TRT olsaydı, bizden 12,5 buçuk milyar dolar vergi toplamış, birçok gelirler elde etmiş TRT asli hüviyetine dönebilmiş olsaydı. Tabiatıyla bunu da buradan hatırlatmak istiyorum.

Dün Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu’nun iradesiyle ve talimatıyla parti teşkilatlarımızda ama sadece teşkilatlarımızda değil bütün Türkiye’de, bütün vilayetlerimizde mevlitler okutuldu; hepimiz

oralardaydık. Dün biz de Genel Başkanımızla beraber Hacı Bayram Veli Camisi'nde; oradaki muhabbeti gördük, milletimizle kucaklaştık, cemaatimizle kucaklaştık. Bu itibarla bunun da bir kez daha altını çizmek, bu hassasiyeti vurgulamak istiyorum.

Son bir şeyi daha tarihe not düşmek için paylaşmak istiyorum. Geçtiğimiz günlerde New York Times'ta yayınlanmış bir mektup buldum, 6 Ocak 1921'de yayınlanmış bir mektup. Bu mektubu New York Times paylaşıyor ama aslında bu mektubu yazar Atatürk. Atatürk zamanın İngiliz Başbakanıyla dalga geçerek, ona gülümseyerek bir mektup göndermiş; diyor ki Atatürk, İngiliz Başbakanına: “Ey, Lloyd George, benim ülkemdeki terör örgütlerine, Hınçak ve Taşnak terör örgütlerine silah yardımı yapmışsın, 40 bin silah göndermişsin bölücü terör örgütlerine. Türk askerleri, Kuvayımilliye o silahların hepsini aldı, şu anda o silahlar Türk milliyetçilerinin elinde.” Bugün silah bırakma seremonisi yapanlara ders niteliğinde Atatürk'ün bu mektubunu düne atf yaparak paylaşmak istiyorum.

Aslında bugün asıl önemli konu yaşanmış olan bir yangın felaketi. Bu yangın felaketi bir felaketin ötesinde bir dramdır, bir acıdır ve yıllardır “Türkiye Yüzyılı” dediğiniz, bana göre “AKP yüzyılı” olan sistemin, rejimin ne hâle geldiğinin bir göstergesidir. Şimdi bunu tek tek, madde madde anlatacağım yani yangında meydana gelen tablonun bütün ayrıntılarını sizlerle paylaşacağım ki bu ülke nasıl yönetiliyor, bu ülkenin kurumları nasıl tarumar edilmiş, ne hâle gelmiş, tek tek paylaşacağım.

2021 yılı, bundan dört sene önce, Kolombiya'nın Bogota kentinden bir uyuşturucu kargosu yükleniyor; bu, önce Panama'ya, ardından Amerika Cincinnati'ye, ardından da Almanya Leipzig'e geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Alman yetkililer bunun içerisinde demir tozuna karıştırılmış bir uyuşturucu olduğunu tespit ediyorlar ve bunu Türk yetkililere bildiriyorlar; uyuşturucuyu alıp Türkiye'ye geliyorlar ve bir operasyon yapıyor, operasyonda önemli bir şahsın firması tespit ediliyor. Bu şahıs kim? Ben size şimdi göstereceğim, bu şahsın bu yangınla ne alakası var, onu da paylaşacağım. Ve bu uyuşturucu bu şekilde yakalanmış. Bu şahıs Ali Osman Akat, zamanın İçişleri Bakanıyla boy boy resimleri olan Ali Osman Akat.

Peki, Ali Osman Akat kim? Ali Osman Akat, bir firmanın sahibi, bu firma aynı zamanda kozmetik ürünleri üretiyor ve pazarlıyor fakat asıl önemli olan şu: Bu firmanın bir başka özelliği daha var, bu firma L'actone firması ve Avrupa'ya çok önemli kimyasallar, dezenfektanlar ihraç etmişler fakat Avrupa'nın raporlarına bakıyoruz, bu dezenfektanlar zehirli. Avrupa tam 140 bin litre zehirli dezenfektanı Türkiye'ye geri gönderiyor “Bunlar zehirlidir.” diyor ve bu zehirli dezenfektanlar daha sonra ortadan kayboluyor. Bakıyoruz, aynı firmanın ürünleri Meclise satışa çıkıyor. Tabii, bu adam bu gücü nereden alıyor, bunun mutlaka soruşturulması lazım.

Uyuşturucu yakalanan bu adam, İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu'nun İçişleri Bakanı olduğu dönemde uyuşturucu yakalanan ve yüz yetmiş yıl hapisle yargılanan bu adam kaç yıl kaldı içeride biliyor musunuz? Sadece dört ay, dört ay sonra dışarıya çıktı. Peki, bu adamın başka ne özelliği var? Bu uyuşturucunun girdiği dönemde adamın firmasının sermayesi inanılmaz patlamış, yüzlerce kat artmış fakat çok ilginç bir nokta daha var, o da şu: Bu firmanın bir çalışanı daha var, adı İsmail Onursal.

Peki, kimdir İsmail Onursal? İşte, bu yangının olduğu, patlamanın olduğu firmanın sahibi. Peki, bu patlamanın olduğu firmanın sahibi ile bu şahsın nasıl bir ilişkisi var? Bu şahsın yeğenidir kendisi ve bu şahsın firmasında on dokuz yıl çalışmıştır.

Şimdi, bunlar nerede? Bunlar yakalandılar, bu da yakalandı. Nasıl yakalandı biliyor musunuz? Yangında sorumluluğu olan bu şahıs gitti bunun fabrikasında saklandı ve bu da kendisini para dolu çuvalarla kaçırırken bir nakliye aracının üzerinde polisimiz tarafından yakalandı.

Şimdi, kirli ilişkileri anlatmaya devam edeceğim. Ravive Kozmetik; bakın, bu kozmetik firması aslında tam da İŞKUR'un yanında yapılmış bir binada. Şimdi, çok ilginç, bu kozmetik binasına bakıyorsunuz, bununla ilgili CİMER'e çok ciddi şikâyetler yapılmış; şikâyeti yapan kişi bütün ayrıntıları tek tek yazmış ve diyor ki: "Ey devletimiz, ne olursunuz gereğini yapın, bu işin üstüne gidin." Tek tek bütün ayrıntıları yazmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Başkanım, bitireceğim, lütfen... Önemli, ne olursunuz bağışlayın, daha sonra uzun konuşmayacağım, önemli bir konu çünkü.

Bakın, İŞKUR'un yanı başında bu bina; ruhsatı yok, bununla ilgili herhangi bir belediyeden alınmış resmî bir belge yok, bir izin yok. Aslında burada nasıl bir bina var diye araştırdım; ne çıktı biliyor musunuz? Tapu kayıt belgesinde burada bina bile görünmüyor, arsa. Allah aşkına, şu devletin çürümüşlüğüne bakar mısınız, şu devletin geldiği hâle bakar mısınız ve oradaki insanlar, Anadolu insanları, üç kuruşa, beş kuruşa sigortasız çalışan Anadolu insanları, bizim evlatlarımız. Bizim çocuklarımız orada yanarak can verdiler, yanarak can verdiler. 3 çocuğu var ve maalesef yanarak can verdi. Pırıl pırıl yavrularımız, çocuk bunlar, daha çocuk, bırakın sigortasını, çocuk 15 yaşında yanarak can verdi. CİMER'e yapılan şikâyet... Aslında vatandaş devletini yerini almış, biliyor musunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - İstirham ediyorum.

BAŞKAN - Son kez açıyorum, son kez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Her şeyi tek tek söylemiş: "Bunların izni yok." diyor. "Bunlar ruhsatsız." diyor. "Sigortasız işçi çalıştırıyor." diyor. "Çocuk işçileri var." diyor. "İş güvenliği yok." diyor. Tek tek yazmış CİMER'e. CİMER ne diyor, biliyor musunuz? "O çocuk işçilerin isimlerini verin." diyor. "Bize yaşlarını verin." diyor. "Hangi tedbirler alınmamış, onları da yazın." diyor. Şu CİMER'in düştüğü hâle bakın, şu devletin düştüğü hâle bakın! Maalesef, korkunç bir katliamda, korkunç bir yangında insanlarımız hayata veda etti.

Şimdi, bir başka konu daha. Oturdum 2024 yılının Sayıştay raporunu inceledim. Bakın arkadaşlar, ülkenin düştüğü hâle bakın, Sayıştay raporunda tek tek yazılmış, ilgi duyan girsin internete bulsun, Sayıştayın sayfasından bulsun Sayıştay raporunu. Diyor ki Sayıştay raporu: "Kocaeli'nin Büyükşehir Belediye Başkanlığının yetkisinde olan işletmelerden tam 760 tanesinin -tek tek yazmış- çalışma ruhsatı yok, iş yeri açma ruhsatı yok ve yasa dışı faaliyet gösteriyor."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Son bir cümle, bitiriyorum. İstirham edeceğim, uzatmayacağım. Özür diliyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Devletin ayakta kalabilmiş kurumlarından bir tanesi rapor yazmış, Allah aşkına, "Kocaeli'de 760 tane ruhsatsız, iş yeri açma izni olmayan işletme var." diyor, rapor yazmış. Niye gidip denetlenmez? Daha çok vahim olaylar var. İŞKUR'un başındaki kişi, bir AK PARTİ'li milletvekilinin akrabası. Neresinden tutayım ben bunun Allah aşkına? Kokuşmuş, çürümüş bir düzenden bahsediyoruz.

Bugün, 3 siyasi parti, DEM PARTİ, CHP ve biz çok önemli bir önerge verdik; hakikaten, bu kepezeliğin, bu çürümüşlüğü, bu kokuşmuşluğun bundan sonra da can almaması için, bu milletin muhafaza edilebilmesi için, devlet kurumlarının ayağa kalkabilmesi için, gelin, bu önergeye "evet" deyin, hep beraber, tek tek burada yaşananları araştıralım ve ondan sonra bir daha olmaması için önlem alalım diyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay.

Buyurun lütfen.

46.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Gürcistan hava sahasında düşen Türk Silahlı Kuvvetlerine ait kargo uçağına, ilk Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının seneidevriyesine, 8 Kasım Azerbaycan Zafer Günü'ne ve Osman Yüksel Serdengeçti'nin vefatının 42'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, muhterem milletvekili arkadaşlarım; biraz önce öğrendik, Azerbaycan'dan Türkiye'ye gelmek üzere havalanan Türk Silahlı Kuvvetlerine ait bir kargo uçağının Gürcistan hava sahasında düştüğünü üzülerken öğrenmiş bulunuyoruz. Bu arama ve kurtarma faaliyetlerinin devam ettiğini de öğrendik. Öncelikle geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz ve temenni ediyoruz ki inşallah bir can kaybı yaşanmaz.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, istiklal mücadelemizin lideri, ilk Cumhurbaşkanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü vefatının seneidevriyesinde hürmet, rahmet ve minnetle andık, anıyoruz. 10 Kasım 1938'de kaybettiğimiz Büyük Önder, sadece bir devlet adamı değil, aynı zamanda Türk tarihinin parlak bir yıldızı ve ufkü, bağımsızlığımızın mimarıdır. Elli yedi yıllık ömrüne sığdırdığı büyük atılımlarla, ilke ve ülkeleriyle silinmez izler bıraktı, milletimizin hür ve bağımsız yaşama iradesini bayraklaştırdı. O, “imkânsız” denilen bir zamanda ve şartlarda millete güvenmiş, küllerinden doğan bir devlete istikamet vermiş bir devlet adamıydı. Şüphesiz ki Atatürk'ün en büyük başarılarından biri, parçalanmış, yorgun bir milleti Türkiye Cumhuriyeti çatısı altında birleştirmesidir. “Bağımsızlık benim karakterimdir.” derken sadece kişisel bir duruş sergilemiyordu, o, tüm bir milletin karakterini yansıtıyordu. Kurtuluş Savaşı'nın ilk günlerinden itibaren “Ya istiklal ya ölüm!” parolasıyla ortaya koyduğu bu karakter bugün hâlâ Türkiye Cumhuriyeti'nin temel taşlarından birini oluşturmaktadır.

10 Kasım günleri birer yas ve dövünme günü olmadığı gibi Atatürk'ün mirası da hatıra değil bir hareket çağrısıdır. Cumhuriyeti yaşatmak, birliğimizi tahkim etmek, demokrasimizi geliştirmek her neslin ve hepimizin omuzlarındadır. Cumhuriyet, bizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller istemektedir. Devletimiz payidar, milletimiz bahtiyar olacaktır. Birliğimiz bozulmayacak, bağımsızlığımızdan ödün verilmeyecektir. Ülkemizi muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkarmak ve ülkemizi bir yeryüzü cenneti hâline getirmek millî ülkümüzdür. Bu düşüncelerle ebediyete irtihalinin 87'nci yıl dönümünde Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, Millî Mücadele kahramanlarımızla birlikte aziz şehitlerimizi saygı ve şükranla anıyor, Allah'tan rahmet diliyoruz.

Sayın Başkan, 8 Kasım'da iki devlet bir millet can kardeşimiz Azerbaycan'ın Zafer Günü'nü coşku ve gururla kutladık. Yaklaşık otuz yıl süren işgalin ardından Karabağ özgürlüğe kavuşmuştur. Bugün Karabağ'da Azerbaycan bayrağı dalgalanıyor; Şuşa'da, Hankendi'de, Laçın'de ezan sesleri yükseliyor. Bu zafer geleceğe daha umutla bakmamızı sağlayan, Türk dünyasının birliğini ve beraberliğini pekiştiren kutlu bir zaferdir. Bu vesileyle, Karabağ zaferinde şehit düşen kardeşlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize sağlık ve afiyetler diliyorum. Kardeş Azerbaycan halkını, Sayın Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'i ve kahraman Azerbaycan ordusunu bir kez daha tebrik ediyoruz.

Sayın Başkan, Türk milliyetçiliğinin önde gelen düşünürlerinden Osman Yüksel Serdengeçti'yi vefatının 42'nci yıl dönümünde saygı ve rahmetle anıyoruz. O, kalemî kılıç gibi kullanan, inancı, ahlakı ve fikriyatını bir vicdan nöbeti olarak savunan mümtaz bir fikir ve dava insanıydı. Mahkeme salonlarında, gazetelerin sayfalarında, meydanlarda hakikati eğip bükmeden, bedelini ödeyerek konuştu. Serdengeçti, milletin sesini siyasete taşıyan, istiklal ve istikbal davamızın fikrî omurgasını diri tutan bir mücadele

insanıydı. O, hayatı boyunca davası uğruna, tıpkı soyadı gibi serden geçmeyi göze almış, 3 Mayıs Turancılık davasında pek çok milliyetçi gibi tabutluklarda çile doldurmuş, büyük dava adamı olarak yaşamış ve öyle vefat etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Ağıtlar, İmparatorluğa Mersiye, Bir Kahraman Bekliyoruz şiirleriyle Türk tarihinin şanlı günlerini anlatan, hayatı boyunca bu toprakların ve milletimizin vicdanı ve sesi olan Serdengeçti'yi bir kez daha saygıyla anıyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun lütfen.

47.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Gürcistan-Azerbaycan sınırında düşen C-130 askeri kargo uçağına, İshak Tepe'ye, 8 Kasım'da Kocaeli Dilovası'nda gerçekleşen patlamaya, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde yapımı süren viyadüğün kurulu iskelesinin çökmesine ve Anayasa Mahkemesinin Resmî Gazete'de dün yayımlanan kararına ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu ve halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Evet, Azerbaycan'dan Türkiye'ye gelmekte olan C-130 askeri kargo uçağının Gürcistan-Azerbaycan sınırında düştüğü bilgisi kamuoyuna yansıdı. Umuyor ve diliyoruz ki hızlı bir şekilde uçağı ulaşılır ve uçakta bulunan bütün personel de sağ salim kurtulur. Bu temennimizi ifade etmek istiyor ve herkese de geçmiş olsun dileklerini partimiz, grubumuz adına da iletıyoruz.

Şimdi, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, halkımızın hak ve adalet mücadelesine ömrünü adanmış bir cumartesi insanı İshak Tepe'yi burada anarak başlamak istiyorum. İshak Tepe, sadece Kürt siyasetinin değil aynı zamanda adalet arayışının da simge isimlerinden birisiydi, otuz iki yıl boyunca, faili meçhul cinayette yitirdiği oğlu Ferhat Tepe için durmaksızın mücadele etti ve Türkiye'deki aslında hukuk ihlallerini uluslararası arenaya taşıyarak da bir şekilde adaletin tecelli etmesi için elinden gelen her şeyi yaptı. Onun mücadelesi, bilgeliği ve kararlılığı gerçekten hepimize örnektir, bunu söylemek gerekiyor. Aynı zamanda siyasette, kültürel çalışmalarda ve toplumsal hak mücadelesinde de iz bırakan İshak Tepe, demokrasi, eşitlik ve insan hakları değerini savunan önemli bir isimdi. Ben, bu vesileyle bir kez daha kendisine Allah'tan rahmet, bütün yakınlarına başsağlığı dileklerini iletmek istiyorum.

Yine, Sayın Başkan, birçok grup söyledi, Kocaeli'nin Dilovası'nda 8 Kasım günü bir patlama gerçekleşti bir parfüm dolum merkezinde. 6 kadın emekçi, bunların 3'ü çocuk yaştaydılar. İsimlerini burada saymak istiyorum bu işçilerin birer sayı olmadığını, birer istatistik olmadığını hatırlatmak bağlamında da. 16 yaşındaki Cansu Esatoğlu, 17 yaşındaki Nisa Taşdemir, 17 yaşındaki Tuğba Taşdemir, 55 yaşındaki Şengül Yılmaz, 65 yaşındaki Hanım Gülek ve Esmâ Dikan. Evet, bütün bunlar, aslında bir parça olsun evlerinde yaşamlarını sağlamak için işe giden ama ne yazık ki bir iş cinayetinde yaşamını yitiren insanlarımızın, kadınların isimleri.

Şimdi burada buna bir iş kazası diyebilir miyiz? Tabii ki hayır. Aslında bu bir iş cinayeti ve bu ülkedeki sermayenin, aynı zamanda aslında en önemlisi de iktidarın ekonomik tercihlerinin, denetimsizliğinin, rant hırsının, emek düşmanı politikalarının da bir sonucu olduğunu ifade etmemiz gerekiyor. Evet, "rekabet" diyerek, "büyüme" diyerek, sürekli sermayenin sırtını sıvazlayarak insan yaşamını, işçi yaşamını hiçe sayan büyük bir girdabın içerisindeyiz ve yavaş yavaş aslında yaşam pahasına eklemek kazanıyor işçi

sınıfının kendisi. Kadın emeği, çocuk emeği yok sayılan, işçileştirilen çocukların iş kazalarında neredeyse yaşamlarını yitirdikleri koskoca bir sorun var ama ne yazık ki bu soruna dönen yok, bakan yok.

Şimdi, iş güvenliği uzmanı bulunmayan kaçak bir yapıdan bahsediyoruz. Söylendi burada, CİMER'e şikâyetler yapılmış ama kimse orali olmamış. Üstelik orası aslında göz göre göre işleyen bir işletme ama bu ülkede ne yazık ki işçinin canı ucuz, sermayenin de parası çok kıymetli. Onun için her zaman sermaye korunur, işçi horlanır, işçi yok sayılır. Bunun da bu örneklerden biri olduğunu ifade etmemiz gerekiyor. Peki, bütün bu yangınlar, bütün bu iş cinayetleri gerçekten istisna mı? Hayır, sistematik olarak bir işçi katliamıyla karşı karşıyayız. İstatistikler bize savaş bilançosunu aşan bir işçi kıyımı olduğunu gösteriyor. Bu ülkede sermaye kâr etsin diye, işletmeler kâr etsin diye iş sağlığı ve iş güvenliğinden sürekli tasarruf edildiğini görüyoruz. Kaçak işletmelerde insanların karın tokluğuna çalıştırıldığını görüyoruz ama hiçbir denetim yok. Şimdi, bütün bunlara tesadüf mü diyeceğiz, istisna mı diyeceğiz? Elbette ki hayır, bu bir utançtır, bu ülkeyi yöneten iktidarın utancıdır, orayı denetlemeyen bakanlıkların utancıdır, oraya göz yuman valiliklerin utancıdır. Herkesin bu utançta bir payı olduğunun altını çizmemiz gerekiyor. İnsanlar yaşamını kazanmaya gittiği iş yerlerinde ölüyorsa bu Meclis de dönüp kendisine ayna tutmalıdır. Neden denetlemiyor? “Neden bu ölümlerin önüne geçecek yasalar çıkarmıyoruz?” sorusunu buradaki her bir milletvekili, her siyasi parti, her siyasi grup dönüp kendisine sormalıdır. Daha kaç işçi işe giderken yaşamını yitirecek, daha kaç işçi yaşamını kazanırken iş cinayetlerinde katledilecek ve daha biz kaç patronun aslında sırtının sıvazlandığına tanıklık edeceğiz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bakın, bunu konuşuyoruz. Gün içerisinde, yine, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde Muş kara yolunda yapımı süren viyadüğün kurulu iskelesinin çöktüğünü, 3 işçinin yaşamını yitirdiğini, 2 işçinin de yaralandığını görüyoruz. Ülkenin dört bir yanından iş cinayetleri haberi geliyor ama görseniz bu Mecliste her şey güllük gülistanlık valla. Kimse dönüp bakmıyor. İşçi Ahmet'in, işçi Mehmet'in, işçi Fatma'nın, işçi Burak'ın hiçbir kıymeti yok, Agit'in kıymeti yok, Zezal'ın kıymeti yok bu ülkede; tek bir kıymetli şey var, o da patronlar ve patronların, yandaşların para kazanması. O anlamıyla, ben, bir kez daha yaşamını yitiren işçileri saygıyla, rahmetle andığımı ifade ediyorum. Özellikle Diyarbakır'daki kazada yaralananlara da acil şifalar diliyorum.

Şimdi, hukuksuzluk sadece orada mı? Hayır Sayın Başkan. Bakın, bu Meclisi ilgilendiren çok önemli bir meseleye dikkatlerinizi çekmek istiyorum. Anayasa Mahkemesinin dün Resmî Gazete'de yayınlanan kararı sessiz sedasız geçirildi, aslında çok önemli bir karardı. Türkiye'nin anayasal düzeni açısından tarihi bir kırılma anıydı çünkü Resmî Gazete'de yayınlanan kararın kendisi. Ne diyor? Mahkeme, eylemli İç Tüzük değişikliği konusunda bugüne kadar oluşturduğu en ileri içtihatlardan vazgeçiyor ve Mecliste çoğunluğun neredeyse sınırsız bir keyfiliğe sahip olmasının da önünü açıyor. Konu neydi? Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyelerinin seçimiyle ilgiliydi. Cumhuriyet Halk Partisi bunu Anayasa ve İç Tüzük'e aykırı bulduğu için Anayasa Mahkemesine götürdü. Ancak mahkeme çoğunluğu bu işlemin Meclisin çalışma usulleriyle ilgili olmadığını söyleyerek görevsizlik kararı verdi. Oysaki daha önce AYM'nin bütün içtihatlarında şöyle bir vurgu vardı: Bir Parlamento kararı Meclisin işleyişini fiilen değiştiriyorsa bu bir eylemli İç Tüzük değişikliğidir ve mutlaka denetime tabidir. Ama bu kararla birlikte, mahkeme, kendi denetim yetkisini yok etmiş oldu ve kendi içtihadını reddetmiş oldu.

Şimdi, bu, sadece teknik bir mesele mi? Elbette hayır, hukuk devletinin özüne dair bir mesele çünkü Meclis çoğunluğu “Parlamento kararı” adı altında istediği işlemi yapabilecek ve hiçbir mahkeme de bu çoğunluk kararını denetlemeyecek; bunun sorunlu olduğunun altını çizmemiz gerekiyor. Bu yasama çoğunluğu, anayasal sınırların üstünde midir? Hayır, değildir. Ama bakın, anayasal sınırların üstüne

çıkarak bir karar kuruyor AYM'nin kendisi. Kaç kişiyle? 7 kişi bu karara imza koyuyor, 4 kişi itiraz ediyor ve 4 üye ise esastan incelenmesi gerektiğini söylüyor. Yani aslında bu karara karşı 8 üyenin ret kararı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlayacağım.

Karara karşı çıkan üyeler çok net olarak şunu söylüyorlar: “Anayasa açıkça ihlal ediliyorsa bu fiilen bir İç Tüzük değişikliğidir ve mutlaka esastan incelenmelidir.” Ama mahkeme çoğunluğu dosyayı kapatarak denetimi reddediyor, Meclis çoğunluğuna yazılı değişikliğe gitmeden fiilen kural koyma serbestisini tanıyor.

Şimdi, ben buradan söylüyorum: Biz burada, Mecliste bulunan milletvekilleri olarak bütün bu karara razı olacak mıyız; çoğunluğun fiilî olarak İç Tüzük'ü değiştirmesine, hukukta yeni bir teamül oluşturmaya göz yumacak mıyız? Ve “AYM'nin esastan incelenmesi gereken bu meseleyi reddetmesi meselesine gerçekten Meclis olarak, milletvekili olarak ne diyoruz?” sorusunu ben bütün Genel Kurula ve bütün kamuoyuna da sormak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Ali Mahir Başarır'da söz sırası.

Buyurun Sayın Başarır.

48.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Azerbaycan'dan Türkiye'ye gelirken düşen Türk Silahlı Kuvvetlerine ait kargo uçağına; 10 Kasıma, Anıtkabir'e gelen ziyaretçi sayısına ve Millî Eğitim Bakanına; bugün açıklanan iddianameye, Dilovası'ndaki patlamaya ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, Azerbaycan'dan Türkiye'ye gelirken düşen Türk Silahlı Kuvvetlerimize ait kargo uçağımızda bulunan askerlerin durumundan endişeliyiz. Umarım can kaybı vermeyiz, umarım kayıpsız bu kazayı atlatırız. Kalbimiz, yüreğimiz orada, oradan gelecek bir iyi haberi bekliyoruz.

(Uğultular)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Konuşsam iyi olur ama.

HALUK İPEK (Amasya) - Tabii, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama yani böyle nasıl olacak?

Başkanım, süremi baştan başlatabilir misiniz? Gerçekten olacak şey değil ya!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - İnsicam bozuldu, baştan alalım.

BAŞKAN - O süreyi ilave edeceğim.

Sayın Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Evet, dün 10 Kasım'da Türkiye'nin her yerinde, her noktasında yurttaşlarımız büyük bir lideri, Ata'mızı, kurucu liderimizi andı. Dolmabahçe'de, Anıtkabir'de milyonlarca insan vardı. Özellikle Anıtkabir'e 1 milyon 219 bin 148 vatandaşımız geldi. 10 Kasım için bu tarihî bir rekordu. Hepsine yürekten teşekkür ediyoruz. Ata'mızı bir kez daha anıyoruz. Ama üzülerek söylüyorum ki bu ülkede bir Millî Eğitim Bakanı var, vatandaşlarımız, yurttaşlarımız gibi bu sevgiyi, bu özlemi yüreğinde hissetmeliydi. Bakın, yirmi üç yıllık AKP iktidarında iki yıldır görev yapan bu Bakan maalesef ki ilk kez 10 Kasımlarda ara tatil ilan ediyor. Neden Sayın Bakan, neden rahatsız oluyorsun? Yirmi bir yıldır yapılmıyor, daha önce hiç yapılmamış ama bu Bakan, Türkiye'ye yakışmayan bu Bakan 10 Kasım'da çocukların okullarında Ata'sını anmasından, bir karanfil bırakmasından rahatsız oluyor. Ben gerçekten bu Bakandan rahatsız oluyorum. Millî değerlere, cumhuriyetin değerlerine, kurucu değerlere sürekli aykırı davranıyor. Ben, ülkemize ve kendisine yakıştıramıyorum.

Evet, aylardır beklenen iddianame bugün açıklandı. Bana hemen kızmaları, maalesef ki bu, iktidarın bir iddianamesidir çünkü bu iddianameyi günler önce Yeni Şafak ilan ediyorsa, gazeteci Fatih Atik ilan ediyorsa, sayfasını veriyorsa, tarihini veriyorsa bu iddianame yok hükmündedir.

1) Bu nasıl gizlilik, bu nasıl gizlilik olan bir dosya, öncelikle bunu söylemek istiyorum.

2) Bir şema yapmışlar, resimler koymuşlar. Bu şema rezaletini biz Ergenekon davasında gördük, o gün bu rezaleti yapanlar nerede hatırlatmak isterim.

3) Ne yazık ki haddini, amacını aşan ithamlar, bölümler bulunmaktadır bu iddianamede. Bir sefer, aynen cümleyi okuyorum: “Cumhuriyet Halk Partisinin adayları suç örgütü tarafından belirlenmiştir.” Haddini bil sayın savcı, bugün bir yargıç, bir savcı bu cümleleri kullanamaz! (CHP sıralarından alkışlar) Sen kimsin kardeşim! Sen rejimi tehdit eden bir unsur hâline gelmişsin. Yani “Adayları suç örgütü lideri...” Kim? Cumhuriyet Halk Partisi. Peki, bunu ne zaman açıklıyor? Bu partiyi kuran kurucu liderin ölüm yıl dönümünden bir gün sonra. Asıl bir suç varsa bu savcı işlemiştir.

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Ahtapot, ahtapot...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sonra, ne demektir ya ahtapotun kolları? Bu laf kimin? Bu ülkenin Cumhurbaşkanının. Soruyorum: Bu iddianameyi Sayın Recep Tayyip Erdoğan mı, Akın Gürlek mi yazdı? Bunu nasıl yazabiliyor oraya? (CHP sıralarından alkışlar) Bu iddianame iki yüz otuz sekiz gün niye bekledi, merak ediyorum. Sarayın basın toplantılarındaki, grup toplantılarındaki cümleler mi yazıldı? Yazık, gerçekten yazık!

4) Saçma sapan ifadeler, partiyi itham eder iddialardan sonra, Anayasa'ya göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına partimizin kapatılması için ihbarda bulunmuş. Yüz iki yıllık bu partiyi kapatacak daha anasının karnından doğmadı. Haddini bileceksin sen! Bu nasıl bir şey! (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Basit bir ihbarda bulunmuyorsun, sen partiyi suçluyorsun; amacını, haddini aşan anlatımlar yapıyorsun, suçlamalarda bulunuyorsun. Koskoca bir partiyi, Türkiye'nin 1'inci partisini suçluyorsun, sonra Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına ihbarda bulunuyorsun. Ben de senin hakkında ihbarda bulunuyorum: Rejimin bir tehdidisin. Şu anda rejim tehdit altındadır. Bakın, AKP Grubuna, MHP Grubuna, DEM Grubuna, İYİ Partiye, YENİ YOL Grubuna sesleniyorum: Demokrasi büyük bir tehdit altında. Sözde bir iddianameyle Türkiye'nin 1'inci partisine ayar veriliyor. Bu bir iddianame değil, bir muhtıradır. Aynen de bu laflarımın, grup olarak da arkasındayım, arkasındayız. (CHP sıralarından alkışlar)

Biz bunları darbe dönemlerinde gördük; darbe dönemlerinde partimize bu hadsizlik yapıldı, darbe dönemlerinde partimizin mal varlığı sorgulandı, darbe dönemlerinde liderler yargılandı. Ne oluyor? Nasıl bir savcı yarattınız da rejime, demokrasiye, sandığa, iradeye fiilî bir müdahalede bulunuyor, merak ediyorum. 4 bin sayfa yazmış iki yüz otuz sekiz günde. Bakın, her gün 16 sayfa yazacak dünyada bir yazar yok. Sadece yazmış, anlamamış, araştırmamış; yazmış da yazmış, yazmış da yazmış. Bugün, Orhan Pamuk günde 1 sayfa yazıyor, 1 sayfa yazabiliyor ama 4 bin sayfalık bir iddianame, olmaz.

Tabii ki bu iddianameyi inceleyeceğiz, tabii ki bakacağız ama ilk gördüklerimiz utanç verici efendim, utanç verici; ben kınıyorum, bu durumdan en çok da AKP Grubunun rahatsız olması gerektiğini düşünüyorum.

Diğer bir durum, Dilovası'ndaki patlama. Olaya bir bütün olarak baktığımız zaman şu andaki Türkiye'nin aynasıdır bu olay. 15 yaşında bir evladımız da bu iş kazasında ölüyor, 60 yaşında bir emeklimiz de; 15 yaşında, okula gitmesi gereken bir çocuk da ölüyor, 60 yaşında, torun sevip emekli olması gereken bir işçi de ölüyor; sigortasız ölüyor, asgari ücretin altında maaş alırken ölüyor; imarsız ve kualsız bir binada ölüyor, ruhsatsız bir binada ölüyor. Yazık değil mi ya, yazık değil mi?

Bakın, ölen çocuklara bakalım: 15, 16, 17 yaşlarında. 15, 16, 17 yaşlarındaki çocukların günde 800 liraya ne işi var orada? Nerede denetim? Bu kadar kolay mı? Bizi kıskanan Almanya'da 300 kişi iş kazasında ölmüş, bizde 1.800 kişi. İşte, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde işçilerimiz ölmüş, her gün bir işçi ölüyor. Şevki Yılmaz'ın yeğenini İŞKUR'un başına getirirsen -bir milletvekilinin kuzenini, şu anki milletvekilinizin- ülke bu hâle gelir. Ülkeyi bu hâle getirdiniz. Eş, dost, akraba, yakınlıktan atadığınız bürokratlar, Türkiye'yi denetimsiz hâle getirdi. Türkiye'de kim denetleniyor biliyor musun? Muhalefet, Twitter, basın, televizyonlar. Peki, fabrikada çalışan çocuklar? Peki, iş güvenliği? Peki, otelde ölen insanların kaldığı otelin yangın tertibatının olup olmaması? Hayır, bunlar önemli değil. Denetimsiz, ihmallerle dolu bir ülke hâline geldik.

Şimdi, ruhsat vermeden orayı çalıştıran, imara aykırı bir şekilde buna göz yuman belediye başkanı niye tutuklanmadı? AKP'li o, nasıl tutuklanır, bunu söylemek bile suç! Peki, CHP'li olsaydı bugün cezaevindeydi, İYİ PARTİ'li olsa cezaevindeydi. Olmaz, olmaz, olmaz! Bakın, bu, bir insanlık suçu. Türkiye maalesef ki bu hâle gelmiş.

Ayrıca, bir daha bu konunun üzerine bir gelelim. Bugün Çalışma Bakanı bütçe sunumu yaptı. Ya, hiç utanmıyor musun Sayın Bakan ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, Letonya'nın başkenti Riga'da süpermarketin çatısı çökmüş, 54 kişi ölmüş, başbakan istifa etmiş; Beyrut Limanı'nda 200 kişi ölmüş, başbakan istifa etmiş; Güney Kore'de iş kazası da 2014'te 300 kişi ölmüş, başbakan istifa etmiş. Ya, bizde niye istifa etmiyor bu adamlar? Bu nasıl bir yüzüzlük? Sen hangi yüzle geldin bütçeyi sunuyorsun bugün burada? 5 insanımız ölmüş, bunlardan 1'i 15 yaşında. Okula gitmesi gereken çocuklar fabrikada, emekli olması gereken insanlar vardiya, hesap vermesi gereken Bakan da bütçede; işte, Türkiye tablosu budur, yeni Türkiye budur ama biz buna mecbur değiliz, mecbur olmayacağız. Bu hukuksuz iddianameleri de bu hukuksuz düzeni de torpil üzerini de hep beraber değiştireceğiz, bu ülke değiştirecek, bu ülkenin yurttaşları değiştirecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son cümlem...

BAŞKAN - Tamamlayalım.

Buyurunuz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bu ülkeye demokrasiyi, insan haklarını, işçi haklarını, adil bir düzeni hep beraber getireceğiz ve bizi iddianameler, savcılar değil bu halk yönetecek.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu.

Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun lütfen.

49.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde bir köprü inşaatında meydana gelen çökmeye, Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 87'nci yılına, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde bir parfüm imalathanesinde çıkan yangına, 11 Kasım'da yurdun dört bir yanında fidan dikim noktalarında buluştuklarına, Manisa'da gerçekleştirdikleri programlara ve açılışlara ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde yapımı devam eden bir köprü inşaatında meydana gelen çökmeden dolayı 3 işçi kardeşimiz hayatını kaybetmiş, bazı işçilerimiz yaralanmış. Bu haberi üzüntüyle almış bulunuyoruz. Öncelikle, hayatını kaybeden kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine başsağlığı diliyorum,

yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum. Devletimiz olayın tüm yönleriyle araştırılması, ihmali olanların tespit edilmesi ve yaralıların en hızlı şekilde tedavi edilmesi için gerekli çalışmaları ivedilikle yerine getirmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin kurucusu, Millî Mücadele'mizin Başkomutanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü vefatının 87'nci yılında saygıyla anıyoruz. Atatürk milletimizin ortak değeridir, onun öncülüğünde yürütülen Millî Mücadele bu toprakların ebedî vatan olarak kalmasını sağlamıştır. Cumhuriyet bu aziz milletin azminin, kararlılığının eseridir. Bugün bizlere düşen görev, onun miras bıraktığı cumhuriyeti daha güçlü, daha müreffeh bir Türkiye hedefiyle geleceğe taşımaktır. Ruhu şad, mekânı cennet olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde, bir parfüm imalathanesinde meydana gelen yangında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum. Bu yaşanan olay doğal olarak hepimizi çok derinden üzmüştür. Bu elim hadise iş sağlığı ve güvenliği konusundaki hassasiyetin ne kadar hayati olduğunu bir kez daha hepimize açıklıkla ortaya koymuştur. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız sürece ilişkin kapsamlı bir inceleme başlatmış, ilgili personel hakkında görevden el çektirilme gibi idari işlemler derhâl başlatılmıştır. Bundan sonraki süreçte de olay bütün yönleriyle titizlikle ele alınacaktır. Hayatını kaybeden vatandaşlarımızın ailelerine sabır, milletimize başsağlığı diliyoruz. Rabb'im bir daha böyle bir acıyı hiçbirimize yaşatmasın inşallah.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizler “Yarın kıyamet kopsa dahi elindeki fidanı toprağa dik.” diyen bir felsefenin evlatlarıyız, bir medeniyetin evlatlarıyız. Bu anlayış sadece doğayı koruma bilinci değil, aynı zamanda, bizler için bir iman, bir vatan sevgisi meselesidir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde başlatılan “Geleceğe Nefes, İnsanlığa Nefes” seferberliğiyle milyonlarca fidanı toprakla buluşturduk. Bu yıl da 11 Kasım'da yurdumuzun dört bir yanında fidan dikim noktalarında buluştuk; her vatandaşımızı bu seferberliğe katılmaya, geleceğe nefes, insanlığa umut olmaya davet ediyoruz. Unutmayalım ki yeşil vatani korumak bu topraklara sadakatin en asil göstergesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben, geçtiğimiz günlerde şehzadeler şehri, seçim bölgem Manisa'ya ziyaretlerde bulundum; kapsamlı birtakım programları gerçekleştirdim, önemli açılışlar gerçekleştirdik. Manisa Valimizle birlikte şehrimizin tarihi kimliğini yaşatan Şehzadeler Müzesi'ni ziyaret ettik ve bünyesinde yer alan -çok önemli- Manisa Sancağı'nın da açılışını gerçekleştirdik. Osmanlı'da padişahlığa giden yolun malumunuz ilk durağı olan Manisa, II. Selim'den Kanuni Sultan Süleyman'a, III. Murat'tan III. Mehmet'e kadar birçok Osmanlı şehzadesinin devlet terbiyesi aldığı kutlu bir şehirdir. Bu sancak yalnızca tarihi bir obje değil köklerimizle olan bağımızın, devlet geleneğimizin ve medeniyet hafızamızın bir simgesi olarak Manisa'da yerini almıştır.

Ayrıca, gece müzeciliği kapsamında ışıklandırılarak geceleri de gezilecek olan Sardes Antik Kenti'ni ziyaret ettik. Antik Lidya Krallığı'nın başkenti, paranın devlet güvencesinde ilk kez basıldığı bu kadim şehir tarihin, kültürün ve medeniyetimizin diliyle konuşuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - 12 Temmuz 2025 tarihinde alınan kararla Sardes Antik Kenti ve Bintepe Lidya Tümülüsleri, malumunuz, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne katılmıştır ki benim de bu konuda gayretli çalışmalarım olmuştur. Türkiye'den kaydedilen 22'nci miras alanı olarak kabul edilmiştir. Bu yalnızca bir kültür başarısı değil, Türkiye Yüzyılı vizyonumuzun bir zaferi olarak da taçlanmıştır Manisa açısından. Bu anlamlı, önemli ve kıymetli ihya hareketine öncülük eden Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a ve kültür miraslarımıza büyük bir hassasiyetle

sahip çıkan Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy’a Ő ranlarımı sunuyor, teŐekkürlerimi iletiyorum efendim.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) TEZKERELER

1.- *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Antalya Milletvekili Mevlüt  avuŐođlu ve beraberindeki heyetin 10-16 Kasım 2025 tarihlerinde Seul’de düzenlenecek 11’inci MIKTA Parlamento Başkanları Toplantısı’na katılımı hususuna ilişkin tezkeresi (3/1225)*

6/11/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Antalya Milletvekili Sayın Mevlüt  avuŐođlu ve beraberindeki heyetin 10-16 Kasım 2025 tarihlerinde Seul’da düzenlenecek 11’inci MIKTA Parlamento Başkanları Toplantısı’na katılımı hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İliŐkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un 9’uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Taşkent, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

50.- *Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent’in, Sakarya’da TOK ’nin yapacağı konut projesine bazı ilçelerin dâhil edilmediğine ilişkin açıklaması*

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sakarya’da TOK  eliyle 6 bin civarında konut yapılacağı a ımlandı ancak bu proje kapsamında Erenler, Karapürçek, Kaynarca ve Sapanca ilçelerimiz yer almıyor. Nasıl bir kriterle böyle bir tercih yapıldı bilmiyoruz ama bu ilçelerde de konut ihtiya ı çok yüksek. Özellikle Kaynarca’da yeni kurulacak OSB’lerle birlikte 10-15 bin kişilik bir istihdam artışı bekleniyor yani burada çok daha ciddi bir barınma talebi doğacak. Biz bunu daha önce ifade ettik, soru önergesi verdik. Bu ilçelerin kapsam dışında bırakılması kabul edilemez. TOK  projeleri yurttaŐın barınma hakkına, sosyal adalete hizmet etmelidir ve Kaynarca, Karapürçek, Erenler ve Sapanca ilçelerimiz bu projeye dâhil edilmelidir.

Teşekkür ediyorum

BAŞKAN - Sayın Suiçmez...

51.- *Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez’in, Trabzon’dan Soçi’ye yeniden başlatılan deniz seferine ilişkin açıklaması*

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, Trabzon’dan Soçi’ye on dört yıl aradan sonra yeniden başlatılan deniz seferi fıkra konusu hâline gelmiştir. Geminin limana yanaŐması Krasnodar Valiliğince engellenmiŐtir. İki buçuk gün boyunca güvenlik nedeniyle açıkta bekletilen gemide dalgıçlar tarafından bomba araması da yapılmış, olumsuzluk tespit edilmemesine rağmen gemi limana alınmamış ve   gün sonunda Trabzon’a geri dönmek zorunda kalmıştır. Soçi Limanı yıllardır y k taŐımacılıđına kapalı kaldığı için Trabzonlu ihracatçılar Samsuna g   etmek zorunda kalmıŐlardır. Bu yalnızca bir sefer sorunu değil Trabzon’un ticareti, Karadeniz’in ulaşımı ve Türkiye’nin itibarı meselesidir. Ulaştırma ve Altyapı

Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlıkları bu duruma nasıl seyirci kalabilmektedirler? Dışişleri ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlıkları derhâl devreye girmeli, bu rezaleti sonlandırmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Dilan Kunt Ayan...

52.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, hapishanelerde süren açlık grevlerine ve ölüm oruçlarına ilişkin açıklaması

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Aylardır Türkiye hapishanelerinde açlık grevleri ve ölüm oruçları sürüyor. “Kuyu tipi hapishaneler kapatılsın, hasta tutsakların tahliye ve sevkleri yapılsın.” talebiyle eylem yapan Serkan Onur Yılmaz, bugün ölüm orucunun 1’inci yılına girdi. Tam üç yüz altmış beş gündür bedenini açlığa yatıran Yılmaz, Sincan F Tipi Hapishanesinde ölümlerle burun buruna, sesini ve taleplerini duyurmaya çalışıyor. Yine, Kandıra Cezaevinde Ali Dilmen tam doksan bir gündür süresiz açlık grevinde. Kırklareli F Tipi Cezaevinde Ayberk Demirdöğen ise iki yüz on yedi gündür ölüm orucunu sürdürüyor.

Tecrit, işkence ve insanlık dışı hapishane koşulları derhâl son bulmalı; ölüm orucundaki mahpusların talepleri daha fazla can kaybı yaşanmadan kabul edilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Ayrim...

53.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrim'ın, Gürcistan-Azerbaycan sınırında düşen C-130 askeri uçağa ilişkin açıklaması

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün can Azerbaycan'ın Gence şehrinden ülkemize gelmekte olan C-130 tipi askeri uçağın Gürcistan-Azerbaycan sınırında düştüğü haberini derin bir üzüntüyle öğrenmiş bulunmaktayım. Bu elim hadisede hayatını kaybeden kahraman görev şehitlerimize Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyoruz; ailelerine, Türk Silahlı Kuvvetlerimize, Azerbaycanlı kardeşlerimize ve aziz milletimize başsağlığı temennilerimizi iletiyoruz.

Rabb'im milletimizi her türlü kazadan, beladan muhafaza eylesin.

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

VIII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- YENİ YOL Grubunun, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 20 milletvekili tarafından, zeytin ve zeytinyağı sektöründe yaşanan maliyet sorunlarının, kalite ve markalaşma eksikliğinin, dış rekabet baskısının, bölgesel eşitsizliklerin ve üretim gelirlerinde yaşanan kırılmaların araştırılması, kamu politikalarının etkinliğinin değerlendirilmesi ve sektörün sürdürülebilirliğini sağlayacak, küçük üreticileri koruyacak, yüksek katma değer oluşturacak bütüncül stratejilerin geliştirilmesi amacıyla 11/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

11/11/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 11 Kasım 2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkanı

Öneri:

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 20 milletvekili tarafından, zeytin ve zeytinyağı sektöründe yaşanan maliyet sorunlarının, kalite ve markalaşma eksikliğinin, dış rekabet baskısının, bölgesel eşitsizliklerin ve üretim gelirlerinde yaşanan kırımların araştırılması, kamu politikalarının etkinliğinin değerlendirilmesi ve sektörün sürdürülebilirliğini sağlayacak, küçük üreticileri koruyacak, yüksek katma değer oluşturacak bütüncül stratejilerin geliştirilmesi amacıyla 11/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 11/11/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Sayın Ekmen’le göz göze geldik, hâlâ telefonla konuşuyordu, biraz vakit kazanayım da telefon görüşmesi bitsin, öyle davet edeyim diyecektim ama...

Buyurun Sayın Ekmen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, nezaketiniz için teşekkür ediyorum.

Doğrusu, önümde notlar vardı fakat biliyorsunuz, Mersin’imizin Mut ilçesi 14 milyon zeytin ağacıyla Türkiye’de ilk 10’da yer alan bir havza ve buranın bir özel, spesifik mikroklimatik özelliği var; Toroslar, hemen altında Göksu Deltası, onun da altında Akdeniz; bir Allah vergisi olarak başta mantar olmak üzere sıfır hastalık, sıfır hastalık olduğu için de sıfır ilaç kullanımıyla zeytinlerimiz yetişiyor. Eğer bu konuya yerel idare ve merkezî idare özel bir gündem başlığıyla eğilirse bunların organik olarak sertifikalandırılması kaçınılmaz olur. Ben de bütün bu teknik notların yanında, Mut Ziraat Odası Başkanımız Sayın Muharrem Yılmaz ile Mut’tan zeytin üreticisi, hem bahçe sahibi hem yağ fabrikası olan Ali İhsan Bey ne diyor diye son bilgileri alıyordum; o yüzden sizinle öyle bir durumumuz oldu, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, Gürcistan’da düşen askerî C-130 tipi uçakta hayatlarını kaybettiğini zannettiğimiz -çünkü arama kurtarma faaliyetleri devam ediyor- şehitlerimiz için başsağlığı ve şehit sayımızın artmamasını Allah’tan diliyorum.

Zeytinyağı mevzusu her açıldığında AK PARTİ’li arkadaşlar haklı olarak 2002’de 90 milyon olan zeytin ağacı sayısının 2024’te 200 milyonu aştığını söylüyor, biz de bu veriyle konuşuyoruz. Yani bu noktada zeytin ağacı sayısının artması, bugüne gelmesi gibi mevzuların dışında, bu yıl Türkiye hem kuraklık hem don etkisi nedeniyle 2024 yılına göre yüzde 35 zeytinyağı kaybıyla hasadını tamamlamış bulunuyor. Uluslararası Zeytin Konseyinin 27-28 Ekim tarihlerinde Madrid’de yaptığı toplantıların ardından ortaya çıkan rakamlar dünyada en yüksek verim kaybının Türkiye’de gerçekleştiğini gösteriyor, Avrupa ülkelerinde de... Fas’ta yüzde 35’lik bir artış var, Türkiye’de yüzde 43’lük düşüş ile en keskin düşüşün olduğu görülüyor. Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi Başkanı Mustafa Tan’ın açıkladığı bilgilere göre ise Türkiye’nin bu sezon zeytin üretimi 2 milyon 450 bin ton olacak. Bu zeytinin 740 bini sofralık, kalan 1 milyon 710 bin tonu ise yaklaşık 310 bin ton zeytinyağına dönüşecek. Bu da az önce ifade ettiğim gibi yüzde 35’lik bir kayba tekabül ediyor. Tabii ki bazı ön tedbirlerle hasar miktarı azaltılabilirdi ama bu tabloda kuraklık ve donun belirleyici bir etkide bulunduğu gözüküyor.

Sadece üreticiler değil ihracatçılar ve sanayiciler de zeytinyağı üretim maliyetinin arttığından müşteki çünkü girdi fiyatları artıyor ve âdeta 1 litre zeytinyağının maliyetinin 200 liraya kadar yükseldiğini ifade ediyorlar. İspanya’da 4-5 avroda; Amerika, Japonya, Kanada pazarlarında benzer fiyatlarla rekabet eden Yunanistanlı, İspanyol, İtalyan üretici ile Türkiyeli üretici de rekabet edemiyor, ihracatçı da rekabet edemiyor. Şüphesiz, bu rekolte düşüşü ayrı bir başlık ama bu rekolte düşüşünün etkisiyle de gıda enflasyonunda yapılması gereken en önemli konu olarak -Genel Başkanımız Sayın Ali Babacan da sürekli ifade ediyor- girdi maliyetlerinin kontrol altına alınması ve dünyadaki emsallerine göre üreticinin ya da

ihracatçının desteklenmesi gerekiyor. Üzerinde çok durulan bir konu değil ama Türkiye’de zeytinyağında ilk destekleme primi 1998 yılında litre başına yaklaşık 40 sent olarak başlıyor, sonraki yıllarda TL’ye çevriliyor. Arkadaşlar, 2024’te İspanya kendi zeytin üreticisine ton başına 1,2 euro destek verirken Türkiye sadece 3 sent -evet, sadece 3 sent- destek veriyor ve böyle bir destekle de tabii ki ne üreticinin ne ihracatçının rakipleriyle mücadele etmesi mümkün değil.

Arkadaşlar bir konuda uyarıda bulunuyor. Evet, bu yıl yüzde 35 üretim düşüşü var; evet, üretici de ihracatçı da zor durumda ama sakın ha, üretim yüzde 35 düştü diye diğer kalemlerde olduğu gibi burada da ithalatın kapısını açmayın, üreticinin elindeki malı iyice değersiz hâle getirmeyin; birinci uyarımız bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Birinci uyarımız ithalatın kapısının açılmamasıydı. İkincisi, doğrudan üreticiye ve ihracatçıya zeytinyağında özel destek paketleri açıklanmalı ki biri üretmeye devam etsin, öbürü de üretilmiş bir malı dünya piyasasında rakipleriyle rekabet edebilecek şekilde sunabilsin.

Bir başka alınabilecek tedbir, ormanlarda bulunan zeytinliklerin yasal bir statüye kavuşturularak üretiminin devam etmesi; gübre, işçilik, enerji, ambalaj, nakliye gibi birçok kalemden hem üreticinin hem de fabrikacının kaynağında desteklenmesi gerekiyor ve bu konularda alınacak tedbirlerin behemehal alınması gerekiyor tıpkı donda olduğu gibi. Biliyorsunuz, şubat ayının don felaketinin ödemeleri henüz bu ay yapılmaya başlandı. Gecikmenin mevcut tabloyu ağırlaştıracağını ifade ediyor, önergemize destek bekliyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Sayın Şenol Sunat.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisinin zeytinle ilgili vermiş olduğu araştırma önergesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlarım.

Evet, Türkiye dünyanın en bereketli zeytin kuşaklarından birinde yer alıyor ama ne yazık ki yanlış politikalar, tutarsız ihracat kararları ve desteklemelerdeki adaletsizlik yüzünden bu bereket toprağımızda maalesef giderek kuruyor. Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyinin son verilerine göre zeytin üretimi bir önceki yıla göre yüzde 35 azaldı, 2 milyon 250 bin tona geriledi. Bu düşüşün nedeni, sadece kuraklık değil planlama eksikliği, üreticiye geç ve yetersiz destek verilmesi ve tarımsal maliyetlerin patlamasıdır.

2023-2024 sezonunda 65 bin ton olan zeytinyağı ihracatı 2024-2025 döneminde 49 bin tona düştü. Dünya piyasasında İspanya kuraklıkla boğuşurken Türkiye için büyük bir fırsat doğmuştu ama Hükümet, ihracat yasakları, fon ve kota uygulamalarıyla bu fırsatı kendi elleriyle heba etti; Türk zeytinyağının itibarını zedeledi, pazarları kaybetti. 2025 yılı için açıklanan destekleme ödemesi dekar başına sadece 244 lira. Girdi maliyetlerinin 3 katına çıktığı ancak zeytin fiyatlarının geçen yıllara aynı seviyede kaldığı durum ortada. Girdi maliyetlerinin hızla artışı karşısında zeytin üreticilerimizin gelirlerinin korunmasına yönelik acil tedbirler alınmalıdır. Destekleme programları -gübre desteği, mazot sübvansiyonları, tarımsal sigorta gibi- zamanında ve eksiksiz uygulanmalıdır. Bu tablo üreticinin emeğine ihanettir. Zeytinliğini koruyan köylü artık “Bırakayım, gitsin.” noktasına gelmiştir. Yetmezmiş gibi Temmuz 2025’te çıkarılan torba yasayla zeytin sahaları madencilığe ve enerji yatırımlarına açılmıştır. Bu, sadece bir yasal düzenleme değil zeytin ağacının idam fermanıdır. Binlerce yıllık ağaçlar bir gecede yatırım alanı sayılmaktadır. Bu topraklarda zeytin kesmek aslında bir kültürü, bir hafızayı, bir yaşam biçimini kesmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Sayın milletvekilleri, ekonomik kriz halkın alım gücünü düşürmüş, zeytinyağı tüketimini azaltmıştır. Bunun sonucunda tağış, sahte ürünler piyasayı doldurmuştur. Denetim yok, yaptırım yok. Artık market raflarında değil vicdanlarda bile saflık kalmamıştır.

Bu mesele yalnızca bir tarım meselesi değildir sayın milletvekilleri; bu mesele, ülkenin geleceği, gıdasının güvenliği, toprağının namusudur. Zeytincilik sektöründeki krizin nedenlerini araştırmak, üreticiyi koruyacak adımları belirlemek, yanlış ihracat politikalarının bedelini sorgulamak ve zeytinlikleri yeniden güvence altına almak hepimizin sorumluluğundadır. Bugün Meclis bu araştırmayı açarak sadece bir sektörün değil bir ülkenin vicdanını koruyacaktır diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Sinan Çiftiyürek.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SİNAN ÇİFTİYÜREK (Van) - Sayın Başkan, sayın vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum. YENİ YOL Grubunun önergesinin lehine konuşacağım. Zeytinin sorunlarını yani halkımızın tabiriyle, bilge ve ölümsüz ağacın sorunlarını konuşacağız. Yalnız üç dakika içerisinde ne konuşabilirsem onu dile getireceğim.

Önergede de belirtilmiş, deniliyor ki: 2024 yılında hem zeytin üretiminde hem de zeytinyağı üretiminde olağanüstü bir artış var fakat bu artış üreticinin gelirine ve istikrarına yansımıyor; birinci sorun bu.

İkincisi ise 2025 yılında tersine -TÜİK verilerine göre de- yüzde 40'a varan bir düşüş var. Dolayısıyla -önerge de zaten onu gündeme alıyor- küçük ve orta ölçekli üreticinin sorunları nelerdir, bunlara ilişkin birkaç şey söyleyeceğim.

Birinci sorun yani iklim ve su krizi bir bütün olarak tarımı, özelde de zeytini ciddi olarak etkiliyor, etkilemeye de devam edecektir. Hükûmet ise, Cumhur İttifakı ise nedense hani derler ya "kör kör gözüne parmağım" misali iklim krizini, su krizini derinleştirecek olan adımlar attı, atmaya devam ediyor. Maden Yasası ve bunun bir parçası olarak gündeme gelen, "zeytin yasası" olarak da halkımızca bilinen o yasa doğrudan doğruya zeytin ağacına, özellikle küçük ve orta ölçekli üreticiye çok ciddi bir tehdit olarak gündeme geldi. Öyle ki yani fosil enerji kaynağının da en berbatı olan bir kömür ocağı bir zeytin ağacının altında varsa "Eğer başka çare yoksa kaldırılabilir." deniyor. Bu çok riskli ve tehlikeli bir adımdır, Hükûmetin bu adımı derinleştirmemesini diliyoruz.

İkincisi, bunun esas nedenlerinden bir tanesi de zeytin üreticisinin, özellikle küçük ve orta ölçekli üreticinin piyasanın istikrarsızlığına bırakılmasıdır. Piyasa kimin elinde? Piyasa büyük 4-5 tüccarın elinde. Dolayısıyla 4-5 büyük tüccarın piyasayı belirlemesi ne yapıyor? Küçük ve orta ölçekli üreticinin sorunlarını ağırlaştırıyor. Eğer bu sorunların çözümü isteniyorsa TARİŞ'e dönülmelidir diyeyim.

Üçüncüsü, tabii, malum küçük ve orta ölçekli üretici başta mazot ve gübre fiyatları olmak üzere çok ciddi bir maliyet girdisinin riski, basıncı altındadır. Biliyorsunuz, son bir haftada -ne yapıldı- mazot ve akaryakıt 10 liraya yakın zam geldi. Bu, küçük ve orta ölçekli üreticilerin sorunlarını çok ciddi olarak ağırlaştırıyor.

Dördüncüsü, bir başka problem var, sorun var; bunu dikkatinize sunmak istiyorum: Bu coğrafya tarih boyunca zeytinin, zeytinin bütün farklı türlerinin ana yurdu durumunda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım, lütfen.

Buyurun.

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) - Şimdi, bir tek tipleştirme eğilimi var, tek tipleştirme adımları atılıyor; bu çok tehlikeli bir adımdır. Hükûmete, Cumhurbaşkanlığı'na çağırımızdır: Sakın ha... Zeytindeki o zenginliği yani İzmir'den ta Derik'e, Antakya'ya kadar olan o zenginliği yok edecek tek tipleştirme adımlarını durdurun, bunun önüne geçin.

Son olarak şunu belirtiyim: Ben gelmeden yine bir hocayla konuştum, “Akdeniz meyve sineği” diye bir sinek türemiş durumda. Bu, iklim krizinin sonucudur çünkü bütün canlı popülasyonundaki azalma zararlı canlıların çoğalmasına yol açıyor. Bu sinek popülasyonu yani Akdeniz meyve sineği popülasyonu meyve ve zeytin ağacına çok büyük zararlar veriyor; bunun önüne geçmek için Hükûmeti tedbir almaya çağırıyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum, sağ olun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ayhan Barut.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli yurttaşlar; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Yerinde bir öneri, YENİ YOL Partisinin vermiş olduğu öneri doğru ve yerinde bir öneri ancak ne zeytini ne tarımı ne de çifti konușacak bir durum Ŗu anda yok. 2025 yılı, âdetâ çifti için çok kötü ve felaket bir yıl. Değerli arkadaşlar, gerçekten söylüyorum, AKP iktidarı çiftinin ölüm fermanını imzalamış durumda. 2025 yılının başında önce zirai donla başlayan, arkasından kuraklıkla devam eden, daha sonra aşırı sıcaklar, sel derken neredeyse çiftinin başına düşmeyen bir meteor taşı kaldı. Dolayısıyla, AKP iktidarının yürütmüş olduğu tarımdaki ürün politikası da buna eklenince Ŗu anda çifti ürettiğine bin pişman, önümüzdeki yılda da üretemeyecek. Pamuk ekti, pamuktan zarar etti; karpuz tarlada kaldı; soğan, patates tarlada çürüdü. Derken erkenci mandalina Ŗu anda 2 liralara düştü, soya ve derken zeytin... Zeytinin de hasadı kasım, aralık ayında başlıyor. Zeytinin ana vatanıdır Akdeniz; Kahramanmaraş, Mersin ve Hatay bölgesidir. Ana vatanı Türkiye olan bir üründe maalesef zeytin ve zeytinyağı üretenler de çok sıkıntılı ve zeytin diktiklerine bin pişmanlar. Zeytin ve zeytin ağacı “kutsal ağaç” olarak bilinir; bilgeliğin, barışın simgesidir. Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, Ŗu anda geçtiğimiz yılda Tarım Bakanlığı zeytinle ilgili rekolteyi 3 milyon 750 bin ton açıklarken bu sene tıpkı buğdayda ve mısırdaki gibi -Ofise açıklattırıyorlar ya- Ŗu anda da Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyine bu sene 2 milyon 450 bin ton rekolte açıklattırıyorlar yani “Yüzde 35 bu sene rekolte de eksilme olacak.” diyor. Belki de daha fazla olacak, bunu bilemezsiniz çünkü zeytinde bir var yılı var, bir de yok yılı. Ŗu anda yok yılını yaşadığımız bu dönemde açıklatılan rakam... Burada da ayak oyunu hissediyoruz. Neden? Türkiye’den yıllık 50 bin ton zeytinyağı ihraç edildiği gözetildiğinde yüksek açıklanan rekolte tahminlerinin üreticinin ürünlerinin fiyatını düşürmek için oynanan bir senaryo olduğunu düşünüyoruz değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

AYHAN BARUT (Devamla) - Zeytinyağında maliyet litre başına 200 lirayı buluyor. Geçen sene 40 liralarda giden fiyatı da bu sene maliyetinin hatta yine bu fiyatların üzerinde ve maliyetinin altında gidiyor.

Peki, girdiler... Girdiler her yıl yüzde 50, yüzde 50’nin üzerinde artış gösteriyor; işçilik, mazot, gübre, ilaç, hepsi yüzde 50’nin üzerinde artarken fiyat maalesef yerinde sayıyor ve yanı başımızdaki savaşta olan Suriye’den dahi Ŗu anda zeytinyağı ithalatı yapıyoruz.

Ayrıca, zeytin ağaçlarını, zeytinlikleri bekleyen bir tehlike daha var; “sanayileşme” adı altında ya da “binalaşma” adı altında bu ağaçların hepsi teker teker kesiliyor ya da yok ediliyor. Bitkisel üretimde planlı bir üretim yapmak gerekiyor; maalesef bu yıl planlı üretimden de çıkartıldı, desteklemeden de; mağdur edildi bu stratejik olan zeytin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYHAN BARUT (Devamla) - Dolayısıyla YENİ YOL Partisinin önergesini destekliyoruz; çiftçilerimize hayırlı günler, hayırlı kazançlar diliyoruz. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Ali Kıratlı.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar.)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ KIRATLI (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisinin zeytin ve zeytinyağı sektöründe yaşanan sorunların araştırılması amacıyla vermiş olduğu önerge üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, sözlerimin başında, Azerbaycan'dan kalkan askerî kargo uçağımızın düştüğünü büyük bir üzüntüyle öğrendim; kahraman şehitlerimize Yüce Allah'tan rahmet diliyorum, ruhları şad olsun. Tabii, bir yandan da arama kurtarma çalışmaları devam ediyor, dualarımız kahraman Mehmetçiklerimizle.

Sayın milletvekilleri, zeytin ve zeytinyağı sektörü ülkemizin hem tarımsal üretimi hem de kültürel mirası açısından stratejik öneme sahip bir alandır.

Tabii, zeytin ve zeytinyağından konuşurken bazı rakamları ifade etmek isterim ki tabii, az önce Mehmet Emin Vekilim birtakım rakamlar verdi ama bunları söylemek zorundayız, 2002'den buraya neler yaptığımızı da aziz milletimize tekrar ifade etmek istiyoruz.

2002 yılında ülkemizde 99 milyon zeytin ağacından 65 bin ton zeytinyağı üretimi gerçekleştiriyorduk. Bugün, aradan geçen yirmi iki yılın ardından zeytin ağacı sayımızı ülkemizde 204 milyona yani 2 katının da üzerine çıkarttık. 2024 yılında yaklaşık 7 kattan fazla artışla 475 bin ton zeytinyağı üretimine ulaşmış olmamız hem üreticilerimizin emeğinin hem de devletimizin desteklerinin ne kadar anlamlı olduğunu göstermektedir. Yine, 2002 yılında zeytin üretimimiz İspanya, İtalya ve Yunanistan'ın ardından 4'üncü sırada yer alırken 2024 yılında İspanya'nın ardından 2'nci sıraya çıkardık.

Tabii, bu başarılar tesadüf değildir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde tarımsal destekler, kırsal kalkınma yatırımları, sulama projeleri ve ihracat teşvikleriyle zeytincilik sektörümüz çok ciddi bir ivme kazanmıştır. AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde zeytin ve zeytinyağı üreticilerine doğrudan gelir desteği; mazot, gübre, budama ve biyoteknik mücadele destekleri; kırsal kalkınma hibeleri sağlanmıştır. Ayrıca, 2002 yılından itibaren üreticilerimize zeytinyağı fark ödemesi desteği verilmiş, bu uygulama 2024 yılına kadar sürdürülerek sektöre çok büyük katkı sağlanmıştır. Aynı zamanda, yeni kurulacak zeytinyağı ve salamura tesislerine Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumumuz tarafından yüzde 60'a varan hibe destekleri sağlanmıştır. Bu desteklerle hem üretim kapasitemiz artmakta hem de kırsal kalkınmamız güçlenmektedir.

Sayın milletvekilleri, Bakanlığımız özellikle küçük üreticilerimizi korumak için sertifikalı fidan desteği, kaliteli üretim ve markalaşmayı teşvik eden projeler; zeytinyağında coğrafi işaretlendirme ve izlenebilirlik sistemleri üzerinde yoğun bir şekilde çalışmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ALİ KIRATLI (Devamla) - Dolayısıyla, YENİ YOL Partisinin önergesi iyi niyetli olmakla birlikte içerdiği hususlar zaten Bakanlıklarımız tarafından kapsamlı biçimde ele alınmakta, sektörümüz için çözüm odaklı bir yaklaşım sürdürülmektedir.

Türkiye, aynı zamanda zeytin ihracatı gerçekleştiren ülkelerden biridir. Ülkemiz 2024 yılında toplam 79 bin ton zeytinyağı ihracatı gerçekleştirmiştir. Bu başarıların arkasında alın teriyle çalışan üreticilerimiz, kooperatiflerimiz, yatırımcılarımız ve devletimizin kararlı politikaları, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep

Tayyip Erdoğan ve AK PARTİ'nin imzası vardır. Hep birlikte el ele vererek Türkiye'yi zeytinyağında bir dünya markası hâline getirmeye kararlıyız. Eksiğimiz var mıdır? Mutlaka vardır, el birliğiyle tam ederiz çünkü biz AK PARTİ olarak çözüm üreten, laf değil hizmet üreten, üreticimizin refahını koruyan politikaları hayata geçiren bir kadroyuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KIRATLI (Devamla) - Bu vesileyle, zeytin üretimine gönül vermiş tüm çiftçilerimize, sektör temsilcilerimize teşekkür ediyor; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da üreticilerimizin yanında olmaya devam edeceğiz diyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Kabul edildi Başkan, hayırlı olsun, kabul edildi.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Bizim sayımız daha çok Sayın Başkanım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Hayırlı uğurlu olsun Başkan, hayırlı olsun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Biz çoğunlukta'yız.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Araştırma önergemiz hayırlı olsun, kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Müsaade eder misiniz, elektronik cihazla oya sunup daha sonra karar yeter sayısı arayacağım.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Hayır efendim, yeter sayı talebi yok, sadece elektronik oylama.

BAŞKAN - Peki, iki dakikalık süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Evet, öneri reddedilmiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde faaliyet gösteren parfüm atölyesinde gerçekleşen yangın faciasının tüm yönleriyle araştırılması ve benzer olayların yeniden yaşanmaması; kayıt dışı istihdam, iş kazaları, çocuk işçiliğinin önlenmesi, ihmallerin ve yapısal sorunların giderilmesi amacıyla 11/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

11/11/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 11/11/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Balıkesir Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Turhan Çömez tarafından, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde faaliyet gösteren parfüm atölyesinde gerçekleşen yangın faciasının tüm yönleriyle araştırılması ve benzer olayların yeniden yaşanmaması; kayıt dışı istihdam, iş kazaları, çocuk işçiliğinin önlenmesi, ihmallerin ve

yapısal sorunların giderilmesi amacıyla 11/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 11/11/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Azerbaycan'da düşen askerî uçağımızda şehit olan ordu mensuplarına rahmet diliyorum, ailelerine sabırcemil niyaz ediyorum. Allah memleketimizden bu tip belaları, musibetleri bir an önce defeder, inşallah tekrarı nasip olmaz.

Evet, yer Kocaeli, Dilovası. Dilovası, “kanser ovası” diye anılır yani o kadar kötü bir şeydir ki -ben Dilovalıyım- sabah kalktığınızda âdeta kanser solursunuz orada. 4 tane fabrika var, 4 fabrika bir Kocaeli’ni mahvetti, mahvetmeye devam ediyor ama sadece o fabrikaların saldıgı baca gazları değil, Dilovası’nın başka şanssızlıkları da var.

6 emekçi kadın, 3’ü 18 yaşından küçük çocuk; bir kısmı evine ekmek götürmek için, bir kısmı da çocuğunun okul harçlığını çıkarmak için o atölyeye gitmişti o gün; onlar gitti ama devlet gitmedi, belediye gitmedi, kaymakam gitmedi. Orası, Vali Bey’in söylediği gibi depo değil parfüm imalatı yapılan bir atölye. Vali Bey “Burası ruhsatlı depo.” dedi, burada Vali Bey’i yanıltmışlar. Vali Bey’i ben tanırım, Vali Bey bu konuda samimidir ama Vali Bey’i yanıltanlar konusunda Vali Bey’in oradaki yöneticileri bir daha “check” etmesi lazım. “Depo ruhsatı var.” diyorlar ama burası depo falan değil arkadaşlar; bakın, burası bir atölye, merdiven altı bir atölye gibi.

Dün, ben, ailelere taziye ziyaretine gittiğimde ölen hanımefendinin eşi dedi ki: “Bir tek kapı vardı, o da arkada, o da kilitliydi.” Cam yok binada yani insanlar camdan atıp kendilerini kurtarmaya çalışsalar bile cam yok; orası bir alev topuna dönmüş. “Depo ruhsatı var.” diye faciayı sıradanlaştırmaya çalışmışlar.

Bakın, 16 Aralık 2024’te vatandaş CİMER’e yazmış, diyor ki: “Mahallenin içinde adı sanı olmayan bir parfüm imalatı var. Kadınlar ve çocuklar sigortasız çalışıyor. İş güvenliği yok. Gereğini yapın.” Adres yazıyor, caminin adını yazıyor, “İş Bankasının yanı.” diyor yani “Gel burayı bul.” diye nokta atışı tarif ediyor. SGK ne diyor biliyor musunuz? “Adresin tam ünvanını, çocuk işçilerin kimliklerini bize gönderirseniz işleme alırız.” yani “Biz gelemeyiz, sen memurun işini yap.” Kime diyor bunu? CİMER’e şikâyet eden vatandaş.

Peki, sadece SGK mı? Hayır. Biraz evvel Sayın Turhan Çömez de gösterdi, İŞKUR binası da hemen bu binanın 20-30 metre mesafesinde, her gün önünden geçiyorlar bunlar. Oradaki çocukları, işçileri görüyorsunuz ama görmezlikten geliyorsunuz.

Aslında o iş yerinin hikâyesi daha eski, size o hikâyeyi anlatacağım. AK PARTİ’de Hamza Şayir diye bir Belediye Başkanı vardı bir önceki dönem. Belediye Başkanı olduğu dönemde, 2021 yılında bu bina için kaçak yapı tespiti yapılıyor; Dilovası Belediyesi Encümeni toplanıyor, “Yıkılsın.” kararı alınıyor, altına da dönemin Başkan Yardımcısı Edip Bingöl imza atıyor. Ne oluyor sonra? Belediye Başkanı Hamza Şayir, encümen kararı olmasına rağmen binayı yıktırmıyor. Buyurun size suçlu. Niye? Çünkü o sırada, kendisi ruhsatsız ahır yıkmakla meşgul, insanların Hitler’in fırınlarındaki gibi yandığı o binayı yıkması gereken kepeçler Hamza Şayir’in emriyle o gün buzağıları, köpekleri katlediyordu; çok meşguldü Hamza Bey. O karara imza atan daimî Belediye Başkan Yardımcısı var, birilerinin gölge adamı, bugün hâlâ o koltukta oturuyor o adam. Çıkmış, diyor ki: “Diğer ruhsatsızlarla beraber yıkacaktık.” Yani “Başka birkaç atölye daha yansın, birkaç kişi daha ölsün, ondan sonra bir ara bakarız.” diyor.

Yerel basında bir skandal daha var. Bakın, bunu ben doğrulatamadım ama yerel basında yazdı, diyor ki: “Patron zabıta gelince parfüm dağıtıyor, sigara veriyor denetim yapılmasın diye.” Ucuzluğa bakın ya,

insan hayatının ucuzluğuna bak! Utanmadan o kadınların, o çocukların hayatını birkaç kuruşluk parfüm şişesinden daha ucuz görmüşler. Yazıklar olsun!

Bir de işin siyasal boyutu var: Açığa alınan İŞKUR İl Müdürü, AK PARTİ bölge milletvekili arkadaşımızın amcasının oğlu, geçmiş dönemde AK PARTİ’li bir başka siyasetçisinin de yeğeni. Bunu bilmiyorum, soyadı benzerliği de olabilir ama sayın milletvekilimiz herhâlde bunun cevabını verir. Yani eğer öyleyse yine tanıdık, yine akraba, yine “bizim çocuklar”dan kurulu bir düzen var orada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Şimdi, çıkıp “Hepsini açığa aldık.” diyorsunuz. Madem öyle Dilovası Kaymakamını önce görevden alın. Evet, ben Kocaeli Milletvekili olarak olay günü arıyorum Kaymakam Bey’i, Meclisin sekreteryasından aratıyorum; “Ben şu anda meşgulüm, konuşamam.” diyor. Eyvallah, aradı mı? Hayır. Sonra telefonlara da cevap vermiyor. Niye biliyor musunuz, niye? Muhtar daha önce gidip Kaymakamı uyarıyor, “Bu bina tehlikeli, mahallenin içinde bu iş olmaz.” diyor Kaymakama. Vatandaş da muhtarı da milletvekilini de dinlemeyen bürokratu, Kaymakamı siz orada tutarsanız bu cinayetin bizzat ortağı olursunuz.

Dilovası’ndaki bu faciadan on gün önce de Gebze’de bir bina çökmüştü hatırlayın. Vatandaş CİMER’e “Metro kazısı evimde çatlak yaptı.” diye yazmıştı, dört ay sonra bu bina çöktü ve bir aile yok oldu. Bakın arkadaşlar, Dilovası’nda devletin varlığını hissetmediğimiz bir yönetim şekli var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Bu kadar ölüm, bu kadar basiretsizce yapılan kontrolsüzlük Dilovası’nda, Gebze’de, Kocaeli’de daha birçok facianın habercisidir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Elif Esen.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kocaeli’nin Dilovası ilçesinde 8 Kasım’da meydana gelen patlamada 6 vatandaşımız -2’si çocuk- yaşamlarını kaybettiler. Ben buradan hem Kocaeli ilimize hem de ailelerine başsağlığı dileklerimizi, sabırlar dileklerimizi iletmek istiyorum.

Konuyu hepimiz biliyorsunuz. Diyor ki bir acılı anne: “Benim çocuklarım, orada yanan çocukların çığlıklarıyla uykudan uyandı. Defalarca CİMER’e yazdım, şikâyet ettim.” Bu olay, yalnızca bir endüstriyel kazanın değil kamu denetim sistemimizin zaafının korkunç bir göstergesidir. Zira, ruhsatsız olduğu iddia edilen bir işletmede mevzuata aykırı biçimde üretim yapılmış; yangın tahliye sistemleri, iş güvenliği önlemleri ve işçi kayıtlarıyla ilgili ciddi soru işaretleri de ortaya çıkmış. Anayasa’nın 74’üncü maddesiyle güvence altına alınan başvuru hakkı idare açısından bir yükümlülük; bu başvurulara karşılık denetim yapılmadıysa ortada yalnızca bir ihmal değil kamu sorumluluğunun ihlali de vardır. Yani kamunun sorumsuz sorumlularının ihmaldir bu ve bu sorumsuz sorumlulardan hesap sorulmalıdır.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre 2025’in ilk on ayında 1.700’ün üzerinde çalışan iş kazalarında hayatını kaybetmiştir. Bu veriler, önleyici denetim kültürünün Türkiye’de henüz kurumsallaşmadığının açık biçimde ortaya çıkmasıdır. Her fabrikadaki, her işletmedeki çalışan vatandaşlarımız devletin gözetimi altındaki bir emanettir. Bu emanetin gereği, olaydan sonra değil olay olmadan önce koruyucu önlemler almaktır.

Bakın, Dilovası’ndaki imalathanede çalışanlar şöyle diyor: “Çayın dibini bize veriyorlardı.” Ve birisi ekliyor: “Sigorta yoktu, yemek yoktu. Okullar kapandığında 14 yaşında, 15 yaşında çocuklar geliyordu çalışmaya. Bu çocuklar fakirler, ölüyorlar. Kadınlar da çaresizlikten burada çalışıyordu. Bir gün patronla

tartıştım, ‘Giden gider, bana eleman mı yok?’ dedi. Geç gelsen yevmiyenden kesinti yapardı. Bir parfüm şişesi kırılıyordu onu bizden keserdi. Mülteci kampı gibiydi. Olaydan sonra 9 yaşındaki çocuğum bana sarılıp ‘Anne, sen sakın ölme!’ diyordu.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

ELİF ESEN (Devamla) - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından beklentilerimizi ve sorularımızı zaten Komisyonunda ve soru önergelerimizle ilettik.

Süremi aşmadan, başta çocuklarımızın ve hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımızın ailelerine, milletimize tekrar başsağlığı dileklerini iletiyorum ve büyük sabırlar diliyorum. DEVA Partisi olarak bu konunun sonuna dek takipçisi olacağımızı belirtmek ve İYİ Parti önerisini desteklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası, Halkların Eşitlik Demokrasi Partisi Grubu adına Zeynep Oduncu Kutevi’ye ait.

Buyurun Sayın Kutevi. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Teşekkürler Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen değerli halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, burada, bir kez daha yürekleri yakan iş cinayetleri ardından söz almış bulunuyorum. Hafta sonu Kocaeli Dilovası’nda bir parfüm atölyesinde çıkan yangında 3’ü çocuk olmak üzere 6 kadın işçimizi kaybettik. Bu facia üzerinde söz kurmaya hazırlanırken maalesef, bu kez Diyarbakır’ın Kulp ilçesinde yapımı devam eden köprü’nün iskelesinin çökmesi sonucu 3 emekçimizi daha kaybettiğimiz haberi aldık. Hayatını kaybeden tüm emekçileri rahmetle anıyor, yaralı işçilere acil şifalar diliyorum.

Bakın, Dilovası’nda yaşamını yitirenler çoktu. Onlara “çocuk işçi” diyemeyiz çünkü bu düzen onları çalışmak zorunda bıraksa da onlar birer çocuk ve çalışmaya mahkûm edilmiş bir köle gibi çalıştırılan çocuklardan söz ediyoruz. Bizler artık bu kürsüde yalnızca başsağlığı dilemek istemiyoruz çünkü biliyoruz ki bu ölümler kader değil, bu ölümler yıllardır süren denetimsizliğin, güvencesizliğin ve kâr hırsının bir sonucu. Her seferinde “kaza” “fitrat” diye geçiştirilen bu facialar aslında birer iş cinayetidir. Her biri, sermayenin birikimi uğruna göz göre göre yitirdiğimiz hayatlardır.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin verilerine göre yalnızca 2025 yılının Ekim ayında en az 169 işçi, yılın ilk on ayında ise en az 1.735 işçi hayatını kaybetti. 2013’ten bu yana en az 770 çocuk iş cinayetlerinde hayatını yitirmiş bulunuyor. Bu tablo, bir ülkenin çalışma hayatının değil vicdanının da iflasıdır.

Ne yazık ki Dilovası’ndaki faciada benzer bir tabloyla karşı karşıyayız. Parfüm atölyesinin daha önce CİMER’e şikâyet edildiği fakat buna rağmen hiçbir önlem alınmadığı ortaya çıktı. Daha önceki hatipler de aynı şeyi dile getirdi ve bunları belgelediler. Üstelik İŞKUR’un hemen yanı başında olmasına rağmen burayla ilgili herhangi bir önlem alınmadı. Bu, ihmali sıradanlaştıran, sorumsuzluğu görünmez kılan bir yönetim anlayışının sonucudur. İşçilerin can güvenliği şirketlerin çıkarları karşısında ikinci plana atılmış durumdadır. Biz DEM PARTİ olarak her seferinde yineliyoruz: Bu ülkede iş, işçi sağlığı bir lütuf değil, temel insan hakkıdır. Emekçilerin yaşamı piyasanın insafına bırakılamaz. İş güvenliği maliyet kalemi değil devletin ve patronların asli sorumluluğundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Devamla) - Teşekkürler.

İş cinayetlerinin önlenmesi için denetim mekanizmaları bağımsızlaştırılmalı, sendikal örgütlenme önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır. Biz, emeğin sömürülmediği, her işçinin sağ salim evine dönebildiği, yaşam hakkının kutsal sayıldığı bir düzen istiyoruz. Bu, sadece emekçilerin değil toplumun tamamının güvenliği, güvenli geleceğidir.

Dilovası'ndaki bu faciada sorumluluğu bulunan herkesin, hangi makamda olursa olsun hukuk önünde hesap vermesini talep ediyoruz çünkü artık “Yeter!” diyoruz. Bu ölümler kader değil, bu ölümler adaletsizliğin, denetimsizliğin ve sistematik ihmalkârlığın sonucudur. Benzer faciaların bir kez daha yaşanmaması için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı başta olmak üzere tüm ilgili kurumların sorumluluklarını yerine getirmeye davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Kayıhan Pala.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

3'ü çocuk 6 kadının cinayeti Çalışma Bakanlığının 40 metre yakınındaki bir binada işlendi. Bunlara “iş kazası” dememiz kesinlikle mümkün değil, bunların hepsi iş cinayeti. Daha önce de bu kürsüde söyledim: Eğer bir kaza bekleniyorsa, beklenen bir olaysa buna “kaza” dememiz mümkün değil. Bakın, Uluslararası Çalışma Örgütünün tanımlarına, bunların hepsi beklenen olaylar; bu nedenle iş cinayeti.

Şimdi, Dilovası'nı, Diyarbakır'ı konuşuyoruz ama bu ülkede, AKP iktidarı döneminde yıllardır iş cinayetleri işleniyor, her gün 6 emekçi hayatını kaybediyor. Maalesef, iktidar, emekçilerin canlarını kaybetmesinin önüne geçmek yerine sermayenin yanında duruyor. En son CİMER'e yapılan şikâyetler ve bunlara verilen yanıtlar bunun en somut göstergesi.

Değerli milletvekilleri, bakın, Uluslararası Çalışma Örgütünün veri tabanında Türkiye iş cinayetlerinde 1'inci sırada. Her yıl 100 bin işçide 11,5 işçi hayatını kaybediyor. Bizden sonraki sıralarda 6'lar, 5'ler var, bunu özellikle söylüyorum. Bugün Plan ve Bütçede Çalışma Bakanlığı bütçesi konuşulurken Çalışma Bakanlığının hedefi bunu yüz binde 6,4'e düşürmek yani “Dünya 1'inciliğini bırakmayacağız.” deniyor ama bu arada çocuklar... Bakın, 5-14 yaşında 261 çocuk, 15-17 yaşında 509 çocuk -söylemeye dilim varmıyor ama- bu iş cinayetlerinde hayatını kaybediyor ve yalnızca bu yıl, şu ana kadar 1.737 emekçi hayatını kaybetti iş cinayetlerinde. 6331 sayılı Kanun ihtiyaçlara yanıt vermiyor, iş cinayetleri devam ediyor, meslek hastalıklarına tanı konulamıyor, OSGB'lerle bu süreç piyasalaştırılmış durumda; çalışanların iş memnuniyeti çok düşük, yaşam kalitesi çok düşük. O yüzden artık 6331'i değiştirmek zorundayız. Daha önce de söyledik burada: Geçen yıl 6331'de değişiklik yapılarak 24/A maddesiyle Çalışma Bakanlığının teftişinin iş yerlerinden uzaklaştırılması, bu iş cinayetlerinin arkasında yatan en önemli nedenlerden biridir. O zaman da bu kürsüde söylemiştik. (CHP sıralarından alkışlar) Bu düzenlemeyi yaparak, Çalışma Bakanlığının iş sağlığı güvenliği denetimlerini iş yerlerinden uzaklaştırarak hiçbir iş cinayetini önleyemezsiniz, bu ülkede iş kazası görülme sıklığını düşüremezsiniz, meslek hastalığı tanısı konma düzeyini artıramazsınız ama bizi dinlemediniz, öyle bir düzenlemeyi yaptınız. Bugün Dilovası'ndakiler için hepimiz ağlıyoruz, hepimizin canı sıkkın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

KAYIHAN PALA (Devamla) - Böyle olmaz değerli milletvekilleri; artık burada birbirini tekrar eden konuşmalarla sanki hiçbir şey değişmiyormuş gibi bir konuşma yapmanın hayatta bir karşılığı yok. Gelin, hem iş yeri hekiminin hem iş güvenliği uzmanının patronla ilişkisini kesecek bir yasal düzenlemeyi birlikte yapalım. Üç yıldır Plan ve Bütçede yalnızca biz değil iktidara mensup milletvekilleri de aynı şeyi

söylüyor: Bir özerk kamu kurumu kuralım, işverene bağlı olarak çalışmasın işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında çalışanlar; başka türlü bu sorunu çözemezsiniz. Kök nedenine inmediğiniz müddetçe bu sorunu çözmeniz asla mümkün değil. Çocukların çalışmasının utancını ortadan kaldıramazsınız.

Değerli milletvekilleri, çalışan sağlığı ve güvenliği alanı yalnızca bir politika tartışması değildir; aynı zamanda ulusal değerlere, insana verilen değere ilişkin bir sınavdır. Maalesef, bu sınavda hepimiz zayıf aldık, çok üzgünüm. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Abdurrahim Fırat.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDURRAHİM FIRAT (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Azerbaycan'dan ülkemize dönüş yolunda askerî kargo uçağının düşmesini üzüntüyle öğrendik. Arama kurtarma çalışmalarının olumlu sonuçlanmasını Cenab-ı Mevla'dan diliyorum.

Yine, iki gün önce hepimizi derinden üzen bir hadise yaşadık. Kocaeli'nin Dilovası ilçesindeki bir parfüm atölyesinde çıkan yangında 6 vatandaşımız hayatını kaybetti, 7 vatandaşımız da yaralandı. Yangında vefat eden kardeşlerimize Allah'tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bu elim olayın meydana gelmesinde kimlerin ihmali varsa adli ve idari soruşturmalarla ortaya çıkarılacaktır. Olayın hemen ardından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız Sayın Vedat Işıkhani Dilovası'na giderek olay yerinde incelemelerde bulunmuş ve yaralıları ziyaret etmiştir.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Neden sonra gidiyorsunuz? Ölmeden gidilmesi gerekiyordu, ölmeden!

ABDURRAHİM FIRAT (Devamla) - İdari soruşturma açısından Bakanlık ve SGK tarafından başmüfettişler ve müfettişler görevlendirilmiştir. Soruşturmanın selameti açısından olayla ilgili olarak SGK ile Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeli hakkında da soruşturma başlatılmıştır. Bakanlık 7 kişiyi açığa aldığı açıkladı. Bu kapsamda SGK Kocaeli İl Müdürü, SGK Kocaeli İl Müdür Yardımcısı, Gebze Sosyal Güvenlik Merkez Müdürü, Çalışma ve İş Kurumu Kocaeli İl Müdürü, İŞKUR Dilovası Hizmet Merkezi Müdürü, İŞKUR CİMER'den sorumlu Şube Müdürü, İŞKUR CİMER personeli görevden uzaklaştırılmıştır. Soruşturmanın sağlıklı bir şekilde yürütülmesi, sorumlu olanların tespit edilmesi ve hesap vermesi noktasında gerekenler Bakanlığımız tarafından yapılmaktadır. Hiçbir ihmalin üzeri örtülmeyecek, hiçbir sorumluluk göz ardı edilmeyecektir. İdari soruşturmanın yanında adli soruşturma süreci de cumhuriyet başsavcılığınca yürütülmektedir. Parfüm atölyesinde yangınla ilgili Gebze Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 1 cumhuriyet başsavcı vekili, 2 cumhuriyet savcısı görevlendirilmiştir. Savcılık soruşturması çok yönlü olarak sürdürülmektedir. Atölye sahibi dâhil çok sayıda şüpheli gözaltına alınmış olup Emniyetteki işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilmişlerdir. Yangının çıkış nedeni, binanın yönetmelik kapsamındaki eksiklikleri ve sorunların tespitine yönelik bilir kişi incelemeleri devam etmektedir. Ucu kime dokunursa dokunsun, nereye varırsa varsın bu olayın sonuna kadar üzerine gidilecek ve gereken her şey yapılacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ABDURRAHİM FIRAT (Devamla) - Teşekkürler.

Değerli milletvekilleri, her can kutsaldır. Vatandaşlarımızın can güvenliği önceliğimizdir. Hiçbir ekonomik faaliyet insan hayatından daha değerli değildir. Süreci yakından takip ediyoruz. Soruşturmalar sonucunda maddi gerçeğe ulaşılmasının ardından kamu vicdanının tatmin edilmesi için gerekli tüm adımlar atılacak, kamuoyu bilgilendirilecektir.

Hepinizi sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubunun önerisini...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ağıya kalktı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, yoklama talebimiz vardır.

BAŞKAN - Yoklama talebi var, oylamadan önce onu gerçekleştireceğiz.

Sayın Başarır, Sayın Tahtasız, Sayın Dinçer, Sayın Taşkent, Sayın Ersever, Sayın Kış, Sayın Şevkin, Sayın Torun, Sayın Yontar, Sayın İlhan, Sayın Coşar, Sayın Barut, Sayın Mullaoğlu, Sayın Ösen, Sayın Yanıkömeroğlu, Sayın Çiler, Sayın Altay, Sayın Öztürkmen, Sayın Erdem, Sayın Demir.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.56

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 18.01****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), İshak ŞAN (Adıyaman)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 15'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)*A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)*

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencileri ile Bayburt Muhtarlar Derneği üyelerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencileri ile Bayburt Muhtarlar Derneği, Genel Kurulumuzu ziyaret etmişler; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, pusula veren arkadaşlarımız lütfen ayrılmasın Genel Kurul Salonu'ndan.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Yapılan ikinci yoklamada da toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 12 Kasım 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.05

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, elektrik dağıtım şirketlerinde çalışan personelin promosyon ödemelerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/34975)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sn. Alparslan Bayraktar tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 08.10.2025

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

1. Elektrik dağıtım şirketlerinde çalışanların promosyon paralarını alamadıkları doğru mudur?
2. Yeterli eleman enerji şirketlerinde çalışmakta mıdır?
3. Elektrik işinde çalışanların ağır ve tehlikeli iş vasfına alınmaları düşünülmekte midir ?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610- **362862**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-34975)

06 Kasım 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21/10/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1720765 sayılı yazınız.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER'in tarafıma tevcih ettiği 7-34975 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: 7-34975 Esas Numaralı Önerge Cevabı

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ
GÜRER'İN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR**

DÖNEM
28-4

ESAS NO
7-34975

Elektrik sektörüne ilişkin Bakanlığımızın temel görevi elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin yapılmasının sağlanması olup, bu çerçevede özelleştirme sonrası işletme hakkı devredilen dağıtım şirketlerindeki personel yeterliliğine ilişkin değerlendirmeler lisanslı kuruluşların kendi sorumluluğunda bulunmaktadır.

Aynı çerçevede özelleştirme sonrası özel hukuk hükümlerine tabi olarak faaliyet gösteren söz konusu dağıtım şirketlerinin çalışanlarına yapılacak banka promosyonu ödemeleri ilgili şirketlerin kendi iç düzenlemeleri ve bankalarla yaptıkları sözleşmeler çerçevesinde belirlenmekte olup, Bakanlığımızın özel sektör şirketlerinin ticari bankacılık anlaşmaları veya çalışanlarına yönelik promosyon uygulamaları üzerinde bir denetim veya yönlendirme yetkisi bulunmamaktadır.

4857 sayılı İş Kanunu ile bu Kanuna dayanılarak çıkarılan ikincil mevzuatın yürütümü hususu ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın görev alanına girdiğinden konuya ilişkin bu Bakanlıktan bilgi alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Ayrıca lisanslarında belirtilen bölgede dağıtım hizmeti veren elektrik dağıtım şirketleri, Türkiye Elektrik Dağıtım Şirketi ve/veya Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından periyodik olarak denetlenmekte, icra edilen denetimler neticesinde tanzim edilen inceleme ve denetim raporlarının gereği de EPDK tarafından yerine getirilmektedir. Söz konusu raporların 6446 sayılı Kanun ve ikincil mevzuat kapsamında değerlendirilmesi neticesinde mevzuata aykırı faaliyetleri sabit görülen elektrik dağıtım şirketleri hakkında idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

2.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, kalıcı yaz saati uygulamasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/34978)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan Bayraktar tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ve talep ederim. 08.10.2025

Ayhan BARUT
Adana Milletvekili

Kalıcı yaz saati uygulaması ve yol açtığı sorunlarla ilgili bugüne dek sayısız çağrılar yapıldı ancak ne yazık ki hem ülke ekonomisi, hem enerji verimliliği, hem öğrencilerden çalışanlara herkesin yaşadığı mağduriyet dikkate alınmadı. Oysa Danıştay, yaz saati uygulamasını kalıcı hale getiren Bakanlar Kurulu kararının yürütmesini bir velinin itirazı üzerine durdurmuştu. Kararda, 697 sayılı Günün Yirmi Dört Saate Taksiminde Dair Kanun'da hükümete bir saatlik değişiklik yetkisi verildiği, buna rağmen Bakanlar Kurulu'nun yasaya aykırı şekilde değişikliği kalıcı hale getirdiği belirtildi. Yasaya göre Bakanlar Kurulu'na sınırlı yetki verildiği anlatılarak, 'Yasanın yetkinin süreklilik arz edecek şekilde kullanılması konusunda Bakanlar Kurulu'na yetki vermediği tartışmasıdır' denildi. Bakanlar Kurulu kararının yetki kullanımını aştığı, yaz saati uygulamasını kalıcı hale getirdiği, bu haliyle 697 sayılı kanunu değiştirdiği anlatıldı. Bu nedenle oyçokluğuyla yürütmenin durdurulmasına karar verildi. Danıştay kararından sonra yaz saati uygulamasında ısrar eden bakanlık TBMM'de 28 Kasım 2017 tarihinde kanunlaşan 7061 nolu torba yasa içinde kanunlaştırarak değişikliği kalıcı hale tekrar getirdi. Bu uygulama için Bakanlık elektrikte tasarrufu ve bu yönde İstanbul Teknik Üniversitesi'nin (İTÜ) raporunu esas aldığı savunuldu. Ancak başta Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) ısrarına rağmen, öğrenci velileri, akademik ve mesleki odaların talebine rağmen İTÜ raporu açıklanmadı. Buna karşın EMO'nun aylık elektrik tüketim artışları üzerinden yaptığı çalışma yaz saati uygulamasının kalıcılığına ilişkin enerji tüketiminde tasarruf sağlamadığını göstermiştir. Aksine elektrik üretim şirketlerinin ve dağıtım şirketlerinin daha fazla kar ettiklerini ortaya koymuştur. Öğrenci ve velilerin uygulamadan olumlu etkilendikleri hiçbir veri yoktur. Bu karar ve kanunlaşan düzenleme ile ülkemizin birçok şehrinde özellikle okul öncesi, ilköğretim ve ortaokul düzeyindeki öğrenciler olmak üzere, erken saatte mesaiye başlayan kamu kurum ve kuruluşları ile özel işletme çalışanlarının yanı sıra aileler olumsuz etkilenmiştir. Uygulama her ne kadar enerji tasarrufu gözetilerek alınsa da, henüz gece karanlığında kalkmak ve yollara düşmek zorunda kalan öğrencilerimizin can güvenliği, sağlık ve bedensel gelişimleri ile eğitim öğretim başarıları açısından olumsuzluklara neden olduğu ilgili uzmanlar tarafından da kamuoyu ile paylaşıldı. Uygulamada gece yarısı sabaha karşı meydana gelen öğrenci servis kazaları ile muhtelif olumsuzlukların yaşanması sonucu sorun ve sıkıntıları ötelemek için, illerde eğitim öğretim saat düzenlemelerini valilere bırakan kararda durumun vahametini başka bir pencereden yansıtmaktadır. Tüm bu olumsuzlukların çözümü için tekrar yaz ve kış saati uygulanmasının hayata geçirilmesi gerektiği ortadadır.

Bu bağlamda;

1- Kalıcı yaz saati uygulamasının yarattığı sorunlar ortadayken uygulamadan vazgeçilmesi için bir adım atacak mısınız?

2- Öğrencilerden çalışanlara toplumun tüm kesimlerince mağduriyete yol açan ve tepkiye yol açan söz konusu uygulama ile ilgili bir veri tablosu oluşturuldu mu?

3- Kalıcı yaz saati uygulamasına dayanaklık eden akademik çalışma var mı? Çalışma var ise hangi kurumlar ve kim tarafından hazırlanmıştır? İlgili raporu kamuoyuna açıklayacak mısınız?

4- Sabit yaz saati uygulamasına dair bakanlığınız tarafından yapıldığı ifade edilen çalışmanın ayrıntılarını açıklayacak mısınız?

5- Kalıcı yaz saati uygulamasına yönelik sürekli olarak bilimsel değerlendirmeler yapan Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) raporlarını incelediniz mi?

6- Yaz saati uygulamasına dair dönemlerde üretim şirketleri ve dağıtım şirketleri kazançları önceki dönemlere göre nasıl bir değişkenlik göstermiştir? Üretim miktarı ve satış miktarı ile tüketim miktarı ve faturalandırma arasında nasıl bir değişkenlik yaşanmıştır?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610- 362863

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-34978)

06 Kasım 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21/10/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1720765 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Sayın Ayhan BARUT'un tarafıma tevcih ettiği 7-34978 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99'uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: 7-34978 Esas Numaralı Önerge Cevabı

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN AYHAN BARUT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-4**

**ESAS NO
7-34978**

Ülkemizde 2016 yılından beri uygulanmakta olan sabit saat uygulamasının ekonomik ve sosyal açıdan etkinliğinin yeniden değerlendirilmesi amacıyla Bakanlığımız koordinatörlüğünde İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) tarafından yürütülen çalışmada; Ülkemizin batısındaki nüfus, kentleşme, sanayileşme ve enerji yoğunluğu dikkate alındığında, Ülkemizde uygulanmakta olan saat diliminin GMT+3'de sürekli bulunmasının nüfusun büyük bölümünün gün ışığından daha uzun süre faydalanmasına ve enerji verimliliğine kayda değer katkı sağladığı tespit edilmiş olup, bu çerçevede tüm yıl boyunca yaz saati uygulaması ile her mesai aralığı için karanlıkta kalınan sürenin eski saat uygulamasına göre 64 saat azaldığı ortaya konulmuştur. Yani sıra aynı analizlerde saat değişimlerinin getirdiği kaygı, stres, depresyon gibi olumsuzlukların daha az yaşanacağı ortaya konulmuş ve bu sonuçlar doğrultusunda sabit saat uygulamasına geçilmiştir.

Sabit saat uygulamasıyla, akşam mesai ve okul çıkışlarına denk gelen karanlık zaman diliminin azaltıldığı, kış mevsimi etkisi ile gün içi aydınlık süreleri de düşündüğünde vatandaşlarımızın aydınlıktan daha çok fayda sağlayacağı ve havanın karanlık saatlerinde önceki yıllara göre daha büyük tasarruf oranının elde edileceği görülmüştür.

Sabit saat uygulamasından önce 17:00'da gerçekleşen akşam puantı, ilerleyen saatlere doğru yayılmış ve böylelikle puantın teknik olarak yönetimi daha kolay hale gelmiştir. Yine sabit saat uygulamasının başladığı Ekim 2016 ile Mart 2025 tarihleri arasında bugünün elektrik fiyatlarıyla yaklaşık 27 milyar TL karşılığı olan 13 milyar kWh enerji tasarrufu sağlanmıştır.

Meteoroloji mühendisliği, elektrik mühendisliği, psikoloji, sosyoloji ve ekonomi alanlarında çalışmalar yürüten akademisyenler ile uzmanlardan oluşan bir ekip tarafından hazırlanan raporun "Yönetici Özeti" kısmında aynen;

"Dünyada ve ülkemizde kıştan yaza geçiş dönemlerinde yani Mart ayının son haftası ve Ekim ayının son haftası arasında saat değiştirme politikası olarak bilinen Yaz Saati Uygulaması'nın (YSU) asıl amacı Ekim ayının son haftası ve Mart ayının son haftası aralığında Kış Saati Uygulamasının (KSU) sebep olduğu elektrik tüketim kaybının gün ışığından daha fazla yararlanarak azaltılması veya tamamen ortadan kaldırılmasıdır. Gün ışığına göre günlük sektörel planlama yapılması durumunda toplam elektrik tüketimleri önemli miktarda azaltılarak bunun sonucunda elektrik kullanımında tasarruf sağlanacaktır.

Öncelikle ilgili mevzuata bakıldığında: Ülkemizde saatlerin ayarlanmasına dair 26.12.1925 tarih ve 697 sayılı "Günün Yirmi Dört Saate Taksimine Dair Kanun" Madde 2'de "Greenwich göre otuzuncu derecede bulunan boylam dairesi bütün Türkiye Cumhuriyeti saatleri için esas alınır. Ayrıca başlangıç ve bitiş tarihleri belirtilmek ve bir saati aşmamak şartıyla yaz saati uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir." denilmektedir. Buna ilave olarak 697 sayılı "Günün Yirmi Dört Saate Taksimine Dair Kanun"un ikinci Maddesi 06.12.1984 Tarihli ve 3097 Sayılı Kanunun birinci Maddesi ile değiştirilmiştir. Bu tarihten itibaren Türkiye'de Mart ayı sonunda saatler 1 saat ileri alınmakta; Ekim ayı sonunda da 1 saat geri alınmaktadır. Yaz Saati Uygulaması (YSU) olarak ifade edilen bu değişikliğin temelinde "Gün Işığında Daha Fazla Yararlanma" fikri yatmaktadır.

YSU ve Kış Saati Uygulaması (KSU)'nın detaylı analizi için Türkiye'nin son altı yılına ait elektrik tüketimi, sıcaklık, bağıl nem ve bulutluluk verileri saatlik zaman ölçeğinde ele alınmıştır. Bütün bu veriler Türkiye iklimi ve coğrafyası hesaba katılarak analizlerde kullanılmıştır. Yaklaşık 100 milyon satırdan oluşan ve her bir satırda 5 verinin olduğu yani toplamda 500 milyon saatlik elektrik tüketim verisi, bunun yarısı kadar meteorolojik değişkenlerin saatlik verisi ve işleme katılanlar da düşünüldüğünde 1 milyar veri ile metin içerisinde detayları altbaşlıklar halinde verilen "Ana Bileşenler Çözümlemesi (ABC), Doğrusal Çoklu Regresyon (DÇR), Saat Değişim İndeksi (SDİ) ve Puant Değerler Analizi (PDA)" yöntemlerinin analizleri gerçekleştirilip yorumları yapılmıştır. Kısacası işlenen, yöntem ve analizlerin sonuç verileri de düşünüldüğünde toplamda yaklaşık 1 milyar veri ile araştırma

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN AYHAN BARUT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-4**

**ESAS NO
7-34978**

sonlandırılmıştır. Bu miktarda veri yapılan araştırmanın ve elde edilen sonuçların güçlü bir dayanağını oluşturmuştur. Bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Dünyada saat uygulamaları detaylı araştırılmış, YSU ve KSU durumlarında ülkemiz ile diğerler devletler arasında oluşan ve oluşabilecek saat farkları ortaya konulmuştur. Elde edilen önemli sonuçlardan birisi saat farklarının doğal süreçte etkisinden kaçınılmaz bir gerçeklik olduğudur. Rusya Federasyonu'nda 11 farklı zaman dilimi kullanılmakta olup doğu-batı arasındaki zaman farkı 9 saattir. Amerika Birleşik Devletleri'nde doğu-batı arasındaki zaman farkı 4 saat olup Kanada'da 5 saate çıkmaktadır. Ülkeler bu doğal zorunluluklara ve zorluklara rağmen ekonomik, siyasi ve idari işlemleri ulusal/uluslararası süreçlerle başarılı bir şekilde düzenlemektedirler. Bir anlamda ülkemize dayatılan diğer devletler ile ortak bir zaman diliminde buluşma zorunluluğu dünyada bulunmamaktadır. Güneş ısınımı ve özellikleriyle birlikte astronomik hesaplamalar ve atmosferin gün ışığına olan etkileri teorik anlamda ele alınmış ve detayları verilmiştir. KSU sürecinin başlamasıyla birlikte gün uzunluğuna bağlı olacak şekilde farklı mesai saatleri göz önünde bulundurularak illerin karanlıkta kalma saat miktarları hesaplanmış ve haritaları çizilmiştir. Bunun sonucunda gün ışığından en fazla yararlanılacak şekilde en uygun mesai saatlerine ait değerler ve haritalar elde edilmiştir. Bu haritalar yardımıyla yıl boyunca karanlıkta kalma saat miktarları belirlenmektedir.
- Türkiye geneli veriler düşünüldüğünde ABC yöntemi kullanılarak her bir değişkenin % kapsama oranları belirlenmiştir. Ana bileşen elektrik tüketim verisi olup bütün veriler birlikte düşünüldüğünde toplamın temsil edilmesinde %53, sıcaklık %25, bağıl nem %16 ve bulutluluk %8 oranlarında etkili olmaktadır. Burada sadece bir değişkene göre sonuca varmak hatalara sebebiyet vermektedir. Kullanılan elektrik ve meteorolojik değişkenlerin bütün veriyi kapsama, diğer bir ifade ile temsil haritaları elde edilmiş ve sunulmuştur. Bunlara ilave olarak elektrik tüketimi ile dış koşulları ve mevsimsel değişimleri temsil eden meteorolojik değişkenler arasındaki ilişkiler doğrusal çoklu regresyon (DÇR) analizi ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen modellerin sonucunda elektrik tüketimi ve meteorolojik değişkenler arasında yüksek oranda ilişki olduğu görülmüştür.
- Ülkemizin Ege, Akdeniz Kıyıları ve Güney Doğu Anadolu'nun büyük bir kesiminde puant değerler yaz aylarına kaymış durumdadır. Buna karşın elektrik tüketiminin en yüksek olduğu Marmara Bölgesinde puant değerler hala kış aylarında gerçekleşmektedir. Puant değerler özellikle enerji planlamasında hayati öneme sahiptirler. YSU'dan KSU'ya geçiş süreçleri ve KSU süresince elektrik tüketiminin puant değerleri direk etkilenmekte olduğu bu çalışma sonucunda ortaya konulmuştur. Ayrıca elde edilen önemli sonuçlardan birisi de KSU döneminde puant değerlerin hem yükseldiği hem de gün içerisinde kayarak uzadığıdır.
- KSU'dan kaynaklanan ilave elektrik tüketiminin belirlenmesi için farklar temeline dayanan bir yaklaşım geliştirilmiş ve bu yaklaşım geçerliliği önce bütün illere daha sonra da özellikle KSU/YSU zamanlarında ısıtma/soğutmaya ihtiyaç duymayan illerimizin verisi kullanılarak ispatlanmıştır. Veriler yıllık olarak değerlendirildiği gibi ayrıca geneli temsil etmesi maksadıyla 6 yıllık sürecin ortalaması alınarak da hesaba katılmışlardır. Hesaplamalar yapılırken 08:00-17:00, 08:30-17:30 ve 09:00-18:00 gibi farklı mesai senaryoları düşünülmüştür. Bu analizler sonucunda KSU dan kaynaklanan ilave elektrik tüketimleri 08:00-17:00 mesai saat aralığı düşünüldüğünde 626.068 - 2.375.061 MWh, 08:30-17:30 mesai saat aralığı düşünüldüğünde 5.788.685 - 6.523.240 MWh ve son olarak 09:00-18:00 mesai saat aralığı düşünüldüğünde ise 5.885.005 - 6.450.746 MWh arasında değişmektedir. Bu değerler hesaba katılan yılların KSU sürelerinin ortalama toplam tüketimleriyle karşılaştırıldığında %8,58'e kadar çıkmakta, yıllık toplam elektrik tüketimi ile karşılaştırıldığında ise %3,62'e kadar yükselmektedir. Bu sonuçlar farklı mesai saatleri düşünümlere ayrıca tablo halinde sunulmuştur.

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN AYHAN BARUT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-4**

**ESAS NO
7-34978**

- Burada dikkat çekilmesi gereken diğer bir önemli nokta ise hesaplanan sonuç değerlerin tüketim verisi olmasıdır. Bir anlamda kapasite faktörlerini temsil etmekte olup kurulu güç olarak düşünüldüğünde örneğin rüzgarda en az 3, güneşte ise en az 6 katı kadar miktarda santral kapasitesini düşümlük gerekmektedir. Örneğin güneş santrali açısından düşünüldüğünde ortalama 3156 MW kapasitesinde kurulu gücün, rüzgar santrali açısından 1578 MW kapasitesindeki kurulu gücün üretimine denk gelmektedir.
- Bu çalışmada ayrıca yıl boyunca kesintisiz YSU'ya geçilmesi alternatifinin, mevcut duruma kıyasla Türkiye'de elektrik tüketimin yol açtığı değişikliğin finansal boyutu hesaplanmıştır. Farklı mesai saatlerine göre ortalama 1.897.135.508 TL, maksimum olarak ise 2.685.617.908 TL ekonomik kayıp oluşmaktadır.
- İklim değişikliği gibi önem taşıyan süreçler de hesaba katıldığında KSU YSU'dan dolayı ilave elektrik tüketim değerlerinin karbon üretim karşılıkları düşünüldüğünde aslında ekonomik zararın daha yüksek olacağı aşikardır. Kısacası hesaplanan bu değerler ihtiyatlı yaklaşımın sonucu olup karbon değerleri de ilave edildiği takdirde maliyet daha yüksek olacaktır.
- KSU ve YSU'nun insan psikolojisi üzerindeki etkisi detaylı incelenmiştir. Yaz/Kış Saati Uygulaması amaçları, faydaları ve zararları bakımından tüm zamanlarda tartışma konusu olmuştur. Ekonomi, enerji, politika, sağlık gibi başlıklar altında incelenen bu uygulamanın dinamikleri psikolojik ve fizyolojik açıdan da ele alınarak araştırılmıştır. Gün ışığı kullanımı, biyolojik saat, kaygı, stres, depresyon gibi yaz ve kış saati uygulamaları neticesinde olumsuz anlamda etkilendiğini düşündüğümüz bu kavramlarla ilgili çalışmaları incelediğimizde Yaz/Kış Saati Uygulamasını takip eden süreçlerde kalp rahatsızlıklarının arttığı, trafik kazalarında göze çarpan bir artış olduğu, özellikle Kış Saati Uygulamasını takiben, çalışan kesimin depresyon riskinin arttığı sonuçlarına ulaşılmıştır.
- Sosyolojik açıdan, YSU-KSU'nın uygulanıp uygulanmamasında, tarihsel ekonomi-politik koşullar ve bölgesel kararların etkili olduğu, uygulamanın erken dönem gerekçelerin tarihsel ve bölgesel olarak genellenemeyeceği öne sürülmekte, bununla birlikte saat değişiminin insan ve toplum refahını ilgilendiren diğer toplumsal alanlarda olumsuz etkileri üzerinde durulmaktadır. Ayrıca, günümüzde ülkelerin kendi koşulları ve verileri doğrultusunda uygulamadan vazgeçmeye ve bu durumda hangi saat diliminde kalacaklarına yine kendi koşulları ve verileri doğrultusunda karar vermeye başladıkları vurgulanmaktadır.

Somut verilere dayanan tüm hesaplamalar ve metin içerisinde görülebilecek olan detaylı değerlendirmeler sonucunda KSU saat değişiklikleri ülkemize enerji tüketimi açısından herhangi bir olumlu katkı sunmamaktadır. Tam tersine elektrik tüketiminin artmasına sebebiyet verdiği proje süresince elde edilen matematiksel ve istatistiksel işlemlere dayalı sonuçlar ile ortaya konulmuştur. Bütün mesai çalışmalarında güneş ışıınınından daha fazla yararlanma ilkesi esas alınmalıdır. Bunun için de YSU'nun yıl boyunca uygulanması enerji planlaması, ekonomik kazanç, sosyolojik ve psikolojik anlamda daha doğru olacaktır. YSU'nun yıl boyunca uygulanması için gerekli kanun ve mevzuatın değiştirilmesi önerisi somut sonuçlara dayalı olarak yapılmaktadır."

şeklinde ifadelere yer verilmiştir.

Bununla birlikte; sabit saat uygulamasına ilişkin olarak, Avrupa Parlamentosu 26 Mart 2019 tarihinde kabul edilen teklif ile üye ülkelere sabit saat uygulamasına geçmeyi tavsiye etmiştir.

İspanya Başbakanı, 20.10.2025 tarihinde yaptığı açıklamada, Avrupa Birliği'nin (AB) 2026 yılından itibaren kalıcı yaz saati uygulamasına geçmesini istediklerini açıklamıştır. Gerekçe olarak; değişken saat uygulamasının tasarruf sağlamadığı ve insan sağlığı üzerinde olumsuz etki oluşturduğunu belirterek, konuyu AB Ulaştırma, Telekomünikasyon ve Enerji Konseyi toplantısında gündeme getireceklerini ifade etmiştir.

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN AYHAN BARUT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR****DÖNEM
28-4****ESAS NO
7-34978**

Ayrıca ABD'de sabit saat uygulamasına ilişkin 2018 yılında sunulan yasa teklifi 2022 yılında senatodan geçtiği halde hükümet tarafından uygulamaya konulmamıştır. Ancak yeni dönemde mevcut Başkan tarafından Senato ve Temsilciler Meclisi üyeleri sabit saat uygulamasına geçme konusunda karar almaya davet edilmiştir.

3.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, kalıcı yaz saati uygulamasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/34981)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı** Sayın **Alparslan BAYRAKTAR** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 08.10.2025

Selcan TAŞCI
Tekirdağ Milletvekili

2016 yılından itibaren ülkemizde kalıcı yaz saati uygulaması yürürlüktedir. Yetkililer, söz konusu uygulamaya gerekçe olarak enerji tasarrufu sağlanmasını göstermektedir. Ancak bu açıklamanın aksine görüşler, bilim çevrelerince de paylaşılarak kamuoyuna yansımaktadır.

İnsan vücudunun enerji dengesini düzenleyen kortizol hormonunun, çalışma düzenini güneş ışığına göre ayarladığı bilinmektedir. Karanlıkta güne başlayan milyonlarca vatandaşımızın ve öğrencimizin, hem bedensel hem de ruhsal sağlıklarının olumsuz etkilendiğine dair beyanları bulunmaktadır.

Öte yandan, karanlık saatlerde sokakların güvenlik açısından daha sorunlu olacağına dair düşünceler de toplumda yaygın şekilde dile getirilmektedir.

Kalıcı yaz saati uygulamasından önce entegre olduğumuz Avrupa Birliği, 26 Ekim Pazar günü kış saati uygulamasına geçecektir. Toplumun önemli bir kesimi, bu tarih itibarıyla ülkemizin de aynı geçişi yapması gerektiğini düşünmektedir.

Bu bilgilerin ışığında;

- 1- 2025 yılında kalıcı yaz saati uygulaması terk edilecek midir, 26 Ekim Pazar günü kış saati uygulamasına geçiş yapılacaktır mı?

- 2- Bakanlığınız, gün doğmadan uyanmanın ve karanlıkta eve gelmenin insan psikolojisi ve fizyolojisi üzerinde etkilerini tespit etmek adına çalışma gerçekleştirmiş midir, gerçekleştirdiyse sonuçları nelerdir?
- 3- Bakanlığınız, vatandaşlarımızın karanlık saatlerdeki güvenlik algısı üzerine bir çalışma yapmış mıdır, yaptıysa sonuçları nelerdir?
- 4- Yaklaşık olarak kaç vatandaşımız, mesailerine ve okuluna zamanında yetişmek için gün doğumundan önce uyanmak zorundadır, bu konuda bir tespitiniz bulunmakta mıdır?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610-362864

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-34981)

06 Kasım 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21/10/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1720765 sayılı yazınız.

Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan TAŞCI'nın tarafıma tevcih ettiği 7-34981 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99'uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: 7-34981 Esas Numaralı Önerge Cevabı

**TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN SELCAN
TAŞCI'NIN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-4**

**ESAS NO
7-34981**

Ülkemizde 2016 yılından beri uygulanmakta olan sabit saat uygulamasının ekonomik ve sosyal açıdan etkinliğinin yeniden değerlendirilmesi amacıyla Bakanlığımız koordinatörlüğünde İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) tarafından yürütülen çalışmada; Ülkemizin batısındaki nüfus, kentleşme, sanayileşme ve enerji yoğunluğu dikkate alındığında, Ülkemizde uygulanmakta olan saat diliminin GMT+3'de sürekli bulunmasının nüfusun büyük bölümünün gün ışığından daha uzun süre faydalanmasına ve enerji verimliliğine kayda değer katkı sağladığı tespit edilmiş olup, bu çerçevede tüm yıl boyunca yaz saati uygulaması ile her mesai aralığı için karanlıkta kalınan sürenin eski saat uygulamasına göre 64 saat azaldığı ortaya konulmuştur. Yanı sıra aynı analizlerde saat değişimlerinin getirdiği kaygı, stres, depresyon gibi olumsuzlukların daha az yaşanacağı ortaya konulmuş ve bu sonuçlar doğrultusunda sabit saat uygulamasına geçilmiştir.

Sabit saat uygulamasıyla, akşam mesai ve okul çıkışlarına denk gelen karanlık zaman diliminin azaltıldığı, kış mevsimi etkisi ile gün içi aydınlık süreleri de düşünüldüğünde vatandaşlarımızın aydınlıktan daha çok fayda sağlayacağı ve havanın karanlık saatlerinde önceki yıllara göre daha büyük tasarruf oranın elde edileceği görülmüştür.

Sabit saat uygulamasından önce 17:00'da gerçekleşen akşam puanı, ilerleyen saatlere doğru yayılmış ve böylelikle puanın teknik olarak yönetimi daha kolay hale gelmiştir. Yine sabit saat uygulamasının başladığı Ekim 2016 ile Mart 2025 tarihleri arasında bugünün elektrik fiyatlarıyla yaklaşık 27 milyar TL karşılığı olan 13 milyar kWh enerji tasarrufu sağlanmıştır.

Meteoroloji mühendisliği, elektrik mühendisliği, psikoloji, sosyoloji ve ekonomi alanlarında çalışmalar yürüten akademisyenler ile uzmanlardan oluşan bir ekip tarafından hazırlanan raporun "Yönetici Özeti" kısmında aynen;

"Dünyada ve ülkemizde kıştan yaza geçiş dönemlerinde yani Mart ayının son haftası ve Ekim ayının son haftası arasında saat değiştirme politikası olarak bilinen Yaz Saati Uygulaması'nın (YSU) asıl amacı Ekim ayının son haftası ve Mart ayının son haftası aralığında Kış Saati Uygulaması'nın (KSU) sebep olduğu elektrik tüketim kaybının gün ışığından daha fazla yararlanarak azaltılması veya tamamen ortadan kaldırılmasıdır. Gün ışığına göre günlük sektörel planlama yapılması durumunda toplam elektrik tüketimleri önemli miktarda azaltılarak bunun sonucunda elektrik kullanımında tasarruf sağlanacaktır.

Öncelikle ilgili mevzuata bakıldığında: Ülkemizde saatlerin ayarlanmasına dair 26.12.1925 tarih ve 697 sayılı "Günün Yirmi Dört Saate Taksimine Dair Kanun" Madde 2'de "Greenwich göre otuzuncu derecede bulunan boylam dairesi bütün Türkiye Cumhuriyeti saatleri için esas alınır. Ayrıca başlangıç ve bitiş tarihleri belirtilmek ve bir saati aşmamak şartıyla yaz saati uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir." denilmektedir. Buna ilave olarak 697 sayılı "Günün Yirmi Dört Saate Taksimine Dair Kanun"un ikinci Maddesi 06.12.1984 Tarihli ve 3097 Sayılı Kanunun birinci Maddesi ile değiştirilmiştir. Bu tarihten itibaren Türkiye'de Mart ayı sonunda saatler 1 saat ileri alınmakta; Ekim ayı sonunda da 1 saat geri alınmaktadır. Yaz Saati Uygulaması (YSU) olarak ifade edilen bu değişikliğin temelinde "Gün Işığında Daha Fazla Yararlanma" fikri yatmaktadır.

YSU ve Kış Saati Uygulaması (KSU)'nın detaylı analizi için Türkiye'nin son altı yılına ait elektrik tüketimi, sıcaklık, bağıl nem ve bulutluluk verileri saatlik zaman ölçeğinde ele alınmıştır. Bütün bu veriler Türkiye iklimi ve coğrafyası hesaba katılarak analizlerde kullanılmıştır. Yaklaşık 100 milyon satırdan oluşan ve her bir satırda 5 verinin olduğu yani toplamda 500 milyon saatlik elektrik tüketim verisi, bunun yarısı kadar meteorolojik değişkenlerin saatlik verisi ve işleme katılanlar da düşünüldüğünde 1 milyar veri ile metin içerisinde detayları altbaşlıklar halinde verilen "Ana Bileşenler Çözümlemesi (ABC), Doğrusal Çoklu Regresyon (DÇR), Saat Değişim İndeksi (SDİ) ve Puant Değerler Analizi (PDA)" yöntemlerinin analizleri gerçekleştirilip yorumları yapılmıştır. Kısacası işlenen, yöntem ve analizlerin sonuç verileri de düşünüldüğünde toplamda yaklaşık 1 milyar veri ile araştırma

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN SELCAN
TAŞCI'NIN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR

DÖNEM
28-4

ESAS NO
7-34981

sonlandırılmıştır. Bu miktarda veri yapılan araştırmanın ve elde edilen sonuçların güçlü bir dayanağını oluşturmuştur. Bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Dünyada saat uygulamaları detaylı araştırılmış, YSU ve KSU durumlarında ülkemiz ile diğerler devletler arasında oluşan ve oluşabilecek saat farkları ortaya konulmuştur. Elde edilen önemli sonuçlardan birisi saat farklarının doğal süreçte etkisinden kaçınılmaz bir gerçeklik olduğudur. Rusya Federasyonu'nda 11 farklı zaman dilimi kullanılmakta olup doğu-batı arasındaki zaman farkı 9 saattir. Amerika Birleşik Devletleri'nde doğu-batı arasındaki zaman farkı 4 saat olup Kanada'da 5 saate çıkmaktadır. Ülkeler bu doğal zorunluluklara ve zorluklara rağmen ekonomik, siyasi ve idari işlemleri ulusal/uluslararası süreçlerle başarılı bir şekilde düzenlemektedirler. Bir anlamda ülkemize dayatılan diğer devletler ile ortak bir zaman diliminde buluşma zorunluluğu dünyada bulunmamaktadır. Güneş ışınımı ve özellikleriyle birlikte astronomik hesaplamalar ve atmosferin gün ışığına olan etkileri teorik anlamda ele alınmış ve detayları verilmiştir. KSU sürecinin başlamasıyla birlikte gün uzunluğuna bağlı olacak şekilde farklı mesai saatleri göz önünde bulundurularak illerin karanlıkta kalma saat miktarları hesaplanmış ve haritaları çizilmiştir. Bunun sonucunda gün ışığından en fazla yararlanılacak şekilde en uygun mesai saatlerine ait değerler ve haritalar elde edilmiştir. Bu haritalar yardımıyla yıl boyunca karanlıkta kalma saat miktarları belirlenmektedir.
- Türkiye geneli veriler düşünüldüğünde ABC yöntemi kullanılarak her bir değişkenin % kapsama oranları belirlenmiştir. Ana bileşen elektrik tüketim verisi olup bütün veriler birlikte düşünüldüğünde toplamın temsil edilmesinde %53, sıcaklık %25, bağıl nem %16 ve bulutluluk %8 oranlarında etkili olmaktadır. Burada sadece bir değişkene göre sonuca varmak hatalara sebebiyet vermektedir. Kullanılan elektrik ve meteorolojik değişkenlerin bütün veriyi kapsama, diğer bir ifade ile temsil haritaları elde edilmiş ve sunulmuştur. Bunlara ilave olarak elektrik tüketimi ile dış koşulları ve mevsimsel değişimleri temsil eden meteorolojik değişkenler arasındaki ilişkiler doğrusal çoklu regresyon (DÇR) analizi ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen modellerin sonucunda elektrik tüketimi ve meteorolojik değişkenler arasında yüksek oranda ilişki olduğu görülmüştür.
- Ülkemizin Ege, Akdeniz Kıyıları ve Güney Doğu Anadolu'nun büyük bir kesiminde puant değerler yaz aylarına kaymış durumdadır. Buna karşın elektrik tüketiminin en yüksek olduğu Marmara Bölgesinde puant değerler hala kış aylarında gerçekleşmektedir. Puant değerler özellikle enerji planlamasında hayati öneme sahiptirler. YSU'dan KSU'ya geçiş süreçleri ve KSU süresince elektrik tüketiminin puant değerleri direk etkilenecek olduğu bu çalışma sonucunda ortaya konulmuştur. Ayrıca elde edilen önemli sonuçlardan birisi de KSU döneminde puant değerlerin hem yükseldiği hem de gün içerisinde kayarak uzadığıdır.
- KSU'dan kaynaklanan ilave elektrik tüketiminin belirlenmesi için farklar temeline dayanan bir yaklaşım geliştirilmiş ve bu yaklaşım geçerliliği önce bütün illere daha sonra da özellikle KSU/YSU zamanlarında ısıtma/soğutmaya ihtiyaç duymayan illerimizin verisi kullanılarak ispatlanmıştır. Veriler yıllık olarak değerlendirildiği gibi ayrıca geneli temsil etmesi amacıyla 6 yıllık sürecin ortalaması alınarak da hesaba katılmışlardır. Hesaplamalar yapılırken 08:00-17:00, 08:30-17:30 ve 09:00-18:00 gibi farklı mesai senaryoları düşünülmüştür. Bu analizler sonucunda KSU dan kaynaklanan ilave elektrik tüketimleri 08:00-17:00 mesai saat aralığı düşünüldüğünde 626.068 - 2.375.061 MWh, 08:30-17:30 mesai saat aralığı düşünüldüğünde 5.788.685 - 6.523.240 MWh ve son olarak 09:00-18:00 mesai saat aralığı düşünüldüğünde ise 5.885.005- 6.450.746 MWh arasında değişmektedir. Bu değerler hesaba katılan yılların KSU sürelerinin ortalama toplam tüketimleriyle karşılaştırıldığında %8,58'e kadar çıkmakta, yıllık toplam elektrik tüketimi ile karşılaştırıldığında ise %3,62'e kadar yükselmektedir. Bu sonuçlar farklı mesai saatleri düşünülerek ayrıca tablo halinde sunulmuştur.

**TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN SELCAN
TAŞCI'NIN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-4**

**ESAS NO
7-34981**

- Burada dikkat çekilmesi gereken diğer bir önemli nokta ise hesaplanan sonuç değerlerin tüketim verisi olmasıdır. Bir anlamda kapasite faktörlerini temsil etmekte olup kurulu güç olarak düşünüldüğünde örneğin rüzgarda en az 3, güneşte ise en az 6 katı kadar miktarda santral kapasitesini düşünmek gerekmektedir. Örneğin güneş santrali açısından düşünüldüğünde ortalama 3156 MW kapasitesinde kurulu gücün, rüzgar santrali açısından 1578 MW kapasitesindeki kurulu gücün üretimine denk gelmektedir.
- Bu çalışmada ayrıca yıl boyunca kesintisiz YSU'ya geçilmesi alternatifinin, mevcut duruma kıyasla Türkiye'de elektrik tüketiminin yol açtığı değişikliğin finansal boyutu hesaplanmıştır. Farklı mesai saatlerine göre ortalama 1.897.135.508 TL, maksimum olarak ise 2.685.617.908 TL ekonomik kayıp oluşmaktadır.
- İklim değişikliği gibi önem taşıyan süreçler de hesaba katıldığında KSU YSU'dan dolayı ilave elektrik tüketim değerlerinin karbon üretim karşılıkları düşünüldüğünde aslında ekonomik zararın daha yüksek olacağı aşikardır. Kısacası hesaplanan bu değerler ihtiyatlı yaklaşımın sonucu olup karbon değerleri de ilave edildiği takdirde maliyet daha yüksek olacaktır.
- KSU ve YSU'nun insan psikolojisi üzerindeki etkisi detaylı incelenmiştir. Yaz/Kış Saati Uygulaması amaçları, faydaları ve zararları bakımından tüm zamanlarda tartışma konusu olmuştur. Ekonomi, enerji, politika, sağlık gibi başlıklar altında incelenen bu uygulamanın dinamikleri psikolojik ve fizyolojik açıdan da ele alınarak araştırılmıştır. Gün ışığı kullanımı, biyolojik saat, kaygı, stres, depresyon gibi yaz ve kış saati uygulamaları neticesinde olumsuz anlamda etkilendiğini düşündüğümüz bu kavramlarla ilgili çalışmaları incelediğimizde Yaz/Kış Saati Uygulamasını takip eden süreçlerde kalp rahatsızlıklarının arttığı, trafik kazalarında göze çarpan bir artış olduğu, özellikle Kış Saati Uygulamasını takiben, çalışan kesimin depresyon riskinin arttığı sonuçlarına ulaşılmıştır.
- Sosyolojik açıdan, YSU-KSU'nun uygulanıp uygulanmamasında, tarihsel ekonomi-politik koşullar ve bölgesel kararların etkili olduğu, uygulamanın erken dönem gerekçelerin tarihsel ve bölgesel olarak genellenemeyeceği öne sürülmekte, bununla birlikte saat değişiminin insan ve toplum refahını ilgilendiren diğer toplumsal alanlarda olumsuz etkileri üzerinde durulmaktadır. Ayrıca, günümüzde ülkelerin kendi koşulları ve verileri doğrultusunda uygulamadan vazgeçmeye ve bu durumda hangi saat diliminde kalacaklarına yine kendi koşulları ve verileri doğrultusunda karar vermeye başladıkları vurgulanmaktadır.

Somut verilere dayanan tüm hesaplamalar ve metin içerisinde görülebilecek olan detaylı değerlendirmeler sonucunda KSU saat değişiklikleri ülkemize enerji tüketimi açısından herhangi bir olumlu katkı sunmamaktadır. Tam tersine elektrik tüketiminin artmasına sebebiyet verdiği proje süresince elde edilen matematiksel ve istatistiksel işlemlere dayalı sonuçlar ile ortaya konulmuştur. Bütün mesai çalışmalarında güneş ışımından daha fazla yararlanma ilkesi esas alınmalıdır. Bunun için de YSU'nun yıl boyunca uygulanması enerji planlaması, ekonomik kazanç, sosyolojik ve psikolojik anlamda daha doğru olacaktır. YSU'nun yıl boyunca uygulanması için gerekli kanun ve mevzuatın değiştirilmesi önerisi somut sonuçlara dayalı olarak yapılmaktadır."

şeklinde ifadelere yer verilmiştir.

Bununla birlikte; sabit saat uygulamasına ilişkin olarak, Avrupa Parlamentosu 26 Mart 2019 tarihinde kabul edilen teklif ile üye ülkelere sabit saat uygulamasına geçmeyi tavsiye etmiştir.

İspanya Başbakanı, 20.10.2025 tarihinde yaptığı açıklamada, Avrupa Birliği'nin (AB) 2026 yılından itibaren kalıcı yaz saati uygulamasına geçmesini istediklerini açıklamıştır. Gerekçe olarak; değişken saat uygulamasının tasarruf sağlamadığı ve insan sağlığı üzerinde olumsuz etki oluşturduğunu belirterek, konuyu AB Ulaştırma, Telekomünikasyon ve Enerji Konseyi toplantısında gündeme getireceklerini ifade etmiştir.

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN SELCAN
TAŞCI'NIN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR

DÖNEM
28-4

ESAS NO
7-34981

Ayrıca ABD’de sabit saat uygulamasına ilişkin 2018 yılında sunulan yasa teklifi 2022 yılında senatodan geçtiği halde hükümet tarafından uygulamaya konulmamıştır. Ancak yeni dönemde mevcut Başkan tarafından Senato ve Temsilciler Meclisi üyeleri sabit saat uygulamasına geçme konusunda karar almaya davet edilmiştir.

4.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, kalıcı yaz saati uygulamasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/35111)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Aliye TİMİSİ ERSEVER
Ankara Milletvekili

2016 yılında yürürlüğe konulan “kalıcı yaz saati uygulaması” ile Türkiye, her yıl kış aylarında saatlerin geri alınması uygulamasını kaldırarak tüm yıl boyunca aynı saat diliminde kalmaya başlamıştır. Uygulamanın gerekçesi olarak enerji tasarrufu ve ekonomik verimlilik hedefleri gösterilmiş, kamuoyuna “elektrik tüketiminde ciddi oranda azalma” sağlanacağı yönünde açıklamalar yapılmıştır.

Ancak TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) tarafından yapılan değerlendirmelerde, uygulamanın enerji tasarrufu sağlamadığı; aksine sabah saatlerinde artan aydınlatma ve ısıtma ihtiyacı nedeniyle elektrik tüketimini yükselttiği belirtilmiştir. EMO raporlarında, özellikle kış aylarında sabah karanlığında başlayan günlük yaşamın enerji yoğunluğunu artırdığı ve tasarruf yerine israfa yol açtığına dikkat çekilmektedir.

Diğer yandan, uygulamanın özellikle kış aylarında sosyal ve psikolojik etkilere yol açtığı sık sık dile getirilmektedir. Çalışanların ve okul çağındaki çocukların sabahın erken saatlerinde, henüz gün ağarmadan yollara çıkmak zorunda kalmaları; trafik güvenliği, biyolojik ritim ve genel yaşam kalitesi açısından ciddi sorunlar yaratmaktadır. Uzmanlar, bu durumun yorgunluk, uyku düzensizliği, dikkat dağınıklığı ve verim düşüklüğü gibi olumsuz sonuçlara neden olduğunu vurgulamaktadır. Benzer sıkıntılar, sabah mesaisine başlayan çalışan kesim tarafından da sıkça ifade edilmektedir.

Enerji Bakanlığı tarafından yapılan açıklamalarda, 2017 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'ne hazırlatıldığı belirtilen bir raporla uygulamanın yılda yaklaşık 500–800 milyon TL düzeyinde enerji tasarrufu sağladığı ifade edilmiştir. Ancak bu raporun kamuya açık hale getirilmemesi ve metodolojisinin paylaşılmaması, bilimsel denetim açısından ciddi bir eksiklik yaratmaktadır. Bağımsız kurumlar ve meslek örgütleri ise tam tersine, uygulamanın enerji tüketimini artırdığını ve bu durumdan yalnızca enerji dağıtım şirketlerinin kazançlı çıktığını savunmaktadır.

Tüm bu nedenlerle, “kalıcı yaz saati” uygulamasının enerji, ekonomi, güvenlik ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerinin yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. Dokuz yıldır yürürlükte olan bu uygulamanın objektif verilerle gözden geçirilmesi, toplumun geniş kesimlerini ilgilendiren bir konuda şeffaflık ve kamu yararı açısından zorunludur.

Bu bağlamda;

- 1- Kalıcı yaz saati uygulamasına geçilmesinin gerekçesi ve dayanakları nelerdir? Bu kararda hangi bilimsel, teknik, sosyal ve ekonomik analizler esas alınmıştır?

- 2- 2016'dan bugüne kadar geçen sürede, uygulamanın enerji tüketimi üzerindeki etkisi yıllık bazda ölçülmüş müdür? Uygulama öncesi ve sonrası elektrik tüketimi karşılaştırmalı olarak kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
- 3- Uygulamanın sabah karanlığında başlayan yaşam düzeni nedeniyle öğrenciler ve çalışanlar üzerindeki etkileri araştırılmış mıdır? Bu konuda bilimsel veya saha çalışması yapılmış mıdır?
- 4- Yaz saati uygulamasının trafik kazalarına etkisine ilişkin Bakanlığınızın veya bağlı kurumların hazırladığı resmi istatistik ve raporlar mevcut mudur? Varsa sonuçları nedir?
- 5- Kalıcı yaz saati uygulamasının, enerji tasarrufu sağladığına ilişkin 2017 tarihli İstanbul Teknik Üniversitesi raporu kamuoyuna neden açıklanmamıştır? Raporda kullanılan yöntem ve varsayımlar nelerdir?
- 6- Yaz saati uygulamasının olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla okul saatleri, mesai düzenlemeleri veya bölgesel saat farklılığı gibi alternatif uygulamalar değerlendirilmiş midir?
- 7- Uygulamaya ilişkin kamuoyunda yıllardır dile getirilen tepkiler de dikkate alınarak, yaz saati uygulamasına son verilmesi yönünde bir adım atılacak mıdır?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610- 362857
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-35111)

06 Kasım 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22/10/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1720796 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili Sayın Aliye TİMİSİ ERSEVER'in tarafıma tevcih ettiği 7-35111 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: 7-35111 Esas Numaralı Önerge Cevabı

**ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİYE TİMİSİ
ERSEVER'İN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-4**

**ESAS NO
7-35111**

Ülkemizde 2016 yılından beri uygulanmakta olan sabit saat uygulamasının ekonomik ve sosyal açıdan etkinliğinin yeniden değerlendirilmesi amacıyla Bakanlığımız koordinatörlüğünde İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) tarafından yürütülen çalışmada; Ülkemizin batısındaki nüfus, kentleşme, sanayileşme ve enerji yoğunluğu dikkate alındığında, Ülkemizde uygulanmakta olan saat diliminin GMT+3'de sürekli bulunmasının nüfusun büyük bölümünün gün ışığından daha uzun süre faydalanmasına ve enerji verimliliğine kayda değer katkı sağladığı tespit edilmiş olup, bu çerçevede tüm yıl boyunca yaz saati uygulaması ile her mesai aralığı için karanlıkta kalınan sürenin eski saat uygulamasına göre 64 saat azaldığı ortaya konulmuştur. Yanı sıra aynı analizlerde saat değişimlerinin getirdiği kaygı, stres, depresyon gibi olumsuzlukların daha az yaşanacağı ortaya konulmuş ve bu sonuçlar doğrultusunda sabit saat uygulamasına geçilmiştir.

Sabit saat uygulamasıyla, akşam mesai ve okul çıkışlarına denk gelen karanlık zaman diliminin azaltıldığı, kış mevsimi etkisi ile gün içi aydınlık süreleri de düşünüldüğünde vatandaşlarımızın aydınlıktan daha çok fayda sağlayacağı ve havanın karama saatlerinde önceki yıllara göre daha büyük tasarruf oranının elde edileceği görülmüştür.

Sabit saat uygulamasından önce 17:00'da gerçekleşen akşam puantı, ilerleyen saatlere doğru yayılmış ve böylelikle puantın teknik olarak yönetimi daha kolay hale gelmiştir. Yine sabit saat uygulamasının başladığı Ekim 2016 ile Mart 2025 tarihleri arasında bugünün elektrik fiyatlarıyla yaklaşık 27 milyar TL karşılığı olan 13 milyar kWh enerji tasarrufu sağlanmıştır.

Meteoroloji mühendisliği, elektrik mühendisliği, psikoloji, sosyoloji ve ekonomi alanlarında çalışmalar yürüten akademisyenler ile uzmanlardan oluşan bir ekip tarafından hazırlanan raporun "Yönetici Özeti" kısmında aynen;

"Dünyada ve ülkemizde kıştan yaza geçiş dönemlerinde yani Mart ayının son haftası ve Ekim ayının son haftası arasında saat değiştirme politikası olarak bilinen Yaz Saati Uygulaması'nın (YSU) asıl amacı Ekim ayının son haftası ve Mart ayının son haftası aralığında Kış Saati Uygulamasının (KSU) sebep olduğu elektrik tüketim kaybının gün ışığından daha fazla yararlanarak azaltılması veya tamamen ortadan kaldırılmasıdır. Gün ışığına göre günlük sektörel planlama yapılması durumunda toplam elektrik tüketimleri önemli miktarda azaltılarak bunun sonucunda elektrik kullanımında tasarruf sağlanacaktır.

Öncelikle ilgili mevzuata bakıldığında; Ülkemizde saatlerin ayarlanmasına dair 26.12.1925 tarih ve 697 sayılı "Günün Yirmi Dört Saate Taksimine Dair Kanun" Madde 2'de "Greenwich göre otuzuncu derecede bulunan boylam dairesi bütün Türkiye Cumhuriyeti saatleri için esas alınır. Ayrıca başlangıç ve bitiş tarihleri belirtilmek ve bir saati aşmamak şartıyla yaz saati uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir." denilmektedir. Buna ilave olarak 697 sayılı "Günün Yirmi Dört Saate Taksimine Dair Kanun"un ikinci Maddesi 06.12.1984 Tarihli ve 3097 Sayılı Kanunun birinci Maddesi ile değiştirilmiştir. Bu tarihten itibaren Türkiye'de Mart ayı sonunda saatler 1 saat ileri alınmakta; Ekim ayı sonunda da 1 saat geri alınmaktadır. Yaz Saati Uygulaması (YSU) olarak ifade edilen bu değişikliğin temelinde "Gün Işığında Daha Fazla Yararlanma" fikri yatmaktadır.

YSU ve Kış Saati Uygulaması (KSU)'nın detaylı analizi için Türkiye'nin son altı yılına ait elektrik tüketimi, sıcaklık, bağıl nem ve bulutluluk verileri saatlik zaman ölçeğinde ele alınmıştır. Bütün bu veriler Türkiye iklimi ve coğrafyası hesaba katılarak analizlerde kullanılmıştır. Yaklaşık 100 milyon satırdan oluşan ve her bir satırda 5 verinin olduğu yani toplamda 500 milyon saatlik elektrik tüketim verisi, bunun yarısı kadar meteorolojik değişkenlerin saatlik verisi ve işleme katılanlar da düşünüldüğünde 1 milyar veri ile metin içerisinde detayları altbaşlıklar halinde verilen "Ana Bileşenler Çözümlemesi (ABC), Doğrusal Çoklu Regresyon (DÇR), Saat Değişim İndeksi (SDİ) ve Puant Değerler Analizi (PDA)" yöntemlerinin analizleri gerçekleştirilip yorumları yapılmıştır. Kısacası işlenen, yöntem ve analizlerin sonuç verileri de düşünüldüğünde toplamda yaklaşık 1 milyar

**ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİYE TİMİŞLİ
ERSEVER'İN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-4**

**ESAS NO
7-35111**

veri ile araştırma sonlandırılmıştır. Bu miktarda veri yapılan araştırmanın ve elde edilen sonuçların güçlü bir dayanağını oluşturmuştur. Bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Dünyada saat uygulamaları detaylı araştırılmış, YSU ve KSU durumlarında ülkemiz ile diğerler devletler arasında oluşan ve oluşabilecek saat farkları ortaya konulmuştur. Elde edilen önemli sonuçlardan birisi saat farklarının doğal süreçte etkisinden kaçınılmaz bir gerçeklik olduğudur. Rusya Federasyonu'nda 11 farklı zaman dilimi kullanılmakta olup doğu-batı arasındaki zaman farkı 9 saattir. Amerika Birleşik Devletleri'nde doğu-batı arasındaki zaman farkı 4 saat olup Kanada'da 5 saate çıkmaktadır. Ülkeler bu doğal zorunluluklara ve zorluklara rağmen ekonomik, siyasi ve idari işlemleri ulusal/uluslararası süreçlerle başarılı bir şekilde düzenlemektedirler. Bir anlamda ülkemize dayatılan diğer devletler ile ortak bir zaman diliminde buluşma zorunluluğu dünyada bulunmamaktadır. Güneş ışıını ve özellikleriyle birlikte astronomik hesaplamalar ve atmosferin gün ışığına olan etkileri teorik anlamda ele alınmış ve detayları verilmiştir. KSU sürecinin başlamasıyla birlikte gün uzunluğuna bağlı olacak şekilde farklı mesai saatleri göz önünde bulundurularak illerin karanlıkta kalma saat miktarları hesaplanmış ve haritaları çizilmiştir. Bunun sonucunda gün ışığından en fazla yararlanılacak şekilde en uygun mesai saatlerine ait değerler ve haritalar elde edilmiştir. Bu haritalar yardımıyla yıl boyunca karanlıkta kalma saat miktarları belirlenmektedir.
- Türkiye geneli veriler düşünüldüğünde ABC yöntemi kullanılarak her bir değişkenin % kapsama oranları belirlenmiştir. Ana bileşen elektrik tüketim verisi olup bütün veriler birlikte düşünüldüğünde toplamın temsil edilmesinde %53, sıcaklık %25, bağıl nem %16 ve bulutluluk %8 oranlarında etkili olmaktadır. Burada sadece bir değişkene göre sonuca varmak hatalara sebebiyet vermektedir. Kullanılan elektrik ve meteorolojik değişkenlerin bütün veriyi kapsama, diğer bir ifade ile temsil haritaları elde edilmiş ve sunulmuştur. Bunlara ilave olarak elektrik tüketimi ile dış koşulları ve mevsimsel değişimleri temsil eden meteorolojik değişkenler arasındaki ilişkiler doğrusal çoklu regresyon (DÇR) analizi ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen modellerin sonucunda elektrik tüketimi ve meteorolojik değişkenler arasında yüksek oranda ilişki olduğu görülmüştür.
- Ülkemizin Ege, Akdeniz Kıyıları ve Güney Doğu Anadolu'nun büyük bir kesiminde puant değerler yaz aylarına kaymış durumdadır. Buna karşın elektrik tüketiminin en yüksek olduğu Marmara Bölgesinde puant değerler hala kış aylarında gerçekleşmektedir. Puant değerler özellikle enerji planlamasında hayati öneme sahiptirler. YSU'dan KSU'ya geçiş süreçleri ve KSU süresince elektrik tüketiminin puant değerleri direk etkilenmekte olduğu bu çalışma sonucunda ortaya koyulmuştur. Ayrıca elde edilen önemli sonuçlardan birisi de KSU döneminde puant değerlerin hem yükseldiği hem de gün içerisine kayarak uzadığıdır.
- KSU'dan kaynaklanan ilave elektrik tüketiminin belirlenmesi için farklar temeline dayanan bir yaklaşım geliştirilmiş ve bu yaklaşım geçerliliği önce bütün illere daha sonra da özellikle KSU/YSU zamanlarında ısıtma/soğutmaya ihtiyaç duymayan illerimizin verisi kullanılarak ispatlanmıştır. Veriler yıllık olarak değerlendirildiği gibi ayrıca geneli temsil etmesi amacıyla 6 yıllık sürecin ortalaması alınarak da hesaba katılmışlardır. Hesaplamalar yapılırken 08:00-17:00, 08:30-17:30 ve 09:00-18:00 gibi farklı mesai senaryoları düşünülmüştür. Bu analizler sonucunda KSU dan kaynaklanan ilave elektrik tüketimleri 08:00-17:00 mesai saat aralığı düşünüldüğünde 626.068 - 2.375.061 MWh, 08:30-17:30 mesai saat aralığı düşünüldüğünde 5.788.685 - 6.523.240 MWh ve son olarak 09:00-18:00 mesai saat aralığı düşünüldüğünde ise 5.885.005- 6.450.746 MWh arasında değişmektedir. Bu değerler hesaba katılan yılların KSU sürelerinin ortalama toplam tüketimleriyle karşılaştırıldığında %8,58'e kadar çıkmakta, yıllık toplam elektrik tüketimi ile karşılaştırıldığında ise %3,62'e kadar yükselmektedir. Bu sonuçlar farklı mesai saatleri düşünülerek ayrıca tablo halinde sunulmuştur.

**ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİYE TİMİSİ
ERSEVER'İN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-4**

**ESAS NO
7-35111**

- Burada dikkat çekilmesi gereken diğer bir önemli nokta ise hesaplanan sonuç değerlerin tüketim verisi olmasıdır. Bir anlamda kapasite faktörlerini temsil etmekte olup kurulu güç olarak düşünüldüğünde örneğin rüzgarda en az 3, güneşte ise en az 6 katı kadar miktarda santral kapasitesini düşünmek gerekmektedir. Örneğin güneş santrali açısından düşünüldüğünde ortalamada 3156 MW kapasitesinde kurulu gücün, rüzgar santrali açısından 1578 MW kapasitesindeki kurulu gücün üretimine denk gelmektedir.
- Bu çalışmada ayrıca yıl boyunca kesintisiz YSU'ya geçilmesi alternatifinin, mevcut duruma kıyasla Türkiye'de elektrik tüketimin yol açtığı değişikliğin finansal boyutu hesaplanmıştır. Farklı mesai saatlerine göre ortalamada 1.897.135.508 TL, maksimum olarak ise 2.685.617.908 TL ekonomik kayıp oluşmaktadır.
- İklim değişikliği gibi önem taşıyan süreçler de hesaba katıldığında KSU YSU'dan dolayı ilave elektrik tüketim değerlerinin karbon üretim karşılıkları düşünüldüğünde aslında ekonomik zararın daha yüksek olacağı aşıkardır. Kısacası hesaplanan bu değerler ihtiyatlı yaklaşımın sonucu olup karbon değerleri de ilave edildiği takdirde maliyet daha yüksek olacaktır.
- KSU ve YSU'nun insan psikolojisi üzerindeki etkisi detaylı incelenmiştir. Yaz/Kış Saati Uygulaması amaçları, faydaları ve zararları bakımından tüm zamanlarda tartışma konusu olmuştur. Ekonomi, enerji, politika, sağlık gibi başlıklar altında incelenen bu uygulamanın dinamikleri psikolojik ve fizyolojik açıdan da ele alınarak araştırılmıştır. Gün ışığı kullanımı, biyolojik saat, kaygı, stres, depresyon gibi yaz ve kış saati uygulamaları neticesinde olumsuz anlamda etkilendiğini düşündüğümüz bu kavramlarla ilgili çalışmaları incelediğimizde Yaz/Kış Saati Uygulamasını takip eden süreçlerde kalp rahatsızlıklarının arttığı, trafik kazalarında göze çarpan bir artış olduğu, özellikle Kış Saati Uygulamasını takiben, çalışan kesimin depresyon riskinin arttığı sonuçlarına ulaşılmıştır.
- Sosyolojik açıdan, YSU-KSU'nun uygulanıp uygulanmamasında, tarihsel ekonomi-politik koşullar ve bölgesel kararların etkili olduğu, uygulamanın erken dönem gerekçelerin tarihsel ve bölgesel olarak genellenemeyeceği öne sürülmekte, bununla birlikte saat değişiminin insan ve toplum refahını ilgilendiren diğer toplumsal alanlarda olumsuz etkileri üzerinde durulmaktadır. Ayrıca, günümüzde ülkelerin kendi koşulları ve verileri doğrultusunda uygulamadan vazgeçmeye ve bu durumda hangi saat diliminde kalacaklarına yine kendi koşulları ve verileri doğrultusunda karar vermeye başladıkları vurgulanmaktadır.

Somut verilere dayanan tüm hesaplamalar ve metin içerisinde görülebilecek olan detaylı değerlendirmeler sonucunda KSU saat değişiklikleri ülkemize enerji tüketimi açısından herhangi bir olumlu katkı sunmamaktadır. Tam tersine elektrik tüketiminin artmasına sebebiyet verdiği proje süresince elde edilen matematiksel ve istatistiksel işlemlere dayalı sonuçlar ile ortaya konulmuştur. Bütün mesai çalışmalarında güneş ışınımından daha fazla yararlanma ilkesi esas alınmalıdır. Bunun için de YSU'nun yıl boyunca uygulanması enerji planlaması, ekonomik kazanç, sosyolojik ve psikolojik anlamda daha doğru olacaktır. YSU'nun yıl boyunca uygulanması için gerekli kanun ve mevzuatın değiştirilmesi önerisi somut sonuçlara dayalı olarak yapılmaktadır."

şeklinde ifadelerle yer verilmiştir.

Bununla birlikte; sabit saat uygulamasına ilişkin olarak, Avrupa Parlamentosu 26 Mart 2019 tarihinde kabul edilen teklif ile üye ülkelere sabit saat uygulamasına geçmeyi tavsiye etmiştir.

İspanya Başbakanı, 20.10.2025 tarihinde yaptığı açıklamada, Avrupa Birliği'nin (AB) 2026 yılından itibaren kalıcı yaz saati uygulamasına geçmesini istediklerini açıklamıştır. Gerekçe olarak; değişken saat uygulamasının tasarruf sağlamadığı ve insan sağlığı üzerinde olumsuz etki oluşturduğunu belirterek, konuyu AB Ulaştırma, Telekomünikasyon ve Enerji Konseyi toplantısında gündeme getireceklerini ifade etmiştir.

Ayrıca ABD'de sabit saat uygulamasına ilişkin 2018 yılında sunulan yasa teklifi 2022 yılında

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİYE TİMİSİ
ERSEVER'İN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR

DÖNEM
28-4

ESAS NO
7-35111

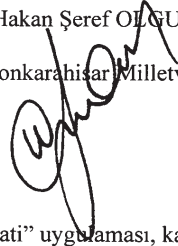
senatodan geçtiği halde hükümet tarafından uygulamaya konulmamıştır. Ancak yeni dönemde mevcut Başkan tarafından Senato ve Temsilciler Meclisi üyeleri sabit saat uygulamasına geçme konusunda karar almaya davet edilmiştir.

5.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, kalıcı yaz saati uygulamasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/35234)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Anayasa'nın 98 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan BAYRAKTAR tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Hakan Şeref OLGUN
Afyonkarahisar Milletvekili

Türkiye'de 2016 yılından bu yana yürürlükte olan “kalıcı yaz saati” uygulaması, kamuoyunda ve bilim çevrelerinde ciddi tartışmalara neden olmaktadır.

Vatandaşlardan gelen yoğun talepler, uygulamanın yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini açık biçimde ortaya koymaktadır. Bu kapsamda, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bu uygulamaya ilişkin güncel verileri ve değerlendirmeleri kamuoyunun bilgisine sunması büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Kalıcı yaz saati uygulamasının enerji tasarrufu sağladığına ilişkin Bakanlığınızca yapılmış veya yaptırılmış bilimsel bir çalışma var mıdır? Varsa, bu çalışmanın sonuçları kamuoyu ile paylaşılmış mıdır?
2. 2016 yılından bu yana sabit saat uygulaması sayesinde sağlandığı iddia edilen enerji tasarrufu miktarı (kWh cinsinden) nedir? Uygulamanın başladığı tarihten bu yana toplam elektrik tüketiminde sabah saatlerinde (06.00–09.00) gözlenen artış oranı nedir?
3. Elektrik Mühendisleri Odası ve çeşitli üniversitelerin yayımladığı raporlar, sabit saat uygulamasının enerji tüketimini azaltmadığını, aksine artırdığını ortaya koymaktadır. Bakanlığınız bu bulgulara katılmakta mıdır? Bu raporlar dikkate alınarak herhangi bir yeni değerlendirme yapılmış mıdır?
4. Türkiye'nin Avrupa ülkeleriyle zaman farkının artması; bankacılık, borsa, dış ticaret ve uluslararası taşımacılık alanlarında verimlilik kayıplarına neden olmaktadır. Bu konuda Bakanlığınıza ulaşan resmi değerlendirmeler veya şikâyetler olmuş mudur?
5. Bakanlığınızca sabit saat uygulamasının ekonomik, toplumsal ve sağlık yönleriyle etkilerinin bütüncül biçimde değerlendirildiği bir etki analizi yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
6. Kış saati uygulamasının yeniden hayata geçirilmesi yönündeki kamuoyu taleplerine ilişkin Bakanlığınızın mevcut yaklaşımı nedir? Bu konuda bir politika değişikliği veya yeni bir değerlendirme gündemde midir?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610- **362859**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-35234)

06 Kasım 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22/10/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1722809 sayılı yazınız.

Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Hakan Şeref OLGUN'un tarafıma tevcih ettiği 7-35234 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: 7-35234 Esas Numaralı Önerge Cevabı

**AFYONKARAHİSAR MİLLETVEKİLİ SAYIN HAKAN
ŞEREF OLGUN'UN YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-4**

**ESAS NO
7-35234**

Ülkemizde 2016 yılından beri uygulanmakta olan sabit saat uygulamasının ekonomik ve sosyal açıdan etkinliğinin yeniden değerlendirilmesi amacıyla Bakanlığımız koordinatörlüğünde İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) tarafından yürütülen çalışmada; Ülkemizin batısındaki nüfus, kentleşme, sanayileşme ve enerji yoğunluğu dikkate alındığında, Ülkemizde uygulanmakta olan saat diliminin GMT+3'de sürekli bulunmasının nüfusun büyük bölümünün gün ışığından daha uzun süre faydalanmasına ve enerji verimliliğine kayda değer katkı sağladığı tespit edilmiş olup, bu çerçevede tüm yıl boyunca yaz saati uygulaması ile her mesai aralığı için karanlıkta kalınan sürenin eski saat uygulamasına göre 64 saat azaldığı ortaya konulmuştur. Yani sıra aynı analizlerde saat değişimlerinin getirdiği kaygı, stres, depresyon gibi olumsuzlukların daha az yaşanacağı ortaya konulmuş ve bu sonuçlar doğrultusunda sabit saat uygulamasına geçilmiştir.

Sabit saat uygulamasıyla, akşam mesai ve okul çıkışlarına denk gelen karanlık zaman diliminin azaltıldığı, kış mevsimi etkisi ile gün içi aydınlık süreleri de düşünüldüğünde vatandaşlarımızın aydınlıktan daha çok fayda sağlayacağı ve havanın karama saatlerinde önceki yıllara göre daha büyük tasarruf oranını elde edileceği görülmüştür.

Sabit saat uygulamasından önce 17:00'da gerçekleşen akşam puanı, ilerleyen saatlere doğru yayılmış ve böylelikle puanın teknik olarak yönetimi daha kolay hale gelmiştir. Yine sabit saat uygulamasının başladığı Ekim 2016 ile Mart 2025 tarihleri arasında bugünün elektrik fiyatlarıyla yaklaşık 27 milyar TL karşılığı olan 13 milyar kWh enerji tasarrufu sağlanmıştır.

Meteoroloji mühendisliği, elektrik mühendisliği, psikoloji, sosyoloji ve ekonomi alanlarında çalışmalar yürüten akademisyenler ile uzmanlardan oluşan bir ekip tarafından hazırlanan raporun "Yönetici Özeti" kısmında aynen;

"Dünyada ve ülkemizde kıştan yaz geçiş dönemlerinde yani Mart ayının son haftası ve Ekim ayının son haftası arasında saat değiştirme politikası olarak bilinen Yaz Saati Uygulaması'nın (YSU) asıl amacı Ekim ayının son haftası ve Mart ayının son haftası aralığında Kış Saati Uygulamasının (KSU) sebep olduğu elektrik tüketim kaybının gün ışığından daha fazla yararlanarak azaltılması veya tamamen ortadan kaldırılmasıdır. Gün ışığına göre günlük sektörel planlama yapılması durumunda toplam elektrik tüketimleri önemli miktarda azaltılarak bunun sonucunda elektrik kullanımında tasarruf sağlanacaktır.

Öncelikle ilgili mevzuata bakıldığında: Ülkemizde saatlerin ayarlanmasına dair 26.12.1925 tarih ve 697 sayılı "Günün Yirmi Dört Saate Taksimine Dair Kanun" Madde 2'de "Greenwich göre otuzuncu derecede bulunan boylam dairesi bütün Türkiye Cumhuriyeti saatleri için esas alınır. Ayrıca başlangıç ve bitiş tarihleri belirtilmek ve bir saati aşmamak şartıyla yaz saati uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir." denilmektedir. Buna ilave olarak 697 sayılı "Günün Yirmi Dört Saate Taksimine Dair Kanun"un ikinci Maddesi 06.12.1984 Tarihli ve 3097 Sayılı Kanunun birinci Maddesi ile değiştirilmiştir. Bu tarihten itibaren Türkiye'de Mart ayı sonunda saatler 1 saat ileri alınmakta; Ekim ayı sonunda da 1 saat geri alınmaktadır. Yaz Saati Uygulaması (YSU) olarak ifade edilen bu değişikliğin temelinde "Gün Işığında Daha Fazla Yararlanma" fikri yatmaktadır.

YSU ve Kış Saati Uygulaması (KSU)'nın detaylı analizi için Türkiye'nin son altı yılına ait elektrik tüketimi, sıcaklık, bağıl nem ve bulutluluk verileri saatlik zaman ölçeğinde ele alınmıştır. Bütün bu veriler Türkiye iklimi ve coğrafyası hesaba katılarak analizlerde kullanılmıştır. Yaklaşık 100 milyon satırdan oluşan ve her bir satırda 5 verinin olduğu yani toplamda 500 milyon saatlik elektrik tüketim verisi, bunun yarısı kadar meteorolojik değişkenlerin saatlik verisi ve işleme katılanlar da düşünüldüğünde 1 milyar veri ile metin içerisinde detayları althışlıklar halinde verilen "Ana Bileşenler Çözümlemesi (ABÇ), Doğrusal Çoklu Regresyon (DÇR), Saat Değişim İndeksi (SDİ) ve Puan Değerler Analizi (PDA)" yöntemlerinin analizleri gerçekleştirilip yorumları yapılmıştır. Kısacası işlenen, yöntem ve analizlerin sonuç verileri de düşünüldüğünde toplamda yaklaşık 1 milyar

**AFYONKARAHİSAR MİLLETVEKİLİ SAYIN HAKAN
ŞEREF OLGUN'UN YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-4**

**ESAS NO
7-35234**

veri ile araştırma sonlandırılmıştır. Bu miktarda veri yapılan araştırmanın ve elde edilen sonuçların güçlü bir dayanağını oluşturmıştır. Bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Dünyada saat uygulamaları detaylı araştırılmış, YSU ve KSU durumlarında ülkemiz ile diğer devletler arasında oluşan ve oluşabilecek saat farkları ortaya konulmuştur. Elde edilen önemli sonuçlardan birisi saat farklarının doğal süreçte etkisinden kaçınılmaz bir gerçeklik olduğudur. Rusya Federasyonu'nda 11 farklı zaman dilimi kullanılmakta olup doğu-batı arasındaki zaman farkı 9 saattir. Amerika Birleşik Devletleri'nde doğu-batı arasındaki zaman farkı 4 saat olup Kanada'da 5 saate çıkmaktadır. Ülkeler bu doğal zorunluluklara ve zorluklara rağmen ekonomik, siyasi ve idari işlemleri ulusal/uluslararası süreçlerle başarılı bir şekilde düzenlemektedirler. Bir anlamda ülkemize dayatılan diğer devletler ile ortak bir zaman diliminde buluşma zorunluluğu dünyada bulunmamaktadır. Güneş ışıını ve özellikleriyle birlikte astronomik hesaplamalar ve atmosferin gün ışığına olan etkileri teorik anlamda ele alınmış ve detayları verilmiştir. KSU sürecinin başlamasıyla birlikte gün uzunluğuna bağlı olacak şekilde farklı mesai saatleri göz önünde bulundurularak illerin karanlıkta kalma saat miktarları hesaplanmış ve haritaları çizilmiştir. Bunun sonucunda gün ışığından en fazla yararlanılacak şekilde en uygun mesai saatlerine ait değerler ve haritalar elde edilmiştir. Bu haritalar yardımıyla yıl boyunca karanlıkta kalma saat miktarları belirlenmektedir.
- Türkiye geneli veriler düşünüldüğünde ABC yöntemi kullanılarak her bir değişkenin % kapsama oranları belirlenmiştir. Ana bileşen elektrik tüketim verisi olup bütün veriler birlikte düşünüldüğünde toplamın temsil edilmesinde %53, sıcaklık %25, bağıl nem %16 ve bulutluluk %8 oranlarında etkili olmaktadır. Burada sadece bir değişkene göre sonuca varmak hatalara sebebiyet vermektedir. Kullanılan elektrik ve meteorolojik değişkenlerin bütün veriyi kapsama, diğer bir ifade ile temsil haritaları elde edilmiş ve sunulmuştur. Bunlara ilave olarak elektrik tüketimi ile dış koşulları ve mevsimsel değişimleri temsil eden meteorolojik değişkenler arasındaki ilişkiler doğrusal çoklu regresyon (DÇR) analizi ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen modellerin sonucunda elektrik tüketimi ve meteorolojik değişkenler arasında yüksek oranda ilişki olduğu görülmüştür.
- Ülkemizin Ege, Akdeniz Kıyıları ve Güney Doğu Anadolu'nun büyük bir kesiminde puant değerler yaz aylarına kaymış durumdadır. Buna karşın elektrik tüketiminin en yüksek olduğu Marmara Bölgesinde puant değerler hala kış aylarında gerçekleşmektedir. Puant değerler özellikle enerji planlamasında hayati öneme sahiptirler. YSU'dan KSU'ya geçiş süreçleri ve KSU süresince elektrik tüketiminin puant değerleri direk etkilenmekte olduğu bu çalışma sonucunda ortaya koyulmuştur. Ayrıca elde edilen önemli sonuçlardan birisi de KSU döneminde puant değerlerin hem yükseldiği hem de gün içerisinde kayarak uzadığıdır.
- KSU'dan kaynaklanan ilave elektrik tüketiminin belirlenmesi için farklar temeline dayanan bir yaklaşım geliştirilmiş ve bu yaklaşım geçerliliği önce bütün illere daha sonra da özellikle KSU/YSU zamanlarında ısıtma/soğutmaya ihtiyaç duymayan illerimizin verisi kullanılarak ispatlanmıştır. Veriler yıllık olarak değerlendirildiği gibi ayrıca geneli temsil etmesi amacıyla 6 yıllık sürecin ortalaması alınarak da hesaba katılmışlardır. Hesaplamalar yapılırken 08:00-17:00, 08:30-17:30 ve 09:00-18:00 gibi farklı mesai senaryoları düşünülmüştür. Bu analizler sonucunda KSU dan kaynaklanan ilave elektrik tüketimleri 08:00-17:00 mesai saat aralığı düşünüldüğünde 626.068 - 2.375.061 MWh, 08:30-17:30 mesai saat aralığı düşünüldüğünde 5.788.685 - 6.523.240 MWh ve son olarak 09:00-18:00 mesai saat aralığı düşünüldüğünde ise 5.885.005- 6.450.746 MWh arasında değişmektedir. Bu değerler hesaba katılan yılların KSU sürelerinin ortalama toplam tüketimleriyle karşılaştırıldığında %8.58'e kadar çıkmakta, yıllık toplam elektrik tüketimi ile karşılaştırıldığında ise %3.62'e kadar yükselmektedir. Bu sonuçlar farklı mesai saatleri düşünülerek ayrıca tablo halinde sunulmuştur.

**AFYONKARAHİSAR MİLLETVEKİLİ SAYIN HAKAN
ŞEREF OLGUN'UN YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-4**

**ESAS NO
7-35234**

- Burada dikkat çekilmesi gereken diğer bir önemli nokta ise hesaplanan sonuç değerlerin tüketim verisi olmasıdır. Bir anlamda kapasite faktörlerini temsil etmekte olup kurulu güç olarak düşünüldüğünde örneğin rüzgarda en az 3, güneşte ise en az 6 katı kadar miktarda santral kapasitesini düşünmek gerekmektedir. Örneğin güneş santrali açısından düşünüldüğünde ortalamada 3156 MW kapasitesinde kurulu gücün, rüzgar santrali açısından 1578 MW kapasitesindeki kurulu gücün üretimine denk gelmektedir.
- Bu çalışmada ayrıca yıl boyunca kesintisiz YSU'ya geçilmesi alternatifinin, mevcut duruma kıyasla Türkiye'de elektrik tüketimin yol açtığı değişikliğin finansal boyutu hesaplanmıştır. Farklı mesai saatlerine göre ortalamada 1.897.135.508 TL, maksimum olarak ise 2.685.617.908 TL ekonomik kayıp oluşmaktadır.
- İklim değişikliği gibi önem taşıyan süreçler de hesaba katıldığında KSU YSU'dan dolayı ilave elektrik tüketim değerlerinin karbon üretim karşılıkları düşünüldüğünde aslında ekonomik zararın daha yüksek olacağı aşıkardır. Kısacası hesaplanan bu değerler ihtiyatlı yaklaşımın sonucu olup karbon değerleri de ilave edildiği takdirde maliyet daha yüksek olacaktır.
- KSU ve YSU'nun insan psikolojisi üzerindeki etkisi detaylı incelenmiştir. Yaz/Kış Saati Uygulaması amaçları, faydaları ve zararları bakımından tüm zamanlarda tartışma konusu olmuştur. Ekonomi, enerji, politika, sağlık gibi başlıklar altında incelenen bu uygulamanın dinamikleri psikolojik ve fizyolojik açıdan da ele alınarak araştırılmıştır. Gün ışığı kullanımı, biyolojik saat, kaygı, stres, depresyon gibi yaz ve kış saati uygulamaları neticesinde olumsuz anlamda etkilendiğini düşündüğümüz bu kavramlarla ilgili çalışmaları incelediğimizde Yaz/Kış Saati Uygulamasını takip eden süreçlerde kalp rahatsızlıklarının arttığı, trafik kazalarında göze çarpan bir artış olduğu, özellikle Kış Saati Uygulamasını takiben, çalışan kesimin depresyon riskinin arttığı sonuçlarına ulaşılmıştır.
- Sosyolojik açıdan, YSU-KSU'nun uygulanıp uygulanmamasında, tarihsel ekonomi-politik koşullar ve bölgesel kararların etkili olduğu, uygulamanın erken dönem gerekçelerin tarihsel ve bölgesel olarak genellenemeyeceği öne sürülmekte, bununla birlikte saat değişiminin insan ve toplum refahını ilgilendiren diğer toplumsal alanlarda olumsuz etkileri üzerinde durulmaktadır. Ayrıca, günümüzde ülkelerin kendi koşulları ve verileri doğrultusunda uygulamadan vazgeçmeye ve bu durumda hangi saat diliminde kalacaklarına yine kendi koşulları ve verileri doğrultusunda karar vermeye başladıkları vurgulanmaktadır.

Somut verilere dayanan tüm hesaplamalar ve metin içerisinde görülebilecek olan detaylı değerlendirmeler sonucunda KSU saat değişiklikleri ülkemize enerji tüketimi açısından herhangi bir olumlu katkı sunmamaktadır. Tam tersine elektrik tüketiminin artmasına sebebiyet verdiği proje süresince elde edilen matematiksel ve istatistiksel işlemlere dayalı sonuçlar ile ortaya konulmuştur. Bütün mesai çalışmalarında güneş ışınlamından daha fazla yararlanma ilkesi esas alınmalıdır. Bunun için de YSU'nun yıl boyunca uygulanması enerji planlaması, ekonomik kazanç, sosyolojik ve psikolojik anlamda daha doğru olacaktır. YSU'nun yıl boyunca uygulanması için gerekli kanun ve mevzuatın değiştirilmesi önerisi somut sonuçlara dayalı olarak yapılmaktadır."

şeklinde ifadelere yer verilmiştir.

Bununla birlikte; sabit saat uygulamasına ilişkin olarak, Avrupa Parlamentosu 26 Mart 2019 tarihinde kabul edilen teklif ile üye ülkelere sabit saat uygulamasına geçmeyi tavsiye etmiştir.

İspanya Başbakanı, 20.10.2025 tarihinde yaptığı açıklamada, Avrupa Birliği'nin (AB) 2026 yılından itibaren kalıcı yaz saati uygulamasına geçmesini istediklerini açıklamıştır. Gerekçe olarak; değişken saat uygulamasının tasarruf sağlamadığı ve insan sağlığı üzerinde olumsuz etki oluşturduğunu belirterek, konuyu AB Ulaştırma, Telekomünikasyon ve Enerji Konseyi toplantısında gündeme getireceklerini ifade etmiştir.

Ayrıca ABD'de sabit saat uygulamasına ilişkin 2018 yılında sunulan yasa teklifi 2022 yılında

**AFYONKARAHİSAR MİLLETVEKİLİ SAYIN HAKAN
ŞEREF OLGUN'UN YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-4**

**ESAS NO
7-35234**

senatodan geçtiği halde hükümet tarafından uygulamaya konulmamıştır. Ancak yeni dönemde mevcut Başkan tarafından Senato ve Temsilciler Meclisi üyeleri sabit saat uygulamasına geçme konusunda karar almaya davet edilmiştir.

6.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri ve ilçelerinde bulunan kontrol noktalarına ilişkin sorusu ve Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/35276)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Savunma Bakanı Yaşar GÜLER** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Onur DÜŞÜNMEZ

Hakkari Milletvekili

Hakkari ili ve ilçelerinde pek çok polis ve asker kontrol noktası kurulmuştur. Özellikle Hakkari-Yüksekova, Hakkari-Çukurca, Hakkari-Şemdinli,Hakkari-Derecik, Hakkari-Esendere yolları arasında birçok noktada aramalar, GBT kontrolleri, araç ve yolcu sorgulamaları yapılmaktadır. Bu uygulamalar vatandaşlar üzerinde ciddi mağduriyetlere, hak ihlallerine ve seyahat özgürlüğünün kısıtlanmasına yol açmaktadır.

Yüksekova, Şemdinli, Çukurca ve bağlı köy yollarında hemen her 10 kilometrede bir kontrol noktasının yer aldığı, gece saatlerinde şehir giriş-çıkışlarının izne tabi tutulduğu ve bazı köylere girişin fiilen yasaklandığı yönündeki bilgiler kamuoyuna yansımıştır. Bu durum, vatandaşların seyahat özgürlüğü ciddi şekilde kısıtlanmakta; yol kontrolleri, GBT sorgulamaları ve araç aramaları günlük hayatı zorlaştırmaktadır. Bu uygulamaların, hukuk devleti ilkeleriyle ve temel hak ve özgürlüklerle ne ölçüde bağdaşmakta olduğu konusunda kamuoyunda ciddi endişeler mevcuttur.

Bu bağlamda;

1. Hakkari ve bağlı ilçelerinde şu an itibarıyla aktif olarak faaliyet gösteren kontrol noktalarının sayısı kaçtır? Bu noktaların ilçe ve köy bazında dağılımı nasıldır?
2. Söz konusu kontrol noktalarının kurulmasına hangi gerekçelerle ve hangi yasal dayanaklarla karar verilmiştir? Olağanüstü hal ilanı olmaksızın bu denli yoğun kontrol noktası uygulamasının hukuki zemini nedir?
3. Hakkari-Yüksekova, Hakkari-Çukurca, Hakkari-Şemdinli, Hakkari-Derecik, Hakkari-Esendere ve daha birçok güzergâhta yaklaşık her 10 kilometrede bir kontrol noktasının yer almasının gerekçesi nedir? Bu uygulama geçici midir, süresi nedir?
4. Vatandaşların keyfi şekilde durdurulması, GBT kontrolünden geçirilmesi ve araçlarının didik didik aranması uygulamalarıyla ilgili Bakanlığınıza ulaşan şikâyet sayısı kaçtır? Bu konuda herhangi bir denetim veya soruşturma yapılmakta mıdır?
5. Hakkari il merkezine ve köylerine giriş-çıkışlarda zaman zaman “izin” zorunluluğu getirildiği iddiaları doğru mudur? İlçelere giriş ve çıkışlarda kontrol noktalarının kurulması hukuki midir?
6. Kontrol noktalarında yapılan uygulamalarda, yurttaşların anayasal haklarının ihlal edilmemesi için hangi önlemler alınmaktadır? Aramaların kapsamı, süresi ve yöntemi neye göre belirlenmektedir?
7. Gece saatlerinde şehir merkezlerine ve köylere girişlerin barikatlar ve seyyar kontrol noktaları ile sınırlandırıldığı doğru mudur? Bu uygulamaların sona erdirilmesine yönelik herhangi bir planlamanız mevcut mudur?
8. Bu uygulamalar sırasında yurttaşların anayasal haklarının ihlal edilmemesi adına hangi önlemler alınmaktadır? Kontrol noktalarında yapılan aramaların kapsamı, süresi ve yöntemi neye göre belirlenmektedir?

T.C.
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : Z-88839574-610-2025/7171- 5420851
Konu : Yazılı Soru Önergesi

06 Kasım 2025

7/35276

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1722809 sayılı yazınız.

Hakkari Milletvekili Onur DÜŞÜNMEZ tarafından TBMM Başkanlığına verilen ve Millî Savunma Bakanı tarafından cevap verilmesi talep edilen, 7/35276 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Yazılı soru önergesinde belirtilen kontrol noktalarının kurulması ve bu noktalarda gerekli kontrollerin yapılması Bakanlığımız görev ve sorumluluk alanına girmemektedir.

Arz ederim.

Yaşar GÜLER
Bakan

7.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, Adnan Menderes Havalimanı'nda yürütülen saha onarım ihalesi sürecine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/35302)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın **Cevdet YILMAZ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla 13.10.2025

M. Salih UZUN
İzmir Milletvekili

Son dönemde basına yansıyan haberlerden sonra İzmir Adnan Menderes Havalimanı'nda yürütülen PAT (Pist, Apron, Taksi Yolu) sahalarının onarımı ihalesi ile ilgili olarak kafalarımızda ciddi soru işaretleri oluşmuştur. İhalenin **kamuoyuna duyurulmadan** ve **davet/pazarlık usulüyle** yapılmış olması, DHMİ'nin 2025 Yatırım Programı'nda yaklaşık 1,7 milyar TL olarak öngörülen proje tutarının ihalede 2,7 milyar TL'ye yükselmesi, vatandaşın gözünde kamu kaynaklarının verimsiz kullanıldığı ve şeffaflığın zedelandığı izlenimini yaratmaktadır. Bu durum gerek İzmir gerekse Türkiye genelinde kamuoyunda ciddi kaygılara yol açmıştır.

Buna göre;

1. İhaleye çıkılırken belirlenen **“proje yaklaşık bedeli”**nin, DHMİ'nin 2025 Yatırım Programı'ndaki **“öngörülen proje bedeli”**nden yaklaşık 1 milyar TL yüksek olmasının somut gerekçeleri nelerdir? Bu artışın detaylı dökümünün kamuoyu ile paylaşılması düşünülmekte midir?
2. Söz konusu ihale neden açık ihale usulü yerine davet/pazarlık usulüyle gerçekleştirilmiştir? Bu usulün tercih edilmesinde kamu yararı var mıdır?
3. İhale kapsamında davet edilen firmaların listesi nedir? Davet edilen firmaların seçilme kriterleri nelerdir?
4. İhaleyi kazanan firma(lar) hangileridir? Haberlerde yer aldığı üzere SET Grup mudur? SET Grup bir girişim ortaklığı yahut konsorsiyum mudur? Öyle ise bu girişim/konsorsiyum hangi firmalardan oluşmaktadır? İhaleyi alan firma geçmişte buna benzer büyüklükte hangi kamu projelerini gerçekleştirmiştir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-341119

Konu : Soru Önergeleri-301

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1724950 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Salih UZUN tarafından verilen 7/35302 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

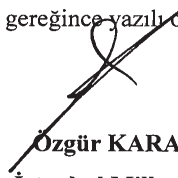
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

8.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, TBMM'de görev yapan milletvekili danışmanlarının özlük haklarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/35590)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan KURTULMUŞ tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında görev yapan danışmanlar, 6253 Sayılı TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 30. maddesi uyarınca “sözleşmeli personel” statüsündedir. Ancak bu personel, aynı kurumda görev yapan diğer çalışanlara kıyasla birçok temel haktan mahrum bırakılmaktadır.

Danışmanlar, yıllardır iş sonu tazminatı, giyim ve yol yardımı, yeşil pasaport, banka promosyonu şeffaflığı, makul yemek ücretleri gibi haklardan yararlanamamakta; ayrıca emeklilik, ek gösterge, kurum içi erişim gibi alanlarda da eşitsizliklerle karşılaşmaktadır.

Bu durum, yalnızca çalışma barışını değil, Meclis çatısı altındaki adalet ve eşitlik ilkesinin inandırıcılığını da zedelemektedir. Avrupa Sosyal Şartı, ILO Sözleşmeleri ve Anayasa'nın eşitlik ilkesi, bu tür ayrımcılıklara açıkça karşıdır.

Geçmiş dönemde TBMM Başkanlığı tarafından “iş sonu tazminatı hakkı” yönünde yapılan hazırlıklar sonuçsuz kalmıştır. Mevcut dönemde de bu konuda somut bir düzenleme hayata geçirilmemiştir.

TBMM, tüm yurttaşlara örnek olması gereken bir kurumdur. Bu nedenle, Meclis çalışanlarının hak kayıplarının giderilmesi, kurumsal eşitliğin sağlanması ve danışmanların statüsüne ilişkin belirsizliklerin ortadan kaldırılması hem etik hem de kurumsal bir sorumluluktur.

Bu Bağlamda;

1. TBMM’de görev yapan danışmanların iş sonu tazminatı hakkına ilişkin geçmiş dönemde yapılan maliyet ve mevzuat çalışmaları ne aşamadadır? Bu çalışmalar kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
2. Dönemde TBMM Başkanlığı tarafından hazırlanan “iş sonu tazminatı düzenlemesi” neden yasalaştırılamamıştır? Mevcut dönemde bu konuda yeni bir yasal düzenleme planlanmakta mıdır?
3. TBMM danışmanlarının maaş göstergeleri, son 10 yılda diğer kamu personeline oranla yaklaşık %60 oranında gerilemiştir. Meclis Başkanlığı, danışman maaşlarının enflasyon ve hayat pahalılığı karşısında erimesini önlemek adına bir iyileştirme çalışması yürütmekte midir?
4. TBMM’de görev yapan danışmanlara, kadrolu personele tanınan giyim ve yol yardımı neden verilmemektedir? Bu konuda bir eşitlik düzenlemesi yapılması düşünülmekte midir?
5. Meclis yemekhanelerinde yapılan son ücret artışlarının kademeli hale getirilmesi veya personel için gelirine göre indirimli sistem getirilmesi yönünde bir çalışma var mıdır?
6. Banka promosyonu anlaşmalarının detayları ve ödeme planları neden personele düzenli olarak açıklanmamaktadır? Bu konuda şeffaflık ilkesi gereği bir bilgilendirme mekanizması kurulacak mıdır?
7. Kamu kurumlarından geçici görevlendirme ile TBMM’de çalışan danışmanların, emeklilik ve ek gösterge haklarının korunması için herhangi bir yasal veya idari düzenleme yapılacak mıdır?
8. Meclis’te uzun yıllar fiilen görev yapan danışmanlara, görev süresi boyunca geçerli olacak “yeşil pasaport” hakkı tanınması yönünde bir çalışma yürütülmekte midir?
9. TBMM danışmanlarının, giriş-çıkışlarda, park alanlarında ve kurum içi erişimlerde diğer personelden farklı muamele görmesinin nedeni nedir? Bu uygulamaların eşitlik ilkesi doğrultusunda yeniden düzenlenmesi planlanmakta mıdır?
10. Engelli danışmanların Meclis yerleşkesine erişimini kolaylaştıracak altyapı düzenlemeleri konusunda son dönemde atılmış somut bir adım var mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1732202
Konu : Soru Önergesi

07.11.2025

Sayın Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

İlgi : 08.10.2025 tarihli ve 7/35590 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM'de görev yapan milletvekili danışmanlarının özlük haklarına ilişkin ilgi önerenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1., 2., 3., 4. ve 7.- 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 30'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; *"Yasama faaliyetlerinde milletvekillerine yardımcı olmak üzere kadro şartı aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın her milletvekili için bir danışman, bir ikinci danışman ve ilave bir personel sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Danışmanın en az iki yıllık yükseköğretim ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından, ikinci danışmanın en az liseden ve diğer personelin en az ilkokuldan mezun olması ve ikinci danışmanın kamu kurum ve kuruluşları ile kamu tüzel kişiliğini haiz kurumların personeli olması zorunludur. Bu kapsamda çalıştırılanlardan; danışmana (83.500), ikinci danışmana (73.000) ve diğer personele ise (63.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık sözleşme ücreti hak edildikçe ödenir. Bu kapsamda çalıştırılan tüm personele sözleşme ücreti dışında mali ve sosyal haklar kapsamında herhangi bir ad altında ödeme yapılmaz."* hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda, yasama faaliyetlerinde milletvekillerine yardımcı olmak üzere anılan Kanun maddesine göre açıktan sözleşmeli personel statüsünde danışman ve ilave (yardımcı) personel görevlendirilebilmekte olup söz konusu personelin özlük hakları ilgili mevzuat çerçevesinde düzenlenmektedir.

Ayrıca, söz konusu personelden 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 46'ncı maddesi gereğince işsizlik primi kesintisi yapılmamaktadır.

Cevap 5.- 24.04.2018 tarihli ve 58 sayılı TBMM Başkanlığı Sosyal Tesisler İşletme Yönetmeliği hükümlerine göre meclis yemekhanelerinde uygulanan fiyatlar güncellenmektedir.

Cevap 6.- TBMM İdari Teşkilatı personelinin maaş ödemelerine ilişkin promosyon ödemesi amacıyla Türkiye Halk Bankası ile 01.01.2025 tarihinde imzalanan protokol 31.12.2027 tarihine kadar geçerli olacaktır. Söz konusu protokol kapsamında milletvekillerine, kadro karşılığı sözleşmeli personele, kadrolu ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/B maddesine göre sözleşmeli personele, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/D maddesine göre 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi sürekli işçilere defaten ve tek seferde Şubat 2025'te kişi başı 110.000.-TL ve 20.000 paraf para yüklenmesi tam olarak ödenmiştir.

Milletvekili personeline promosyon ödemesi, 3 yıl süresince her yılın ocak ve temmuz aylarında taksitler halinde ödenecektir. Promosyonun birinci taksiti Şubat 2025 tarihinde, 2024 Temmuz memur katsayısı ile protokolde belirlenen gösterge rakamı (20.195) çarpımı sonucu 18.333,33 TL, ikinci taksiti ise Temmuz 2025 tarihinde 23.632,41 TL olarak ödenmiştir. Taksit ödemeleri 2025-2027 yıllarında memur katsayısı ile protokolde belirlenen gösterge rakamı (20.195) çarpımı sonucu artıslı olarak ödenecektir.

Cevap 8.- Hususî damgalı pasaportlar, 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 14'üncü maddesinin (A) fıkrası kapsamında nüfus müdürlüklerince verilmekte olup TBMM Başkanlığında görev yapan danışmanlar (devlet memuru olanlar hariç) anılan Kanun kapsamında yer almamaktadır.

Cevap 9.- TBMM Başkanlığında görev yapan tüm statülerdeki idari personel giriş-çıkış, park alanları ve kurum içi erişimlerden aynı ölçüde yararlandırılmaktadır. Park alanları 06.04.2015 tarihli ve 99 sayılı TBMM Güvenlik Yönetmeliği hükümleri ve Güvenlik Koordinasyon Kurulu kararları doğrultusunda belirlenmektedir.

Cevap 10.- 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun gereğince, kamu binaları ve kamuya açık alanların engellilerin kullanımına uygun duruma getirilmesi, temel hak ve özgürlüklerden faydalanmalarının sağlanması için konu ile ilgili Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğünün katkı ve görüşleri alınarak TBMM yerleşkesi içerisinde

inceleme yapılmış, engellilerin erişilebilirliğinin sağlanmasına yönelik bir inceleme raporu hazırlanmış ve bu doğrultuda gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği Ankara Şube Başkanı TBMM'ye davet edilerek görüş ve önerileri alınmıştır. Ayrıca Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve TBMM Eğitim Müdürlüğü ile iş birliği yapılarak TBMM bünyesinde ilgili birimlere 13 ve 20 Şubat 2012 tarihlerinde “Özürlülük ve Ulaşılabilirlik” konulu iki ayrı eğitim verilmiştir.

TBMM yerleşkesi genelinde mevcut kaldırım rampaları %8 eğim ve görme engellilere yönelik hissedilebilir yüzey kullanılarak standartlara uygun hale getirilmiş ve gerekli yerlere ilave rampalar yapılmıştır. Kampüs içinde toplam 32 adet kaldırım rampası yapılmıştır.

Personel Hizmet Binası girişi, Ziyaretçi Kabul Salonu, Halkla İlişkiler Binası girişi, ziyaretçi girişi ve TBMM camii önüne %6 eğimli engelli rampaları yapılarak ortopedik engellilerin erişilebilirliği sağlanmıştır.

Ana Bina 1 ve 2 nolu kapı girişlerinde, 4 nolu kapıda ve basın salonu iniş merdivenlerinde platform tipi merdiven asansörü kullanılarak engellilerin binaya girişleri ve buradan özel dinleyici locası ve kordiplomatik dinleyici localarına ve basın açıklama salonuna ulaşmaları sağlanmıştır. Halkla İlişkiler Binası'nda bulunan komisyon toplantı salonlarının girişindeki merdivenlerde hidrolik asansör yapılmıştır.

Ana Bina batı cephesinde bulunan engelli asansörü (cam asansör) ile katlara ulaşım sağlanabilmektedir. Binanın doğu cephesinde inşaatı tamamlanan panoramik asansör hizmete açılmıştır. Diğer asansörlerde ise, kabin yenileme çalışmaları esnasında kabinler büyütülmüş, görme engelliler için sesli uyarı sistemi ve Braille alfabesi kullanılmıştır. Ana Bina F Bloкта bulunan, Tören Salonu ve resepsiyon salonlarına da hizmet veren asansör yeniden tasarlanarak kullanıma açılmıştır. Ana Bina E Bloкта engellilere uygun yeni bir asansör ve Tören Salonu girişine de sığınak ve katlara erişimi sağlayan yeni bir asansör yapılmıştır. Ana Bina, Halkla İlişkiler Binası, Ziyaretçi Kabul Binası ve Personel Hizmet Binalarında standartlara uygun asansörler bulunmaktadır.

Halkla İlişkiler Binası'nda 6, Ziyaretçi Kabul Binası'nda 1, Ana Binada 3, Personel Hizmet Binası'nda 3, Katlı Otopark Binası'nda 4, Ayrancı Nizamiye Binası'nda 1, 100.Yıl Bahçe Lokantası'nda 1, Kreş ve Gündüz Bakımevi Binası'nda 2 adet olmak üzere toplam 21 adet standartlara uygun engelli tualeti bulunmaktadır.

Dikmen Nizamiye girişi, Ziyaretçi Kabul Salonu ve Ek Hizmet Binası'nda görme engelliler için kılavuz iz uygulamaları yapılmıştır.

Ayrancı Nizamiye Binası, 100. Yıl Bahçe Lokantası ve Kreş ve Gündüz Bakımevi binaları 5378 sayılı Kanun gereğince erişilebilir olarak tasarlanmış binalardır.

Yerleşke içerisindeki kapalı ve açık otoparklarda engelliler için özel otopark alanları düzenlenmiştir.

9.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, Anadolu Üniversitesine bağlı işletme ve iktisat fakültelerinin kapatılmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/35591)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza 28/3 dönem 7/32187 esas numarası ile sunulan, ancak Anayasa ve Meclis içtüzüğüne aykırı biçimde bugüne kadar yanıtlanmayan ve cevaplanmadığı gelen kağıtlarda ilan edilen aşağıdaki sorularımın, **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz** tarafından Anayasa'nın 98. maddesi ve TBMM içtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 20/10/2025

İbrahim ARSLAN
Eskişehir Milletvekili

14 Temmuz 2025 tarihli ve 32956 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararıyla, Anadolu Üniversitesi'ne bağlı İşletme Fakültesi ve İktisat Fakültesi kapatılmış, bu iki fakültenin bölümleri Açıköğretim Fakültesi bünyesinde sürdürülmek üzere yeniden yapılandırılmıştır.

Anadolu Üniversitesi'nin temelleri, 1958'de kurulan Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ne dayanmaktadır. Gerek bu köklü akademik geçmiş gerekse Anadolu Üniversitesi'nin yaygın ve örgün eğitimdeki öncü uygulamalarıyla hem Eskişehir'e hem ülke genelinde yükseköğretime sağladığı katkı yadsınamaz düzeydedir.

Kapama kararı yalnızca idari bir düzenleme değil, aynı zamanda üniversitenin yükseköğretimdeki kurumsal kimliğine ve Eskişehir'in toplumsal belleğinde yer etmiş değerlerine yönelik ciddi bir müdahale niteliği taşımaktadır.

Ülkemizde çok sayıda üniversitede benzer fakülte ve programlar faaliyetini sürdürürken yalnızca Anadolu Üniversitesi'nin bu iki fakültesinin kapatılması, kamuoyunda bu kararın pedagojik ya da akademik nedenlere değil; başka saiklere dayandığına ilişkin güçlü bir kanaat doğurmuştur.

Bu bağlamda;

1. Anadolu Üniversitesi bünyesindeki açıköğretim sistemi içerisinde yer alsa da, farklı diplomalarla eğitim veren İşletme ve İktisat Fakülteleri hangi gerekçelerle kapatılmıştır?
2. Türkiye genelinde aynı alanda eğitim veren pek çok üniversite varken, yalnızca Anadolu Üniversitesi'ndeki bu iki fakültenin kapatılması hangi objektif ölçütlere dayanmaktadır?
3. Kararın alınmasında Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanmış bir rapor ya da akademik gerekçeye dayalı bir etki analizi bulunmakta mıdır?
4. Bu düzenlemeyle birlikte öğrenim gören öğrencilerin akademik statüleri ve mezuniyet kazanımları nasıl korunacaktır?
5. Fakültelerin kapatılması sonucu ilgili akademik ve idari personelin kadroları, görev yerleri ve statüleriyle ilgili nasıl bir planlama yapılmıştır? Hak kaybı yaşayan personel olmuş mudur?
6. Anadolu Üniversitesi Senatosu'nun, ilgili dekanlıkların veya fakülte kurullarının bu karara ilişkin görüşü alınmış mıdır?
7. Anadolu Üniversitesi'nin açık ve uzaktan eğitim alanındaki kurumsal kimliği, bu kararlar birlikte zedelenmiş olmuyor mu? Bu karar üniversitenin bölgesel kalkınmadaki rolünü zayıflatıcı bir etki yaratmayacak mıdır?
8. Eskişehir kamuoyuna danışılmadan, üniversite bileşenlerinin katılımı sağlanmadan alınan bu karar, yükseköğretim yönetiminde şeffaflık ve katılımcılık ilkeleriyle bağdaşmakta mıdır?
9. Mezuniyet döneminde bu fakültelerden mezun olan öğrencilere "Açıköğretim Fakültesi" diploması verilmesi, hukuki bir kazanım olan "fakülte mezuniyeti" statüsünün ihlali anlamına gelmiyor mu? Bu uygulama, kazanılmış haklar ve anayasal güvence altındaki eğitim hakkı açısından nasıl değerlendirilmektedir?

İbrahim ARSLAN
Eskişehir Milletvekili

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-341121

Konu : Soru Önergeleri-303

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 31.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1726344 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Eskişehir Milletvekili Sayın İbrahim ARSLAN tarafından verilen 7/35591 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

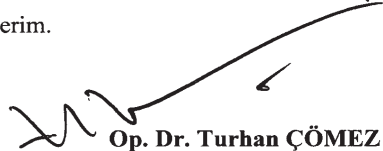
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

10.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, PKK terör örgütünün bir açıklamasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/35672)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ncı maddeleri gereğince **Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan KURTULMUŞ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Op. Dr. Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
Grup Başkanvekili

6 ay önce terör örgütü PKK, sözde bir kongre düzenleyerek kendini feshettiğini ve silahları bıraktığını ilan etmiştir.

4 ay önce ise örgüt, Irak'ın kuzeyinde düzenlediği sözde bir tören ya da tiyatroda, 30 teröristle birlikte çoğu demode silahı bir çanak içerisinde yakarak “silahlara veda ettiğini” açıklamıştır.

Birkaç gün önce terör örgütü elebaşlarından biri, Irak'ın kuzeyinde düzenlediği bir basın toplantısına 25 teröristle birlikte katılarak, Türkiye'deki militanların sınır dışına çekileceğini ilan etmiştir.

Bu çerçevede;

1. Altı ay önce kendini feshettiğini ilan eden terör örgütü, halen örgüt üyesi militanların Türkiye sınırları dışına çekileceğini ifade ederek, söz konusu örgütün aslında feshedilmediğini ortaya koymuş olmuyor mu?
2. Türkiye sınırları içerisindeki teröristlerin yer değiştirileceğinin açıklanması, halihazırda örgütün feshedilmediğinin ve teröristlerin hâlâ mobilize durumda olduklarının açık bir kanıtı değil midir?
3. 30 adet eski model silahın yakıldığı görüntülerin paylaşıldığı sözde törenin ardından, son basın toplantısına katılan 25 teröristin son model sofistike silahlarla poz vermesi, örgütün silah bırakmadığını; aksine silahlarını modernize ederek yeni bir tehdit unsuru hâline geldiğini göstermiyor mu?

4. Basın toplantısında mobilize olacağı ifade edilen teröristlerin, Türkiye’de hangi bölgelerde konuşlandığı, sayılarının ne kadar olduğu ve ne tür silahlara sahip oldukları bilinmekte midir?
5. Türkiye’yi terk edecekleri belirtilen teröristlerin, hangi güzergâhları kullanarak ve ne şekilde ayrılacakları planlanmaktadır? Bu kişiler herhangi bir sınır kapısından pasaport kontrolüyle mi çıkış yapacak, yoksa güney sınırlarımızda denetimi yeterince yapılmayan alanlardan mı Türkiye’yi terk edeceklerdir?
6. Türkiye’yi terk edeceği söylenen teröristlerin, silah ve mühimmatlarını beraberinde götürmelerine izin verilecek midir? Bu silahların balistik incelemesi yapılacak mı? Devletin kayıtlarına alınıp geçmişte hangi terör eylemlerinde kullanıldıkları araştırılacak mıdır?
7. Sürece güvenlik ve istihbarat birimlerimiz nezaret edecek midir? Bu kapsamda herhangi bir denetim veya gözetim mekanizması işletilecek midir?
8. Üç yıl önce dönemin İçişleri Bakanı Sayın Süleyman SOYLU, “Cumhuriyetin yüzüncü yılında dağlarda bir tek terörist kalmayacak” ifadesini kullanmıştı. Oysa terör örgütü elebaşının son açıklamasına göre, hâlen Türkiye’de çok sayıda PKK’lı terörist bulunmaktadır. Bu çelişki nasıl açıklanacaktır?
9. Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN, 10 ay önce yaptığı bir açıklamada “Operasyonlar sayesinde PKK’yı ülke içinde eylem yapamaz, sınırlara yaklaşılamaz hale getirdik” demişti. Ancak PKK elebaşlarından birinin son basın toplantısında, Türkiye’de çok sayıda PKK’lı terörist bulunduğu ve sınır geçişlerinin yapılacağı belirtilmiştir. Bu çelişki nasıl izah edilmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03- **1732188**
Konu : Soru Önergesi

07.11.2025

Sayın Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili

İlgi : 27.10.2025 tarihli ve 7/35672 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM İçtüzüğü'nün 100'üncü maddesinde; "*Başkanın, Başkanlık Divanının, Başkanlık Divanı üyelerinin ve Danışma Kurulunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetleriyle ilgili görevleri hakkında, Başkanlıktan yazılı soru sorulabilir.*" hükmü yer almaktadır.

İlgi önergenizin TBMM İçtüzüğü'nün 100'üncü maddesi kapsamına girmediği değerlendirilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

11.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cüpolo'nun, Sayıştayın 2024 Yılı Denetim Raporu'nda Karadeniz Teknik Üniversitesiyle ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/35674)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet YILMAZ** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CÜPOLO
Diyarbakır Milletvekili

Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) hakkındaki son 2024 Sayıştay Denetim Raporu, zaten 2004 yılındaki porno CD skandalından başlayarak, 2014 ve 2016'da kız öğrencilerine yönelik cinsel tacize karşı kitlesel protestolarıyla, aynı yıl çocukların nitelikli istismarı skandalıyla gündeme gelen Ensar Vakfı'nın Üniversite'deki standını protesto eden 22 öğrencinin gözaltına alınmasıyla, 2018'deki kadın okutman taciziyle, Haziran 2023'teki IŞİD sevdalısı daire başkanı atamasıyla, Şubat 2025'teki Üniversite Hastanesi MR kabinine yerleştirilmiş gizli kamera skandalıyla, Nisan ve Temmuz 2025'teki şüpheli öğrenci ölümleriyle her yıl kamuoyuna yansıyan **bir** kurumun arka planındaki kronikleşmiş yönetim zafiyetini, denetim boşluğunu, kamu yönetim anlayışının genel çürümesini gözler önüne seriyor. **Yükseköğretim Kurulu (YÖK) üzerindeki gözetim ve denetim yetkiniz bağlamında;**

1. Sayıştay Raporu ile ortaya çıkan milyonlarca liralık mali usulsüzlük (taahhüt alımı, ihale ihlalleri, kamu zararı) karşısında, YÖK tarafından KTÜ Rektörlüğü hakkında derhal idari soruşturma başlatılacak mıdır? Aksi, YÖK'ün üniversiteler üzerindeki denetim görevinin gereğini yerine getirmediği anlamına gelmez mi?
2. KTÜ yönetiminin usulsüzlükleri "Tam Akredite" unvanıyla savunmaya çalışması (Bulgu 3) karşısında, YÖK'e bağlı olan YÖKAK (Yükseköğretim Kalite Kurulu) bu denli mali ve idari zafiyetler taşıyan bir üniversite için bu akreditasyonun geçerliliğini ve güvenilirliğini yeniden değerlendirecek midir?
3. Ekserisi taciz olmak üzere her yıl bir skandalla gündeme gelen ve 2024 yılı Sayıştay Denetimi Raporu'na yansıyan 2017'den beri süregelen mali usulsüzlükler ve kurumsal skandallar zinciri göz önüne alındığında, YÖK'ün bu üniversite yönetimini görevde tutması hangi liyakat veya başarı kriterleriyle açıklanabilir?
4. Nisan 2025'te Elektrik-Elektronik öğrencisinin ve Temmuz 2025'te Kimya Bölümü öğrencisinin şüpheli ölümleri başta olmak üzere, üniversitede yaşanan tüm şüpheli öğrenci ölümleri hakkında YÖK, öğrencilerin can güvenliği ve üniversite yerleşkelerindeki güvenlik zafiyetleri konularında hangi kapsamlı tedbirleri almıştır veya almayı planlamaktadır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-341377

Konu : Soru Önergeleri-304

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.11.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1727315 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Diyarbakır Milletvekili Sayın Ceylan AKÇA CUPOLO tarafından verilen 7/35674 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

12.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, sanal kumar ve yasadışı bahisle mücadeleyle ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/35676)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Dr. Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince arz ederim. Saygılarımla. **16.10.2025**

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

Hazine ve Maliye Bakanlığının "bağlı kuruluşları" arasında gösterilen Milli Piyango İdaresi'nin sahip olduğu şans oyunlarının lisans hakları, 49 yıllığına Türkiye Varlık Fonu A.Ş.'ye devredilmiş; bu fon ile Sisal Şans İnteraktif Hizmetler ve Şans Oyunları Yatırımları A.Ş. arasında yapılan sözleşme çerçevesinde, 1 Ağustos 2020 tarihinde işletme devri gerçekleştirilmiştir. Mevcut durumda Milli Piyango İdaresi bünyesinde üç ana oyun kategorisi bulunmaktadır: Piyango oyunları, Hemen-Kazan oyunları ve Sayısal oyunlar (Sayısal Loto, Süper Loto, Şans Topu ve On Numara). Öte yandan, yapılan araştırmalara göre Türkiye'de gençlerin %80'i sanal kumar platformlarıyla karşılaşmış durumdadır. 2023 verilerine göre ise sanal kumar bağımlılığı nedeniyle Yeşilay'a başvuran bireylerin oranı %37'ye ulaşmıştır. Bu durum, özellikle çocuklar ve gençler arasında dijital bağımlılığın ve kumar alışkanlığının giderek yaygınlaştığını, dolayısıyla kamusal otoritelerin bu alanda acil önlem alma sorumluluğu bulunduğunu göstermektedir. Bu nedenlerle hem şans oyunlarının mevcut işletme modeli hem de sanal kumar bağımlılığına karşı yürütülen mücadele politikaları hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Sanal kumarın devlet eliyle oynatılmasına son verip bu siteleri kapatmayı planlıyor musunuz?
2. Sanal kumar ve yasa dışı bahis siteleriyle mücadelede bugüne kadar kaç platform erişime kapatılmıştır ve bu sitelere yönelik yaptırımların caydırıcılığı nasıl değerlendirilmektedir?
3. Türkiye genelinde son üç yılda yasa dışı sanal kumar faaliyetlerine yönelik kaç operasyon düzenlenmiştir? Bu operasyonlar sonucunda kaç kişi hakkında adli işlem yapılmış, kaç tutuklanmıştır?
4. Bugüne kadar erişime kapatılan sanal kumar sitesi sayısı kaçtır? Bu sitelerin kaç farklı adresler üzerinden yeniden faaliyete geçmiştir?
5. Sosyal medya platformlarında açık şekilde yasa dışı kumar ve bahis reklamı yapan hesaplara yönelik BTK ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün koordineli yürüttüğü bir mekanizma bulunmakta mıdır? Bulunmuyorsa neden oluşturulmamıştır?
6. Türkiye'de faaliyet gösteren yasa dışı kumar ağlarının arkasında bulunan finansal kaynaklar ve kara para aklama bağlantıları ne ölçüde tespit edilmiştir?
7. Bu ağlara ilişkin uluslararası iş birliği çalışmaları yapılmakta mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-341379

Konu : Soru Önergeleri-304

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.11.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1727315 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Muğla Milletvekili Sayın Selçuk ÖZDAĞ tarafından verilen 7/35676 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

13.- Van Milletvekili Mahmut Dindar 'ın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya,

- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit 'in, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya,

- Van Milletvekili Gülderen Varlı 'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya,

- Van Milletvekili Sinan Çiftiyerek 'in, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya,

- Van Milletvekili Zülküf Uçar 'ın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya

İlişkin soruları ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş 'ın cevabı (7/35707), (7/35708), (7/35709), (7/35710), (7/35711)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Aile Ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ** tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **14.10.2025**

MAHMET DİNDAR

Van Milletvekili

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Çocuk Gelişimi Bölümü 1. sınıf öğrencisi Rojin Kabaiş (21), 27 Eylül 2024'te kaldığı yurttan ayrıldıktan sonra kaybolmuş ve 18 gün sonra, 15 Ekim 2024'te Van Gölü Mollakasım sahilinde cansız bedeni bulunmuştur. Bu olay, yalnızca bir ailenin trajedisi değil, Türkiye'de kadın cinayetlerinin ve şüpheli kadın ölümlerinin sistematik bir kırıma dönüştüğünün, adaletin erkek egemen politikalarla sabote edildiğinin ve cezasızlık kültürünün kurumsallaştığının en çarpıcı göstergesidir.

Adli Tıp Kurumu (ATK) Biyoloji İhtisas Dairesi'nin 1 Kasım 2024 tarihli raporunda, Rojin'in bedeninde iki farklı erkeğe ait DNA izleri (sternal/göğüs ve intra-vajinal bölgeler) tespit edilmiş; ancak bu kritik bulgular, 10 Ekim 2025 tarihli ek rapora kadar –yaklaşık bir yıl boyunca– soruşturma makamlarınca kamuoyu, aile ve avukatlarla paylaşılmamıştır. Bu gecikme, cinsel saldırı bulgularının kasıtlı olarak gizlendiği, soruşturmanın sürtuncemede bırakıldığı ve faillerin korunduğu yönünde ağır şüpheler uyandırmaktadır. Rojin'in babası Nizamettin Kabaiş'in, kızının bedeninde darp izleri (boğazda morluklar, sırtta ekimozlar, parmak ve serçe parmak kırıkları) gördüğünü beyan etmesi, savcılığın iki şüpheliyi işaret etmesine rağmen somut adım atmaması, yurt yönetiminin kaybolma bildirimini geciktirmesi, 300 kamera kaydının yeterince incelenmemesi, telefon şifresinin kırılmaması ve Van 8. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 8 Eylül 2025'te 200'den fazla sosyal medya paylaşımına erişim engeli getirmesi, gerçeğin karartılmaya çalışıldığını açıkça ortaya koymaktadır.

ATK raporlarındaki çelişkiler –DNA bölgelerinin ilk raporda belirtilmemesi, “bulaş riski” gerekçesinin bilimsel dayanağının olmaması, kolluk personelinden alınan DNA örneklerinin sekiz ay boyunca karşılaştırılması– adli süreçteki derin ihmalleri ve olası manipülasyonları gözler önüne sermektedir. Ayrıca, Rojin'in atletinde bir kadına ait kan lekesinin tespit edilmesine rağmen bu bulgunun soruşturmada değerlendirilmemiş olması ve kamuoyuna açıklanmaması, delil yönetimindeki eksiklikleri ve örtbas çabasını güçlendirmektedir.

Bu dosya, Türkiye’de kadın cinayetlerinin bireysel suçlar olmaktan öte, erkek egemen devlet politikalarının bir sonucu olduğunu göstermektedir. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu’na göre, 2024’te 394 kadın cinayeti ve 259 şüpheli kadın ölümü kaydedilmiş; 2025’in ilk altı ayında ise 136 cinayet ve 145 şüpheli ölüm yaşanmıştır. Bu durum devletin kadınları koruma yükümlülüğünü yerine getirmediğini açıkça ortaya koymaktadır. İstanbul Sözleşmesi’nden 1 Temmuz 2021’de çekilme kararı, bu cezasızlık kültürünü pekiştirmiştir. Sözleşme yürürlükteyken (2011) 121 kadın cinayeti kaydedilmişken, çekilme sonrası 2021’de 280, 2022’de 334, 2023’te 315, 2024’te ise 394 cinayete ulaşılmıştır. Şüpheli ölümler %82 artmış, koruma kararları uygulanmamış, faillerin %31’i suç kaydı olmasına rağmen serbest bırakılmıştır.

Rojin Kabaiş dosyası, Gülistan Doku, Nadira Kadirova, Pınar Gültekin, Şule Çet, İpek Er, Ayşenur Halil, İkbâl Uzun ve Rabia Naz Vatan gibi diğer dosyalarda görülen delil karartma, adli süreçlerdeki ihmaller ve cezasızlık örüntüsünün bir devamıdır. İstanbul Sözleşmesi’nin feshi, 6284 sayılı Kanun’un etkisizleştirilmesi, kolluk ve yargıdaki cinsiyetçi önyargılar, cezasızlık politikaları failleri koruyan bir zırh oluşturmuştur. Bu zırh, Rojin’in dosyasında da açıkça görülmektedir: DNA izleri gibi açık cinsel saldırı delilleri bir yıl boyunca gizlenmiş, “intihar” algısı yaratılarak kamuoyu susturulmaya çalışılmıştır.

DEM Parti olarak, Rojin Kabaiş’in şüpheli cinayetinin tüm yönleriyle aydınlatılmasını, cinsel saldırı bulgularının örtbas edilmesine yol açan sorumluların cezalandırılmasını, kadın cinayetlerindeki cezasızlık politikalarının sona erdirilmesini ve İstanbul Sözleşmesi’nin yeniden yürürlüğe girmesi için acil adımlar atılmasını talep ediyoruz.

Bu bağlamda;

1. Kadın cinayetlerinde cezasızlık kültürünü körükleyen politikalar için Bakanlığınız ne zaman çalışma yapacaktır? İstanbul Sözleşmesi’nin yeniden yürürlüğe girmesi için neden adım atılmamaktadır?
2. Rojin Kabaiş dosyasında cinsel saldırı bulgularının görmezden gelinmesi, yargıdaki erkek egemen zihniyetin bir sonucu mudur? Bakanlığınız, bu cinsiyetçi yaklaşımları denetlemek yerine neden korumaktadır?

3. Kadın cinayetlerine ilişkin etkin yürütülmeyen soruşturmalar, delil yönetiminde ve cezasızlık politikalarına karşı Bakanlığınızın aldığı veya almayı planladığı somut tedbirler nelerdir?
4. Son 5 yılda Türkiye’de kaç şüpheli kadın ölümü “intihar” olarak kapatılmıştır? Bu dosyalarda cinsel saldırı delilleri ne ölçüde araştırılmıştır? İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmenin bu tür ihmallerdeki etkisi nedir ve bu kararın geri alınması için bir plan var mıdır?
5. Rojin Kabaış dosyası derhal yeniden açılacak mıdır? Kadın cinayetlerini önlemek ve failleri koruma politikalarına son vermek için ulusal acil eylem planı (örneğin, şüpheli kadın ölümlerinde bağımsız inceleme komisyonları, hızlı soruşturma protokolleri) ne zaman hayata geçirilecektir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Aile Ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ** tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **14.10.2025**

Gülcane KACMAZ SAYYİĞİT

Van Milletvekili

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Çocuk Gelişimi Bölümü 1. sınıf öğrencisi Rojin Kabaiş (21), 27 Eylül 2024'te kaldığı yurttan ayrıldıktan sonra kaybolmuş ve 18 gün sonra, 15 Ekim 2024'te Van Gölü Mollakasım sahilinde cansız bedeni bulunmuştur. Bu olay, yalnızca bir ailenin trajedisi değil, Türkiye'de kadın cinayetlerinin ve şüpheli kadın ölümlerinin sistematik bir kırıma dönüştüğüünün, adaletin erkek egemen politikalarla sabote edildiğinin ve cezasızlık kültürünün kurumsallaştığının en çarpıcı göstergesidir.

Adli Tıp Kurumu (ATK) Biyoloji İhtisas Dairesi'nin 1 Kasım 2024 tarihli raporunda, Rojin'in bedeninde iki farklı erkeğe ait DNA izleri (sternal/göğüs ve intra-vajinal bölgeler) tespit edilmiş; ancak bu kritik bulgular, 10 Ekim 2025 tarihli ek rapora kadar –yaklaşık bir yıl boyunca– soruşturma makamlarınca kamuoyu, aile ve avukatlarla paylaşılmamıştır. Bu gecikme, cinsel saldırı bulgularının kasıtlı olarak gizlendiği, soruşturmanın sürüncemede bırakıldığı ve faillerin korunduğu yönünde ağır şüpheler uyandırmaktadır. Rojin'in babası Nizamettin Kabaiş'in, kızının bedeninde darp izleri (boğazda morluklar, sırtta ekimozlar, parmak ve serçe parmak kırıkları) gördüğünü beyan etmesi, savcılığın iki şüpheliyi işaret etmesine rağmen somut adım atmaması, yurt yönetiminin kaybolma bildirimini geciktirmesi, 300 kamera kaydının yeterince incelenmemesi, telefon şifresinin kırılmaması ve Van 8. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 8 Eylül 2025'te 200'den fazla sosyal medya paylaşımına erişim engeli getirmesi, gerçeğin karartılmaya çalışıldığını açıkça ortaya koymaktadır.

ATK raporlarındaki çelişkiler –DNA bölgelerinin ilk raporda belirtilmemesi, “bulaş riski” gerekçesinin bilimsel dayanağının olmaması, kolluk personelinin alınan DNA örneklerinin sekiz ay boyunca karşılaştırılması– adli süreçteki derin ihmalleri ve olası manipülasyonları gözler önüne sermektedir. Ayrıca, Rojin'in atletinde bir kadına ait kan lekesinin tespit

edilmesine rağmen bu bulgunun soruşturmada değerlendirilmemiş olması ve kamuoyuna açıklanmaması, delil yönetimindeki eksiklikleri ve örtbas çabasını güçlendirmektedir.

Bu dosya, Türkiye’de kadın cinayetlerinin bireysel suçlar olmaktan öte, erkek egemen devlet politikalarının bir sonucu olduğunu göstermektedir. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu’na göre, 2024’te 394 kadın cinayeti ve 259 şüpheli kadın ölümü kaydedilmiş; 2025’in ilk altı ayında ise 136 cinayet ve 145 şüpheli ölüm yaşanmıştır. Bu durum devletin kadınları koruma yükümlülüğünü yerine getirmediğini açıkça ortaya koymaktadır. İstanbul Sözleşmesi’nden 1 Temmuz 2021’de çekilme kararı, bu cezasızlık kültürünü pekiştirmiştir. Sözleşme yürürlükteyken (2011) 121 kadın cinayeti kaydedilmişken, çekilme sonrası 2021’de 280, 2022’de 334, 2023’te 315, 2024’te ise 394 cinayete ulaşılmıştır. Şüpheli ölümler %82 artmış, koruma kararları uygulanmamış, faillerin %31’i suç kaydı olmasına rağmen serbest bırakılmıştır.

Rojin Kabaiş dosyası, Gülistan Doku, Nadira Kadirova, Pınar Gültekin, Şule Çet, İpek Er, Ayşenur Halil, İkbâl Uzun ve Rabia Naz Vatan gibi diğer dosyalarda görülen delil karartma, adli süreçlerdeki ihmaller ve cezasızlık örtütüsünün bir devamıdır. İstanbul Sözleşmesi’nin feshi, 6284 sayılı Kanun’un etkisizleştirilmesi, kolluk ve yargıdaki cinsiyetçi önyargılar, cezasızlık politikaları failleri koruyan bir zırh oluşturmuştur. Bu zırh, Rojin’in dosyasında da açıkça görülmektedir: DNA izleri gibi açık cinsel saldırı delilleri bir yıl boyunca gizlenmiş, “intihar” algısı yaratılarak kamuoyu susturulmaya çalışılmıştır.

DEM Parti olarak, Rojin Kabaiş’in şüpheli cinayetinin tüm yönleriyle aydınlatılmasını, cinsel saldırı bulgularının örtbas edilmesine yol açan sorumluların cezalandırılmasını, kadın cinayetlerindeki cezasızlık politikalarının sona erdirilmesini ve İstanbul Sözleşmesi’nin yeniden yürürlüğe girmesi için acil adımlar atılmasını talep ediyoruz.

Bu bağlamda;

1. Kadın cinayetlerinde cezasızlık kültürünü körükleyen politikalar için Bakanlığınız ne zaman çalışma yapacaktır? İstanbul Sözleşmesi’nin yeniden yürürlüğe girmesi için neden adım atılmamaktadır?
2. Rojin Kabaiş dosyasında cinsel saldırı bulgularının görmezden gelinmesi, yargıdaki erkek egemen zihniyetin bir sonucu mudur? Bakanlığınız, bu cinsiyetçi yaklaşımları denetlemek yerine neden korumaktadır?

3. Kadın cinayetlerine ilişkin etkin yürütülmeyen soruşturmalar, delil yönetimindeki eksiklikler ve cezasızlık politikalarına karşı Bakanlığınızın aldığı veya almayı planladığı somut tedbirler nelerdir?
4. Son 5 yılda Türkiye’de kaç şüpheli kadın ölümü “intihar” olarak kapatılmıştır? Bu dosyalarda cinsel saldırı delilleri ne ölçüde araştırılmıştır? İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmenin bu tür ihmallerdeki etkisi nedir ve bu kararın geri alınması için bir plan var mıdır?
5. Rojin Kabaiş dosyası derhal yeniden açılacak mıdır? Kadın cinayetlerini önlemek ve failleri koruma politikalarına son vermek için ulusal acil eylem planı (örneğin, şüpheli kadın ölümlerinde bağımsız inceleme komisyonları, hızlı soruşturma protokolleri) ne zaman hayata geçirilecektir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

35701

Aşağıdaki sorularımın **Aile Ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ** tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **14.10.2025**

Gülseren VARLI

Van Milletvekili

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Çocuk Gelişimi Bölümü 1. sınıf öğrencisi Rojin Kabaiş (21), 27 Eylül 2024'te kaldığı yurttan ayrıldıktan sonra kaybolmuş ve 18 gün sonra, 15 Ekim 2024'te Van Gölü Mollakasım sahilinde cansız bedeni bulunmuştur. Bu olay, yalnızca bir ailenin trajedisi değil, Türkiye'de kadın cinayetlerinin ve şüpheli kadın ölümlerinin sistematik bir kırıma dönüştüğüünün, adaletin erkek egemen politikalarla sabote edildiğinin ve cezasızlık kültürünün kurumsallaştığının en çarpıcı göstergesidir.

Adli Tıp Kurumu (ATK) Biyoloji İhtisas Dairesi'nin 1 Kasım 2024 tarihli raporunda, Rojin'in bedeninde iki farklı erkeğe ait DNA izleri (sternal/göğüs ve intra-vajinal bölgeler) tespit edilmiş; ancak bu kritik bulgular, 10 Ekim 2025 tarihli ek rapora kadar –yaklaşık bir yıl boyunca– soruşturma makamlarınca kamuoyu, aile ve avukatlarla paylaşılmamıştır. Bu gecikme, cinsel saldırı bulgularının kasıtlı olarak gizlendiği, soruşturmanın sürüncemede bırakıldığı ve faillerin korunduğu yönünde ağır şüpheler uyandırmaktadır. Rojin'in babası Nizamettin Kabaiş'in, kızının bedeninde darp izleri (boğazda morluklar, sırtta ekimozlar, parmak ve serçe parmak kırıkları) gördüğünü beyan etmesi, savcılığın iki şüpheliyi işaret etmesine rağmen somut adım atmaması, yurt yönetiminin kaybolma bildirimini geciktirmesi, 300 kamera kaydının yeterince incelenmemesi, telefon şifresinin kırılmaması ve Van 8. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 8 Eylül 2025'te 200'den fazla sosyal medya paylaşımına erişim engeli getirmesi, gerçeğin karartılmaya çalışıldığını açıkça ortaya koymaktadır.

ATK raporlarındaki çelişkiler –DNA bölgelerinin ilk raporda belirtilmemesi, “bulaş riski” gerekçesinin bilimsel dayanağının olmaması, kolluk personelinin alınan DNA örneklerinin sekiz ay boyunca karşılaştırılması– adli süreçteki derin ihmalleri ve olası manipülasyonları

gözler önüne sermektedir. Ayrıca, Rojin'in atletinde bir kadına ait kan lekesinin tespit edilmesine rağmen bu bulgunun soruşturmada değerlendirilmemiş olması ve kamuoyuna açıklanmaması, delil yönetimindeki eksiklikleri ve örtbas çabasını güçlendirmektedir.

Bu dosya, Türkiye'de kadın cinayetlerinin bireysel suçlar olmaktan öte, erkek egemen devlet politikalarının bir sonucu olduğunu göstermektedir. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'na göre, 2024'te 394 kadın cinayeti ve 259 şüpheli kadın ölümü kaydedilmiş; 2025'in ilk altı ayında ise 136 cinayet ve 145 şüpheli ölüm yaşanmıştır. Bu durum devletin kadınları koruma yükümlülüğünü yerine getirmediğini açıkça ortaya koymaktadır. İstanbul Sözleşmesi'nden 1 Temmuz 2021'de çekilme kararı, bu cezasızlık kültürünü pekiştirmiştir. Sözleşme yürürlükteyken (2011) 121 kadın cinayeti kaydedilmişken, çekilme sonrası 2021'de 280, 2022'de 334, 2023'te 315, 2024'te ise 394 cinayete ulaşılmıştır. Şüpheli ölümler %82 artmış, koruma kararları uygulanmamış, faillerin %31'i suç kaydı olmasına rağmen serbest bırakılmıştır.

Rojin Kabaiş dosyası, Gülistan Doku, Nadira Kadirova, Pınar Gültekin, Şule Çet, İpek Er, Ayşenur Halil, İkbâl Uzuner ve Rabia Naz Vatan gibi diğer dosyalarda görülen delil karartma, adli süreçlerdeki ihmaller ve cezasızlık örüntüsünün bir devamıdır. İstanbul Sözleşmesi'nin feshi, 6284 sayılı Kanun'un etkisizleştirilmesi, kolluk ve yargıdaki cinsiyetçi önyargılar, cezasızlık politikaları failleri koruyan bir zırh oluşturmuştur. Bu zırh, Rojin'in dosyasında da açıkça görülmektedir: DNA izleri gibi açık cinsel saldırı delilleri bir yıl boyunca gizlenmiş, "intihar" algısı yaratılarak kamuoyu susturulmaya çalışılmıştır.

DEM Parti olarak, Rojin Kabaiş'in şüpheli cinayetinin tüm yönleriyle aydınlatılmasını, cinsel saldırı bulgularının örtbas edilmesine yol açan sorumluların cezalandırılmasını, kadın cinayetlerindeki cezasızlık politikalarının sona erdirilmesini ve İstanbul Sözleşmesi'nin yeniden yürürlüğe girmesi için acil adımlar atılmasını talep ediyoruz.

Bu bağlamda;

1. Kadın cinayetlerinde cezasızlık kültürünü körükleyen politikalar için Bakanlığınız ne zaman çalışma yapacaktır? İstanbul Sözleşmesi'nin yeniden yürürlüğe girmesi için neden adım atılmamaktadır?
2. Rojin Kabaiş dosyasında cinsel saldırı bulgularının görmezden gelinmesi, yargıdaki erkek egemen zihniyetin bir sonucu mudur? Bakanlığınız, bu cinsiyetçi yaklaşımları denetlemek

yerine neden korumaktadır?

3. Kadın cinayetlerine ilişkin etkin yürütülmeyen soruşturmalar, delil yönetimindeki eksiklikler ve cezasızlık politikalarına karşı Bakanlığınızın aldığı veya almayı planladığı somut tedbirler nelerdir?

4. Son 5 yılda Türkiye’de kaç şüpheli kadın ölümü “intihar” olarak kapatılmıştır? Bu dosyalarda cinsel saldırı delilleri ne ölçüde araştırılmıştır? İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmenin bu tür ihmallerdeki etkisi nedir ve bu kararın geri alınması için bir plan var mıdır?

5. Rojin Kabaiş dosyası derhal yeniden açılacak mıdır? Kadın cinayetlerini önlemek ve failleri koruma politikalarına son vermek için ulusal acil eylem planı (örneğin, şüpheli kadın ölümlerinde bağımsız inceleme komisyonları, hızlı soruşturma protokolleri) ne zaman hayata geçirilecektir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile Ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sinan ÇİFTYÜREK

Van Milletvekili

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Çocuk Gelişimi Bölümü 1. sınıf öğrencisi Rojin Kabaiş (21), 27 Eylül 2024'te kaldığı yurttan ayrıldıktan sonra kaybolmuş, 18 gün sonra, 15 Ekim 2024'te Van Gölü Mollakasım sahilinde cansız bedeni bulunmuştur. Bu olay, yalnızca bir ailenin trajedisi değil; Türkiye'de kadın cinayetlerinin ve şüpheli kadın ölümlerinin giderek artmasının, adalet sistemindeki cezasızlık kültürünün kurumsallaştığının somut göstergesidir.

Adli Tıp Kurumu (ATK) Biyoloji İhtisas Dairesi'nin 1 Kasım 2024 tarihli raporunda, Rojin'in bedeninde iki farklı erkeğe ait DNA izleri (sternal/göğüs ve intra-vajinal bölgeler) tespit edilmiştir. Ancak bu kritik bulgu, 10 Ekim 2025 tarihli ek rapora kadar –yaklaşık bir yıl boyunca– aileye, avukatlara ve kamuoyuna bildirilmemiştir. Bu durum, cinsel saldırı bulgularının kasıtlı olarak gizlendiği, soruşturmanın sürüncemede bırakıldığı ve faillerin korunmaya çalışıldığı yönünde ciddi şüpheler doğurmuştur.

Rojin'in babası Nizamettin Kabaiş, kızının bedeninde boğazda morluklar, sırtta ekimozlar ve parmak kırıkları bulunduğunu beyan etmiştir. Buna rağmen savcılığın somut bir adım atmaması, yurt yönetiminin kaybolma bildirimini geç yapması, 300 kamera kaydının incelenmemesi, telefon şifresinin hâlâ çözülmemesi ve Van 8. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 200'den fazla sosyal medya paylaşımına erişim engeli getirmesi, dosyada karartma şüphesini güçlendirmiştir.

ATK raporlarındaki çelişkiler —DNA bölgelerinin ilk raporda belirtilmemesi, “bulaş riski” gerekçesinin bilimsel dayanağının olmaması ve kolluk personelinin alınan DNA örneklerinin sekiz ay boyunca karşılaştırılmaması— adli süreçteki ciddi ihmallere işaret etmektedir. Ayrıca Rojin’in atletinde bir kadına ait kan lekesinin tespit edilmesine rağmen bu delilin soruşturmada değerlendirilmemesi, delil yönetimindeki eksiklikleri gözler önüne sermektedir.

Bu dosya, Gülistan Doku, Nadira Kadirova, Pınar Gültekin, Şule Çet, İpek Er, Ayşenur Halil, İkbāl Uzuner ve Rabia Naz Vatan gibi diğer vakalarda da görülen delil karartma, ihmaller ve cezasızlık zincirinin bir halkasıdır. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu verilerine göre, yalnızca 2024 yılında 394 kadın cinayeti ve 259 şüpheli kadın ölümü kaydedilmiştir. Bu tablo, devletin kadınları koruma yükümlülüğünü yerine getirmediğini göstermektedir. İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme kararı, cezasızlık politikalarını güçlendirmiştir.

Rojin Kabaiş dosyası, erkek egemen yargı ve güvenlik mekanizmalarının kadınlara yönelik şiddeti önlemek yerine failleri koruyan yapısal bir sorunun yansımasıdır. DEM Parti olarak; Rojin Kabaiş’in ölümünün tüm yönleriyle aydınlatılmasını, adli sürecin bağımsız biçimde incelenmesini ve İstanbul Sözleşmesi’nin yeniden yürürlüğe girmesini talep ediyoruz.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınız Rojin Kabaiş’in devam eden adli soruşturmasına dahil olmuş mudur?
2. Kadın cinayetlerinde cezasızlık kültürünü güçlendiren mevcut politikalara ilişkin Bakanlığınız ne zaman kapsamlı bir çalışma başlatacaktır? İstanbul Sözleşmesi’nin yeniden yürürlüğe girmesi yönünde neden herhangi bir adım atılmamaktadır?
3. Rojin Kabaiş dosyasında cinsel saldırı bulgularının görmezden gelinmesi, yargı mekanizmalarındaki cinsiyetçi zihniyetin bir yansıması mıdır?
4. Kadın cinayetlerinde etkin yürütülmeyen soruşturmalar, delil yönetimindeki eksiklikler ve cezasızlık politikalarına karşı Bakanlığınızın aldığı veya almayı planladığı somut tedbirler nelerdir?
5. Son beş yılda Türkiye’de kaç şüpheli kadın ölümü “intihar” olarak kayıtlara geçmiştir? Bu dosyalarda cinsel saldırı delilleri hangi ölçüde araştırılmıştır? İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme kararının bu ihmaller üzerindeki etkisine ilişkin Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir? Bu kararın geri alınmasına yönelik bir plan var mıdır?
6. Rojin Kabaiş dosyasının yeniden açılması yönünde Bakanlığınızın bir girişimi olacak mıdır? Kadın cinayetlerini önlemek ve cezasızlık politikalarına son vermek amacıyla, şüpheli kadın ölümlerinde bağımsız inceleme komisyonları ve hızlı soruşturma protokollerini içeren ulusal bir acil eylem planı hazırlanmaktadır mı?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

5 3 / 1 1

Aşağıdaki sorularımın **Aile Ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş** tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **14.10.2025**

Zülküf UÇAR

Van Milletvekili

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Çocuk Gelişimi Bölümü 1. sınıf öğrencisi Rojin Kabaiş (21), 27 Eylül 2024'te kaldığı yurttan ayrıldıktan sonra kaybolmuş ve 18 gün sonra, 15 Ekim 2024'te Van Gölü Mollakasım sahilinde cansız bedeni bulunmuştur. Bu olay, yalnızca bir ailenin trajedisi değil, Türkiye'de kadın cinayetlerinin ve şüpheli kadın ölümlerinin sistematik bir kırıma dönüştüğünün, adaletin erkek egemen politikalarla sabote edildiğinin ve cezasızlık kültürünün kurumsallaştığının en çarpıcı göstergesidir.

Adli Tıp Kurumu (ATK) Biyoloji İhtisas Dairesi'nin 1 Kasım 2024 tarihli raporunda, Rojin'in bedeninde iki farklı erkeğe ait DNA izleri (sternal/göğüs ve intra-vajinal bölgeler) tespit edilmiş; ancak bu kritik bulgular, 10 Ekim 2025 tarihli ek rapora kadar –yaklaşık bir yıl boyunca– soruşturma makamlarınca kamuoyu, aile ve avukatlarla paylaşılmamıştır. Bu gecikme, cinsel saldırı bulgularının kasıtlı olarak gizlendiği, soruşturmanın sürüncemede bırakıldığı ve faillerin korunduğu yönünde ağır şüpheler uyandırmaktadır. Rojin'in babası Nizamettin Kabaiş'in, kızının bedeninde darp izleri (boğazda morluklar, sırtta ekimozlar, parmak ve serçe parmak kırıkları) gördüğünü beyan etmesi, savcılığın iki şüpheliyi işaret etmesine rağmen somut adım atmaması, yurt yönetiminin kaybolma bildirimini geciktirmesi, 300 kamera kaydının yeterince incelenmemesi, telefon şifresinin kırılmaması ve Van 8. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 8 Eylül 2025'te 200'den fazla sosyal medya paylaşımına erişim engeli getirmesi, gerçeğin karartılmaya çalışıldığını açıkça ortaya koymaktadır.

ATK raporlarındaki çelişkiler –DNA bölgelerinin ilk raporda belirtilmemesi, “bulaş riski” gerekçesinin bilimsel dayanağının olmaması, kolluk personelinin alınan DNA örneklerinin sekiz ay boyunca karşılaştırılması– adli süreçteki derin ihmalleri ve olası manipülasyonları

gözler önüne sermektedir. Ayrıca, Rojin'in atleğinde bir kadına ait kan lekesinin tespit edilmesine rağmen bu bulgunun soruşturmada değerlendirilmemiş olması ve kamuoyuna açıklanmaması, delil yönetimindeki eksiklikleri ve örtbas çabasını güçlendirmektedir.

Bu dosya, Türkiye'de kadın cinayetlerinin bireysel suçlar olmaktan öte, erkek egemen devlet politikalarının bir sonucu olduğunu göstermektedir. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'na göre, 2024'te 394 kadın cinayeti ve 259 şüpheli kadın ölümü kaydedilmiş; 2025'in ilk altı ayında ise 136 cinayet ve 145 şüpheli ölüm yaşanmıştır. Bu durum devletin kadınları koruma yükümlülüğünü yerine getirmediğini açıkça ortaya koymaktadır. İstanbul Sözleşmesi'nden 1 Temmuz 2021'de çekilme kararı, bu cezasızlık kültürünü pekiştirmiştir. Sözleşme yürürlükteyken (2011) 121 kadın cinayeti kaydedilmişken, çekilme sonrası 2021'de 280, 2022'de 334, 2023'te 315, 2024'te ise 394 cinayete ulaşılmıştır. Şüpheli ölümler %82 artmış, koruma kararları uygulanmamış, faillerin %31'i suç kaydı olmasına rağmen serbest bırakılmıştır.

Rojin Kabaiş dosyası, Gülistan Doku, Nadira Kadirova, Pınar Gültekin, Şule Çet, İpek Er, Ayşenur Halil, İkbâl Uzuner ve Rabia Naz Vatan gibi diğer dosyalarda görülen delil karartma, adli süreçlerdeki ihmaller ve cezasızlık örtütüsünün bir devamıdır. İstanbul Sözleşmesi'nin feshi, 6284 sayılı Kanun'un etkisizleştirilmesi, kolluk ve yargıdaki cinsiyetçi önyargılar, cezasızlık politikaları failleri koruyan bir zırh oluşturmuştur. Bu zırh, Rojin'in dosyasında da açıkça görülmektedir: DNA izleri gibi açık cinsel saldırı delilleri bir yıl boyunca gizlenmiş, "intihar" algısı yaratılarak kamuoyu susturulmaya çalışılmıştır.

DEM Parti olarak, Rojin Kabaiş'in şüpheli cinayetinin tüm yönleriyle aydınlatılmasını, cinsel saldırı bulgularının örtbas edilmesine yol açan sorumluların cezalandırılmasını, kadın cinayetlerindeki cezasızlık politikalarının sona erdirilmesini ve İstanbul Sözleşmesi'nin yeniden yürürlüğe girmesi için acil adımlar atılmasını talep ediyoruz.

Bu bağlamda;

1. Kadın cinayetlerinde cezasızlık kültürünü körikleyen politikalar için Bakanlığınız ne zaman çalışma yapacaktır? İstanbul Sözleşmesi'nin yeniden yürürlüğe girmesi için neden adım atılmamaktadır?

2. Rojin Kabaiş dosyasında cinsel saldırı bulgularının görmezden gelinmesi, yargıdaki erkek

egemen zihniyetin bir sonucu mudur? Bakanlığınız, bu cinsiyetçi yaklaşımları denetlemek yerine neden korumaktadır?

3. Kadın cinayetlerine ilişkin etkin yürütülmeyen soruşturmalar, delil yönetimindeki eksiklikler ve cezasızlık politikalarına karşı Bakanlığınızın aldığı veya almayı planladığı somut tedbirler nelerdir?

4. Son 5 yılda Türkiye’de kaç şüpheli kadın ölümü “intihar” olarak kapatılmıştır? Bu dosyalarda cinsel saldırı delilleri ne ölçüde araştırılmıştır? İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmenin bu tür ihmallerdeki etkisi nedir ve bu kararın geri alınması için bir plan var mıdır?

5. Rojin Kabaiş dosyası derhal yeniden açılacak mıdır? Kadın cinayetlerini önlemek ve failleri koruma politikalarına son vermek için ulusal acil eylem planı (örneğin, şüpheli kadın ölümlerinde bağımsız inceleme komisyonları, hızlı soruşturma protokolleri) ne zaman hayata geçirilecektir?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-18522376

Konu : Soru Önergeleri (7/35707.. 7/35711)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.11.2025 tarihli ve 1727315 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan ve Bakanlığımıza yöneltilen 7/35707, 7/35708, 7/35709, 7/35710 ve 7/35711 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/35707...7/35711 Cevap Metni

**7/35707, 7/35708, 7/35709, 7/35710 ve 7/35711 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergelerine
İlişkin Cevap Metni**

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı ve çok yönlü biçimde devam etmektedir. Bu kapsamda;

- 2012 yılında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ile devam eden yıllarda ilgili ikincil mevzuatın yürürlüğe girmesi ve Türk Ceza Kanunu’nda kadına yönelik şiddet eylemlerinin daha etkin cezalandırılmasına yönelik yapılan değişikliklerle yasal altyapı güçlendirilmiştir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı hazırlanmış olup hâlihazırda 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı yürürlükte. Söz konusu Eylem Planı çerçevesinde 5 ana hedef (Adalet Erişim ve Mevzuat, Politika ve Koordinasyon, Koruyucu ve Önleyici Hizmetler, Toplumsal Farkındalık ve Veri ve İstatistik), 28 strateji ve 227 faaliyet yer almaktadır.
- IV. Ulusal Eylem Planı’nın uygulama süresinin sona erecek olması nedeniyle, 2026-2030 dönemini kapsayacak V. Ulusal Eylem Planı hazırlık çalışmalarına Bakanlığımız koordinasyonunda başlanmıştır. Yeni eylem planı, geçmiş dönem uygulama deneyimlerinden elde edilen kazanımlar doğrultusunda; bilimsel temele dayalı, yenilikçi, katılımcı ve sürdürülebilir bir yaklaşımla hazırlanmaktadır.
- Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını amacıyla İl Eylem Planları yürürlüğe konmuştur. Van ilinde de kadına yönelik şiddetle mücadelede ilin özgün riskleri ve güçlü yönleri gözetilerek hazırlanan İl Eylem Planı yürürlükte olup faaliyetler kararlılıkla sürdürülmektedir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede koordinasyon mekanizmaları hem ulusal hem de yerel düzeyde tesis edilmiş durumdadır. Bakanlığımız koordinasyonunda periyodik olarak her yıl bir defa toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu bu alandaki mevcut uygulamaların değerlendirilmesi, sorunların tespiti, çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve uygulanmasına yönelik kurumlar arası iş birliği ve eş güdümün artırılması görevlerini yürütmektedir. Kurul bugüne kadar 18 toplantı gerçekleştirmiştir. Yerel düzeyde ise 81 il düzeyinde Vali veya Vali Yardımcısı başkanlığında toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonları ile il düzeyinde yapılan çalışmalar ve il eylem planlarının izleme ve değerlendirmesi yılda en az 6 ayda bir gerçekleştirilmektedir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede ihtisas kurumsal mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esası ile yürüten merkezlerdir. Hâlihazırda 81 ilimizde 85 ŞÖNİM hizmet vermektedir. Her ilimizde en az 1 ŞÖNİM

bulunmakta olup İstanbul, İzmir, Mersin ve Antalya illerimizde 2 ŞÖNİM hizmet vermektedir.

- ŞÖNİM’lerde sunulan hizmetlerin başında, kadına yönelik şiddet mağdurlarının travma sonrası iyileşme ve sosyal uyum süreçlerinin desteklenerek psikososyal iyilik halinin artırılması amacıyla sunulan rehberlik ve danışmanlık hizmetleri gelmektedir. ŞÖNİM’lerde şiddet mağduruna yönelik psikososyal destek başta olmak üzere hukuki, ekonomik, eğitim, mesleki ve sağlık destekleri sunularak vaka yönetimi sağlanmaktadır. Ayrıca, mağdurların barınma, hukuki, ekonomik, sağlık ve eğitim desteklerinden yararlanmalarına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.
- Şiddet uygulayanların ise teşvik edici, aydınlatıcı ve yol gösterici mahiyette olmak üzere; şiddet davranışını değiştirmeye, öfke kontrolü ve stresle başa çıkma becerilerini geliştirmeye, şiddeti önlemeye yönelik farkındalık kazandırılarak tutum ve davranış değişikliğini desteklemeye yönelik eğitim ve rehabilitasyon programlarına katılımına yönelik faaliyetlerde bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, bağımlılığı veya ruhsal bozukluğu bulunan kişilerin bir sağlık kuruluşunda muayene veya tedavi olmaları, ayrıca meslek edindirme kurslarına yönlendirilmeleri amacıyla çalışmalar yürütülmektedir.
- Psikososyal destek ve müdahale hizmetlerini bilimsel kanıta dayalı, sistematik, bütüncül ve kişinin özel ihtiyaçlarına duyarlı bir biçimde model halinde yapılandıran Ar-Ge çalışmalarımız ve personelin mesleki kapasitesinin artırılmasına yönelik temel ve ileri düzey eğitimlerimiz devam etmektedir.
- Şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psikososyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri kadın konukevleri 81 ilimizde hizmetlerini sürdürmekte olup Bakanlığımıza bağlı 112 kadın konukevi bulunmaktadır.
- Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Hâlihazırda 432 SHM Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası ilçe bazında hizmet sunmaktadır.
- Bakanlığımız kadın hizmet birimlerince nitelikli hizmet sunumu gerçekleştirmek üzere Hizmet Standartları Rehberi, beraberinde iç ve dış değerlendirmeyi kapsayan Öz Değerlendirme Rehberi hazırlanmıştır. İlgili rehberlerde; gizlilik, güvenlik ve güçlenme ilkeleri temelinde fiziksel, yönetsel ve mesleki standartlar ve standartların yerine getirilmesi için gerekli olan koşulları belirleyen değerlendirme ölçütleri belirlenmiş olup öz değerlendirme çalışmaları sürdürülmektedir.
- 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının teknik araç ve yöntemler kullanılarak coğrafi bilgi sistemleri üzerinden izlenmesi amacıyla Bakanlığımız, İşçileri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı iş birliğinde Teknik Yöntemlerle Takip (Elektronik Keleçe) Uygulaması yürütülmektedir. 2015 yılında pilot olarak başlatılan uygulama 2021 yılı itibarıyla 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.
- Bakanlığımız bünyesinde hizmet sunan ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattı şiddete uğrayan ya da uğrama riski bulunan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı 7 gün 24 saat esasında ücretsiz olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları yerler hakkında bilgi

vermektedir. Ayrıca ihmal, istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır. ALO 183 Hattı'nda şiddet ihbarları için 0 (sıfır) tuşlaması vasıtasıyla önceliklendirme gerçekleştirilmekte olup ayrıca çevrimiçi mesajlaşma (Whatsapp ve BİP) platformları üzerinden de hizmet sunulmaktadır.

- Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için iletişim teknolojisinin sunduğu imkânlardan faydalanılarak Kadın Destek Uygulaması (KADES) Mart 2018'de hayata geçirilmiştir. Kadın Destek (KADES) uygulamasında yer alan “yardım iste” butonuna basılması halinde acil çağrı merkezine ihbar düşmekte ve en yakın kolluk biriminin en kısa sürede mağdurun konumuna intikali sağlanmaktadır.
- Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan veri entegrasyon çalışmaları ile 6284 sayılı Kanun kapsamında alınan tedbir kararı verileri ve kolluğa yapılan başvurular anlık olarak Bakanlığımız Aile Bilgi Sistemi'ne düşmekte, böylelikle vakaya hızlı ulaşım ve etkin müdahale sağlanmaktadır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele politika ve hizmetlerimizin bilimsel kanıtlar temelinde geliştirilmesi amacıyla araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) projeleri yürütülmektedir. Bu kapsamda, “Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması-2024” tamamlanmış, “Şiddet Uygulayanlara Yönelik Psikososyal Müdahale Modelinin Geliştirilmesi”, “Türkiye’de Depremlerden Etkilenen Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddete Karşı Önleyici ve Koruyucu Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması ve Güçlendirilmesi” ve “İhtisaslaşmış Kadın Konukevlerinin Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi” başlıklı projeler devam etmektedir.
- Şiddetin henüz ortaya çıkmadan önüne geçilmesine yönelik birincil önleme faaliyetleri ve bu bağlamda toplumun tüm kesimlerine yönelik farkındalık çalışmaları Bakanlığımız çalışmalarında önemli bir yere sahiptir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık oluşturulması ve zihniyet dönüşümünün sağlanması amacıyla ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele ve toplumun farklı kesimlerine yönelik eğitim ve seminerler gerçekleştirilmektedir. 2007 yılından itibaren başlatılan eğitim-seminer faaliyetleri ile bugüne kadar yaklaşık 6,7 milyon kişiye ulaşılmıştır. Ayrıca kültür, sanat ve medyanın dönüştürücü gücünü kullanarak toplumsal farkındalığı geliştirmek amacıyla çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmaların en önemli çıktılarından biri olarak RTÜK ile iş birliğinde “Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler” rehberi yayımlanmıştır.

Kadına yönelik şiddetle mücadele konusu mevzuat düzenlemeleri ve kamu politikaları ile detaylı bir şekilde ele alınmakta, koruyucu-önleyici hizmet kapasitesi nicel ve nitel olarak güçlendirilmeye devam edilmekte, politika ve hizmetler veri ve istatistiklerle bilimsel temeller üzerine inşa edilmekte ve konuya ilişkin olarak toplumun farklı kesimlerine ulaşılarak algı, tutum ve farkındalığın olumlu yönde geliştirilmesi sağlanmakta olup tüm bu çalışmalarla Türkiye'nin kadına yönelik şiddetle mücadelesi kararlılıkla sürdürülmektedir.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 20 nci maddesinin 2 nci fıkrasına istinaden Bakanlığımız açılmış davalara katılmakta olup adli süreçlere ilişkin yargılama aşamaları sonuna kadar takip edilmektedir.

Bakanlığımız avukatları tarafından, yargılama sürecinde gerek görülmesi halinde ilgili mahkemelerden sanıkların azami haddten cezalandırılması talep edilmekte ve tutukluluk kararı verilmesi veya tutuksuz yargılanma kararlarına itiraz edilmektedir. Ayrıca 6284 sayılı Kanun ve 5395 sayılı Kanun kapsamında derhal koruyucu ve önleyici tedbirler alınmakta, mağdurlara yönelik psiko-sosyal destek ivedilikle sağlanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından, Cumhuriyet Başsavcılıklarınca yürütülen soruşturma dosyalarına, 6284 sayılı Kanun kapsamında davaya müdahillik hususunun değerlendirilebilmesi için soruşturma sonucunun Bakanlığımıza tebliğ edilmesi talepli dilekçe sunulmaktadır.

Soruşturma sonucunun tebliği halinde, soruşturma sonucunda dava açılmış ve iddianame düzenlenmişse Bakanlığımızca davaya müdahillik hususu değerlendirilmekte, soruşturma sonucunda kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmesi halinde ise Bakanlığımızca bu karara itiraz hususu değerlendirilmektedir. Bu çerçevede;

Soru önergelerinde bahsi geçen olaya ilişkin; Bakanlığımızca aile ile sürekli iletişim kurulmakta ve psikososyal destek verilmektedir. Van Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülmekte olan soruşturma halen devam etmekte olup Bakanlığımızca soruşturma sonucunun bildirilmesi talepli yazı gönderilmiştir. Ayrıca Bakanlığımızca tarafından süreç yakından takip edilmekte ve olaya ilişkin şüpheli durumların tespiti halinde bu hususların araştırılması için Van Cumhuriyet Başsavcılığı soruşturma dosyasına talepte bulunmaktadır. Soruşturma sonucunda iddianamenin düzenlenmesi durumunda 6284 sayılı Yasa kapsamında davaya müdahillik talebinde bulunulacaktır.

Diğer taraftan Türkiye'de yasal olarak suç sayılan fiiller ve diğer adli vakalara ilişkin idari kayıt verisi, soruşturma ve kovuşturma evresinde görev ve sorumluluğu bulunan yetkili merciler tarafından toplanmaktadır. Bu doğrultuda ilgili sorularda geçen bahse konu verilerin ilgili Bakanlıklardan temin edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

14.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 2020-2025 yılları arasında silinen vergi borcu tutarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/35817)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim. 23.10.2025

Mehmet TAHTASIZ
Çorum Milletvekili

Meclis'e sunulan 2026 yılı bütçesine göre 2026 yılında bütçe giderleri 18 trilyon 929 milyar lira, bütçe gelirleri ise 16 trilyon 216 milyar lira olacak. Dolayısıyla 2026 yılı bütçesi 2 trilyon 718 milyar lira açık verecek.

Bu doğrultuda;

- 1- 2020-2025 yılları arasında yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla silinen vergi borçlarının tutarı nedir?
- 2- Bu yıllar arasında hangi kurum ve kuruluşların ne kadar tutarda vergi borcu silinmiştir?
- 3- 2026 yılında silinmesi planlanan vergi borcu tutarı ne kadardır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-341394

Konu : Soru Önergeleri-305

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.11.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1728292 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Çorum Milletvekili Sayın Mehmet TAHTASIZ tarafından verilen 7/35817 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Hazine ve Maliye Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

15.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, YKS ve KPSS sınavlarında adayların ÖSYM sisteminde yaptıkları tercihlere dışarıdan müdahale edildiği iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/35909)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın **Cevdet YILMAZ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla 23.10.2025

M. Salih UZUN
İzmir Milletvekili

Son günlerde kamuoyuna yansıyan haberlerde, hem Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) adaylarının hem de Kamu Personeli Seçme Sınavı'nda (KPSS) başarılı olan memur adaylarının **ÖSYM sisteminde yaptıkları tercihlere son anda dışarıdan müdahale edilerek değişiklik yapıldığı** iddia edilmiştir. Bu iddialar ÖSYM'nin sistemine yönelik ciddi bir güven kaybına, kamuoyunda da kuşkulara yol açmıştır.

Bu bağlamda;

1. ÖSYM sisteminde, **YKS ve KPSS tercihlerine dışarıdan müdahale edildiğine ilişkin** herhangi bir inceleme veya soruşturma başlatılmış mıdır?
2. Kamuoyuna yansıyan haberlerde aynı IP adresinden birden fazla kişinin hesabına girilerek yaptıkları tercihlerin değiştirildiği ifade edilmektedir. Yaptıkları tercihlerin değiştirildiği itirazında bulunan ve CİMER'e, ÖSYM'ye savcılıklara veya karakollara başvuru yoluyla yapılan şikayetlerin ve/veya sizin tarafınızdan tespiti yapılan mağdurların sayısı kaçtır? Bunlar hakkında hangi işlemler başlatılmış ve nasıl sonuçlandırılmıştır?
3. YKS ve KPSS tercih işlemleri sırasında yapılan değişikliklerin, adayın açık rızası veya sistemsel onayı olmadan gerçekleştirilebilmesi teknik olarak mümkün müdür? Çifte doğrulama ve bilgi güncellendiğinde kullanıcılara uyarı mesajı gitmesi gibi önlemler alınması düşünülmekte midir?
4. ÖSYM'nin bilişim altyapısına ilişkin **"bağımsız siber güvenlik denetimi"** en son ne zaman yapılmıştır? Bu denetim hangi kapsamda ve hangi kurum/şirket tarafından gerçekleştirilmiştir?
5. YKS ve KPSS yerleştirme dönemlerinde sistem üzerinde yapılan **"tüm değişikliklerin kayıt altına alınması ve geriye dönük izlenebilmesi"** için bir denetim mekanizması mevcut mudur?
6. Benzer olayların tekrar yaşanmaması için ÖSYM sistemlerinde alınması planlanan teknik ve idari önlemler nelerdir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-342244

Konu : Soru Önergeleri-306

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07.11.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1730994 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Salih UZUN tarafından verilen 7/35909 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

